

flacăra

anul XXXIII
22 (1511)
VINERI
1 Iunie
1984

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

26 MAI 1984, ORELE 8,47, ROMÂNIA

Geografia planetei Pământ cunoaște o inviorătoare rectificare; Inaugurarea Canalului Dunăre - Marea Neagră

Arhitect vizionar:

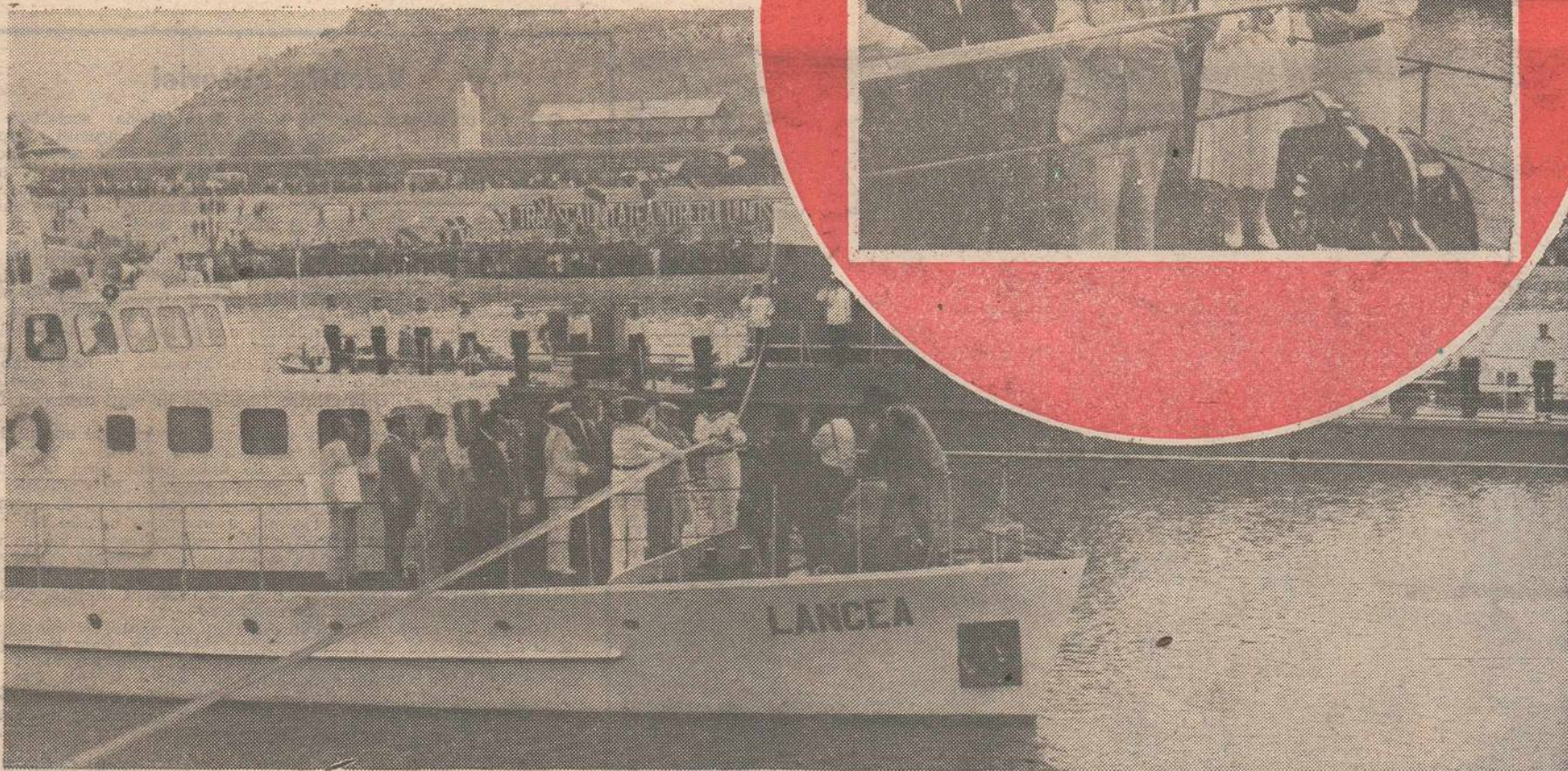
PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU

Înfăptuitor generos:

POPORUL ROMÂN

Meritos beneficiar:

OMUL

Dunărea

Roș-

Galbenă-

Albastră

Priviți această Cale Epcală,
Un Monument Român, pe-orizontală,
Azi, din albastră, prin puterea noastră,
Ni-i Dunărea Roș-Galbenă-Albastră.

Trăiți acest moment de epopee,
Ia trup străvechea, nobila idee,
Cîrmaciul dă, cuprins de-nfiorare,
Drum Liber Noii Dunări către Mare.

N-a fost aici doar „Veni, vidi, vici”,
O Țară a trecut prin sacrificii
Printr-un popor cu faptă îndrăzneată,
Prin oameni ce și-au dat aici chiar viață.

Nimic nu s-a făcut și niciodată
Fără o jertfă și o mare plată
Și cum în vechi zidiri o Ană plinge,
Nimic nu se încheagă fără sînge.

N-a fost ușoară lupta ne-ntreruptă
Ce-a fost și jertfă, nu numai o luptă,
Dar, ca revanșa peste veac a setei,
Românii dau un Riu în plus Planetei.

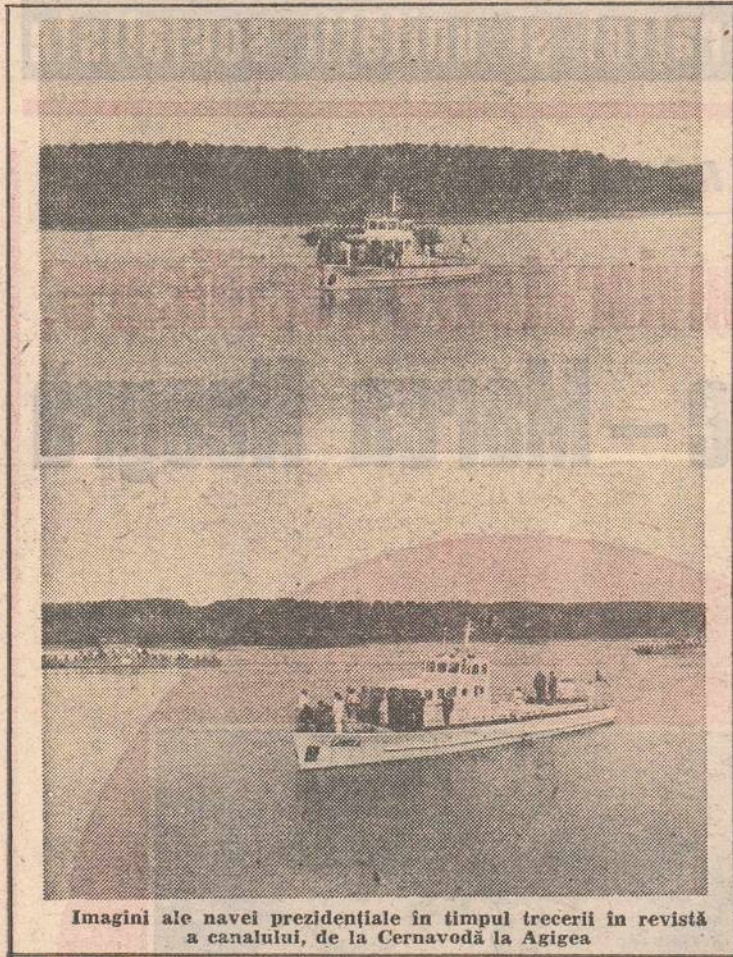
Noi toți am dat o cotă oarecare
Prin picătura noastră de sudoare,
Dar cel mai mult, Omagiu Vesnic, Vouă,
Ce construiți Dunărea cea Nouă.

Vor trece multe din acestea toate,
Chiar lucruri ce păreau îndătinate,
Dar n-ar fi demn de un popor de seamă
Să șovăie, să plîngă, să se teamă.

Deșteaptă-te și vezi atent, Române,
Din multele, aceasta va rămîne,
O Dunăre în veci numai a noastră,
O Dunăre Roș-Galbenă-Albastră.

Canalul
Dunăre — Marea Neagră

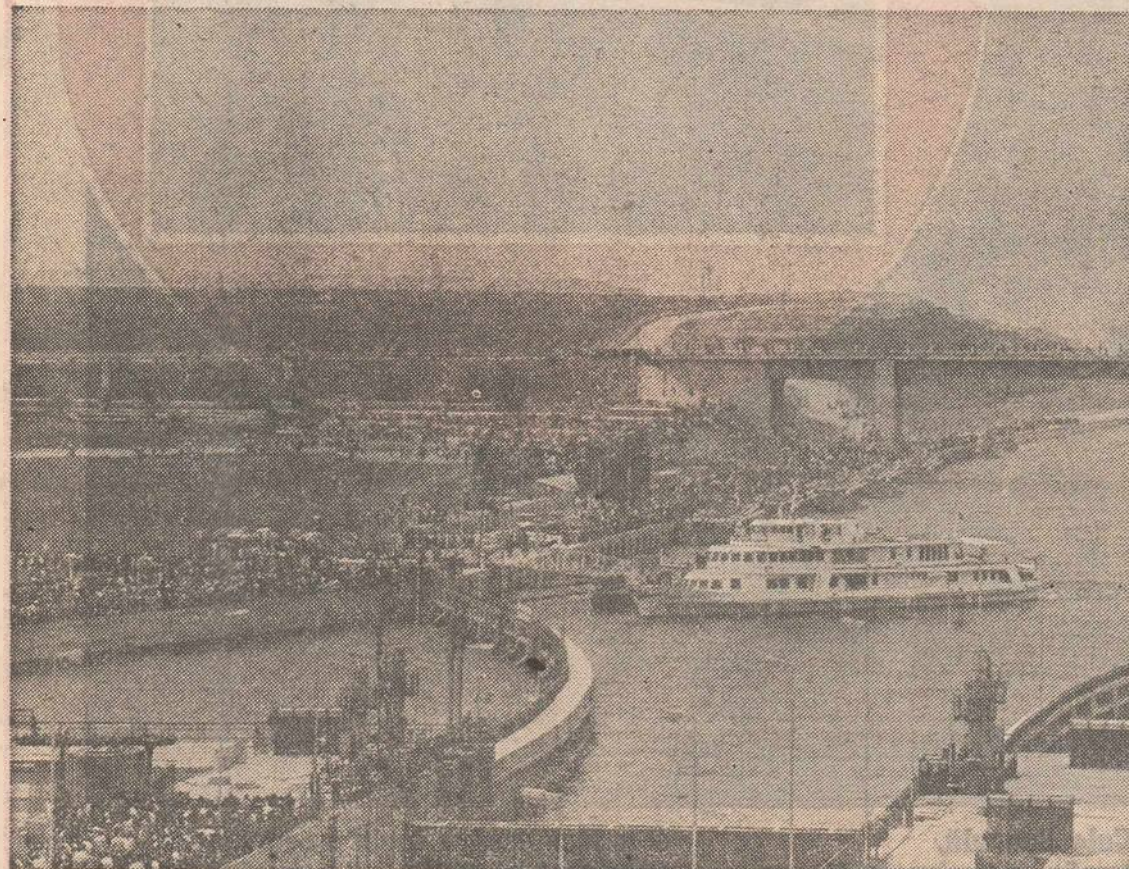
Grandioasă, epocală realizare

Imagini ale navei prezidențiale în timpul trecerii în revistă a canalului, de la Cernavodă la Agigea

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu întâmpinați, după tradiția străbună, cu piinea și vinul ospitalității

Nava prezidențială sosește la ecluza de la Agigea

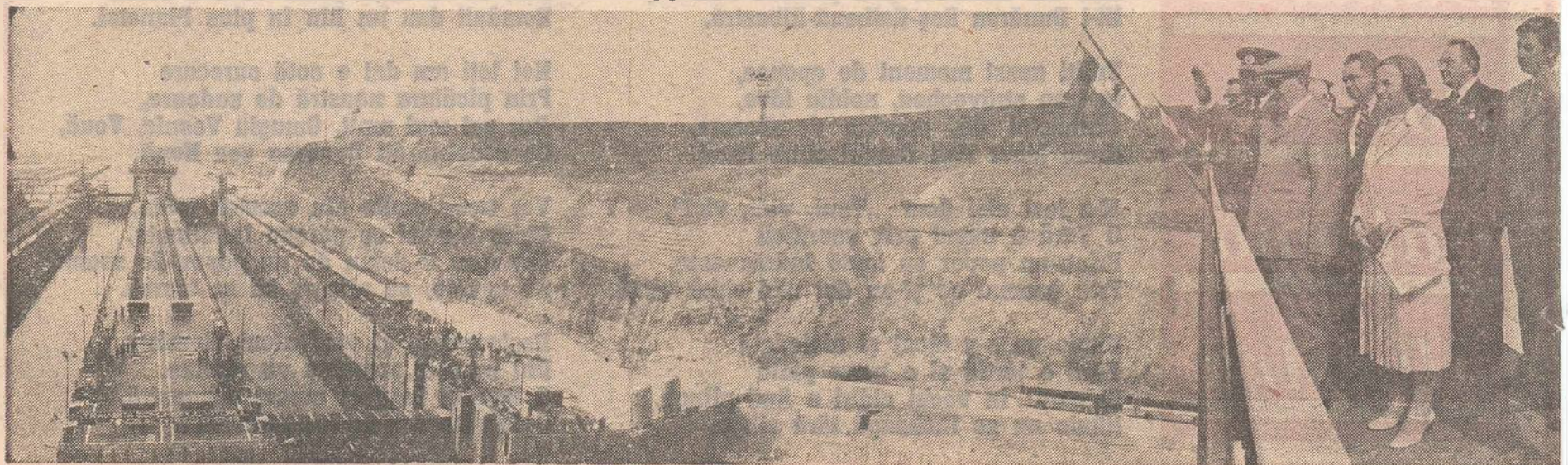
Vocația ctitoriei

O zi de primăvară superbă a intrat în istoria socialistă a României sub semnul vocației fundamentale a acestui popor, triumfător în sfârșit în voința de a tăia Dunării o albie nouă care să dea geografiei economice a țării, ca și istoriei ei greu încercate, o șansă vitală. Nici una din operele care au însemnat timpul petrecut de români pe acest pământ al necontenitei speranțe în mai bine și care în spațiul spiritual socialist au în trecut, adesea, visul născut din atâtea jertfe, n-a strălucit și nu va străluci, poate, cu atîta maiestuoasă liniște a izbînziî ca această magistrală albastră în ziua inaugurării ei sub privirile cutezătoare ale Omului care și-a asumat, identificîndu-se pentru totdeauna cu el, destinul națiunii. Vocația ctitoriei, ca un chip de a fi al românilor și al tuturor celor pe care ei i-au ridicat din mijlocul lor pentru a le fi înainte-mergători, în toată istoria neostenit întemeiată, cărămidă cu cărămidă, pe nobila morală de a lăsa viitorimii o mărturie a mistuitoarei patimi creatoare — și-a aflat azi o împlinire fără egal în noul drum al Dunării către Marea cea Mare.

Izbînda e a lumii socialiste românești întregi, căci ea validează înainte de orice ideea descătușării, în socialism, a tuturor energiilor și forțelor creatoare ale unui popor pînă la cetezanta de a transforma visul cel mai înaripat în realitate. Izbînda e a inteligenței românești care de atîtea ori, în vremuri prea puțin îngăduitoare cu visul, a incurajat aripile lui lă-sîndu-l să zboare nestîngherit cu o încredere mereu vie în viitor. Izbînda e azi a ingineriei și industriei socialiste românești, fericit consacrată de comuniștii ideii de a transforma visul înaintașilor în realitate. Izbînda e a Partidului Comunist pentru care propășirea patriei este țelul suprem.

Izbînda e a marelui conducător al poporului și partidului nostru comunist a cărui tulburătoare iubire de neam și de țară și a cărui voință de a nu precupeți nici o secundă a vieții lui eroice în slujba afirmării idealului național s-au unit, atît de inspirat, cu geniul vizionar, pentru a da o temelie nouă vocației fundamentale a românilor, ctitoria care, astfel, a devenit vocația fundamentală a Epocii Ceaușescu.

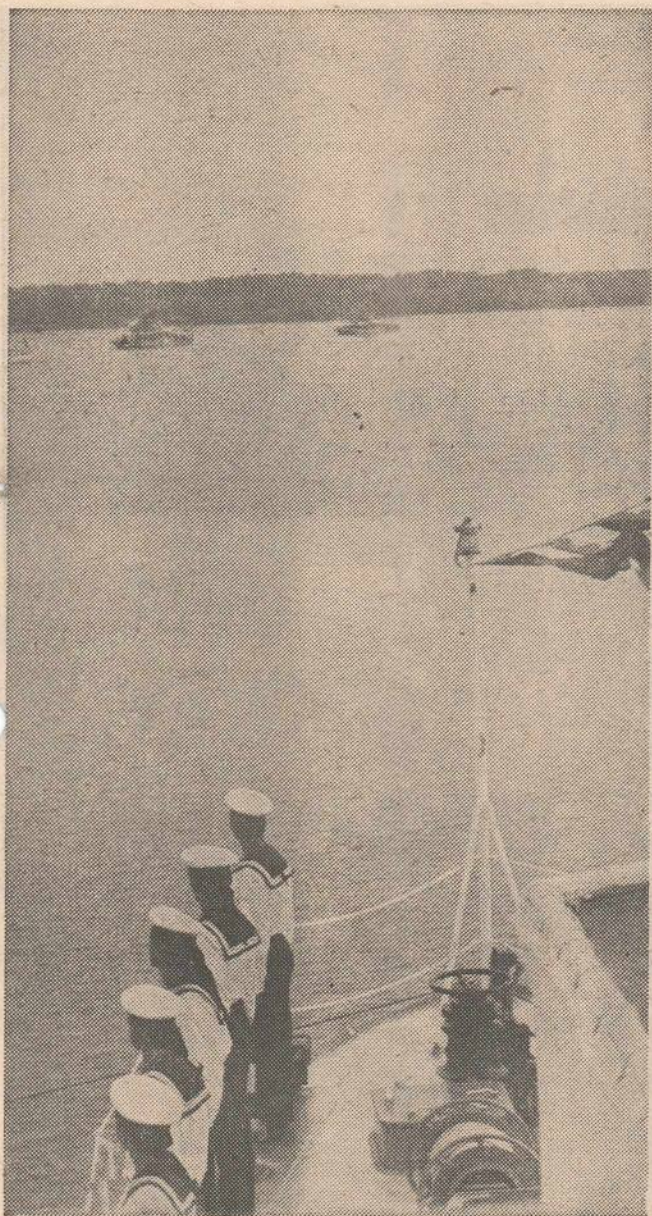
DINU SĂRARU ■

Se pregătește intrarea primului convoi de șleपुरi în ecluza de la Cernavodă

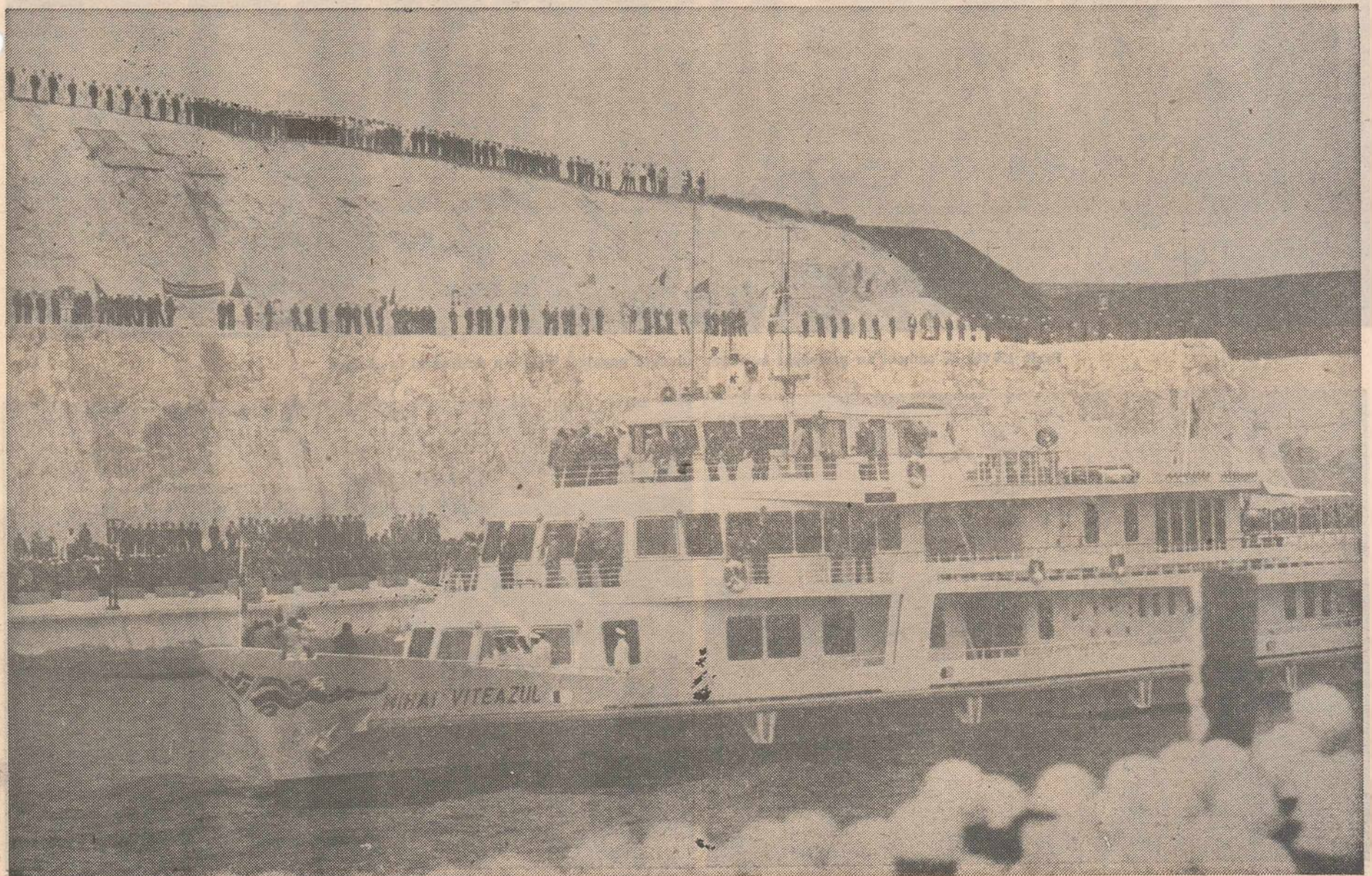
a întregului popor român

Canal
Dunăre - Marea Neagră

Navele flotilei militare de Dunăre au arborat marele pavoaz

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu la bordul navei prezidențiale

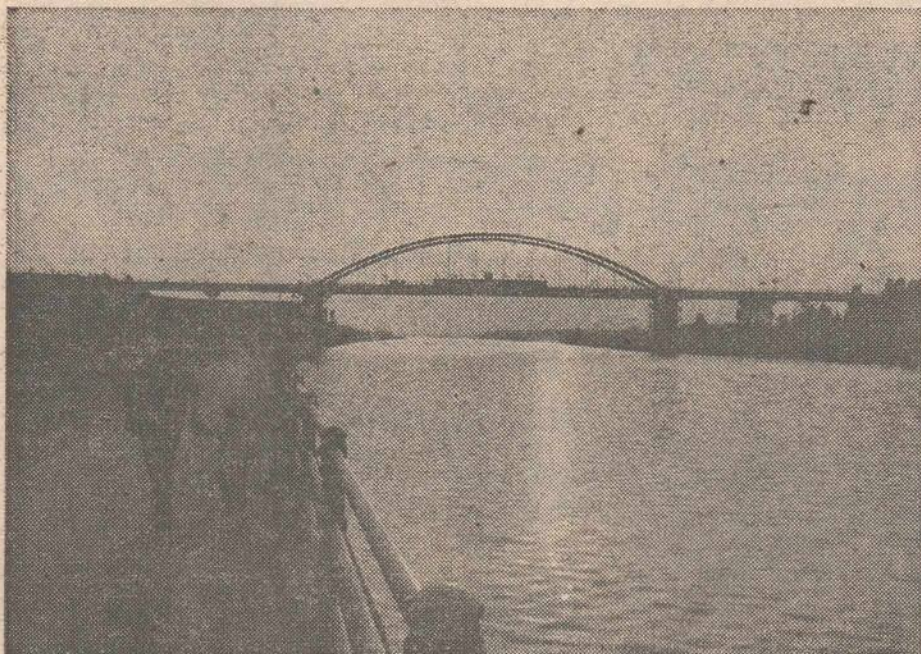
La kilometrul 45 răsună ovațiile miilor de tineri brigadieri

Canalul
Dunăre — Marea Neagră

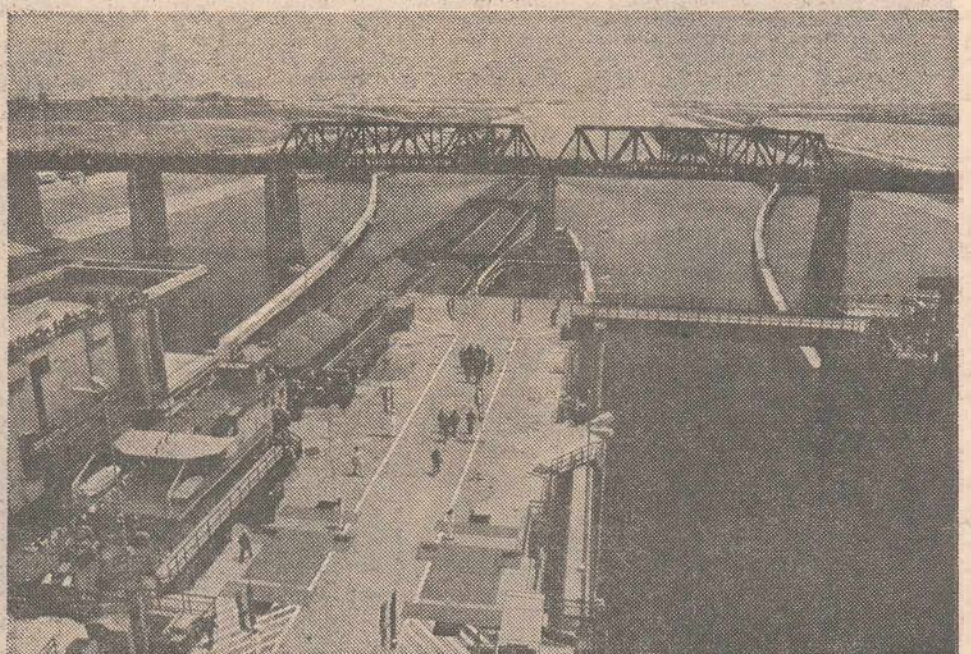
O epopee în care știința tehnică

Peste 150 000 de oameni au participat la marea adunare populară care s-a desfășurat la Agigea

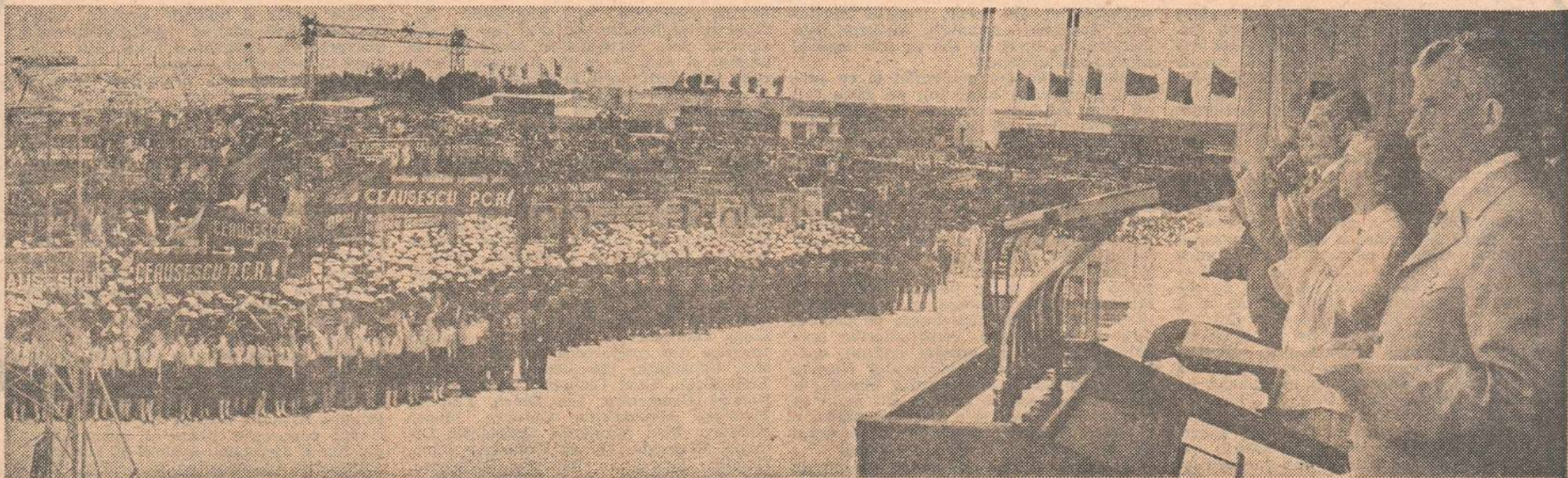

Unul din podurile peste canal, considerate adevărate opere de artă

Imagine de la ecluza de la Agigea prin care Dunărea se varsă în mare cu aproape 400 kilometri mai devreme

s-au unit dîrzenia, munca, priceperea, avansată și cutezanța revoluționară

Tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbește mulțimii despre constructorii Canalului Dunăre — Marea Neagră care au înscris un capitol eroic în cronica construcției socialiste

Excepțională realizare a tehnicii românești

Dovedă a capacității de efort tehnic, de organizare și de creație a poporului român, Canalul Dunăre-Marea Neagră constituie o realizare de excepție a României socialiste din ultimele decenii, atât de bogate în împliniri.

Obiectiv economic de importanță națională, această lucrare de mare complexitate completează în mod oportun zestrea hidrotehnică a țării noastre cu o „perla” deosebită: este vorba de o amplă arteră de navigație interioară, domeniu de mare actualitate tehnică, în care țara noastră răspunde „prezent” cu hotărîre.

Ideea tăierii unui canal navigabil în această parte a țării pare a fi de mare vechime, existînd unele mărturii istorice semnificative că atât românii, stăpîni de totdeauna ai acestor meleaguri, cit și ocupanții vremelnici precum turcii au manifestat succesiv interese în această direcție. Mai tîrziu, propuneri românești și studii de fezabilitate sînt legate de numele pașoptistului Ion Ionescu de la Brad (1851) și de al inginerului Jean-Stoenescu Dunăre (1926).

Realizarea prezentă vine să concretizeze însă această idee la scară europeană, meritul de a fi reactualizat-o și de a fi făcut-o posibilă, prin îndemn și acțiune energică, prin gîndire cutezătoare în aflarea și stabilirea celor mai eficiente soluții, prin neostenita îndrumare a unor eforturi umane și materiale fără precedent, aparținînd președintelui României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prin dimensiunile sale de gabarit și performanțele sale de trafic, Canalul navigabil Dunăre-Marea Neagră poate fi considerat ca o magistrală de navigație integrată în rețeaua navigabilă a Europei. Din acest punct de vedere, trebuie ținut seamă că această lucrare vine să completeze, în latura estică a Europei, viitorul marele circuit navigabil european care va începe la mările Nordului și Marea Mediterană și se va termina la Marea Neagră. Am spus viitorul circuit, pentru că este știut că actualmente pe teritoriul R.F. Germania se află în etape avansate de construcție canalul navigabil Rin-Main-Dunăre, canal care va face legătura dintre rețelele navigabile ale Europei de vest și nord-vest și cele din estul Europei. Din acest punct de vedere se conturează cu precizie dimensiunea strategică a acestei excepționale lucrări românești.

Dimensiunile sale principale de 64,2 km lungime, 70—90 m lățime la bază și 7 m adîncime navigabilă, situează lucrarea printre cele mai mari din Europa, fiind comparabilă, din punct de vedere al gabaritelor de navigație, cu realizări de referință ale domeniului ca Mitteland Kanal și marele canal alsacian al Rinului (R.F. Germania), canalul Rin-Amsterdam (Olanda).

Pe de altă parte cele două grupări de ecluze gemene din zonele de capăt Cernavodă și Agigea, avînd sasurile de cîte 310 m lungime și 25 m lățime, precum și porturi de așteptare cu acces ghidat al convoaielor, constituie și ele realizări de prestigiu ale constructorilor noștri, situate la cotele cele mai avansate ale performanțelor constructive și funcționale.

Traficul potențial al canalului de circa 80 milioane tone pe an reprezintă o cifră de invidiat în domeniu, fiind realizat pe baza unor convoaie de cîte 6 barje de 3 000 tone (total integrat, 18 000 t), propulsate prin împingere de nave specializate, cu puteri instalate de circa 2 400 CP. Dimensiunea europeană a clasei de barje adoptate la proiectarea canalului confirmă posibilitatea integrării acestei lucrări în circuitul european de navigație interioară cel mai avansat. Totodată, pe canal se pot înscris în navigație și nave maritime de pînă la 5 000 tdw, avînd pescajul maxim de 5,5 m. Vitezele tehnice de navigație ale convoaielor de barje vor fi de circa 9 km/h, de asemeni situate la nivelul curent practicat în ultimii 15 ani pe cele mai moderne magistrale de navigație europeană.

Dincolo de aceste elemente concrete, care vin să confirme temeinicia unei construcții de mare amploare, care va scurta cu circa 400 km circuitul actual de ieșire la Marea Neagră, în condiții de navigație mult îmbunătățite, trebuie reținută funcțiunea economică a acestor „legături” pentru zonele transversale, faptul că ea debuşează într-unul dintre cele mai mari porturi din Europa, portul Constanța-Sud (de asemenea în curs de amenajare). Este sigur că dimensiunea internațională a concepției acestei artere de navigație va aduce României socialiste pe lîngă renumele unor realizări prestigioase în acest domeniu și o legătură economică viabilă cu partenerii din diverse țări ale globului.

Acesta este în fond un semnal concret lansat Europei și lumii pentru colaborare și înțelegere.

Prof. dr. doc. ing. RADU PRIȘCU
Institutul de Construcții — București

Printre-o apăsare de buton tovarășul Nicolae Ceaușescu dă comanda pentru efectuarea operațiilor tehnice de ieșire a primului convoi de șlepuri în mare, prin ecluza de la Agigea

Imagine generală a tronsonului ecluzei de la Agigea

**Canalul
Dunăre — Marea Neagră**

**Mărturie vie a forței și capacității creatoare
a poporului român, care va dăinui
cât timp va dăinui și planeta noastră**

După cum este cunoscut, în atmosfera de puternică emulație în care țara întreagă se pregătește să întâmpine ocazia de-a 40-a aniversare a gloriosului act de la 23 August 1944 și cel de-al XIII-lea Congres al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a inaugurat la sfârșitul săptămânii trecute Canalul Dunăre-Marea Neagră, realizare epocală a oamenilor muncii din țara noastră, grandioasă construcție a anilor socialismului, dovadă grăitoare a geniului creator, a capacității de gândire și faptă a poporului român, pagină memorabilă în cronică edificării socialiste a României. La festivitatea de inaugurare, împreună cu secretarul general al partidului au luat parte tovarășa Elena Ceaușescu, alți tovarășii din conducerea de partid și de stat. Participarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la acest mare eveniment, cu profunde semnificații, trăit cu legitimă mândrie patriotică de toți oamenii muncii, a dat strălucire unei grandioase opere, fără precedent în istoria României, capitol eroic în letopisețul anilor construcției socialiste.

Operă a întregului nostru popor, realizată cu mijloace proprii, Canalul Dunăre-Marea Neagră a fost gândit, conceput și executat, din faza de proiectare și până la finalizare, pe baza indicațiilor și sub permanenta îndrumare a celui mai iubit fiu al națiunii noastre, strălucit exponent al virtuților și vocației poporului român, eminent gânditor revoluționar, patriot înflăcărat, ctitor al României socialiste și mare conducător de țară, luptător neînfricat pentru cauza păcii, pentru independența și libertatea popoarelor, pentru triumful socialismului și comunismului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Toate fazele și toate detaliile construcției poartă amprenta gândirii revoluționare, novatoare a secretarului general al partidului. Vizitele de lucru întreprinse pe șantierele canalului în decursul anilor, indicațiile și orientările de o inestimabilă valoare date la fața locului au constituit adevărate programe de acțiune pentru toți constructorii canalului, în toate etapele

realizării lui. De aceea, numele făuritorului României socialiste moderne este încrustat cu litere de aur pe frontispiciul monumentalei creații.

Este ceea ce s-a evidențiat și cu prilejul inaugurării canalului, de către toți cei care au luat cuvântul, de către toți participanții la această memorabilă festivitate. Ei au dat glas sentimentelor întregului nostru popor de adâncă prețuire și nemărginită dragoste față de conducătorul partidului și statului nostru, aducându-i mulțumiri și exprimându-i întreaga recunoștință pentru modul magistral în care conduce și asigură înaintarea fermă a României pe calea socialismului și comunismului, pentru excepționala sa contribuție la cauza păcii, cooperării și înțelegerii între popoare, a fâuririi unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră. În numele constructorilor canalului, al întregii noastre națiuni, vorbitorii i-au urat tovarășului Nicolae Ceaușescu viață îndelungată, multă sănătate și putere de muncă, ani mulți în fruntea partidului și a statului, pentru a ne conduce cu aceeași clarviziune spre noi izbinzi în construcția socialistă.

De acum înainte România dispune de un complex de navigație cu funcționalități multiple, cu adânci implicații în întreaga viață economică și socială a regiunii, pe care o străbate și a întregii țări. Canalul navigabil, în lungime de 64,2 kilometri, este alcătuit din două ecluze, la Cernavodă și Agigea, șole porturi Cernavodă, Medgidia și Basarabi dispunând în total de 61 dane de așteptare și operare, acvatorii care însumează 43 de hectare, platforme portuare în suprafață de 36 de hectare, precum și noul port Constanța-Sud, obiectiv de deosebită amploare, care în etapa finală se va număra printre marile porturi maritime europene. Caracteristicile constructive ale canalului asigură navigația în dublu sens a convoierilor de nave cu o capacitate de până la 18 000 de tone, ceea ce permite derularea unui trafic anual de circa 80 milioane de tone; canalul are o adâncime a apei, la nivel normal de exploatare, de 7 metri, o lățime la bază de 70 de metri, 90 de metri și 120 de metri și o înălțime liberă sub poduri de 17 metri.

Pentru realizarea noli magistrale fluviale dintre Dunăre și Marea Neagră s-au excavat circa 300 milioane metri cubi de pământ și rocă — cu 25 milioane metri cubi mai mult decât la Canalul de Suez și cu 140 milioane mai mult decât la Canalul Panama. În cei 45,9 kilometri de ziduri de sprijin, în ecluze, poduri și în alte construcții s-au turnat 3,6 milioane metri cubi de betoane, s-au folosit peste 11 000 de tone de tablărie și alte importante cantități de confecții metalice, s-au montat peste 30 000 de tone de echipamente. Toate acestea ilustrează grăitor capacitatea de efort a poporului român, înaltul potențial al economiei noastre socialiste, al științei și tehnicii românești.

În tribuna oficială a adunării populare care s-a desfășurat la Agigea au luat loc tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, împreună cu ceilalți tovarășii din conducerea de partid și de stat, Constantin Dăscălescu, Iosif Banc, Emil Bobu, Lina Ciobanu, Ion Coman, Nicolae Constantin, Ion Dincă, Ludovic Făzekas, Alexandrina Gănușe, Manea Mănescu, Paul Niculescu, Constantin Olteanu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Dumitru Popescu, Gheorghe Rădulescu, Ilie Verdet, Ștefan Andrei, Ștefan Birlea, Mișu Dobrescu, Marin Enache, Mihai Gere, Suzana Gădea, Ana Mureșan, Ion Radu, Ion Stoian, Ioan Totu, Ion Ursu, Richard Winter, Nicu Ceaușescu, Silviu Curticeanu, Constantin Radu, Gheorghe Stoica, Ioan Avram, Ion M. Nicolae, viceprim-miniștri ai guvernului.

În deschiderea adunării au luat cuvântul tovarășii Nicolae Mihalache, prim secretar al Comitetului județean Constanța al P.C.R., Vasile Bulucea, ministrul transporturilor și telecomunicațiilor, colonelul Constantin Vină, inginerul șef al brigăzii hidrotehnice numărul 45, Nicolae Ivanov, comandantul șantierului național al tineretului, și Constantin Roșoga, maistrul constructor, secretar al Comitetului de partid al Grupului de șantier numărul 3 Basarabi.

Dând o înaltă apreciere acestel inegalabile opere a geniului creator al națiunii noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvântarea rostită la marea adunare populară de la Agigea a spus:

„Peste secole și milenii această nouă magistrală va rămâne permanent ca o mărturie vie a forței și capacității creatoare a poporului român, a societății noastre socialiste, a generației noastre care am schimbat cursul Dunării, creându-i o nouă cale care va dăinui cât timp va dăinui planeta noastră. Realizarea Canalului Dunăre-Marea Neagră constituie o mare victorie a poporului nostru, constructor al socialismului, demonstrează forța unui popor liber și stăpînitor de destinele sale, hotărît să-și făurească viața așa cum o dorește. Bazat pe aceasta am ferma convingere — și doresc încă o dată să subliniez — că dispunem de tot ce este necesar pentru a realiza Programul partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare spre comunism!” Arătând că în această epocă s-au unit dirigenția, munca, preocuparea, știința, tehnica avansată și cucerirea revoluționară, hotărîrea întregului nostru popor de a fâuri cu succes comunismul pe pământul României, de a asigura națiunii noastre un loc demn în rândul popoarelor libere și independente ale lumii, secretarul general al partidului a felicitat călduros pe muncitorii, inginerii, tehnicienii, pe militarii, pe tinerii brigadierei, pe toți cei ce au lucrat la realizarea canalului pentru activitatea entuziasată și eroică în vederea împlinirii acestei grandioase lucrări.

Eveniment înscris la loc de frunte în cronică marilor izbinzi ale poporului român, care va glăsuși peste veacuri despre măreția și strălucirea Epocii Ceaușescu, inaugurarea Canalului Dunăre-Marea Neagră a oferit încă un prilej de exprimare a angajamentului ferm al tuturor oamenilor muncii, al întregii națiuni române de a munci fără preget, pentru a face din anul inaugurării canalului, care printr-o fericită coincidență este anul celei de-a 40-a aniversări a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și al Congresului al XIII-lea al partidului, anul marilor victorii și succese în toate domeniile activității economice și sociale, pentru continuarea înfloririi a României socialiste.

ION CODRU

**Primul echipaj
inaugurează o mare cale
de apă a lumii**

26 mai 1984. Dimineață limpede. Contururile tuturor formelor de relief răscolite de mișcările oamenilor care au desfășurat pământul străbătându-l cu „magistrala albastră” a Canalului Dunăre — Marea Neagră, sint extrem de clare iar culorile intense, iluminate. Soarele a răsărit de mult și apele se eliberează din noaptea prin aburii care alunecă ușor un timp de-a lungul malurilor. Dimineața aceasta are un aer de zi de lucru dar și de sărbătoare. De-a lungul traseului atins cu autocarul, de la Agigea până la Cernavodă, drumurile sint pline de oameni care se îndreaptă spre punctul „zero” care desparte apele clasice ale Dunării de cele noi desprinse din vechea lor matcă și canalizate spre Mare pe un itinerar scurt și sigur, pe un itinerar care face mai aproape ieșirea la mare a fluviului cu aproape patru sute de kilometri. Dar am văzut și oameni care ieșiseră devreme la cîmp, care lucrau pământul în pregătirea celor dintii recolte ale anului. Locul de intersecție al canalului cu vechea albie a fluviului unde se află un port nou pe harta noastră geografică și sentimentală, portul Cernavodă, e deja plin de oameni care așteaptă sosirea secretarului general al partidului, conducătorul de care se va lega pentru totdeauna noua noastră cale navigabilă, vis vechi al cetățenilor acestei țări, imposibil de transfigurat la scara unu pe unu a realității în alte epoci și împlinit în opt ani eroici de „revoluție și construcție socialistă”. Multimea e formată din constructori ai canalului, din oameni ai muncii din Cernavodă și din satele și comunele învecinate, sau de pe traseul canalului, veniți să întâmpine conducătorii țării și să asiste la unul din evenimentele fundamentale ale istoriei construcției socialiste și al propriei lor biografii.

Orele 8,30. Elicopterul prezidențial aterizează pe o platformă de beton din fața portului Cernavodă. Libelula albă a elicopterului plutește câteva clipe în jurul locului de aterizare și se așază lin pe pământ. Se deschid ușile și pe scări coboară tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu în vreme ce pe platforma plină de oameni izbucnesc urale, ovații, în semn de dragoste, de stimă, de prețuire pentru aceia care de la început s-au aflat mereu printre constructorii „magistralei albastre” și care au imprimat tuturor oamenilor ce au lucrat aici entuziasmul lor revoluționar, cuceranța și clarviziunea lor pilduitoare, indicînd soluții prețioase pen-

tru depășirea tuturor greutăților inerente unui șantier gigant de asemenea amploare, interesindu-se permanent de starea lucrărilor, de problemele de muncă și de viață ale celor ce și-au făcut din faptul că vin să lucreze la canal un titlu de glorie. Garda de onoare aliniată pe platformă, în uniforme albe și aurii de marină militară, în uniforme de gărzii patriotice, de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei prezintă solemn onorul comandantului suprem. Tovarășul Nicolae Ceaușescu e întâmpinat cu pine și vin din roadele acestui pământ străvechi al Dobrogei, apoi e înconjurat de copii, de șoimi ai patriei și pionieri în ținută de sărbătoare. Întreaga asistență e un torent de aplauze, de urale, de lozinci rostite din mii de piepturi. Navele flotilei militare care plutesc în dimineața limpede de mai cu marea pavoaz ancorat la catarg ridică în aer, polifonic, simfonia sirenelor lor prelungi. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu salută mulțimea, string

De la trimișii noștri ADRIAN DOHOTARU și CORNEL NISTORESCU

mișcările care li se întind, și trec în revistă careul imens al celor care au venit în întâmpinarea marelui eveniment. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu poartă „Medalia comemorativă Canalul Dunăre—Marea Neagră”. După prezentarea portului Cernavodă care se află în perspectiva de a se extinde în viitorii ani până la o capacitate de 7 milioane tone pe an, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu precum și ceilalți tovarășii din conducerea partidului și statului se imbarcă pe nava Lancea care alunecă de-a lungul apelor bătrînului fluviu până la kilometrul zero al canalului. E o alunecare lentă, o plutire în care se simte emoția întregii asistențe. De la un mal la altul, traversînd punțile a două nave militare cu întregul echipaj în poziție de onoare, se întinde panglica tricoloră care urmează să fie tăiată și prin care Canalul Dunăre—Marea Neagră intră oficial în circuitul căilor de apă ale lumii. În sfîrșit, nava Lancea ajunge în dreptul panglicii inaugurale, tovarășul Nicolae Ceaușescu face ca panglica să se desfacă de o parte și de alta a canalului și primul echipaj al țării, format din conducătorii de partid și de stat, avîndu-i drept cirmaci pe secretarul general al partidului și pe tovarășa sa de viață, pătrunde în apele Canalului Dunăre—Marea Neagră în atmosfera detonantă a celor douăzeci și una de salve de tun trase de pe malul drept al fluviului, a Imnului de stat al Republicii Socialiste România, a uralelor și ovațiilor mulțimii, a sirenelor dezvăluite ale tuturor vaselor aflate pe traseu și în vecinătate. Este ora 8,47 de minute. Ora exactă la care Canalul Dunăre—Marea Neagră a fost deschis navigației.

**„Noi ne-am făcut datoria
pentru înălțarea patriei”**

Escortată de vedete militare, nava Mihai Viteazul începe să taie apele Canalului și pornește în călătoria spre Agigea. De pe malul și în mii de oameni cu pancarte, cu stegulețele roșii și tricolore, purtînd portretele tovarășului Nicolae Ceaușescu și ale tovarășei Elena Ceaușescu, salută vasul, scandînd diferite lozinci. Imbrăcați în salopete, în costume naționale, tinerii din Cernavodă salută nava care se depărtează de apele canalului. Ele și-au cucerit pozițiile rămase după excavarea a 300 de milioane de metri cubi de pământ, cu 25 de milioane mai mult decât pentru Canalul Suez și cu 140 de milioane mai mult decât pentru

Canalul Panama. Pe maluri se văd lozinci purtate de constructorii, de locuitori ai satelor apropiate veniți să-și întâmpine pe secretarul general al partidului și să asiste la festivitatea de inaugurare a canalului. Nava Mihai Viteazul se apropie de podul de la kilometrul 24, aflat în orașul Medgidia. În partea dreaptă, pe un umăr al malului, a fost conturată o hartă a Canalului, cu principalele sale puncte, Cernavodă, Medgidia, Basarabi, Agigea. Pe terase special amenajate, încadrînd acest traseu al noului căi de navigație, se află constructorii acestui edificiu de pe harta geografică a României. La picioarele constructorilor se află câteva din utilajele de mare tehnicitate și capacitate, folosite la realizarea canalului. Ovațiile și uralele cu care este întâmpinată nava prezidențială se duc ca niște valuri pînă departe. Este tronsonul de canal realizat cel dintii. La kilometrul 39, cele două maluri ale canalului sint dominate de detașamentul militarilor, cu genisti, infanteriști, artileristi, vînători de munte, tanchiști și marinari. Ei au construit 40 de kilometri de canal, au tăiat o poartă în Munții Herceinic. Mii de ostași străjuiesc malurile noii artere de navigație. Imaginea lor și a rezultatului muncii sint impresionante. Unii dintre ei au lucrat la construirea Transfăgărășanului, la ridicarea altor obiective economice ale țării. La kilometrul 45, mii de constructori înscriu cu trupurile lor două cuvinte: „Ceaușescu — tinerii!” În această zonă a canalului sint brigadierii Șantierului Național al Tineretului. Reprezentanții tinerii generații care a participat nemijlocit la construirea acestui grandios

obiectiv economic. Tineretul țării a răspuns prezent la chemarea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a realiza 10 kilometri de canal. Tradițiile revoluționare ale Uniunii Tineretului Comunist, consolidate în anii de după război prin marile șantiere, au fost continuate și aici. Tinerii din toată țara, în condiții dificile au muncit cu entuziasm, purtînd pe mai departe tradiția romantismului revoluționar. Peste 46 de mii de tineri din România, muncitori, elevi și studenți și-au desfășurat aici lecțiile de practică și au urmat un curs practic de educație comunistă. La kilometrul 48 brigadierii li întâmpină pe secretarul general al partidului cu ovații și aplauze. Nava Mihai Viteazul se oprește la mal. Comandantul Șantierului Național al Tineretului raportează tovarășului Nicolae Ceaușescu că sarcina încredințată Uniunii Tineretului Comunist a fost îndeplinită. Se cere permisiunea ca în aceeași zi cînd s-a inaugurat navigația pe noua arteră a țării să înceapă construcția Monumentului tineretului. La temelie Monumentului a fost îngropat într-un cilindru metalic un pergament pe care scria: „În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a inaugurat astăzi, 26 mai 1984, construcția Monumentului tineretului — mărturie a muncii și abnegației pe care brigadierii Șantierului Național, întregul tineret al României socialiste le-au depus la realizarea Canalului Dunăre — Marea Neagră, în perioada 1976—1984, monument ce va dăinui peste veacuri, ca generațiile viitoare să știe că noi ne-am făcut datoria pentru înălțarea patriei”. Se toarnă prima cifră de beton la baza viitorului Monument.

Ieșirea din strînsura munților de piatră e acoperită de imaginea pilonului înalt de 90 de metri. E semnul podului de la Agigea, un pod lung de 300 de metri cu cabluri metalice de susținere, cu patru benzi de circulație și două protuare. Nava prezidențială acostează în portul ecluzei. Aici se încheie canalul. Dincolo de port este poarta spre mare. Tovarășul Nicolae Ceaușescu este întâmpinat de zeci de mii de oameni, constructori și locuitori ai municipiului Constanța, care au venit să sărbătorească acest moment solemn. În turul de control al ecluzei tovarășul Nicolae Ceaușescu declanșează deschiderea ecluzei. Un remorcher împinge un convoi spre mare. Canalul Dunăre — Marea Neagră s-a deschis. De sîmbătă 26 mai 1984 orele 12,45, o nouă arteră de comunicație va trebui înscrisă pe hărțile României și pe hărțile de navigație ale tuturor comandantilor de nave. Canalul Dunăre — Marea Neagră există! Asemeni cuvintelor așezate la temelie viitorului monument, constructorii pot spune „generațiile viitoare să știe că noi ne-am făcut datoria pentru înălțarea patriei!”

Măsuri eficiente de dezvoltare și modernizare a economiei

flacăra ?

PATRIA,
CABINETUL DE LUCRU
AL PREȘEDINTELUI

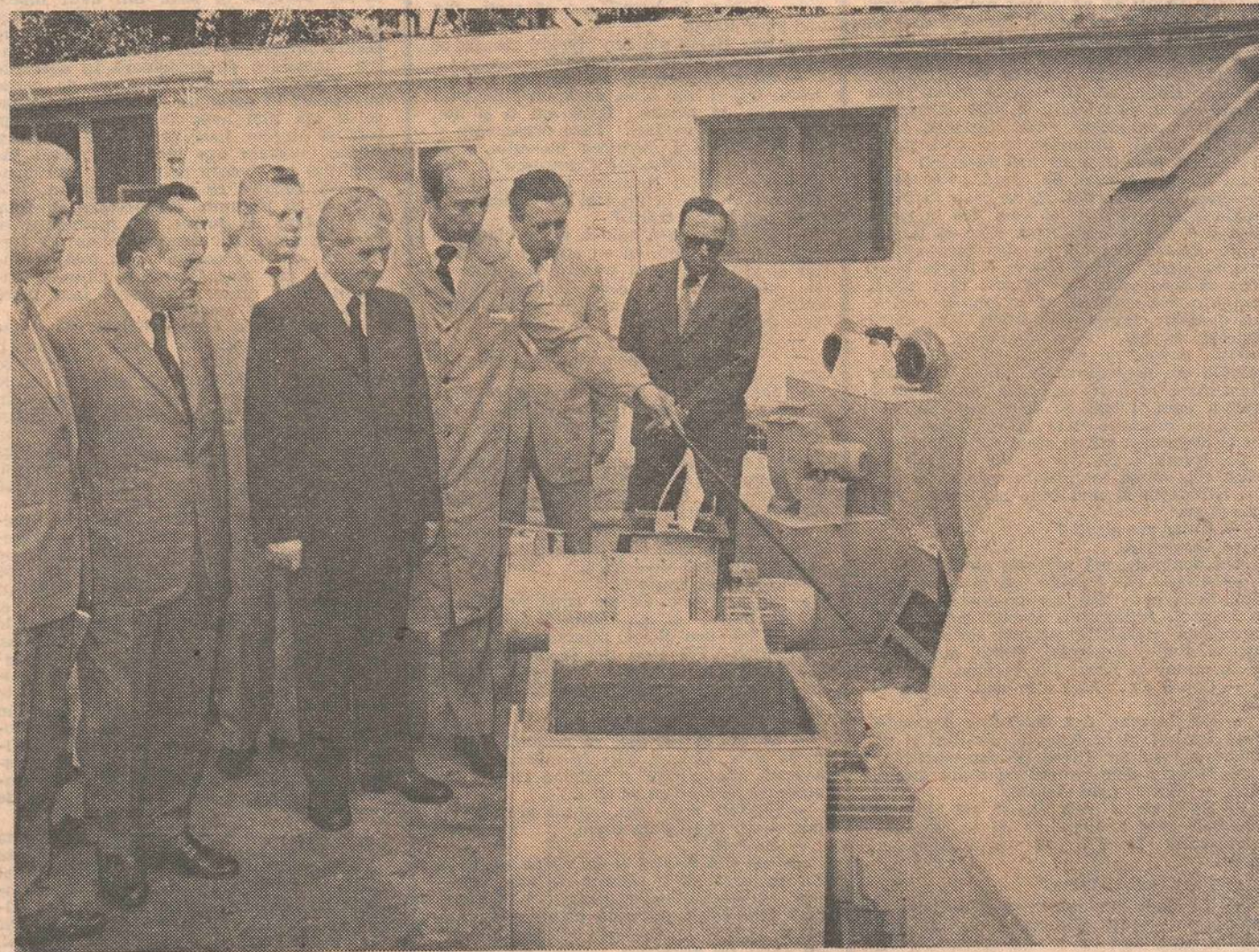
Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în unități industriale din Capitală

Prilejind un nou și fructuos dialog cu oamenii muncii, în vederea stabilirii unor noi și eficiente măsuri de dezvoltare și modernizare a economiei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a făcut marți o vizită de lucru în întreprinderi constructoare de mașini din Capitală. Conducătorul partidului și statului nostru a analizat modul în care se desfășoară programele de diversificare, modernizare și specializare a producției, a indicat o serie de măsuri privind sporirea volumului acesteia, corespunzător cerințelor actualei etape de dezvoltare a economiei naționale, exigențelor competitivității pe piața externă. Prin întreaga sa desfășurare, noua vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în întreprinderi bucureștene reflectă preocuparea constantă a secretarului general al partidului de a examina și stabili la fața locului căile și modalitățile de creștere a volumului și calității producției, de îmbunătățire a eficienței economice în toate sectoarele de activitate. Dialogul cu colectivele unităților vizitate a evidențiat hotărârea acestora de a întâmpina cu noi și semnificative succese a 40-a aniversare a gloriosului act de la 23 August 1944 și Congresul al XIII-lea al partidului, de a-și spori contribuția, alături de întregul popor, la înflorirea continuă a României socialiste, la ridicarea ei pe noi trepte de progres și civilizație.

La **Întreprinderea de Ventilatoare**, dialogul tovarășului Nicolae Ceaușescu cu specialiștii din domeniul cercetării, proiectării și fabricării de ventilatoare de uz industrial s-a axat pe principalele probleme ale dezvoltării și modernizării întreprinderii, ale sporirii eficienței întregii activități în acest sector de producție. Luând cunoștință de măsurile tehnice menite să contribuie la îmbunătățirea fluxurilor de producție, la sporirea productivității muncii, la reducerea consumurilor materiale, secretarul general al partidului a apreciat că, în ansamblu, cantitatea de metal utilizată la realizarea ventilatoarelor din fabricație curentă este încă ridicată și a cerut să se facă analize comparative cu produse similare existente pe plan mondial și să se acționeze pentru proiectarea și realizarea unor produse cât mai ușoare, silențioase, care să funcționeze cu consumuri minime de energie, cu randament superior. Remarcând că în unele sectoare de producție se efectuează un volum mare de operații manuale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să fie revizuite tehnologiile de fabricație, astfel încât să se asigure o productivitate corespunzătoare, iar adaosurile de prelucrare să fie cât mai mici. Conducătorul partidului și statului nostru a cerut să fie extinse mecanizarea și automatizarea prelucrărilor mecanice, concomitent cu modernizarea standurilor de probe, să se ia măsuri pentru dotarea cu mașini și utilaje perfecționate a secțiilor productive, să se acționeze neîntârziat pentru crearea unor condiții de lucru cât mai bune, pentru păstrarea curățeniei și ordinii în toate sectoarele.

Examinând proiectele de amplasare a noilor capacități de producție, a depozitelor de materiale și produse finite, a celorlalte dotări necesare activităților tehnico-productive, secretarul general al partidului a arătat că înnoirea concepției în materie de ventilatoare este legată de asigurarea unei baze tehnice corespunzătoare, modernizarea rapidă a tehnologiei, perfecționarea metodelor de muncă concomitent cu îmbunătățirea parametrilor constructivi ai produselor prin colaborarea strinsă cu cercetarea și proiectarea. În acest sens, s-a cerut ministerului de resort să examineze în detaliu posibilitățile de dezvoltare a unității și să elaboreze în cel mai scurt timp un studiu privind sporirea capacității de producție, modernizarea generală a întreprinderii, care să aibă în vedere și extinderea sculariei, amenajarea standurilor de probe, atât pentru cercetare, cât și pentru producție, crearea unor sectoare de primă necesitate, cum este turnătorii de piese de precizie din metale neferoase. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că în scurt timp Întreprinderea de Ventilatoare trebuie să devină unitate modernă din toate punctele de vedere, indicând să fie reorganizată și perfecționată munca de cercetare și proiectare, să fie adâncită specializarea unităților productive, să se asigure o cât mai bună colaborare cu furnizorii de subansamble, să se ia măsuri pentru coordonarea unitară a întregii activități de cercetare, proiectare și producție a ventilatoarelor.

O problemă asemănătoare a fost avută în vedere și la **Întreprinderea de Fabricație și Montaj Ascensoare**. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a urmărit procesul de producție, a vizitat laboratorul de fiabilitate, turnul de probă și standul de control. Au fost prezentate preocupările existente privind tipizarea producției, sarcinile deosebit de importante în ansamblul procesului de ridicare a nivelului de mecanizare a fabricației de ascensoare, de perfecționare a organizării muncii, de reducere a cheltuielilor materiale, ridicare a calității, de creștere a productivității, a eficienței economice. Secretarul general al partidului a indicat să se ac-

ționeze în continuare pentru modernizarea întregii game de ascensoare, în vederea realizării unor produse silențioase și cu parametri superiori, comparabile cu cele mai bune ascensoare produse pe plan mondial. În acest sens, s-a indicat amenajarea unei secții noi de montaj general în vederea asamblării integrale a ascensoarelor în cadrul unității, a turnului de probă, pentru efectuarea tuturor încercărilor necesare înainte de livrarea către beneficiari. Tovarășul Nicolae

Ceaușescu a apreciat modul în care se lucrează pentru creșterea și diversificarea producției și a cerut să se acționeze în continuare pentru ridicarea permanentă a nivelului tehnic și calitativ al produselor, corespunzător cerințelor economiei noastre naționale, exigențelor la export.

Cadrele de conducere ale ministerului de resort și ale întreprinderilor vizitate, toți oamenii muncii din aceste unități, au exprimat vii mulțumiri pentru indicațiile

și orientările primite și au dat secretarului general al partidului asigurări că vor acționa fără întârziere pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a sarcinilor ce le revin pe anul în curs și pe întregul cincinal, a tuturor indicațiilor primite cu prilejul acestei vizite, aducându-și astfel contribuția la opera de înflorire continuă a României socialiste.

P. NICOARA ■

SĂ GINDIM CU CAPETELE NOASTRE

La munca pământului ideile nu prisosesc

• Un bătrîn la Arcani • Turism sătesc • Modernizarea la porumb •

Simplă discuție la un pahar cu soare

Peste nea Nicolae Bicoi din Arcanii Gorjului au trecut un război mondial și câteva zeci de războaie care se cheamă campanii agricole, lăsându-l cu păr puțin, cu fața supțiră, cu felurite îngindurări pe chip și cu niște junghiuri în dreptul inimii.

— Poate că-i timpul — îi zice — să vă odihniți.

Ride :

— Păi noi ăștia, de la țară, ne odihnim și mai bine muncind. Așa se zice.

— Cine zice ?

— Lumea.

— Și lumea asta n-are și ea, acolo, un nume ?

Ride iar. E ceasul amurgului și, de pe prispa casei lui nea Bicoi (frumoasă casă și frumoasă prispă, numai și numai horbote traforate din lemn de stejăr, surizătoare ca niște văluri de mirese), se vede, sub o umbră de deal, apa Jaleșului, rîzînd și ea, strălucind cald printre arini bătrîni. Poate că apa știe povestea ce va urma. Apa asta, celebră pentru „județul de Jaleș”, rînduit cu veacuri în urmă pe țărîmul ei, trebuie să știe fel de fel de povești.

— Păi să vedeți, un om de-aici din sat, leat cu mine, s-a dus odată la băi. La Amara, cu bilet de la ceape. Nu mai fusese la băi, că n-avusese de ce. Dar acum îl luaseră niște dureri de șale și hai, zice, să mă duc și eu la băi, ce-o să fie dacă mă duc ? Ajunge el la Amara și intră în pavilionul U.N.C.A.P.-ului, să-și facă forme. Holul era plin de țărani. Unii abia ce picaseră, stăteau pe geamantane, cu mîndrele pe ei, cum veniseră de la gară, alții erau în pijamale, abia ce coboriseră din camere. Era un tovarăș care-i strînse, care a bătut din palme ca să se facă liniște și le-a zis : fraților ascultați la mine și spuneți dacă sinteți de acord sau nu ! Aici, zice prietenul meu, tovarășul a tăcut, a tușit, pe urmă s-a încrunțat, fiindcă unii, vreo doi, se și apucaseră să strige, ridicînd mîinile, ca la vot la ceape : de acord ! Fraților, a urmat tovarășul acela, uite ce vreau eu să vă zic. Vreau să vă zic ce voi tot sinteți țărani, voi tot nu puteți sta degeaba, că țărîmul se odihnește și mai bine muncind. La puneți voi mina pe sapele-de-afară, că v-adusei destule, is acolo, sprijinite de zid. Și hai, fraților, să facem niște spații verzi, să dregem și niște străzi, să facem o mindrete din stațiunea asta, care-i bunul țărînilor din toată țara ! Prietenul meu zice că toți tovarășii țărani au spus : bine, de acord, și-au lăsat geamantanele în hol, și de erau în pijamale s-au îmbrăcat, și s-au dus la sapă. S-a dus și prietenul meu. Zice că numai vreo doi-trei din ăia ce abia picaseră au zis că, sigur, e bine și-așa, e foarte bine, dar că bine ar fi fost și de-i lăsa să-și tragă o țîră sufletul, să se trateze o țîră, că dacă-și cumpăraseră luxul ăsta, adică biletul la băi, îl cumpăraseră fiindcă aveau nevoie de el. Zice că unul, cred că ăla era președinte de ceape, ori poate mai mare, ar fi zis că lasă-l, dom'le, și pe țărîni, cum îl lași pe orice om din țara asta, ca măcar o dată la viața lui să-și puie unealta-n cui și să-și vadă de sănătate. Numai a zis, dar de dus la sapă s-a dus. Că, vorba tovarășului acela, țărîmul se odihnește și mai bine muncind. Așa zic și eu.

— Chiar așa ziceți ?

— Categorie.

Nu mai ride, mă privește atent :

— Aflați că trebuie să muncim toți, toți ăștia care mai sintem într-o putere a noastră. Altminteri, ceapeul nostru n-o scoate la capăt. Că nu mai sintem decît puțin. Puțini și bătrîni. Tinerii au plecat, s-au mutat la Tirgu Jiu, la bloc.

— Copiii dv., după cîte știu, sint și ei la oraș.

— Da, la oraș. Am două fete doctorițe, mai am o fată profesoară, mai am și un băiat, a terminat liceul de construcții.

— Muncii deci cîmpul cu copiii altora. Cîți or mai fi prin Arcani.

— Ba și cu ai mei. Vin să mă ajute la „global” duminicile, vin și în vacanțe. Astă-vară, la fin, au venit trespătru acasă.

— Cum i-ați convins ?

— Nu i-am convins. Știau că trebuie să vină și au venit. Vin nu numai ai mei, vin și alții. Mai cu seamă la culesul viilor, ca să-și aibă partea de vin. Răul nu e că s-au dus din sat. Unii din ei, nu toți, trebuiau să se ducă, era-n firea lor, era-n darul lor, nu poți să-l legi de pămînt pe unul care poate zbura mai sus. Rău e cînd pleacă și uită de unde-au plecat. Dar nici ăsta nu-i răul al mare.

— Dar care ?

Tace o clipă, privind către apa Jaleșului. Acolo e cald, e frumos, sfîrșitul de primăvară bate cu soare plin și cu fîgăduieli de recolte bune. Însămîntările, deși sintem sub munte, unde pămîntul e rece,

s-au isprăvit, oamenii se pregătesc acum de prașilă. Dar din soarele care arde pe cer și în ape nu vine nici o lumină pe fața lui nea Bicoi.

— Ați auzit — se întoarce spre mine — de Dealul Viilor din Arcani ?

— E pomenit în toate cărțile despre Gorj. E vestit.

— Nu mai e. Da, zice, o fi fost vestit Dealul Viilor, dar asta numai pînă prin '62, cînd ceapeul încă mai avea pe el o podgorie mare, de vreo două sute și mai bine de hectare. Acum dacă mai sint cincizeci-șaizeci, pe celelalte le-au năpădit mărăcinii. Le-au năpădit de cînd nu mai sint oameni să le muncească. E și greu să muncești o vie, ba fă-i una, ba alta, ba ingroapă-i corzile, ba desfundă, ba taie, ba pune butucii sub paza ciinilor și-a copiilor („ai mei, copiii, aveau fiecare butucul lui, le dăduseră și nume”), ba stropește (deci o întreagă poveste !), ba prășește și veghează coacerea (deci o poveste cosmică !), ba, în sfîrșit, apucă-te de cules, de cărat strugurii, de făcut must, de făcut vin... Și dacă n-a fost soare de ajuns, ca să facă bobul puternic și dulce ? De ce să nu-ți vezi de altele, în care munca și grijile sint mai puțin, pe măsura puținătății oamenilor din ceape ? Așa că ceapeul a cam renunțat la vie, dar cum din griu și porumb nu se poate trăi, căci terenul pentru recolte e puțin și slab, a trebuit să se apuce de altceva. S-a apucat de pomi, întemeind o plantație bunicică, are acum vreo 150 de hectare. Numai că și-aici, ca și la vie, e nevoie de oameni, mai cu seamă de tineri. Bătrînilor li-i greu să se uroc în pomi, să-i curețe de vătămături, de eren-giile veștede. Mai lesne pentru omul bătrîn e să dea cu sapa, cu bătrînească răbdare, în răzorul unei grădini. Locul însuși te imbie să pui grădini. Apa Jaleșului e bogată și bună, e și destulă, căci se risipește în brațe spre toate ulițele, doar s-o aduni și s-o pui la treabă. E o apă cu rod, hrănește zăvoaie mari cît pădurile, de ce să hrănească numai arini, nu și grădini ? Cu ani în urmă, ceapeul culesese un braț al Jaleșului și-l făcuse canal, ca să-i ude grădina. Creșteau aci verze de cite opt-zece chile. Dar s-a întimplat ca și cu via. Mesterul grădinar a plecat, s-a făcut muncitor la Tirgu Jiu, canalul s-a infundat, grădina a căzut în paragină. Ceapeul bate acum pe zootehnie. Foarte bine, că numai cu vitele scoți sărăcă din casă. Dar cînd ai vite îngrijește-te, frate-meu, să ai ce le pune sub bot. Că numai cu frunza și floarea pomilor (și încă ale pomilor din plantație, pe care animalul le rupe cînd n-are altceva să bage în burtă) n-o să scoți din ele mare lucru.

— Nea Bicoi, păi din cîte-mi ziserăți se vede că stați bine cu lipsurile.

— Eu vrusei să vă zic altceva. Că am putea trăi și mai bine, dacă am pune osul și capul la treabă. Dacă am fi și noi, acolo, mai gospodari. Fără organizare și chibzuință, fără stîrpirea haosului, cum a zis tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenaryna Consiliului Național al Agriculturii, nu poți ajunge la un trai ca lumea.

— Acum cum trăiți ?

— Mai bine ca-n opinel, avem cizme de cauciuc. Nu rideți, că eu știu ce vă spun. Eu și muiera, dacă punem la socoteală și produsele pe care le luăm de la ceape, scoatem la o mie — o mie cinci sute de lei pe lună.

— Nu-i mult.

— N-o fi pentru dv., la București. La țară e altceva.

— Dv., dacă ați fi mai-marele ceapeului, ce-ați face ca să trăiți mai bine ?

— Tot ce tocai eu din gură : m-aș îngriji de vie, de grădini și de baza furajeră. N-aș umbla numai după construcții scumpe. Sint bune și ele, dar cînd le vine vremea. Întîi îți faci cămașă, apoi pijama de mătase. Eu așa cred că-i bine, eu așa m-am gospodărit la viața mea. Dacă vreți să știți, eu nici nu pot să dorm bine în pijama. Mi-e frică.

— Să nu vă muște ?

— Să n-o stric. Că pe urmă veniți dv., ori altcineva, și mă luați la întrebări : unde-i bă, nea Bicoi, pijamaua ? Ce făcuși cu ea ? Păi bine, noi îi dădurăm nivel de trai și matală il stricași ? Acum ce-o să ieși în fața noastră ? O să ieși în cămașă ?

— Nea Bicoi, nea Bicoi !

— Ei, rid și eu, așa, ca prostul, în cămașa mea. Dar să știți că obștea asta a noastră, așa puțină și bătrînă cum e, ar putea să facă tot ce vă zisei.

— Haideți prin sat, să-mi arătați și mie ce-ați făcut pînă acum.

— Haideți.

Sediul C.A.P.-ului e la cîteva pași. În curtea largă cît o toloacă de han, clădirea „birourilor” nu-i mare, e o modestă casă țărănească pierdută printre impunătoare hambare, grajduri, pătule, ateliere. Tot felul de acareturi, toate arătînd ca noi, lucind proaspăt sub scinteierea amurgului, de parcă cineva le-ar fi frecat îndelung cu apă și cu săpun. Peste tractoare și „Glorii” sint așternute cu grijă folii de plastic.

— Vă place ? — mă întreabă nea Bicoi.

— Mie îmi place. Dv. nu ?

— Ba da.

— Deci sint bune totuși și pijamalele de mătase.

— Ei, cum să nu mi fie !

— Adinea-ori cîrteați.

— Păi ăștia țărîmul nostru, nu știți ?

Dacă nu cîrtește, măcar acolo, un pic, nu-și sărează sufletul, nu mai simte pe limbă nici un gust. Ceapeul nostru e bun. Că-l vrem și mai bun, ce, nu așa trebuie ? Nu așa ni se cere ?

— Iar soluția e...

— Să muncim. Să nu mai dăm — cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — vina pe vreme și pe cite altele cînd nu ne ies socotilele cu pămîntul. Să muncim, ăștia-i tot secretul.

— Și chiar să vă odihniți muncind.

— Categorie !

ILIE PURCARU ■

Depășind o stare de fapt

Vrem să ajungem la întreprinderea agricolă de stat Fundeni, județul Călărași, dar drumul se ridică, parcă, împotriva noastră : între satul Tinganu și pînă la intrarea în județul Călărași, gropile s-au adîncit într-atît încît mașinile balansează prin ele ca niște corăbii pe o mare în furtună. Distanța asta nu e mare, vreo patru kilometri numai, dar cei ce răspund de starea drumurilor n-au întreprins încă nimic pentru a scoate și acest drum la lumină. Și ar trebui doar (dacă asfaltul e scump) cîteva mașini cu pietriș din albia Argeșului care susură prin apropiere. Șoferii din unitățile alăturate ni se plîngeau că și-au cam defectat mașinile. Tractoarele suferă și ele, iar limuzinele, pe care conducătorii mai temerari le împing pe acest drum desfundat, riscă să iașă la mal pline de rani. O veste bună se aude totuși : se crede că în curînd se vor lua măsuri, se va repara drumul !

Scăpăm din aceste copci de piatră și descîndem pe cîmpia de cinci mii de hectare teren arabil a întreprinderii agricole de stat Fundeni, județul Călărași. Pămîntul, umed încă, a primit sub brazde sămînta, să-i împlinească visul ei de trei anotimpuri. Inginerul-șef Gheorghe Oprea ne asigură că de acum însămintările s-au terminat : am avut asigurată, ne zice, întreaga cantitate de sămîntă de porumb și soia, am avut motorină suficientă, forte mecanice atîtea cite ne-au trebuit : zece combinatoare pentru pregătirea patului germinativ, patru instalații de erbicide în agregate cu grape cu discuri, douăzeci de grape cu discuri în agregate cu lame nivelatoare și am mai avut 13 semănători. Am fost și sintem încă organizați în patru ferme vegetale așa încît am putut însămintă, în această primăvară capricioasă, 400 hectare cu floarea-soarelui, 1558 hectare cu porumb, 762 hectare cu soia, 400 hectare cu furaj. În momentul în care nu am putut intra în cîmp să fertilizăm cu tractoarele, am folosit elicopterul, iar îngrășămintele chimice împărșiate la vreme am putut face priză bună cu solul umed.

Atît directorul Lucian Ghețu, cît și inginerul-șef Gheorghe Oprea sint veniți de numai doi ani aici și se vede, se constată, sint hotărîți să schimbe unele păreri despre această unitate care în ultimii ani n-a prea strălucit în domeniul producțiilor mari. Pămînturile, în mare parte, sint amplasate în Lunca Dimboviței, sint cu texturi nisipoase și, dacă nu au ploale, nu sint în stare să producă, să dea recolte mari.

În acest an însă va intra în funcțiune, ne spune directorul Lucian Ghețu, sistemul de irigații Mostiștea II, pe raza căruia avem și noi amplasate 550 hectare. În această lună, sintem asigurați de asemenea, va intra în funcțiune și sistemul de irigații de la Lipova, unde mai avem amplasate 150 hectare. În plus, noi am luat măsuri și putem iriga întreaga bază furajeră, cu soluții provizorii : folosim niște canale de la niște foste orezării, aducem pe ele apa din lacul Cernica și o împingem cu moto-pompe pe terenuri. Cam astea sint, suficient de promițătoare, zicem noi, perspectivele, posibilitățile de a lupta împotriva secetei, a eventualelor lipsuri de precipitații.

Dar trebuie să recunoastem, problema care, deocamdată, rămîne problemă, este aceea a forței de muncă. Am abordat aceasta fiindcă tocmai în timpul documentării noastre sosiseră din județul Vilcea un număr de 40 de muncitori. Iar în drumul nostru spre I.A.S. Fundeni, am văzut mulți bărbati, tineri, femei, la porți stînd, oameni care, probabil, ar dori să muncească undeva, să cîștige. Nedumerit, deci, îl întreb pe directorul Lucian Ghețu :

— De ce apelați la forța de muncă din alte județe și nu la oamenii din împrejurimi ?

— Din circa 4.600 de suflete cite are comuna Fundeni, din județul Călărași, circa 2.000 de persoane lucrează în unități economice din Capitală. Aceștia, pe lîngă munca pe care o prestează în unități, au obligația, prin contracte, să lu-

creze un număr de zile și în agricultură, fiindcă sint țărani. Cei din Fundeni lucrează însă în Sectorul agricol Ilfov, nu în unitățile din comună. E bine totuși că lucrează undeva, dar mai rămîn încă mulți oameni în sat, bărbati, femei, tineri în puterea vîrstei care preferă să nu lucreze, nici la C.A.P. și nici la I.A.S.

— Cu ce se ocupă ?

— Cu mici expediente : cînd ies urzicile, vind urzici ; cînd apare floarea de tei, vind floare de tei, alții fac comerț cu floarea-soarelui, vindută la pahar.

— De unde au floarea-soarelui sint cumva cultivatori de floarea-soarelui ?

— Nicum : o procură. De unde ? De unde pot. În bună parte din sustrageri. Noi avem terenurile limitrofe cu 17 sate. Sustrag și de la noi, de la vecini, floarea-soarelui, porumb, pe care-l vind cu cinci lei ștuletele în București alte produse. Soluția cea mai bună ar fi ca acești indivizi, unii violenți chiar, să fie obligați să muncească, să-și cîștige pîinea în mod cinstit, să pună umărul la muncile cîmpului, în rînd cu toți oamenii harnici ai satului, fiindcă toți cei care se ocupă cu astfel de expediente sint mult mai puțini decît ceilalți oameni buni, cinștiți, muncitori, care duc tot greul cîmpului pe umerii lor.

Inginerul Lucian Ghețu are dreptate și subscriem întru totul părerii lui, mai ales că astăzi, în societatea noastră, în care munca a devenit singurul mijloc de cîștig și de existență, dreptul la muncă i se asigură fiecăruia, el transformîndu-se dintr-un drept, într-o obligație, mai ales atunci cînd munca este ocolită de unii indivizi.

— Ce lucrări se impun în continuare acum ? îl întreb pe directorul Lucian Ghețu.

— Lucrările de întretinere, prașilele mai ales, și așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea sa rostită la Plenara Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, ne vom îngriji, vom lua toate măsurile să asigurăm culturile prășitoare cel puțin trei prașile. De asemenea, ne vom îngriji să atragem o mai mare parte din forța de muncă a satelor, neocupată încă, la muncile cîmpului. Așa cum sublinia secretarul general al partidului toți mîinincă, și toți trebuie să participe la asigurarea unei recolte bune ! Fiindcă, așa cum vă spuneam, și în comuna Fundeni mai sint oameni care nu participă la muncă, dar de consumat consumă. De unde consumă ? Și asta v-am spus. Și în acest caz, legea, care ne indică în orice împrejurare că singura sursă de existență și de cîștig rămîne munca, să li se aplice și acelora care trîndăvesc, care sustrag din recoltele altora ca să aibă.

Cînd am plecat din comuna Fundeni, peste 150 de oameni prășeau manual pe soale cu porumb cu floarea-soarelui, cu soia și sfeclă de zahăr și furajeră. Se prășiseră mecanic sau manual 130 hectare de floarea-soarelui, 120 hectare de sfeclă, 100 hectare cu porumb și 65 hectare cu soia. Soarele din ultimele zile a adunat și va mai aduna mai mulți oameni în cîmp. Iar munca lor se desfășoară, în primăvara aceasta, sub semne de belșug mai evidente, sămîntă bună băgată sub brazde, umiditate suficientă în sol, lucrări de întretinere executate la timp și de bună calitate și, ceea ce nu existau pînă acum, irigațiile. Toate acestea nu sint numai niște simple promisiuni, ci tot atîtea condițiuni certe.

N. GRIGORE MARAȘANU ■

Satul cu ușa deschisă

Paltin a fost un sat sărac, poate cel mai sărac de pe valea Zăbalei. Pe vremuri, cei care se chema că e mai înstărit în această comună își făcea casă nu departe, într-o comună aflată mai jos, la Năruja, acolo unde Zăbala se varsă în riul Putnei. Năruja era centrul de plasă și avea măcar un drum pe care se putea ajunge, prin Vidra, pînă la Focșani. Paltin nici drum n-a avut, pînă după sfîrșitul războiului al doilea cînd se zice că niște tancuri nemțești, în retragere, ar fi greșit drumul, în loc s-o ia de la Năruja la dreapta, tot pe firul Putnei, au nimerit pe valea Zăbalei ca într-o capcană și acolo au depus armele.

După ce-a fost croit însă și drumul care se strecoară spre Paltin și mai sus, către Nereju, cînd de o parte și cînd de alta a acestui riu zbuciumat, înspumat ca șampania, s-a întimplat ca din sat să plece, într-o vreme, cam mulți oameni, cei mai mulți se duceau să intre ca mineri pe Valea Jiului, familii întregi cum au fost Poienaru sau Doldor. Nu putea fi vorba de o risipire a satului, dar întimplarea aceasta a dus la o idee neașteptată, la o reacție de-a dreptul surprinzătoare, fiindcă în același timp cînd unii plecau și alții se pregăteau să plece a apărut necesară ridicarea unui semn de staționare în Paltin, unde într-o casă nouă, construită de către meșterii cei mai buni ai satului așa cum s-au făcut, întotdeauna casele aici, a fost

niciodată. Ele trebuie transformate în recolte

SĂ GÎNDIM
CU CAPETELE
NOASTRE

• Ce câștigi cind dai 12 lei? • Un om bun la toate •

înființat un Muzeu de etnografie și artă populară. Pe-atunci era primar Nichitoiu Ionașcu, astăzi pensionar, și-n anii care au urmat a fost nevoie să se mai ridice vreo câteva construcții la Paltin, pentru o primărie și-un cămin cultural, bunăoară, sau pentru dispensarul uman ori pentru a-i găzdui pe specialiștii repartizați în comună. Lângă fondurile de investiții alocate de către stat au mai fost strinși niște bani și de la țărani din Paltin, care începeau să nu mai fie chiar atât de săraci, iar construcțiile de care amintim au însemnat, fără îndoială, un exemplu de bun gust, spre deosebire de altele care, în unele sate, par corbomite cu parașuta dintre orizonturi străine. Ele au o înfățișare modernă, dar nu în vreun fel care s-ar vădi într-un cartier oarecare dintr-un oraș ci păstrează, întreaga, stilul de-a lucra lemnu și de-a-l face, după împrejurare și după dorință, fluier, punte sau casă. Astfel, începând a nu mai fi un secret nici pentru cei din Paltin că ei au construit mai frumos decât alții, a răsărit în mintea lor, cât se poate de firească, dorința de-a fi vizitați, poate și laudați. Nu-l vorbă că și împrejurimile și locul în care s-a așezat satul, în inima țărilor vechi a Vrancei, pot să-l împingă pe orice turist care se respectă să le caute și să le admire. Și după exemplul unui țaran din satul Păvălari, care și-a făcut singur o microhidrocentrală, ori al altor doi, Sava Cosma și Neculai Cîntăcea, care și-au făcut mori de vînt la care nu mai au nevoie să plătească nici un fel de uium, atragerea unor turiști și primirea lor așa cum se cuvine au reprezentat o problemă de interes obștesc și ea s-a rezolvat după vechia obișnuință ca satul să-și facă moara proprie. Ei ar fi putut aștepta să construiască Oficiul județean de turism cine știe cînd, însă n-au așteptat, au pus mîna de la mîna și anul trecut au construit, pe muntele Tojanul, o „cabană tip vilă” și 11 căsuțe. Iar gîndul lor ar fi să mai facă vreo câteva vile dintr-astea, aflăm de la primarul Serafim Vilcan și de la viceprimarul Costică Gheba. Poate, cine știe, cu vremea ori să le închirieze O.J.T.-ului, dar pînă atunci nu asta e problema cea mai importantă. Noul așezămint turistic funcționează după criteriul de confort dintre cele aproximativ pretențioase. Cel ce se dă în vînt după confortul frust al naturii este liber, bineînțeles, să-și întindă cortul pe iarbă, dar la o adică el trebuie să știe că poate găsi, la Paltin, în cabane și în căsuțe, lumină electrică și apă adusă prin conducte de la izvor. Pînă acum, călătorii care au vrut să înnopteze la Paltin au plătit cîte 15 lei, adică destul de puțin, la primărie. Dar încep să fie destul de mulți și cei care vor să stea la Paltin mai mult de-

noapte, ba chiar concediul întreg. Și nu mai e nici o noutate că la Paltin au venit și străini. Un anume Toader Saulea, de fel din Năruja, e asistent la o catedră de franceză prin București și, zice Costică Gheba, omul s-a dus odată prin Franța și-a invitat aici o familie. Franțuții au stat o săptămîna într-una din căsuțele de pe Tojanul și s-au simțit, ziceau, foarte bine. Lîngă căsuțe și cabane se află pe același munte, cam la un kilometru și jumătate, stina lui Ion Robu și pe lîngă ea încă vreo două, ale lui Alexandru Rapa și Stan Lăbunț. În afară de vizitele pe care pot să le facă pe-acolo, oaspeții mai sînt îndemnați să coboare în cătunul aflat chiar pe coasta muntelui. Cătunul are vreo 20 de case risipite printre finețe și livezi și e oricînd gata să răspundă cererii oricărui turist de-a cumpăra de-ale mincării. Pe muntele Tojanul, la Paltin, se împlinesc astfel, fără zarvă, un gînd despre care alții tot discută că nu-i ușor de împlinit. Ușor nu e, dar nici imposibil.

DUMITRU ELIADE ■

Un puști în Bărăgan

— Totul a pornit acum cîțiva ani de la niște amărite de grajduri. De fapt, nu erau chiar atât de amărite, deoarece ar fi costat peste douăzeci de milioane lei — din buzunarul nostru, adică noi ar fi trebuit să plătim pentru ideile altora — oftează interlocutorul nostru. Mereu ne îndeamnă secretarul general al partidului să gîndim cu capetele noastre. Oare noi, născuți și crescuți în acest colț de Bărăgan, nu-i cunoaștem cel mai bine nevoile, durerile și bucuriile, nu sîntem primii datori să-i sporim bogăția cu brațul și cu mintea?

...Așadar — continuă omul — cineva de la un institut bucureștean a venit la C.A.P. și ne-a spus, prin 1978: „Asta-i proiectul celor patru grajduri. Întreprinderea de construcții-montaj județeană vi-l construiește, voi îl plătiți, toată lumea mulțumită. E un proiect fain. Sînt grajduri cu stabulație liberă, vacile nu mai sînt legate, se plîmbă; asta le dă sănătate, iar ușile de legătură nu le mai izolează, le lasă să circule în voie. Și apoi, construcțiile sînt trainice, înalte de 8 m și late de 22 m, cu grinzi solide de beton. Cu ele, apucați anul 2000 și nu vă doare capul. Dealtfel, proiectul e aprobat de

conducerea institutului, de Direcția agricolă județeană, e inutil să schimbați ceva.”

Noi, totuși, nu am socotit inutil să gîndim cu capetele noastre. Ne-am sfătuit și cu bătrînii satului, am avut eu insumi cîteva propuneri. Al de la București nu era născut aici, probabil că nu știa de crivățul de la noi. Din clasa a doua primară am învățat și am trăit o poezie care începea așa: „Crivățul de miază-noapte vijie acum avan, / că la șapte poște aruncă zmeul greul buzdugan...” Parcă la satul meu din Bărăgan s-a gîndit scriitorul. Astă-iarnă, în martie, bunăoară s-a isprăvit un vînt că, pornind cu mașina spre Călărași și avînd vînt bun din spate, ca marinarul, am gonit 70 km fără motor în viteza a treia, parcă eram corabie cu pînze nu alta. Știu că n-o să mă credeți; întrebați șoferul. Și nici măcar n-am făcut economie de benzină, fiindcă la întoarcere, cu vîntul în față, am consumat de trei ori mai mult decît ar fi trebuit și am ieșit tot în pierdere. Dar asta e o altă poveste.

Să ne întorcem la ale noastre. Avînd, iarna, astfel de curenți înghețați, dacă am fi construit grajdurile ca în proiect ar fi înțepenit dobitoacele și s-ar fi îmbolnăvit. Mi-am zis că la noi (nu neapărat și la vecinii!) ar fi mai nimerite grajduri mai mitite, în care se rezistă mai bine în lunile reci, în loc să fie late de 22 m să le facem de 10,5 m și scăpăm și de grinziile masive de beton, care ne costau cît ochii din cap. Nici sistemul cu raclori nu era prea potrivit pentru noi, preferam vechiul așternut de paie, rumeguș, paie tocate. Firește, raclorul este superior, însă după colectare trebuie împinse dejecțiile la cîmp, și pentru asta e nevoie de combustibil, pe cînd așa eu cu boii tot ce-mi trebuie. În plus, socoteam, așternutul de paie asigură în iernile grele mai multă căldură. Nu în toată țara condițiile meteorologice sînt la fel, și nici forța de muncă, iar ce e bun într-un loc poate fi rău în altul. Nici stabulație liberă nu prea doream, cel puțin pentru moment, gîndind că ne lipsește oameni calificați pentru menținerea instalațiilor. În loc de mul-sul tandem, foarte bun în sine, am propus pentru noi tot instalații de muls mecanic, dar mai potrivite pentru noi, prin conductă.

Adevărat, construcția astfel concepută necesita mai multă muncă (de care noi dispunem!), în schimb se reducea costul la jumătate, economiseam milioane. Eu nu neg nicidecum valoarea proiectelor-ți și nici competența sau buna-credință a autorilor. Singurul lucru pe care îl afirm este că există cazuri în care un anumit proiect sau altul, întocmit de proiectanți la București nu se potrivește cu situația

din teren. Legea, bineînțeles, este una pentru toți, dar soluțiile tehnice variază: nimeni și nimic nu te scutește de a gîndi singur și de a te convinge dacă la deal lucrurile se potrivește ca în vale, la tine în sat la fel ca la vecin. Ani de zile am tot susținut ideile noastre cu grajdurile.

M-a vizitat primul secretar al comitetului județean de partid și m-a găsit necăjit că nu găsesc înțelegere la bancă, la proiectant, la minister, au venit și alții, de la un for de partid superior, și mi-au dat și ei dreptate. Au spus celor care nu voiau să dea îndărăt: „Refaceti proiectul așa cum vă spune țaranul, trageți linia unde spune el”. Și au tras-o!

— Care a fost finalul?

— Unul din grajduri, fiindcă tot l-au început mai de mult, îl termină antrepriza județeană de construcții montaj, însă după un proiect modificat ce ține seama de gîndurile noastre. Grajdul va fi doar parțial cu stabulație liberă, pentru vitele. Celelalte le va construi C.A.P.-ul în regie proprie. Câștigăm, după noul proiect, cam zece milioane. Mă preocupă idelle care aduc bani obștii; în prezent C.A.P.-ul are depuși în bancă 8 200 000 lei. Cînd a fost chestia cu grajdurile, Direcția agricolă județeană ne-a propus că ne împotrivim modernizării. Eu mă întreb ce modernizare o fi aceea în care din doi lei scot un leu? Eu mă strădui să bax unu și să obțin doi. Nu pentru mine, ci pentru sat. Chiar și în anul trecut, atât de secetos, am dat beneficii. Pe 250 ha, unde am aplicat întocmai tehnologia elaborată de institutul din Fundulea, am recoltat 17 000 kg porumb boabe la hectar; în rest, 8 000 kg porumb boabe la hectar — într-un an „prost”.

Imi plac cuvintele unui cîntec ascultat odată la Radiocenaclu: „Nimic nu se face în poziție în drept”. Prin asta, nu înțeleg că fiecare să tragă cum îl taie capul, unu „hăis” altul „cea” și că nu trebuie disciplină. Fără ea cum am fi obținut 17 000 kg la hectar? Totul e să aplici linia partidului, a bunăstării generale, dar legînd-o de condițiile concrete și gîndind, cum spuneam, cu capul tău. Om mai concret decît țaranul nu cunosc.

...Cam așa ne-a vorbit Eroul Muncii Socialiste Constantin Popa, de 22 de ani președinte al C.A.P. Dor Mărunt, Călărași. Acest țaran nu se plînge de lipsă de idei. Le are pe ale lui, apelează și la consăteni, la bătrînii, printre care Ilie Ciocan, de 86 de ani, și moșul Gheorghe Bircă, de 95. Lui Constantin Popa, de 65 de ani bătuți pe muche, unii îi spun Puștiul, ca semn al vesnicei lui tinereți izvoditoare de idei și datătoare de piine.

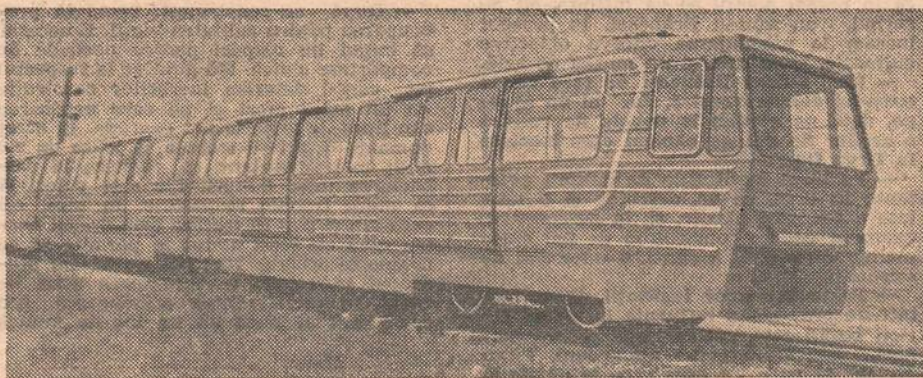
LIONEL NIȚESCU ■

Primul vehicul românesc cu motor de inducție liniar

După cum am mai anunțat, la Centrul de cercetări științifice și inginerie tehnologică Electroputere Craiova se plămădește de cîțiva ani Romulimul — primul vehicul românesc cu motor de inducție liniar, destinat transportului urban de mare capacitate, realizat în colaborare cu institutele politehnice din Timișoara și Iași la indicația dată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei de lucru din toamna anului 1975. Acest original vehicul feroviar a parcurs treptat diferite faze de construcție și experimentare, începînd de la „papucul zburător” ML-02 și pînă la prototipul industrial Romulim 01 aflat azi în finalul ultimelor testări.

De formă aerodinamică, modernă, dotat cu echipamente electronice de putere și comandă (inverter, teristoare, proesoare etc.) produse în totalitate în țară, putînd transporta în condiții de confort ridicat 1036 călători cu o viteză de 120 km/oră, cu un consum de energie electrică pe călător-km cu 25-30 la sută mai mic decît la tramvai, el reprezintă un succes de prestigiu nu numai pentru grupul de cercetători, muncitori și specialiști de înaltă clasă care l-au dat viață, ci și pentru știința și tehnica românească în general. Performanțele acestea, susceptibile de a fi și mai mult îmbunătățite, îl situează la loc de cîinst în rîndul puținelor vehicule de acest fel produse la această oră doar în cîteva țări dezvoltate ale lumii. După ultimele informații, se pare că numai canadienii dețin în această privință un oarecare avans, în sensul că ei sînt aproape gata să prezinte un vehicul întrucîtva asemănător chiar la Expoziția industrială din acest an de la Toronto.

Romulimul se află acum în stadiul de probe. Pe linia de 1,3 km lungime, special amenajată la Craiova, în falmoasa Valea Feti. L-am văzut acolo staționînd în miez de mai, zvelt și solitar ca un albatros uriaș, gata să-și reia, o dată și încă o dată, zborul pe calea cu străluciri de metal. Discuția cu inginerul Sergiu Stamate, șeful atelierului vehicule neconvenționale din cadrul C.C.S.I.T. Electroputere, și cu mult mai vechea noastră cunoștință ing. Mihai Juncu, coordonatorul colectivului craiovean care se ocupă efectiv de materializarea proiectului, a fost de această dată mai lungă ca oricînd.

— Anul trecut, tot cam pe vremea aceea, dacă-mi aduc bine aminte, Romulimul se apropia de start. În ce stadiu se află vehiculul în momentul de față?

— Așa cum sper că ați și văzut — spune cu un aer degajat inginerul Stamate —, după aproape șapte ani încheiați de muncă asiduă, plină de greutate și de neprevăzut, primul vehicul românesc urban cu motor liniar, Romulim 01, lată că ființează deja. El există cu adevărat. Au fost montate recent la bordul prototipului industrial și ultimele componente ale noilor echipamente electronice realizate de industria noastră de profil, de unitățile furnizoare cu care cooperăm.

— Ultimele testări — intră în vorbă tî-nărul inginer Mihai Juncu — ne-au oferit o serie de parametri mai mult decît promițători. Toate instalațiile și echipamentele speciale au răspuns prompt la comenzi și s-au comportat, cu foarte puține excepții, ireproșabil. Principalele experimentări și testări în stadiul de probe din Valea Feti sînt ca și încheiate. Mai rămîn cîteva chestiuni de finețe, ca să mă exprim așa. În cel mai scurt timp posibil, în maximum trei-patru luni, sperăm să le clarificăm și pe acestea și să prezentăm prototipul pentru omologare.

— Ingerul Sergiu Stamate, vă rugăm să fiți amabil și să precizați: cînd este prevăzut Romulimul să ia startul?

— Nu mai tîrziu de 1985, astfel încît în '86 să-l putem contracta pentru li-

vrare. Dar, așa cum spunea și colegul Juncu, sîntem în devans cu testările. Am putea practic afirma chiar că, încă de pe acum, în ansamblu Romulimul e gata de start. Prin aceasta, iată că sarcina de mare răspundere încredințată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, a fost îndeplinită. Mai avem însă și un mare obiectiv care ne demobilizează. Un necaz pe care îl știți...

— La ce anume vă referiți?

— La impasul în care am intrat... Un impas determinat nu de realizarea ca atare a Romulimului care, repet, e aproape gata înfăptuit, ci de lipsa unui beneficiar ferm despre care revista Flacăra a mai scris. Lipssește acut, chiar și după semnalul tras în vara trecută tot de dv., o decizie curajoasă de investiție. De aceea încă nu avem clară perspectiva aplicativă, reală, nici măcar la nivelul unui oraș. La această oră, ar fi trebuit să avem nominalizată și perfectată țesitura cu vehiculul pe o linie de parcurs lungă de 7-8-10 km. Inițial, cîțiva beneficiari s-au arătat foarte interesați în decongestionarea transportului urban de călători din marile aglomerări umane prin aplicarea proiectului nostru. Cluj-Napoca, bunăoară, avansase o serie de studii pentru legarea cu linie de Romulim a marelui cartier Mănăștur de pu-ternica platformă industrială din zona limitrofă. Nu știm precis din care motiv

soluția a fost abandonată. Craiova, locul de naștere al vehiculului propriu-zis, de asemenea își propusese să introducă experimental Romulimul pe distanța Craiova — Combinatul chimic — Termocentrala Ișalnița, cale de aproape 7 kilometri. Și poate că municipiul care beneficiase cîndva de primele linii de troleu, într-o vreme cînd mulți nici nu auziseră de așa ceva, ar fi meritat cu prisosință o asemenea favoare. Definitivase toate studiile, întocmise chiar și proiectul de execuție, însă, pînă la urmă, se pare că, datorită introducerii tramvaiului pe o distanță de peste 19 kilometri, cu o primă linie traversînd de-a lungul marelui oraș (soluție găsită ca fiind mai eficientă, stabilită și aprobată a se aplica în următorii 2 ani), s-a renunțat și aici la varianta complementară a Romulimului.

— Cam cît ziceți că ar costa un km de linie?

— În jur de 30 milioane, cu toate dotările, cu materialul rulant și cu stațiile de alimentare aferente în varianta cînd linia este montată pe estacade de beton armat. Și cu mult mai puțin costă — așa cum am mai spus-o și cu alt prilej — cînd se adoptă varianta simplă, cu linia de rulaj pozată pe sol, ca orice cale ferată. Inconvenientul e că, în cel de-al doilea caz, în varianta economică, linia nu poate fi traversată de nici un vehicul, dată fiind înălțimea liniei de mijloc, iar gradul de civilizație urbană ar fi mai puțin ridicat. Dar nu asta-i esențialul...

— Bag seama că adoptarea și introducerea Romulimului costă cîteva sute de milioane... Mai mult ca sigur că de aici provine reținerrea, indecizia de care pomenești.

— Într-adevăr, necesită un efort financiar deloc de neglijat, însă nu trebuie în nici un caz uitate marile avantaje ale folosirii unui astfel de sistem sigur și economic de transport urban modern, de mare capacitate. Consumul de energie în exploatare — dacă ne-am referi chiar și numai la acesta — este de numai 1,8 MW la un trafic de 35 000-40 000 călători/oră și sens, ceea ce este, să recunoaștem, o performanță! Iar față de metrou, de pildă, investiția este de aproape zece ori mai mică și poate fi amortizată într-un timp relativ foarte scurt. Chiar și în varianta cea mai costisitoare, cînd linia e suspendată pe estacade de beton.

Așadar, Romulimul a sosit la start, și-i gata să pornească în prima lui cursă de gală...

MIHAI STĂNESCU ■

● Ecaterina Teodoroiu — model și simbol ● Un muzeu Brâncuși la Tîrgu Jiu ● Sentimentalismul unui străin ●

Contur ideal pentru un oraș al anilor următori

Tîrgu Jiu încă mai este un oraș menit să contrarieze. În centru, o jumătate din clădiri sînt rase, jumătate se rinduesc după o linie modernă și îndrăzneță. Dincolo de terenul viran rămas prin demolare se întinde o zonă veche, cu tot felul de case care au trecut cu greu prin vreme. Tîrgu Jiu are o superbă casă de cultură, o jumătate de centru după ultimele reguli arhitectonice, dar are și o judecătorie care stă să cadă, instalată într-un fel de fost han, are un fel de Lipscași care nu mai poate servi decît ca secvență istorică dintr-un oraș intrat pe ultima parte a cursei modernizării. În acest sens l-am abordat pe primarul municipiului, Nicolae Ciurez:

— Orice discuție despre un oraș începe cu ce-a fost odată. E un fel de convenție.

— Documentele consemnează că între cele două războaie mondiale, la Tîrgu Jiu erau doar o fabrică de țigăre, un atelier de confecții, un atelier în care se producea marmeladă, o topitorie de in și o fabrică de produse refractare. Pe lângă aceste unități mai erau multe cooperative meșteșugărești, particulare, de tăbăcărie, boiangerie, covrigărie, plăcintărie. Astea erau cam toate.

— Și locuitorii ciți erau?

— În 1930 populația orașului se ridica la 12 mii de locuitori, iar în anul 1948 la 17 700. În acest moment municipiul Tîrgu Jiu numără 81 000 de locuitori și, dacă luăm în calcul și numărul flotanților, el atinge 90 000.

— Creșterea populației a fost determinată în primul rînd de sporul natural, dar și de extinderea activităților economice și sociale. Care sînt datele fundamentale care definesc orașul dumneavoastră în anul 1984?

— Din punct de vedere economic Tîrgu Jiu însemna în anul 1960 doar un combinat de prelucrarea lemnului, construit în vederea valorificării masei lemnoase din zonă. Între 1961 și 1965 în orașul nostru s-a construit un combinat de azbociment care valorifică în mod superior piatra de calcar și argila din apropiere. După 1965, an al Congresului al IX-lea al P.C.R., s-au construit o serie de obiective de importanță republicană ca întreprinderea de cauciuc și cauciuc regenerat, întreprinderea de sticlărie de menaj, întreprinderea de mașini-unelte pentru presare și forjare, întreprinderea pentru utilaj minier și au fost modernizate și extinse o serie de unități economice existente. Așa am ajuns ca în anul 1983 municipiul Tîrgu Jiu să aibă o producție industrială în valoare de 5,3 miliarde lei, fiind mai mare de 33 de ori decît cea realizată în 1950. Ponderea cea mai mare o reprezintă industria materialelor de construcții cu 19,2 la sută, apoi construcțiile de mașini cu 12,8 la sută, chimia cu 11,4 la sută și industria lemnului cu 9,6 la sută. Pentru anul 1984 oamenii muncii din Tîrgu Jiu și-au propus să realizeze o producție marfă industrială de 6,3 miliarde lei iar la sfîrșitul anului vor fi mîndri să raporteze secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, că au realizat-o și au depășit-o.

— Vom consemna punctele dumneavoastră de vedere la o rubrică dedicată evenimentului de la 23 August 1944 numită „Reportaj despre libertate”. Ce-a însemnat acea zi cu 40 de ani în urmă în orașul dumneavoastră?

— Populația orașului participase intens la acțiunea de sabotare a mașinilor de război germane iar cu o zi înainte de 23 August a sprijinit o evadare a unor fruntași ai partidului comunist. Pe locul în care era lagărul de la Tîrgu Jiu se află acum un cîmp. N-a mai rămas decît poarta și un ceas solar. Au triumfat natura și libertatea. Cu prilejul schimbării primarului și a prefectului, în oraș au avut loc manifestări de simpatie iar muncitorii au organizat importante demonstrații.

— În centrul orașului, la mare cinste, se află mormintul unei eroine a poporului român, Ecaterina Teodoroiu. Din păcate multă lume nu știe asta. Viața ei a fost un simbol și am sentimentul că orașul a crescut în jurul monumentului acestei eroine preamărită de lupta pentru libertate și independență națională. N-ar prisosi o plăcuță pe care să scrie simplu „Ecaterina Teodoroiu”.

— În 1924—1925, localnicii, după îndelungi discuții, au reușit s-o readucă de la Mărășești pe cea care a fost Ecaterina Teodoroiu. De la Mărășești la Tîrgu Jiu, drumul a fost făcut pe un afet de tun și rămășițele ei au fost depuse în centrul orașului într-un monument conceput de Mihaela Pătrașcu. Spiritual, ea reprezintă simbolul vieții acestui oraș. Cît privește o inscripție, ea va apărea curînd.

— Îmi pare rău, dar pentru că tot sintem la capitolul mari personalități care au marcat viața acestui oraș, trebuie să vă spun că aseară în jurul orei 18 în orașul dumneavoastră au sosit circa 120 de spanioli. Deși aveau prevăzută o vizită la monumentele lui Brâncuși, de cum s-au instalat la hotel, toți au plecat în parc să vadă capodoperele marelui artist. Din păcate nimeni nu le-a putut indica o adresă a unui muzeu Constantin Brâncuși. Cum se explică asta?

— Nu vreau să-i critic pe alții, dar a și fost mult de construit, dar vreau să-i asigur pe cititorii revistei dumneavoastră că în orașul nostru se va înființa, cit de curînd, un muzeu Brâncuși. În prezent lucrăm la amenajarea citorva obiective culturale, între care și un muzeu de artă.

— Un muzeu Brâncuși ar face cinste orașului dumneavoastră, dar el nu ajunge, dacă ne gîndim la nevoia de cultură a zecilor de mii de oameni care locuiesc în Tîrgu Jiu.

— Pe lângă instituțiile de cultură existente în oraș, se va deschide și o unitate a fondului plastic, și, în perspectivă, avem în vedere construirea de noi cinematografe, o casă a cărții, a unor săli de expoziții.

— Prezența unor instituții de cultură într-un oraș poate influența la modul fericit bunul-gust, preocuparea pentru frumos. Din acest punct de vedere, Tîrgu Jiu mi se pare un oraș care la capitolul frumos nu și-a epuizat toate posibilitățile.

— S-a construit enorm în orașul nostru și se va mai construi. Dar educația civică a unor cetățeni nu a ținut întotdeauna ritmul înnoirilor. Adevărul este că prea mult timp au supraviețuit maghernițele și casele mici și vechi, alături de construcțiile noi, de mult bun-gust. Apoi orașul Tîrgu Jiu n-a avut o casă a modei. Abia acum se construiește. Și în diverse împrejurări oamenii sînt mai puțin preocupați de modul cum arată lucrurile din preajma lor. Bunăoară, tot orașul, preocupat de folosirea fiecărei palme de pămînt, a trecut la îngrădirea acestor locuri. Și astfel s-a ajuns în situația că toate cartierele noi sînt arate ca niște locuri parcelate și paraparcelate, îngrădite cu tot felul de garduri și gardulețe, unele de o formă, altele de alta, mai frumoase sau mai urite și cele mai multe improvizate. Am luat măsura să le ridicăm și să dăm spațiilor dintre blocuri deschiderea pe care o au. Asta, fără a-i deranja cu nimic pe cei preocupați de creșterea legumelor.

— Am pătruns în mai multe blocuri date în folosință în ultimii ani. Ele sînt o măririe a preocupării pentru sporirea fondului locativ, a condițiilor de viață și acestor preocupări oamenii le-au răspuns fiecare prin strădania la locul său de muncă. Același, fiecare și-a văzut de interiorul casei sale și a lăsat holurile și exteriorul blocurilor pe seama tuturor, adică a nimănui. Și blocuri noi, frumoase,

care au costat mulți bani, au holurile întretinute neglijent, pereții zgîriați, cu tot felul de desene în creion.

— După ce construiești urmează preocuparea pentru calitatea vieții. E necesar să impui un respect pentru normele de comportare civică. Mă gîndesc la respectul pe care-l datorăm lucrurilor construite cu un mare efort și pe care nepăsarea sau lipsa de grijă le pot degrada. În acest domeniu deputații trebuie să joace un rol mult mai important, să vegheze la respectarea unor bunuri. Ele sînt valori și ca atare trebuie respectate. În plus, cei care vin și sînt în trecere prin orașul nostru cred că acest statut le permite să se comporte oricum. Nici noi nu ne-am preocupat îndeajuns de integrarea unor tineri în colectivitatea orașenească. Am considerat că dacă au un loc de muncă

și un loc în care să stea am rezolvat toate problemele lor. Eu cred că procesul de integrare a unui tînăr într-o colectivitate orașenească e cu mult mai important decît pare. Ne-am format forța de muncă necesară. Acum trebuie să ne formăm concetățenii.

— Din punct de vedere al construcțiilor edilitare, al întretinerii lor, ce întreprinde municipalitatea?

— Preocuparea noastră este de a menține fondul locativ în stare corespunzătoare și de readucere a clădirilor degradate în stare normală. Din păcate avem multe blocuri cu subsoluri inundate cu apă, multe blocuri care din această cauză au pereți afectați de igrasie.

— Jumătate din centrul orașului arată ca pregătit pentru înființarea cu anul 2000, jumătatea cealaltă e goală, e un teren viran obținut după demolări. Multă lume se întrebă ce va fi și cum va arăta?

— Noi ne-am confruntat și ne mai confruntăm cu probleme legate de urbanizare și sîntem preocupați să schimbăm complet fața municipiului nostru. El se va dezvolta într-o nouă concepție arhitectonică și o dată cu ea vom avea o populație cu o nouă concepție și atitudine față de oraș. Peste 6—7 ani municipiul Tîrgu Jiu va fi o așezare cu o înfățișare deosebită, un oraș în întregime sistematizat, cu multe spații verzi, care va satisface și cele mai exigente nevoi sociale, culturale și de recreer.

— Cum răspund oamenii cînd e vorba de viitor?

— Cu o promptitudine impresionantă. Gorjenii sînt atașați de locurile lor și sînt gata să facă orice pentru a le da o haină frumoasă. Cine trece acum prin orașul Tîrgu Jiu face bine că se uită la casele mici și vechi. Ele sînt ultimele dovezi dintr-o înfățișare trecută a orașului. Orașul de mine va fi o așezare a marilor surprize plăcute.

Tîrgu Jiu este unul dintre cele mai contrariante orașe. Aici se află singura biserică din țară pe care constructorul a pictat-o cu filozofi. Aici se află Poarta sărutului, Coloana infinitului, Masa tăcerii, dar și unul din cele mai cunoscute combinate care produc lianți și azbociment, aici s-a dat în folosință un spital cu 700 de locuri și o hală agroalimentară supermodernă. Un om de afaceri din Noua Zeelandă a revenit pe meleagurile soției sale. Și nimeni nu i-a cerut nimic. A fost un simplu oaspete al orașului. Dar pentru că se căsătorise cu o olteancă, omul s-a simțit îndatorat față de oraș și s-a oferit de bunăvoie să cedeze pentru totdeauna procedeul și drepturile de a fabrica statuete dintr-un amestec ale cărui secret și tehnologie nu le deține decît el. În curînd municipiul Tîrgu Jiu va fi singurul producător de păpuși din România după o rețetă din Noua Zeelandă, și asta datorită numai unui om sentimental, care s-a căsătorit cu o femeie din împrejurimi. E ceva care îi leagă pe oameni de aceste locuri într-un mod frumos și durabil.

Cine se uită pe macheta viitorului centru al orașului Tîrgu Jiu va descoperi că din orașul vechi nu va mai rămîne nimic. Doar fotografiile vor fi singurele dovezi ale înfățișării sale. Se spune despre Tîrgu Jiu că este orașul fără intersecții. Nu are decît două mai mari și acelea semaforizate cu vreo 30 de semafoare. Sînt așa de multe și de frumoase că nu știi după care să te iei și încotro s-o pornești.

Tîrgu Jiu este orașul care își schimbă fața printre ultimele orașe mai mari din țară. Cu atît mai mult chipul său va fi mai aproape de noi și edificiile vor putea crea un contur ideal pentru un oraș al anilor următori.

BOGDAN NISIOIU ■

O grădină suspendată

Duminică dimineață, un prieten m-a invitat pînă la el. La etajul 14 la blocul de la magazinul Bucur-Obor, cunoscut și sub denumirea de: ALMO. În ciuda faptului că, de cîțiva ani buni, trăiesc lângă cunoscutul magazin bucureștean, duminică a fost pentru prima dată cînd am intrat în blocul de locuințe. De acolo, de la etajul 14, orașul se arată pînă departe. Poți chiar să-i ghicești marginile. Și, acum, pentru prima oară, am văzut cum cele trei blocuri gigant îmbrățișează magazinul „Bucur-Obor”. Am mai văzut o platformă (terasa magazinului) splendidă, de mari dimensiuni, acoperită cu dale. Printre ele iarba

și-a găsit loc de a crește dînd terasei o tentă de verde. Seamănă mai curînd a tarla în care nu s-au executat la timp operațiile necesare: cositul și prășitul. Spun tarla fiindcă mi se pare un cuvînt mult mai blind decît maidan. Fiindcă, terasa magazinului a devenit, în timp, un fel de lădă de gunoi. Cei care locuiesc aici au preferat să arunce pe geam și resturile obiectelor sanitare și hîrtii și sticle și multe altele. Și, îmi spune vecinul meu, inginer fiind, că a văzut, atunci cînd s-a mutat, proiectul. Ediliile orașului au gîndit că pe terasa celui mai mare magazin din țară să existe un parc. Un imens spațiu verde care să completeze fericit întregul decor

al celor care locuiesc în orașul care se numește ALMO. Cu pomi și flori, cu locuri de joacă pentru cei mici, cu bănci și chiar cu o oglindă de apă. Și, atunci mă întreb: dacă aceste lucruri au existat în proiect, de ce ele nu sînt în realitate? Poate, îmi zic, în proiectul final n-or fi existat toate acestea. Dar asta nu contează. Găsirea unei utilizări a superbe terase a magazinului Bucur-Obor stă în puterea și în fantezia celor care locuiesc aici și care ar fi, evident, și primii beneficiari. În orice caz: orice soluție este mult mai bună decît funcția pe care o îndeplinește ea la ora actuală.

SORIN POSTOLACHE ■

Despre lucrul bine făcut

MARTOR
OCULAR

● A.E.M. și „Banatin“: două nume de prestigiu în bătălia pentru calitate ●

Fiecare om — o idee

Întreprinderea de aparate electrice de măsură (A.E.M.) din Timișoara este un loc bătut de zăriști în căutare de nou. Explicația pare să fie destul de simplă. S-a dus vestea că, de cite ori revii, nu găsești constantă decit dorința oamenilor de aici de a spori randamentul muncii lor, de a-și ridica stacheta performanțelor, pe care tot ei o stabiliseră. Starea de competiție permanentă, cu ei înșiși, în care se află, face ca agerimea minții lor să fie verificată și dincolo de granițele celor opt ore de muncă în întreprindere. Dovada o fac cele 379 de propuneri de invenții din anul 1983 față de 13 în 1972 și cele 65 de cereri de inovații. La capitolul brevete s-au înregistrat 44 de cereri numai în 1983. Aprobate erau în 1972, numai două, iar în '83 sint deja 60, fapt ce aşază A.E.M.-ul pe locul I pe țară.

Cu o coloană vertebrală solidă, repre-

zentată de inventatori, rezistăm acolo unde blocăm piața cu brevetele noastre, susțin cel de la A.E.M. Că nu greșesc o adevăresc contractele cu cele peste douăzeci de țări, unele puternic dezvoltate, în care pleacă produsele create de ei.

Cu riscul de a ne repeta, reamintim că la A.E.M. se fabrică contoare mono și trifazate, aparate de tablou, aparate de laborator de clasă 0,2-0,5, regulatoare electronice și electromecanice, multimetre, detectoare, safire și rubine artificiale (pentru lagăre), aparate de bord auto, aviație și navale, aparate pe bază de ultrasunete. Mai nou s-a încercat cu succes realizarea de electronică medicală.

În secții, care sint o incitare pentru ochi, pătrunzi numai după ce ți se prezintă expoziția cu ultimele noutăți, unde ești supus și unui test. Trebuie să alegi dintr-un număr de contoare electrice,

elate pe o masă, pe cel cu designul cel mai plăcut. O faci fără ezitare. Afli, apoi, că cel ales poartă marca A.E.M. și că celelalte provin din S.U.A., Japonia, R.F.G. ș.a.

Inginerul Friederich Boer, șeful serviciului proiectare, ghidul acestei expoziții permanente, ne-a mai prezentat SETAC 162 (folosit în electronizarea producției). Acest aparat calculează și afișează numeric eroarea fiecărui contor. El emite un număr de impulsuri foarte exact (contor etalon) și elimină astfel doza de subiectivism în reglarea contoarelor.

Tot aici am văzut REDAC 625, o instalație de încărcat acumulatori auto, protejată împotriva scurtcircuitelor și a legăturii greșite la baterie, cu caracteristici pentru toate tipurile de acumulatori și care cuprinde numai inteligență românească.

Mai este prezent și un regulator de putere pentru virfuri de sarcină, cu cinci linii, REPAC 03, o invenție de asemenea brevetată.

Prin secțiile fabricii ne-a condus inginerul Constantin Ghiță, președinte al comisiei inginerilor și tehnicienilor, care ne-a spus că, aici, fiecare al doilea om este un om cu o idee. Și, pentru a susține această afirmație, se ajută din mers de panourile cu grafice sau de vitrinele cu noi produse (invenții și inovații) ce le întâlnești peste tot, formind un sistem informațional bine pus la punct.

Aici, la A.E.M., creativitatea tehnică de masă este la ea acasă. C.O.M.-ul a propus inginerilor, tehnicienilor și maștrilor să vină cu cite o idee privind productivitatea, economiile și produsul nou. Așa au apărut de trei ori cite cinci sute de idei. O eficiență de două milioane de lei anual reiese și din înlocuirea manganinei din import, cu constantanul la șunturile pentru locomotive.

Din secția aparate de tablou, condusă de subinginerul Dorel Faur, vor porni în întâmpinarea șoferilor aparatele MB 2 ce reprezintă voltmetru, turometru și dwellmetru la un loc. Secția de contoare monofazate are în funcțiune IRCOMON 1, o inovație care s-a situat pe locul II la „Cintarea României” și care cuprinde patru invenții românești. Instalația elimină erorile subiective în reglarea contoarelor și duce la o creștere a producției cu 30%. Pentru reglarea și verificarea contoarelor trifazate există o altă instalație denumită MINEX care cuprinde și ea tot patru invenții și dublează productivitatea.

În atelierul de autoutilare, înșăitorul

nostru, inginerul Constantin Ghiță, era atit de înflăcărat încit nu știai unde să privești mai întâi. Aici s-au realizat: mașina de ascuțit cuțitele la secerători, instalația de pornit auto pe timp rece, pentru autobaze, trusa wattmetrică pentru bilanț energetic în întreprinderi, mașini pentru crescut și prelucrat safire și rubine artificiale, instalația pentru vulcanizat anvelope pentru autoturisme și tractoare. Tot aici, muncitorul Iosif Mocanu a brevetat „Mașina de decablat capete de cabluri și formarea unei porțiuni de cablu pentru introducerea în papuci”.

Electronica medicală are realizări timide încă, spun cu modestie harnicii bănățeni. Se poate totuși vorbi de tensiometrul automat, de aparatul pentru măsurat tensiunea interioară a ochiului sau de instalația pentru determinarea acuității vizuale cinetice folosită la țesătoare, piloți, șoferi, aceasta din urmă avind ca autori pe inginerul Ion Cazacu și pe doctor inginer Svetlana Dressler.

La A.E.M. virsta medie este de 28 de ani. Considerindu-se că rezerva de dinamism este în tineret, studenții anului trei ai Institutului Politehnic din Timișoara primesc teme pe care le realizează în cadrul catedrei de „Electronică și măsuri electrice” a Facultății de Electronică, multe fiind integrate în fabrică. În 1983 s-au obținut dintre acestea trei brevete de nivel mondial. Fenomenul de creștere al cadrelor este specific fabricii și formează cea de a doua coloană vertebrală pentru că, după cum spunea și Victor Hugo, „a instrui înseamnă a construi”. La A.E.M., aceste două coloane vertebrale, cum le place să se mindrească, — tineretul și forța tehnică, dată de inventatori — formează spirala dezvoltării, a devenirii sale.

Numele doctorului inginer Gheorghe Tirpe, autor a trei brevete, promisesem, la rugămintele domniei-sale, să nu-l pomenesc. Să-mi fie totuși iertat dacă am să spun celor ce nu știu, că omul acesta sensibil, cu un suflet de aur, care a cunoscut și necazul unui infarct de miocard, este directorul întreprinderii A.E.M. din Timișoara. Era preocupat, în momentele în care l-am cunoscut, de soarta unei muncitoare, convins fiind că o problemă a omului aproape că este mai puternică decit o problemă de producție, pentru că tot omul le rezolvă și pe acelea.

VICTOR RADULESCU ■

Două întreprinderi timișorene în care a avea idei înseamnă o stare cotidiană

Creția este cea care ne scoate din rutină

— Tovarășă ingineră Cornelia Sălceanu sinteți, din cite cunosc, șefa sectorului de creație de la renumita întreprindere timișoreană „Banatin”.

— Așa-i, dar lucrurile sint mult mai simple: eu știu să fac, în primul rind, pantofi...

— Dacă ar fi să dezvoltăm această propoziție: „Eu știu să fac pantofi”...

— Da! Cum se leagă singur omul cind capul nu-l doare! De ce oare v-am întreput?... Da, am greșit: Noi, cei de aici știm să facem pantofi. Cel puțin așa credem noi — fiindcă sintem apreciați atit în țară cit și peste hotare.

— Răspunsul este banal. Colegii mei din redacție, lăsind lucrurile așa, vor ride de mine... Tovarășă ingineră Cornelia Sălceanu vă aștept, aici, de citeva ore. Ați trimis răspuns că nu doriți și nu sinteți pregătită să stați de vorbă cu un ziarist. Acum, după ce v-am găsit și după ce v-am convins să discutați nu scăpați așa ușor de mine. Sinteți șefa creației...

— Creația este lucrul, să mă lertăți, al dracului. Este o treabă foarte grea...

— Cine a spus că este ușoară?

— Foarte puțin mai cred că în această industrie a pantofilor totul este rezolvat. Dar cel care spune și cred acest lucru se înșală. Există, spus altfel, o inerție. Dacă se fac pantofi negri și maro, cu citeva modele de ani de zile, se crede că treaba-l rezolvată. Există și la noi, chiar dacă la prima vedere nu se observă, o anumită cercetare care trebuie să fie cu mult înaintea creației. Mă refer, la acest capitol al cercetării, la problemele pielăriei și ale colorantului. Dar și într-un caz și în celălalt aceste subiecte ies din aria de preocupare a unei fabrici de făcut pantofi...

— Unde ne trimiteți?

— Exact acolo unde trebuie. La materia primă. La materiile prime românești care ne vin în fabrică. Să fie bine înțeleasă: pielea din care se fac pantofii nu este deloc proastă. Ea este din multe puncte de vedere chiar foarte bună. Mai trebuie să facem un singur lucru: să fie competitivă și la nivelul cerințelor mondiale. Cu alte cuvinte trebuie să se mai umble la finisatul pielii. Adică la tăbăcitură ei. Și cind spun tăbăcitură mă refer de la prima

fază pînă la ultima: jupuirea, conservarea, păstrarea și multe altele... Aici cred eu că trebuie încă foarte mult de lucrat și de privit lucrurile în adevăratul lor sens. Apoi mai trebuie să mai vorbim și de căptușală. Ea trebuie să fie într-un raport perfect cu pielea și, se înțelege, cu modelul și tipul încălțăminte. Apoi, tot o mare importanță o reprezintă culoarea. Aici, la acest capitol, sint două aspecte. În primul rind, cum vă spuneam, o fabrică de încălțăminte știe și poate să facă pantofi de orice culoare. Legat de culoare cred că trebuie să schimbăm și mentalitățile oamenilor. Cum spuneam și la început, noi ne mulțumim să primim și să avem încălțăminte neagră sau maro. De ce? Parcă ne este frică și de alte culori. Iar, apoi, mergind mai departe, al doilea aspect legat de culoare o reprezintă culoarea în sine. Ea trebuie să fie într-un raport perfect cu tipul pielii, cu tipul încălțăminte, cu forma și pentru ce categorie și virstă îi este destinată. Vedeți, la toate aceste capitole țrebuie lucrat ca produsul care intră pe poarta întreprinderii de făcut pantofi să fie, cum am mai spus, competitiv pe piață. Pe piața internă cit și pe cea externă. Fără deosebiri...

— Foarte interesante lucruri...

— Nu mă interrompeți. Noi, la ora actuală, mai importăm piele din care se fac pantofi. Piele de bună calitate. Dar costă foarte mult. Peste tot pe piața mondială, o știe toată lumea, pielea s-a scumpit. Nimeni n-o dă pe bani puțini. Noi pielea avem. Am mai spus și o repet: este bună. Dar să fie mai explicită: trebuie s-o facem, prin prelucrare, la fel de bună ca și cea pe care o importăm. Fiindcă vaca-i vacă și la noi și peste mări și țări. Animalul n-are nimic în plus acolo față de al nostru... Acestea-s elementele de cea mai mare importanță, cele mai delicate, prin care trece o fabrică de făcut pantofi. Este vorba de calitate. De o foarte bună calitate. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de foarte multe ori ne-a spus și ne-a atras atenția asupra acestor lucruri fundamentale. Ne aflăm în fața unei noi calități. Trebuie să știm că un om nu-și cumpără pantofii odată la citeva zile și nu-l folosește precum batistele. Pe undeva ne considerăm,

și pe bună dreptate, niște constructori de încălțăminte. Noi, prin ceea ce facem, asamblăm niște piese. Aș putea compara fabricarea pantofilor cu asamblarea unor mari utilaje. De aceea fabricarea încălțăminte nu trebuie să fie o aventură...

— Să revenim la „Banatin”. Care este titlatura exactă?

— Așa ne numim: Întreprinderea de încălțăminte „Banatin”. Dar marca comercială a noastră se numește „Banatin”. Mulți incurcă — dar nu acesta este lucrul cel mai important...

— Tovarășă ingineră, de cind ați venit în fabrică?

— De cind am terminat facultatea! Să spun de cind? În urmă cu 21 de ani. Am făcut o vizită aici, pe cind eram studentă, și m-am îndrăgostit de întreprindere și de oameni. Am venit și am rămas. M-am îndrăgostit, în mod special, de creație. La vremea respectivă, în fabrică, erau doi cizmari bătrini care cunoșteau cizmăria. Este o mare deosebire între pantofii făcuți de cizmari și cei produși de industrie. Tot pe acea vreme a început să ne frământa, în adevăratul sens al cuvintului, industria pantofilor. S-a plecat, trebuie s-o recunoaștem, de la zero. S-a făcut un curs de proiectare. Ne-am pus pe citit și aplicat. Aș putea spune că s-a modificat o prejudecată care circula pe aici. Anume că meseria ar fi un monopol. Al unei singure persoane. După părerea mea meseria o stăpânești atunci cind știi ca să dai din ea și la alții. În concluzie: ne-am apucat

să facem pantofi. Dar era să uit lucrul cel mai important: există, trebuie s-o spunem, o altă mentalitate — dacă ești inginer nu trebuie să pui mina la treabă. Adică să te cobori la nivelul muncitorului și să muncești efectiv. Nu știu cum o fi în altă parte — dar aici nu merge. Trebuie să pui mina. Numai așa poți să înveți meserie și să preținzi de la alții. Muncitorul are respect față de cel care știe meserie. Nu vorbe goale...

— Iarși mă repet: foarte frumoase cuvinte. Cred că peste tot așa trebuie să stea lucrurile. Cîți creatori sinteți în întreprindere?

— Cinci. Nu sint mulți. Dar nici puțini. Ei se numesc: Maria Teodor, Dana Cimpeanu, Viorel Mihut, Dan Bogdan și Gabriel Borcea. Atita tot. Un creator execută 16 modele pe lună. Desigur ele sint analizate și discutate. Nu toate ajung pe piață — dar în mare parte cele propuse de noi pot fi întâlnite în vitrinele magazinelor. Dar, la noi, orice propunere este bine venită. Așa stind lucrurile putem afirma, fără să spunem cuvinte mari, că întreaga întreprindere este un atelier de creație.

— Dacă ar fi să dați o definiție a creației...

— Este cea care te scoate din rutină. Desigur, intră în conflict cu restul — dar este un conflict constructiv. Din acest conflict rezultă, să vorbesc inginereste, un factor care se numește: Progres. La noi creația urmărește totul. Introducerea în tehnologie a propunerii, urmărirea întregului flux — pînă cind pantoful este expedit și încălțat de om. Și chiar după aceea. Asta, după părerea mea, trebuie să fie creația...

— Cum stați cu exportul?

— Bine. Produsele noastre sint cunoscute, recunoscute și apreciate în multe țări ale Europei. Chiar acum citeva cesuri discutăm și cu directorul comercial Ioan Oprîță. Am aflat că am ajuns la o cifră frumoasă. Un milion de perechi pe piața externă. Este o cifră. Cîți pantofi se fac într-un an? Cel 2 800 de muncitori ai noștri fac circa trei milioane de perechi. Că sint multe — asta o știm. Că sint buni și frumoși — asta trebuie s-o știe lumea. Noi așteptăm orice sugestie venită de la oameni — fiindcă oamenii sint, după părerea mea, adevărații creatori de modele.

SORIN POSTOLACHE ■

„Fii mîndru pe măsura meritelor tale“

Horățiu

● „O s-o vedeți și n-o să credeți c-a avut vreodată ceva!“ ●

Cazul și cazurile dr. Florea Dinu

Argumente la o mare realizare (IV)

Încă unul din cazurile rezolvate de dr. Florea Dinu: Maria Arteni

Am luat drumul Clujului și de acolo, cale de vreo 40 de kilometri, în Munții Apuseni, ca să poposim în satul Săcel al comunei Băișoara, unde domiciliază un alt pacient dintre cei tratați de medicul cimpinean. Tinăra Georgeta Pașc. Caz relevant, deosebit, ce ar putea constitui oricînd subiectul unei comunicări științifice privind recuperarea — după ani și ani de zile — a unor sechele de poliomielită.

La patru ani și jumătate a suferit atacul acestei crunte boli, în urma căreia a rămas cu grave paralizii pe partea dreaptă a corpului — mina, piciorul, fața. După numeroase tratamente în centrul universitar medical Cluj-Napoca, „unde am stat mult timp internată“ — cum ne povestește Georgeta Pașc — și cure la Vatra Dornei, își revin mina și piciorul, rămînd cu paralizii faciale — obrazul inert, ochiul permanent deschis, gura strîmbă. De aici încolo se instalează și resemnarea. „Dacă toți medicii ne-au spus că nu se mai poate trata, n-am mai încercat nimic, vreme de peste 20 de ani“. Un copil care s-a retras în sine, creșcînd cu o devorantă traumă sufletească, un om care a rămas peste 20 de ani în carapacea tristeții și a complexelor sale.

N-am găsit-o acasă, s-a calificat, aflăm, în meseria de coafeză și lucrează în Iara, la vreo 12 kilometri distanță. Primarul din Băișoara, Ioan Tonea-Capra, ne sfătuiește să luăm, mai întii, legătura cu fratele ei și cu soția acestuia, profesori la școala generală din centrul de comună, care au ajutat-o să ajungă la Cimpina, profesoara fiind de prin partea locului, precum și cu vicepreședintele consiliului popular, de fel din Săcel și, mulți ani,

cadru didactic și directorul școlii de-acolo, cunoscînd-o din copilărie, i-a fost chiar elevă. Ne conformăm, iată, socotind că numai cei care au cunoscut-o bine înainte pot face aprecierile cele mai drepte și mai obiective asupra rezultatelor tratamentului doctorului Florea Dinu. Oameni de la sute de kilometri distanță, oameni care nu-l cunosc, oameni care nu pot spune altfel decît ceea ce văd, o realitate incontestabilă. Vicepreședintele Viorel Drăgoi: „Deși un copil inteligent, ordonat și plin de voință, a crescut retras, trist și complexat, din cauza bolii. După ce a terminat liceul a lucrat foarte puțin, vreun an, parcă, pe la Cluj-Napoca, apoi, a rămas acasă. După ce s-a întors de la Cimpina, dacă mi-aduc bine aminte, prin 1979, s-a tratat acolo, de unde a venit de nerecunoscut. A cerut adeverințe pentru a se înscrie la o școală a cooperației meșteșugărești și a plecat tocmai la Constanța. Eu, care o cunoșteam bine, ca și pe toți frații săi, pe părinții săi, m-am bucurat enorm că această fată plină de merite își găsește un făgaș în viață, că înflorește pur și simplu, așa cum merita. O s-o vedeți și n-o să credeți că a avut vreodată ceva, doar ușor cînd rîde, cînd zîmbește, se mai observă că ar fi putut avea o paralizie.“

Prof. Vasile Pașc: „Ce-aș putea să vă spun? Sora noastră cea mai mică a fost multă vreme durerea familiei întregi. Sintem 4 frați, toți ne-am realizat — doi sintem cadre didactice, unul — maștru, toți sintem firii deschise, sociabili, veseli. Georgeta avea o fire mai aparte, chiar și în familie, deși părinții au făcut tot ce-au putut pentru însănătoșirea ei totală, dar nu s-a putut. Cînd s-a îmbolnăvit ea, a fost o epidemie de poliomielită

în sat, mulți copii au decedat, mulți au rămas cu sechele deosebit de grave, ale ei erau un fleac, dar cum poate consola asta pe un copil, pe o fată, mai ales? După liceu, multă vreme n-a lucrat, a rămas acasă, lingă părinți; bănuim că din complexe fizice. O altă soră, care a urmărit o emisiune la televizor despre dr. Florea Dinu a convins-o să meargă la Cimpina, iar soția mea, care este de prin părțile locului, a mers într-acolo și a programat-o. Cînd a plecat, sincer să vă spun, eram sceptic, nu speram în vreun rezultat, nu cred în minuni, paralizia era prea veche, dar cînd ne-am dus vara în vacanță s-o vedem, acolo, la Cimpina, în timpul tratamentului, am rămas surprinși. Cu totul surprinși. Se schimbaseră în primul rînd starea sufletească a surorii mele, am văzut-o pentru prima dată fericită, fericită și plină de poftă de viață. Începuse să i se închidă pleoapa, nu complet, dar pe trei sferturi, ceea ce era un mare progres, să aibă o mai mare mobilitate a obrăjilor, să i se micșoreze asimetria facială, să-i revină poziția normală a gurii“.

Prof. Mariana Pașc: „Am cunoscut-o pe Georgeta, cumnata mea, în 1976, cînd m-am căsătorit cu fratele ei. Același lucru l-am remarcat și eu — firea ei închisă, puțin comunicativă, retrasă în viața ei interioară. În 1979, am mers la Cimpina, am programat-o pentru tratament și am aranjat să locuiască la părinții mei, la Cocorăștii Mislui și să facă naveta. A stat prima dată vreo 3 luni. Cînd s-a întors, ce-am observat prima oară, am observat că îi dispăruse o umflătură pe care o avea în dreptul nasului, ceea ce îi schimbaseră total, în bine, ex-

presia feței. Am descoperit astfel chipul adevărat al cumnatei mele, am descoperit că este chiar o fată frumoasă. Revăzîndu-i și mobilitatea mușchilor de pe partea paralizată și a pleoapei ochiului, pe care nu putea să-l închidă, i s-au închidut toate trăsăturile, i s-a îndulcit privirea, are acum o deosebită gingășie pe chip și nu privirea aceea fixă, în gol. Ea nici nu este conștientă cît s-a schimbat, desi, fără îndoială, faptul că are grijă de înfățișarea ei, se pliantă atent, modern, se îmbracă frumos și în pas cu moda, se fardează, ceea ce este cel mai vizibil semn al unei alte vieți interioare. Asta, cred eu, este una din marile victorii ale doctorului Dinu. Odată cu cel fizic, remodelează, cu aparatul său, chipul psihic, chipul moral, al oamenilor pe care îi tratează. Ceea ce este poate lucrul cel mai important.“

Fără doar și poate, observația profesoarei din Băișoara nu este o simplă teoretizare a unui dascăl cunoscător de psihologie umană. Dacă Georgeta Pașc, în 1979, cînd urma tratamentul, era casnică, în 1981, pleacă la cursurile postliceale de calificare, iar din 1982, este o apreciată coafeză în Iara.

„Este chiar o profesionistă de lux, pe care profesorele navetiste din Cluj, nu numai din Iara sau Băișoara, ci și din alte locuri, o preferă“, cum ne declară profesoara Paraschiva Csegezi. Este deci un om redat muncii, vieții sale, societății. Și cu asta, marea menire a unui medic, se împlinește. Ce poate fi o dovadă mai mare în apărarea doctorului Dinu?!

CICI IORDACHE-ADAM ■

Memoriu pentru redacția „Flacăra“

Subsemnatul Cojocaru Năstase, om al muncii la G.I.G.C. în funcția de instalator încălziri centrale, cu domiciliul în București, str. Emil Bodnaraș nr. 67, bloc M 5, sc. 1, parter, ap. 5, sector 6, vă fac cunoscut că, în urma articolelor publicate în revistele „Flacăra“ în legătură cu tov. dr. Florea Dinu din orașul Cimpina, am făcut o deplasare pentru a fi consultat de tov. Dinu, pentru o pareză facială periferică dreaptă pe care o am de la vîrsta de 2 ani, adică de 35 de ani de suferință, pentru care am fost consultat de mai mulți medici și nu am putut să mă fac bine pînă în prezent. Ducîndu-mă la Cimpina, la tov. dr. Dinu, nu am putut fi consultat. Și atunci, tot grupul de oameni care venisem din toate colțurile țării — din Iași, Bihor, Alba Iulia, Medias, Galați, Teleorman, București, Constanța, Suceava și alte orașe — ne-am dus la spital, la tov. director Toma, și l-am așteptat să iasă din ședință pînă la ora 15,40, în care ședință se discutea tocmai cazul tov. medic Dinu, în sensul să nu i se mai dea voie să trateze bolnavi de paralizie facială sau de miini și picioare, cum sint atîtea cazuri. După ce tov. director Toma a ieșit din ședință ne-a invitat în secretariat pe tot grupul care am fost acolo și-a început să-și exprime cuvinte de regret. Cum că-l doare sufletul de noi, pentru că revista „Flacăra“ ne poartă pe drumuri și că cheltuiim bani degeaba ca să venim de la distanțe mari pînă la Cimpina și că îi vine să-plingă pentru noi și că acest tov. Dinu este un escroc, că nu are aparate omologate, că nu are voie să le folosească pe vieți omenesti, cazul lui fiind un caz penal. Chiar de miine i se va interzice să mai continue tratamentul la cei care sint programați mai demult. După regretele exprimate, tov. director al spitalului, văzînd că nu ne poate lămuri, a binevoit să spună cuvinte foarte grele despre revistă și despre redactorul ei șef. Eu, subsemnatul Cojocaru Năstase, nu fac aceste afirmații de la mine, sint cele spuse de tov. director Toma. În afară de mine le-au mai auzit, fiind de față și — dau citeva nume și adre-

se — Drăghici Petru, Alba Iulia, str. 11 Iunie nr. 1, tov. Olaru Gheorghe, București, str. Vultureni nr. 43, Rosca Grigore, București, nepotul lui tov. Olaru. Astea sint numai citeva nume și adrese, în total am fost 20 de persoane, așteptînd în data zilei de luni, 28 mai 1984, pînă la ora 16, în speranța că vom pleca cu un răspuns pentru sănătatea noastră.

Noi, cu toții, vă mulțumim și așteptăm un răspuns în rezolvarea situației dr. Dinu:

20 mai 1984.

Nota redacției

Regretabil, dar așa stau lucrurile, după respectiva ședință a Comitetului oamenilor muncii de la Spitalul orașenesc din Cimpina, la care dr. Dinu nu a fost măcar invitat. I s-a remis, printr-un cuier, Hotărîrea nr. 20 din 28 05 1984, prin care i se interzice tratarea bolnavilor din afara teritoriului pe care îl arondează spitalul, precum și utilizarea aparatelor și a medicamentelor sale originale, brevetate, rezultate în urma unei munci de cercetare de ani și ani de zile, pe bază de contracte cu Academia de Științe Medicale și Consiliul Național pentru Știință și tehnologie. Hotărîrea pune, totodată, la îndoială onestitatea articolelor prezentate în revista noastră, precum și a celor tratați care ne-au prezentat cazurile lor. Noi vom reveni și asupra ei, dar pînă se vor lămuri lucrurile și se va reglementa situația activității acestui valoros medic, rugăm pe bolnavii din țară să nu mai întreprindă deplasări la Cimpina și să nu-l mai asalteze pe dr. Florea Dinu cu solicitări de a fi examinați și tratați de dînsul.

Milităm pentru valoare, dar firește milităm și pentru elementara ordine a fiecărui loc de muncă. Așteptăm cu încredere ca factorii competenți în scopul slujirii sănătății și în linia adevărului să întreprindă tot ceea ce este necesar pentru așezarea lucrurilor pe făgașul firesc.

Idei în premieră

APARAT PENTRU ORIENTAREA NEVĂZĂTORILOR. În cadrul Stației de verificare și întreținere a aparatului medicale, prof. dr. Emanuel Obrogeanu, inginer Radu Ene și tehnician Costache Buboacă au realizat un aparat complex destinat nevăzătorilor ce se deplasează neînsoțiți. Dispozitivul este dotat cu patru emițătoare miniaturizate de ultrasunete, dispuse frontal, lateral dreapta, lateral stînga și pe un plan oblic al carcsei aparatului. Acestea permit sesizarea concomitentă sau succesivă a obstacolelor din diverse planuri, semnalele reflectate (diferențiate ca frecvență și avînd tonalități diferite), indicînd nevăzătorului atît obstacolele din fața sa cît și pe cele dispuse în jurul său.

COMBINĂ PENTRU RECOLTAT CARTOFI. Este vorba de un agregat de mare productivitate ce se recomandă prin următoarele caracteristici: combina este prevăzută cu o secție de dizlocare a terenului, echipată cu un set de brăzdare de tip daltă, cu un dispozitiv pentru delimitarea adîncimii de lucru, cu transportor-scuturător destinat separării primare a pămîntului, cu mijloace de sfărîmat bulgării, precum și cu transportoare pentru evacuarea cartofilor și vrejurilor. De menționat că, la nevoie, poate fi pus în funcțiune și un dispozitiv

pentru separarea și evacuarea pietrelor din teren. Titulara brevetului: Întreprinderea „Semănătoarea“ din București. Autori, un colectiv de specialiști condus de inginerul Mircea Boboșilă.

GEL MEDICINAL PENTRU DINȚI. Cunoscutul medic stomatolog dr. Grigore Osipov Sinești, împreună cu inginer Viorica Ileana Dediu din Brașov, au pus la punct rețeta unui gel medicinal spumant, destinat igienei buco-odontale și paradontale, investit cu o serie de componente valoroase. Gelul a demonstrat efecte pozitive în tratamentul post-operator (operații anti-paradontopatie, extracții, obturații) ca și în întreținerea permanentă a unei igiene buco-dentare, în acest caz recomandîndu-se prin acțiunea sa farmacodinamică în calitate de dezinfectant, cicatrizant și dezodorizant. Titular de brevet: Întreprinderea de produse cosmetice „Nivea“ din Brașov.

TOMATE CU PRODUCTII RECORD. În cadrul Institutului pentru legumicultură și floricultură de la Vidra, județul Giurgiu, inginerul Toader Echim a obținut un nou soi de tomate timpurii cu recolte de 40 000—70 000 kilograme la hectar. Fructele, colorate intens, se coc înaintea roșiilor obișnuite, pot fi recoltate prin mijloace mecanizate, sint deosebit de rezistente și se recomandă prin conținutul bogat în substanță uscată (5,5%) și zahăr (3,8%).

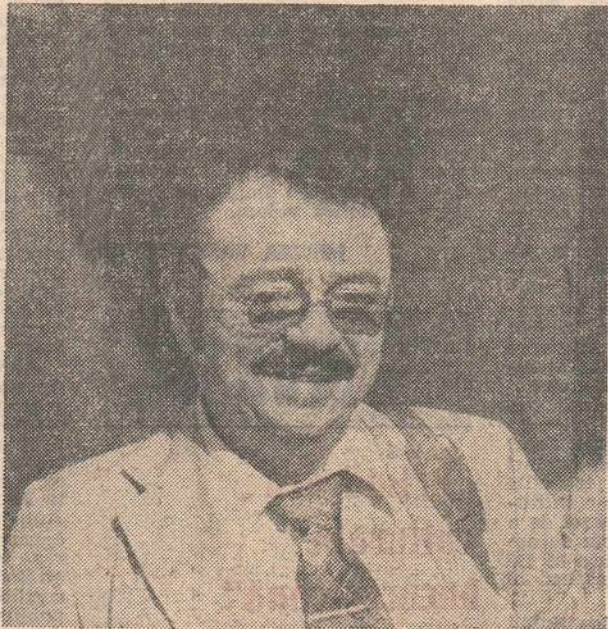
DECEBAL NEAGOE
— Bolintin-Vale

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

ION LUCIAN:

Publicul
românesc
este
îndrăgostit
de teatru

— În ce măsură mediul formativ din copilărie și-a pus amprenta asupra personalității dumneavoastră artistice de mai târziu ?

— Aparent, nu au fost nici un fel de premise, pentru că am trăit într-o casă cu preocupări tehnice, tatăl meu fiind expert-contabil. Bănuiesc că a însemnat ceva în viața mea contactul cu fratele mamei mele, de profesie arhivar, dar cu multe preocupări artistice. A luat un premiu național pentru caricatură și avea inclinații poetice și artistice. Prin anul 1929, când eu aveam cinci ani, a avut năstrușnică idee să facă un filmuleț, el interpretându-l pe Charlie Chaplin, iar eu pe micul Pici din filmul cu același titlu, de mare succes în acei ani. Îmi pare rău că această peliculă s-a pierdut. Cred că ar fi fost un document artistic al copilăriei mele și poate un eveniment pentru cinematografia noastră. Fără îndoială că acest lucru a lăsat urme în mine și a reizbucnit în timpul liceului (am fost elev la „Matei Basarab”, în București) când am avut un profesor de limba română foarte bun, mare amator de artă și cultură și împreună am făcut nenumărate spectacole.

— În anii uceniciei în arta scenei ați avut profesor, printre alții, pe marele Ion Manolescu. Se știe, maestrul dumneavoastră dădea o semnificație deosebită rostirii replicii. Pe lângă această mare cerință actoricească, ce alte sfaturi profesionale ați primit de la marele actor ?

— Mai întâi, am să vă povestesc o întâmplare strict autentică. Primul an de la Conservator l-am făcut în paralel cu ultima clasă de liceu. (Se putea face acest lucru cu condiția ca în momentul terminării Conservatorului să fii și în posesia certificatului de bacalaureat). Cursurile la Conservator le aveam lumea și marțea dimineața, ceea ce însemna să lipsească de la liceu. În această situație lipseam într-o săptămână de la școală lumea, în următoarea lipseam marțea, iar la Conservator era invers. După un

trimestru maestrul Manolescu m-a întrebat ce mă mai preocupă în afara teatrului. Spunându-mi că am făcut pregătire matematică și voiam să fiu inginer, m-a sfătuit să mă fac inginer. După aceasta am renunțat la profesia de actor și fișteu ne mai m-am dus la Conservator. La sfârșitul anului întâi de Conservator m-am prezentat la un concurs pentru ocuparea unor locuri de actori la Teatrul Național și am avut surpriza ca dintre 136 de candidați să fiu admis. Atunci aveam 18 ani. În aceste condiții m-am reintors la Conservator. Văzându-mă, maestrul m-a întrebat de ce am revenit ? I-am explicat că am reușit la concursul de la Național și fiind angajat trebuie să termin Conservatorul. Din acel moment s-a ocupat în mod special de mine și am devenit în scurt timp elevul lui preferat. Făcând această declarație publică l-am întrebat de ce m-a trimis la inginerie. Regretatul Ion Manolescu mi-a spus că eram neserios pentru că lipseam de la cursuri și că principiul lui era să renunțe mai degrabă la un talent decît să pătrundă în teatru un om care nu este foarte serios și devotat profesiei. Avea o etică profesională deosebită. Asta m-a marcat pentru toată cariera și azi sînt printre actorii aproape maniaci în ceea ce privește disciplina și respectul față de profesie.

— Ce alte sfaturi ați primit de la maestrul dumneavoastră ?

— Am să vă răspund printr-un fel de anecdotă. Ne-a întrebat odată dacă știm cine a fost cel mai bun interpret al cățeanului turmentat. Răspunzându-i că e Iancu Brezeanu ne-a corectat spunându-ne că e Anestiu de la Craiova care se străduia să nu se vadă că e beat. „Ați văzut vreodată un om amețit că vrea să vadă lumea din jur că el este beat ? Nu ! Se teme să nu se vadă. Tocmai în asta constă și măiestria lui Anestiu”. Tradus în limbajul nostru, asta însemna că niciodată mijloacele exterioare, evidente, exhibiționismul nu trebuie să

facă parte din panoplia profesiei noastre. Dimpotrivă, să mergem la esență.

Ne-a mai spus un lucru foarte important pentru care îi păstrez recunoștință toată viața. Fiind obligat să învețe roșuri lungi în timp foarte scurt și-a făcut un sistem propriu : învăța ideea replicii și asculta cînd roștea partenerul, pentru că din replica lui se năștea ca replică ideea pe care trebuia s-o vehiculez eu. În felul acesta nu se putea să răspunzi greșit. Toți care l-au fost studenți au învățat această artă de a-ți asculta partenerul și de a fi vesnic prezent în acțiunea scenică. Cred că aceste trei principii sînt edificatoare pentru școala de teatru a lui Ion Manolescu.

— Ce aspecte semnificative ale teatrului de odinioară le puteți împărtăși mai tinerilor dumneavoastră confrăți ?

— Marele merit al teatrului nostru constă în faptul că fiecare generație este de valoare, nu s-a întrerupt nici o clipă ștafeta valorilor. Totuși, este un lucru semnificativ pentru generația mea în anii ei de tinerete : Respectul față de valoarea pe care o simțeam lângă noi și căreia voiam să-i furăm toate secretele profesiei. Acum e o camaraderie prost înțeleasă și nu întotdeauna știu tinerii să profite de prezența valorilor încăruntite.

— Sînteți secretarul Asociației internaționale a spectacolelor pentru copii. Prin această funcție aveți o imagine de ansamblu asupra acestui compartiment al vieții teatrale. De aici câteva întrebări : din cine e compusă această asociație ?

— Dacă la început asociația noastră era formată din 11 state, în prezent este compusă din 48 de state.

— Care este locul, ca pondere, al spectacolelor pentru copii și tineret în contextul celorlalte arte ?

— Între spectatorul adult și toate formele de artă se creează din necesitate un fel de căsătorie care nu conține divorțul, dar logodna se face în tinerete și dragostea trebuie să înceapă în copilărie. Nu se poate ca un om contemporan să pătrundă în perimetrul artei intim-plător, ca o explozie. Acest lucru e un fenomen de acumulare și educație. Mi se pare că dintre toate artele teatrul e cel mai comunicativ, pe viu este și cel mai convingător pentru copii. Am fost cu spectacolul „Cocoșelul neascultător” în Italia și în urma unui sondaj la care copiii au dat răspunsuri în scris — adunate apoi într-o carte — afirmau că au fost fericiți că au putut să dialogheze cu scena și că au văzut în sfîrșit un spectacol cu oameni vii fiindcă s-au săturat de balista televizorului și de cearsăful cinematografului. Aceasta demonstrează ce efect fantastic are asupra copiilor un asemenea contact. Prin teatru, noi îl putem face să se îndrăgostească nu numai de literatură dar și de pictură și de muzică ; teatrul e, după cum bine știți, un fenomen compus din mai multe arte. În plus, fiind în contact direct, cu copilul el se include în acest fenomen. De aceea mi se pare că teatrul este nu numai un mijloc de educație estetică și patriotică, dar și unul extraordinar, etic, moral și artistic.

— Totuși, ce particularizează acest tip de spectacole ?

(Continuare în pag. 19)

TITUS CRIȘCIU ■

ION PILLAT

Poezii frumoase

Acum, în prag de cireșar, cînd primele fructe ale acestei veri ard ca niște sălbătice rubine în verdele încă moale și erud al pomilor copilăriei noastre, vă oferim din creația unuia din cei mai împătimiti iubitori de natură, bucolical Ion Pillat, un savuros poem al zilelor de cireșar, poem care, desigur, chiar astfel se și numește.

Cireșar

Deschide poarta lunii cu coșul de cireși !
S-au îmbrăcat cireșii în roșile cămeși

Și zarea în lumină de aur înspre seară.
Auzi cum cîntă-n lunca, lung, roata
de la moară !

Arinii ei din sita ușoară de frunziș
Îi cern pe-ogînda apei luminile furis

Și săgetînd penumbra la stăvilarul morit
Se-alungă rîndunele și fulgeră prîgorii.

Călare vii în vole pe bunul buiestraș
Pe care iarba-n margini de șanț
s-o pască-l lași.

Ți-au cunoscut prin ramuri mari pălăria
moale
Și-n drum îți dau binețe coșai ce merg
la vale,

Dar te gîndești la fata morarului, ce are
Obraz ca piinea rumen și-n păr mălai
de soare.

Te-așteaptă colo-n umbra cea verde de
arțari —
A alergat și-și ține cu mina sinii țari

Și micul ce bat odată din două aripi sub
Cămașă, cum ar bato din aripi un hulub

Nici numele, nici neamul nu-l știi — știi
că ție-e dragă
Cu drag îi culegi gura gustoasă ca o fragă.

Și-un trup cu miros proaspăt de proaspăt
măciuiș
Pe malul gîrlei limpezi se lasă
pe prundiș.

Se duce apa — fata ș-o duce ca și ea.
Copita-și bate murgul ce nu mai vrea
să stea,

Încalceți, îi dai drumul, scapi friu-n
pumnii tăi —
Te duci prin griul serii cu cîntec
de cîrstei.

Fragmente critice

Tudor Vianu sau despre fidelitate

Un prieten îmi aminteste că zilele acestea s-au împlinit douăzeci de ani de la moartea lui Tudor Vianu. Un prilej de a ne gândi la el și la cărțile lui care s-au adunat, prin abnegația și priceperea lui George Găină, într-o ediție masivă și impunătoare. Tudor Vianu a fost, știe toată lumea, un mare profesor. Poate cel mai mare, în tradiție mioresciană, pe care l-a dat universitatea bucureșteană. Un spirit, cum s-a spus deseori, așezat și profund, însă cine gîndește că așezarea și profunzimea se opun spiritului viu, fanteziei creațoare, marilor proiecte intelectuale, greșeste enorm.

Avea o formație esențială clasică și gîndea arta ca o muncă ajunsă la libertate și fericire. Aceasta este definiția pe care o dă într-un interviu luat în 1945 de Ion Biberi. Voia să întemeieze prin estetică și critică literară o știință care să dovedească tocmai faptul că arta este o formă de religie a muncii și că talentul nu se poate împlini în afara culturii. Disprețuia impresionismul primitiv, capricios în critica literară și cerea ca judecata de valoare să se bazeze pe principii solide și chiar pe o metodă acceptată și pusă în acord cu individualitatea analistului. Și-a recunoscut mereu o mare afinitate pentru clasicismul elin și indeosebi latin. A fost preocupat, încă de tînr, de problema stilului și a expresiei și, cum mărturisește, a descoperit cu bucurie în corespondența lui Flaubert și în eseurile lui Valéry o justificare estetică pentru preferința și orientarea lui critică. N-a avut un maestru spiritual sau nu și-l recunoaște : „Am lucrat de la mine cu spontaneitate, pornind din propriul meu centru [...] Doar contactul cu Goethe a fost pentru mine revelator”.

Tudor Vianu este, cu alte vorbe, opera voinței sale, ca și Maioreșcu și Lovinescu (și alte mari spirite). Și-a construit o personalitate, învingînd în tinerete o criză de ordin religios (spune el undeva) și trecînd printr-o criză morală care l-a îndepărtat de critica folietonistică și l-a împins spre estetică și filozofie.

(Continuare în pagina 18)

EUGEN SIMION ■

Însemnări de lectură

O dezbatere romanescă

Pentru cei care au citit cărțile anterioare ale lui D. Matală (*Locul, Rostogolirea*), romanul *Durata partidei* nu este o surpriză : el reia într-o bună măsură teme, personaje și medii umane care, se pare, îl preocupă și îi sînt familiare. Astfel, în *Locul*, ca și în *Rostogolirea*, mediul este acela editorial iar personajul principal este urmărit în relația specifică dintre subordonat și conducătorul instituției. Mai mult, eroul de prim plan din *Durata partidei*, Antohi, nu este altul decît cel din *Rostogolirea*, purtînd chiar același nume. Antohi din *Rostogolirea* este, în *Durata partidei*, redactor la un ziar județean, după ce fusese, tot acolo, redactor șef adjunct și secretarul biroului de partid. Însă autorul nu face eroarea de a se pierde în descrierea amănunțită a activității cotidiene din acest mediu, romanul său nu „evocă” universul unei meserii și nu ilustrează o categorie profesională, ci una pur și simplu umană. *Durata partidei* nu este romanul unui mediu (ziaristic) ci o dezbatere romanescă susținută cu excelente mijloace analitice

pusă în serviciul dezvăluirii unor fenomene caracteristice societății noastre de azi. Scriitorul stăpînește arta zugrăvirii unor variate fizionomii umane, a unor portrete care se țin minte prin câteva detalii bine găsite (Drăgaru, Cecilia, fotoreporterul ș.a.) Confruntarea dintre Filimon, Drăgaru, pe de o parte și Antohi, Cecilia ș.a. pe de altă parte este o confruntare în jurul stilului și metodelor de muncă dintr-o colectivitate umană puternic marcată de lupta dintre nou și vechi. Proza lui D. Matală este analitică, lucidă, demistificatoare cu finețe și subtilitate, atentă la nuanțele comportării și vorbirii personajelor. Autorul își ia distanța necesară față de eroii lui pe care, în loc să-l manevreze omniștient, îi lasă să se înfățișeze, să se prezinte cu propriile lor mijloace : îl provoacă să se mărturisească direct, în împrejurări speciale, ori prin

(Continuare în pagina 18)

C. STANESCU ■

Delimitări

Monștri sacri

Am foarte vechi amintiri de cinema: dinainte de întiiul război mondial. Unul dintre primii comici ai ecranului era actorul francez Max Linder. Aflu din **Dictionarul actorilor de film** (de Napoleon Toma Iancu, București, 1977) că a realizat în zece ani, 1905-1914, două sute de filme. Îi admiram eleganța vestimentară și distincția cu care purta bastonul, mimica lui irezistibilă, care declanșa risul. Alt comic juca pe personajul zis Cocantîn, dar acesta era un simplu bufon. Marea actriță dramatică era, tot pe atunci, italianca Francesca Bertini. Vremea filmului mut! Ce departe de noi... Cînd s-a ivit cel sonor și vorbitor, D. I. Suchianu l-a crezut sortit eșecului. Și ca el au fost poate mulți. Astăzi critica cinematografică și-a creat, n-aș zice un stil, ci un vocabular, cu care nu prea mă impac. O sintagmă curentă este aceea pe care am înscris-o în titlu. Același dicționar îi califică astfel pe mai mulți mari actori de film: Harry Baur, Humphrey Bogart, Pierre Brasseur, Fernand, Louis de Funès, Jean Gabin, John Gielgud, Vittorio Gassman, Sir Alec Guinness, Charles Laughton, Laurence Olivier, Anthony Quinn, Steve Mac Quenn, Paul Scofield, Peter O'Toole, Spencer Tracy și Orson Welles. Ce e drept, unii-s, după autorul dicționarului, monștri ai cinematografiei naționale, dar cei mai mulți din acest pomelnic sînt universali!

Formula prin care s-a acordat suprema mențiune acestora nu figurează în nici unul din dicționarele ultimelor două decenii, pe care le-am consultat: nici la cuvîntul **monstru**, nici la epitetul **sacru**. Lexicograful francezi, englezi, germani și italieni n-au luat act de noul-născut, din vocabularul cinematografiei și al teatrului.

M-am întrebat cine a fost inovatorul? Nu îndrăznesc să dau răspunsul decît cu sfială: scriitorul Jean Cocteau (1889-1963), copilul teribil al literaturii interbelice franceze. Una din comediele sale mai ușoare s-a și intitulat **Les Monstres Sacrés** (1940). Protagonistii ei sînt o pereche de actori, Florent și Esther, întîii „monștri sacri” din literatura dramatică.

Cocteau se folosea însă de aceeași sintagmă cu zece ani mai înainte. În cartea sa, „Opium, jurnal al unei dezintoxicări”, cu desenele autorului (Paris, Stock, 1930), citim: „Nu se mai acceptă astăzi monștri sacri de tipul Goethe, Victor Hugo. La masă, nu l-ar mai asculta nimeni pe Oscar Wilde; ar fi obositor” (pag. 78).

Iată-i deci promovați în mod direct monștri sacri trei scriitori de valoare inegală, însă fiecare excepțional în felul său, iar ultimul, incomparabil „causeur”.

Ce îl va fi îndemnat pe Jean Cocteau, în eventualitatea că el ar fi într-adevăr născocitorul acestei formule de mare viitor, să imperecheze două cuvinte ce se bat cap în cap și pe care poetica veche grecească o botzase, pentru figurile de stil, cu numele de oximoron?

Monstrul, într-adevăr, e o făptură sau înspăimîntătoare, sau respingătoare. Mai e nevoie să dau exemple? În cazul întîii, e o fiară, iar în al doilea, o făptură omească diformă. Sacri sînt pentru credincioșii cultelor religioase zeul, Dumnezeu sau obiectele de cult, cărora

se închină. Sacralitatea presupune, din acea perspectivă specială, ideea de perfecție și de atotputernicie, facultatea de intervenție miraculoasă, de răsplătire sau de pedepsire, după faptele bune sau cele rele ale credincioșilor, acordarea fericii veșnice, pe lumea cealaltă, sau a condamnării perpetue la chinurile iadului.

Cum se impacă așadar termenii antinomici, de pe treapta supremă a literaturii sau a artelor, astăzi cu aplicație specială la cinematografie? Cred că Jean Cocteau a asimilat pe cei trei mari scriitori, pentru calitățile lor oarecum supranaturale, cu monștrii antediluvieni. De aceea a afirmat, în citatul de mai sus, că astăzi n-ar mai fi posibil un Goethe, un Hugo, un Wilde. Nu s-a contrazis oare, cînd a transferat, ironic sau serios, aceleași calități anacronice, unor personaje de comedie, actori mai mult sau mai puțin talentați?

Și dacă el a fost într-adevăr creatorul acestei sintagme, n-a avut oare prilejul să se mire că formula lui a prins și proliferază în presa teatrală și cinematografică?

Ca să mă limitez la Goethe și la Hugo, genii în aparență profund diferențiate, aș observa că se înrudește prin aceea că ambii au fost niște „forțe ale naturii”, sau, mai pe scurt, fiecare a fost „o natură”, nu doar un creator de cosmos, un demiurg. Numesc scriitor sau artist natură, pe creatorul ce se aseamănă cu ceea ce scolasticii numeau **natura naturans**, natura în permanentă primenire și creație. Or, actorii de teatru și de film, dacă pe drept cuvînt au fost calificați „monștri sacri”, cauza nu poate fi alta decît darul lor excepțional de a încorna o nebănuit de bogată gamă de tipuri și caractere umane, bune și rele, simpatice și antipatice, pozitive și negative, iar la polii opuși, depășind parcă norma naturală: monștri! Acestor monștri, închinindu-se milioane de spectatori, le spunem sacri, pentru că ne inspiră, rînd pe rînd, spaimă și adorație, ca divinitățile, temute și reverate.

Dacă cititorii noștri ar socoti că am exagerat, îi trimitem la o explicație mai terestră, a aceluiși **Dicționar**, cu privire la Harry Baur:

„...treptat accede la poziția de mare vedetă a cinematografiei franceze, prețuire echivalentă celeia de „monstru sacru” (pag. 34).

Monștri sacri—mari vedete! Fie, dar geneza și semnificația formulei dau încă de gîndit... și de visat, față de proporțiile cultului închinat acestora de toate vîrstele.

ȘERBAN CIOCULESCU

PROZA

Notație și analiză

După mai multe volume de versuri, care i-au adus un loc distinct în poezia generației sale, Daniela Crăsnaru propune, prin volumul de proze scurte **Marele premiu** (Editura Eminescu, 1983), o altă față a preocupărilor sale în ale scrisului. În situații de acest gen, tentația cititorului — și, de ce nu, a criticului — sau mai degrabă un prag de (ne)depășit este o lectură prin prisma creației poetice anterioare, mai ales cînd aceasta are o certă personalitate. Cele șapte proze incluse în volum însă, împun o relativă detașare de imaginea poetei, cel puțin prin faptul că dovedesc o bună stăpînire a mijloacelor narative și un „ochi format” de prozator. E drept, unele titluri, raportate la textele propriuzise, par a ține de unelele unei „retorici a ostentației” (**Circuitul tristeții în natură**, **Nimicuri femeiești**, **Faptul divers**) și, prin aceasta, vădesc tendința de a „sensibiliza” excesiv realitatea narată. Efectul însă este premeditat; asemenea titluri, revăzute după lectura prozei, fie că devin contrariul a ceea ce anunțau la început (în **Nimicuri femeiești** nu este vorba deloc de „nimicuri”, **Faptul divers** relatează o dramă a „virstei a treia”), fie că accentuează un anumit element al narațiunii (în **Circuitul tristeții în natură** sînt alăturate poveștile a două cupluri destrămate, fiecare cu tristețile sale). Această manieră de a intitula dovedește intenția autoarei de a provoca în cititor un sistem de așteptări, cu scopul ca lectura să fie dirijată spre un anumit aspect al textului.

Dincolo de acest procedeu ținînd de persuasiune, care-și asumă riscul unui ușor tezism, prozele Danielei Crăsnaru fac apel la o tehnică narativă destul de complexă: de la narațiunea omniscientă clasică la inserțiunile din monologul (discursul) unui personaj (abil alternat în **Casa cu iederă**), de la înregistrarea reportericească, neutră, cu consemnarea conștiințoasă a locului, datei și orei, a întâmplărilor prin care trece un bătrîn cumsecade luat drept hoț (**Faptul divers**) la povestirea la persoana a doua, impusă de Michel Butor prin **La Modification** (**Circuitul tristeții în natură**), de la stilul indirect liber (prezent în mai toate povestirile) la redarea unor fîrnturi de conversație, naratorul fiind asemenea aparatului de filmat ce se plimbă printre personaje (**Marele premiu**). Apelul la toată această gamă de procedee narative pare să se înscrie în căutările (și euceririle, deloc neglijabile) ale ultimei generații de prozatori afirmate la noi. Să-i amintim doar pe Mircea Nedelciu, Gheorghe Crăciun, Nicolae Iliescu, George Cusnarencu, ale căror cărți (la care se adaugă **antologia Desant '83**) sînt pline de asemenea schimbări de registru narativ și de jocuri ale perspectivii. Prozele din **Marele premiu** însă nu au izul experimentalist, atît de șocant la autorii citați. Daniela Crăsnaru acordă întîietate analizei (una dintre proze, **Girafa**, este exclusiv (psi)analitică, și trebuie spus că un filon epic nu l-ar fi dăunat deloc) și, mai ales, unei anumite umanități. Personajele sale se înscriu într-o sferă precis delimitată: sînt fie bătrîni însingurați (**Casa cu iederă**, **Faptul divers**), fie femei într-o situație-limită (**Nimicuri femeiești**), fie oameni în-

tre două vîrste mulțumiți de existența lor cenușie (**Marele premiu**), hotărîți să și-o schimbe radical (meșterul Pandeale, care se apucă să proiecteze un mecanism european în măsură să aducă beneficii uriașe), sau puși în situația de „a o lua de la capăt” (personajul principal din **Circuitul tristeții în natură**). Acesta este și meritul principal al prozelor Danielei Crăsnaru: analiza rafinată, sensibilă, a unei zone deloc veselă a existenței.

Mai puțin fructuoasă este aplecarea spre straniu, prezentă în **Mecanismul european** (unde, în final, se dovedește că Piști, cel care l-a incitat pe Pandeale în proiectarea mecanismului, nu este cunoscut de nimeni) sau în **Faptul divers**. În aceste cazuri, un pas ferm spre fantasticul propriu-zis sau rămînera pe pozițiile prozei pur realiste ar fi dus la rezultate superioare și ar fi spus mai multe despre opțiunile și posibilitățile autoarei.

Oricum, acest prim volum de proză al Danielei Crăsnaru demonstrează o aplecare spre analiză, spre notația fină pe marginea stărilor „de cumpănă”, care merită să fie confirmată (și amplificată) într-un al doilea volum.

MIRCEA VASILESCU

MUZICA

„Primăvara culturală bucureșteană”

Devenit, în scurt timp, tradițional, acest festival — încheiat duminică — a constituit un adevărat festin cultural al fiecărui bucureștean, care a putut avea la dispoziția împlinirilor sale estetice tot ce și-ar fi putut dori: muzică, expoziții de artă plastică, lansările unor noi lucrări literare, recitaluri de poezie, spectacole de teatru etc., manifestări susținute de cei mai prestigioși profesioniști, ca și de cele mai valoroase colective ale artistilor amatori. Sigur că prima instituție de concerte a țării, Filarmonica „George Enescu”, s-a străduit să ofere tot ce avea mai bun și mai nou în programele sale, cifra de 17 concerte fiind, credem, îndestulătoare și edificatoare asupra seriozității, interesului și sirguintei cu care conducerea instituției a privit festivalul acestor șapte zile de primăvară însoțită.

Concertul de deschidere, dirijat de Mihai Brediceanu, a inserat — în afara repertoriului propus — un eveniment rar petrecut la Ateneu: apariția în cadrul aceluiași seri a celor mai valorosi solisti ai Filarmonicii, pianistul Valentin Gheorghiu și violonistul Ion Voicu. Într-adevăr, posibilitatea de a asculta într-o singură manifestare pe acești doi corifei români, ai pianului și ai vioarei, constituie un „regal” pentru oricare meloman: așa se face că o sală plină de împătimiti ai muzicii au ovationat interpretarea „Fanteziei pentru pian, cor și orchestră” de Beethoven, pentru ca aceeași sală să fie la fel de receptivă auzind și **Concertul pentru vioară și orchestră** de Max Bruch. Sobrietatea și eleganta stilistică beethoveniene, romantismul și temperatura ardentă din Bruch, virtuozitatea acestor mari interpreți

români, care la fiecare apariție pe podiumul de concerte vrăjesc auditorii prin calitatea sunetului dar și prin cunoașterea în profunzime a specificului fiecărei epoci de creație, ne-au întărit convingerea că România a avut și va avea — sperăm, încă mult timp — în acești doi artiști, ambasadori străluciți ai artei, personalități marcante și respectate în toate țările lumii. Acompaniindu-i pe Valentin Gheorghiu și pe Ion Voicu, dirijorul Mihai Brediceanu a condus, cu siguranță, și alte două lucrări: prima simfonie a marelui nostru Enescu, precum și scurta dar convingătoare cantată intitulată „Mărire ție, Patria mea”, a colaboratorului, prietenului și urmasului lucefărilor muzicii românești, regretatul Mihail Jora. Observăm cu plăcere că Mihai Brediceanu se identifică, tot mai mult, cu colectivul simfonic al instituției, făcînd — la pupitrul dirijoral — corp comun cu orchestra; cîștigul este evident, atît pentru instrumentiștii citiți pentru conducător, dar, mai ales, pentru arta noastră, deoarece — se știe — Brediceanu este o „minte aleasă” între muzicienii autohtoni, domnia sa reprezentînd România în cele mai diverse situații, în turnee internaționale, în calitate de profesor la universitățile din S.U.A., ca inovator în corelația științelor matematice cu muzica etc. Iată, așadar, cum numele Brediceanu, intrat de mult în istoria muzicii românești prin Tiberiu, este continuu cu demnitate și de fiul său, Mihai...

„Il mondo della Luna” („Lumea de pe Lună”) este titlul ales de Joseph Haydn și dăruit uneia din operele sale, creată în 1777, după o adaptare de Carlo Goldoni. Lucrarea aceasta, compusă la Esterhazy, cu ocazia căsătoriei contelui Nicolae de Esterhazy cu contesa Maria-Anna Weissenwolf, a rămas necunoscută la noi în țară și a fost reprezentată pe scenele din străinătate. Iată însă că — prin sprijinul Casei de cultură a Republicii Federale Germania, care a pus la dispoziție materialul muzical — ea a văzut lumina rampei, la Ateneul Român, miercuria trecută și a constituit unul din momentele de vîrf ale Festivalului cultural bucureștean. Prezentarea unor opere de cameră, la Filarmonica, a constituit o inițiativă mai veche a conducerii instituției, care — încă din ianuarie 1983 — a montat lucrări de Benjamin Britten și Carmen Petra Basacopol, iar acum, iată, una din cele 18 opere ale lui „papa” Haydn, creatorul simfoniei clasice, se integrează în aceeași **Stagiune lirică**. Că „Lumea de pe Lună” este — în fapt — un oratoriu scenic, că subiectul, pueril astăzi, face parte din acea epocă fermecătoare a naivității „drammei giocosa”, acestea se pot discuta pe alte planuri și cu alte prilejuri. Important ni se pare însă gîndul bun al Filarmonicii bucureștene de a prezenta melomanilor lucrări uitate de vreme, necunoscute publicului românesc și care se înscriu — totuși — în orbita de concert, avînd și un minimum de mizanscenă oferit — din păcate — cu zgîrcenie, de specificul constructiv al podiumului Ateneului, lipsit — cum se știe — de cele mai elementare dotări necesare montării unui spectacol dramatic. Așa încît, se cuvin toate laudele regizoarei Cătălina Buzoianu, care a mers pe drumul îmbinării dintre trecut și prezent, suzerînd, deopotrivă, elemente ale **commediei dell'arte** și ale perioadei filmului mut, cu micile „gazuri” aferente acestor stiluri. Dirijorul Horia Andreescu a lucrat un timp îndelungat cu ansamblul. A reușit să transforme un grup de instrumentiști concertiști ai Filarmonicii, într-o bună orchestră de acompaniament. A izbutit să păstreze un echilibru, între stilul simfonic, tradițional, al lui Haydn cu

CAP LIMPEDE

Într-un interviu acordat revistei **Orizont** (din 25 mai 1984) poetul Marin Sorescu declară: „Pretutindeni pe unde am trecut și trebuie să mărturisesc că au fost și locuri unde eram primul care vorbea românește și care vorbea despre o literatură scrisă în limba română — m-am străduit să atrag atenția asupra valorii culturii noastre. În astfel de întîlniri vorbesc în primul rînd de marea poezie română actuală, care are cîteva culmi demne de atenția lumii, vorbesc de proze și de dramaturgia românească și abia după aceea citesc din poeziile mele. Am avut, totodată, posibilitatea să studiez la Urbino, în Italia, la Iowa City, în Statele Unite, la Berlin și în alte universități din lume și personal consider că fenomenul acesta de cunoaștere nu se petrece într-o singură direcție. Primim și dăm cultură și ca să putem

primi și să putem da trebuie să cunoaștem bine cultura universală, izvorul nesecat de unimanism și de valori spirituale înalte. ● În cuprînsul aceluiași număr întîlnim și cîteva pagini consacrate suplimentului **Danubius** editat în colaborare cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Mehedinți. Iată cîteva versuri din poezia **Stăpîni peste grădinile cu rodii** publicată în acest supliment, poezie semnată de Doina Iovănel: „Să mai petrecem în caleașca verii / o zi, un ceas, un fluture haihui, / tu prinț păgîn și eu, prințesa nimănuși, / bogăți, avîndu-ne numai pe noi / și-o ntreagă fecierire la picioare. / — copiii fără de nume amindoi”. ● În revista **Cronica** din aceeași zi, un alt interviu: cel oferit de dramaturgul George Genuoiu lui Constantin Vișan. Iată o mărturisire de credință: „Niciodată nu

poți găsi o realitate conflictuală care să n-aibă nevoie de „prelucrare” în laboratorul creației. Viața nu-ți poate oferi o poveste pe care s-o transcrii exact pe scenă. Dacă te-ai mulțumi cu atît, n-ai realiza prea mult sau, în orice caz, n-ar fi vorba de transfigurare artistică! Deci, prin asimilare, eu îmi construiesc o realitate posibilă fiind foarte atent ca această realitate convențională să n-o mai fi descoperit un alt dramaturg. ● În rubrica **Semnalizări** a lui Șerban Cioculescu (**Ramuri nr. 5**) învătăcelul pune următoarea întrebare: „Ce înțelegeți printr-un mare gazetar, magistru”? La care Eudoxiu, magistrul, răspunde pe bună dreptate: „Un publicist de caracter, talentat, în serviciul (de)interesat al uneia și al aceluiași cauze, și-n vremuri bune, și, mai ales, în vremuri rele”. Sînt oferite și două mari e-

xemple: C.A. Rosetti și M. Eminescu: „Nici unul n-a variat în crezurile lui. Nici unul nu s-a îmbogățit din profesia de ziarist: cel dintîi și-a cheltuit averea scoțînd **Românul**, cel de al doilea, chiar ca redactor șef, puțină vreme, la **Timpu**l trăia din acouturi și făcînd datorii”. ● Revista **Alma Mater-Dialog** a Universității din Iași a împlinit 15 ani de apariție, perioadă în care au apărut 100 de numere. Din numărul omagial remarcăm fragmentele din studiul **A.B.C.-ul romanului de Al. Călinescu (Recitîndu-l pe Filimon)**, esul lui Constantin Pricop intitulat **Cîte ceva despre poezie și despre interpretarea ei**, poeziile semnate de Paul Balahur, Nichita Danilov, Corneliu Ostahie, Liviu Antonesei, Radu Andriescu, Dorin Popa. ● În zilele de 1-2 iunie a.c. se organizează în comuna Bivolari, județul Iași, a treia ediție

discursul și acțiunea pe care o cere oricare operă: și toate acestea au dus la o izbită prestatie muzicală, din care s-au evidențiat — în primul rând — basul Teodor Ciurdea (Buonafede), Paulina Stavrache (Clarice) și Olga Csorvasi (Lisetta), relevând calități vocale care ar putea să fie întrebinate, imediat, pe orice scenă a unui teatru muzical. Un cuvânt aparte pentru tenorul Vladimir Deveselu (Cecco); în afara calităților sale naturale, evidențiate deseori de critica muzicală, el a ilustrat — și aici — un talent actoricesc lesit din comun: ce păcat că potențele sale artistice nu sînt valorificate pe deplin de teatrele de operă... Alături de cei sus-citați, să mai notăm și pe ceilalți interpreți. Mihai Stupeanu, Cristian Caraman, Vasile Speranța, Vasile Tudose, Dieter Rell și — în special — pe Emilia Ciurdea; laolaltă, după posibilitățile lor vocale sau actoricești, ne-au oferit momente de adevărată artă. Scenografia, semnată de Lia Mantoc și Nicolae Ularu, a întipănit difuzitate deosebită, în special datorită înghesușelii de pe scenă; totuși, cei doi creatori au găsit căi multumitoare de rezolvare și au permis astfel Raluca Ianegic și lui Odalio Guillermo Perez să desfășoare o pantomimă adecvată, complementară acțiunii; și s-a părut — totuși — că momentele creionate de cei doi artiști erau prea abundente, ca număr estompînd — uneori — jocul principalilor solisti, sau chiar discursul sonor.

Dificilul concert al corului Filarmonic „George Enescu”, susținut duminică, sub conducerea lui Valentin Gruescu, a marcat încă o etapă, decisivă, credem, în aflarea celui care-l va înlocui pe veteranul conducător al colectivului, I-am numit pe dirijorul Vasile Păntea: concertul orchestrei de cameră a Filarmonicii (concertul maestrului Nicolae Iliescu), reluarea operelor pentru copii „Micul Coșar”, de Benjamin Britten, alte manifestări camerale de virf, completate chiar cu un concert de... jazz, au făcut din această săptămînă muzicală o adevărată salbă închinată Euterpei, salbă plină cu mărgăritere Primăverii culturale bucurestene; iar aceste zile, aflate sub însemnul unui înalt nivel artistic, le-am dori repetate și cu alte prilejuri.

CLAUDIU NEGULESCU

este prezentată ultima clipă, înainte de a cobori coama unui deal, ori de-a se pierde după cotitura unui munte. Această situație a personajelor în planurile depărtate creează, totodată, pe lângă o evidentă atmosferă nostalgică, provocată de vremea înălbăcită, și o contopire cu natura, cu dealurile și cu munții din care motii se rup parcă cu jale, cu durere, cu o oarecare teamă, dar și cu neclintită hotărîre să înfrunte și să biruie toate încercările lumii și-ale vieții. Este, cu alte cuvinte, surprinzătoare intensitatea emoțiilor ce se degajă din lectura acestor compoziții lucrate, cum am spus, într-o gamă cromatică severă, parcă neînduplecată, așa cum este însăși firea motului. Dealtfel întreaga expoziție, găzduită de Galeria de artă ale municipiului, stă sub semnul acestui aparent contrast dintre culoarea austeră și căldura sentimentului relatat, Traian Brădean confirmînd și de această dată capacitatea picturii sale de-a emoționa profund, autentic, aidoma unui poet care, lipsindu-se de zorzoane stilistice, de tonuri melodramatice, de dulceșă și de înfrumusețări forțate, cîntă flacăra și totodată cenușa, adică arderea însăși, viața cu toate ale ei. În pofida acestei austerității cromatice declarate, Traian Brădean scoate la iveală, din străfundul incrunțelor sale culori, cite un buchet de flori violete, sau citeva peisaje din deltă, citeva marine, sau cite un cal alergînd și-nchipuînd, prin frenezia și sălbăticia alergării, venirea primăverii și, mai ales, citeva portrete impresionînd prin căldura, sinceritatea și prietenia cu care au fost lucrate. Adică, mai altfel spus, cu aceste abateri tematice și cromatice, ca să le spunem așa, Traian Brădean configurează o lume ce se adaugă complementar celei din care descinde și-al cărei fior îl domină, totuși, ca-o pecete proprie.

VICTOR NIȚA

Moartea la Veneția

Dinu Cernescu, din nou la rampă. Iată un fapt care ne-a bucurat, căci realmente el este unul dintre regizorii de mare finețe și profunzime ai generației de mijloc. Dinu Cernescu place pentru felul său elaborat de-a gândi, pentru felul cum știe să se exprime plastic, avîntîndu-se în știința regiei cu tact și bun simț, totdeauna modern, niciodată modernist.

Anonimul venețian, piesa italianului Giuseppe Berto, are numai două personaje, chemate de autor pentru a-și malaxa iubirea trecută, dar sigur și prezentă, înaintea deznodămîntului tragic, care este iminent pentru cei doi, respectiv El, așa cum este numit eroul în piesă. Piesele în două personaje sînt o capcană atît pentru regizor, cit și pentru interpret. Cale de mijloc nu există. Or succesul, or...

Întîlnirea, mai bine zis drama, celor două personaje se consumă în citeva ore și se petrece la Veneția, citadelă pe care nu întîmpinăm a ales-o autorul, căci eroul și orașul cunosc, în timp, același destin, numai că El este primul care trebuie să-și facă bagajul. Implacabilul destin e grăbit. Poate, pentru a lega goana contra secundelor pe care trebuie s-o străbată El, în puțînul timp pe care îl are la dispoziție, autorul apelează la o interesantă metaforă.

Eroul damnat știe exact toate legăturile trenurilor dintre Veneția și Milano, și ori de cite ori dialogul lor cunoaște meandre. El îi indică El cu exactitate ce tren, la ce oră și pe ce linie pleacă la Milano, la copilul lor și la dezgustătorul ei soț, acceptat de Ea, numai pentru că este foarte bogat. Acțiunea piesei crește cu fiecare replică, conducîndu-ne pe noi spectatorii spre înțelegerea celui mai mare flagel care bîntuie acest final de secol. Înainte de a vorbi despre interpretări să subliniem scenografia de mare rafinament a Danielei Codarcea. La început totul pare acoperit de colbul uitării. Apoi viața începe să prindă contur, și odată cu ea și obiectele, care alcătuiesc decorul. Este o senzație stranie pe care o obțin realizatorii spectacolului, senzație care contribuie din plin la crearea atmosferei.

În rolul El, regizorul a fost foarte inspirat distribuindu-l pe Florin Zamfirescu, actor din generația tinăra, care din punctul nostru de vedere nu parea a dispune de datele necesare rolului. Din nou ochiul lui Dinu Cernescu n-a dat greș. Conduc cu inteligență, și înțelegînd perfect drama personajului, actorul străbate întreaga partitură, căutîndu-și probabil propriul „eu” prin intermediul personajului interpretat. El este un condamnat de viață și ca orice om în această postură are un puternic simțămînt al revoltei. „De ce eu și nu altul?” iată întrebarea care revine ca un leitmotiv de-a lungul întregii partituri. E firesc ca actorul să realizeze un personaj, poate malițios, care la prima vedere pare supărat pe toată lumea. Spun pare, pentru că, în realitate, personajul lui Florin Zamfirescu are o cu totul altă structură. El dorește să lase posterității și mai ales fiului său, imprimarea concertului pentru oboi și orchestră, atribuit unui anonim venețian, nutrinînd speranța că această imprimare odată terminată, personalitatea sa artistică se va plasa în prim plan, ca ultim omagiu adus dragostei sale adînc tănuite pentru fiul său și Ea, Ileana Cernat a mai avut ocazia să joace într-o piesă cu o poveste asemănătoare, numai că de această dată Sabia lui Damocles nu atîrnă asupra capului ei. Condamnatul este fostul ei soț, tatăl băiatului lor, omul pe care continuă să-l iubească în ciuda faptului că de opt ani nu l-a mai văzut și și-a făurit o nouă familie. Dar poți oare dicta gîndului să stea smîrnă? Niciodată nu vom ști pentru cine este pedeapsa mai grea, pentru cel ce părăsește arena vieții, sau pentru cel ce supra-viețuiește. Din aceste motive Ileana Cernat ne-a plăcut. Artista a străbătut cu emoție și profundă vibrație interioară întreaga partitură, fiind cînd aparent mindră și distanțată, cînd copleșită de dragoste și disperare, cînd mincinoasă (atunci cînd simțea că minciuna îi face bine lui) cînd demnă. Așa cum spuneam, regizorul și-a asumat o grea sarcină, căci pe lângă cele spuse în liminar trebuie să mai amintim un lucru nu lipsit de importanță „Anonimul venețian”, a rulat în Capitală iar pe lângă o distribuție prestigioasă, pelicula a beneficiat de o imagine minunată, prezentîndu-ne, în culori, splendorile Veneției. Dar a judeca o piesă în raport cu un film este la fel cu a aprecia o operă cinematografică după romanul omonim. Fiecare expresie artistică are criteriile ei de judecată. Să conchidem, deci, că piesa „Anonimul venețian”, pusă în scenă la Giulești de Dinu Cernescu este un succes incontestabil, este o realizare artistică remarcabilă, care aureolează hărnicia și dăruirea unui colectiv.

DAN BIRLADEANU

Cronica literară

Un eseu despre Creangă

Amintiri din copilărie, opera de maturitate a lui Ion Creangă, nu e o autobiografie, ci un roman, cum intuise încă din 1882 Titu Maiorescu, scriam în Istoria literaturii române. Mă refeream la un pasaj din articolul lui Maiorescu Literatura română și străinătatea: „Citirea unor romane și nuvele ca Lascăr Viorescu de Kotzebue, ca Buna pecuire a spaniolului Alarcon, ca Rabiata lui Heyse, ca Gura satului de Slavici, Amintirile din copilărie de neprețuitul Creangă, La mare au diable și Petite Fadette de George Sand, Madame Bovary de Flaubert, Memorile unui vîntor și Nov de Turgheniev, Norocul în Roaring Camp de Bret-Harte, David Copperfield de Dickens și mai presus de toate Ut mine Stromtid de Fritz Reuter, ne-a întărit în convingerea, că se poate formula de-a dreptul un nou principiu estetic în privința romanului modern...”. Într-adevăr, cine poate lua drept date autobiografice prinderea unei pupeze, smintinirea oalelor, furtul unor cișeci, înfruptarea din pomul mortului pe vreme de cîmă și alte întîmplări? Ele au fost născocite în Amintiri din copilărie pentru a provoca hazul cititorilor și nu figurează în autobiografia oferită de autor în 1878 pentru Albumul Societății Junimea din Iași. De aceea scria și G. Călinescu în prefata ediției sale din Creangă din 1953 (nu însă și în Viața lui Ion Creangă din 1938 republicată în 1964 sub titlul Ioan Creangă, viața și opera): „Prin basme, completînd Amintirile, I. Creangă a făcut romanul vieții tîranului din anume timp și loc, ridicîndu-se la general prin tipizare, fără a sterge toate particularitățile istorice, geografice și individuale”. De altfel, multe romane au caracter autobiografic precum, între cele citate de Maiorescu. Din anii mei de opincar (1862—1864) de Fritz Reuter.

În eseu său, Ion Creangă — spațiul memoriei (Junimea, 1984), pornind de la ideea că romanul ar conține numai ceea ce poate fi crezut, ceea ce e verosimil, pe cînd autobiografia ceea ce trebuie crezut, ceea ce e adevărat Ioan Holban consideră că Amintiri din copilărie nu este un roman, ci o autobiografie. Întrebare care se pune numaidecît: de unde știm noi că este adevărată întîmplarea cu prinderea pupezei din tei și încercarea de a o vinde la oraș? Aș zice că faptul e mai curînd verosimil și că poate fi crezut în roman, nu neapărat în viața lui Ion Creangă.

Abstracție făcînd de socotirea Amintirilor drept autobiografie, Ioan Holban discută opera aplicînd principiile moderne ale naratologiei mai ales din Gerard Genette, Figures, II. (La littérature et l'espace: Frontières du récit, Vraisemblance et motivation). Ni se vorbește de mimesis și diegesis (imitarea naturii și povestire), de eu erou și eu narator, de cod intradiegetic (privînd relațiile dintre narator și eroul textului) și cod extradiegetic (privînd relațiile dintre scriitor și epocă). Un capitol analizează structurile temporale (timpul lecturii, matricea narativă, încălcarea ordinii cronologice și retardarea narativii, categoriile temporale și fețele discursului), alt capitol naratiune și diegeza și altul codul cultural din Amintiri. Aproape la fiecare pas autorul simte nevoia de a se sprijini pe un autor din cei traduși la Editura Univers și pe opere de dată recentă. Figurează astfel Wayne C. Booth cu Retorica romanului (tr. de Alina Clej și St. Stoescu, 1976), A.J. Greimas cu Despre sens. Eseuri semiotice (tr. de Maria Carпов, 1975), Luigi Pareyson, Estetica Teoria formativității (tr. Marian Panahaci, 1977), D'Arco Silvio Avalle, Modele semiologice în „Comedia” lui Dante (tr. Stefania și Marin Mincu, 1979) Pierre Fontanier, Figurile limbajului (tr. A. Constantinescu, 1977) Victor Șelovski, Despre proză, II (tr. de Inna Cristu, 1976), Gerard Genette (tr. de Angela Ion și Irina Mavrodin, 1978), Michel Butor, Repertoriu (tr. de Constantin Teacă 1979). Alte cărți citate: Norman Friedman, Point of View in Fiction, 1955, Ph. Stevick, The Theory of the Novel, 1967, A.A. Mendilow, Time and the Novel, 1952, Roland Barthes, S/Z 1970, Edward Bullough, The Problems of Aesthetics, 1953, Ford Madox Ford, Now to Road a Novel, 1957, Paul Goodmans, Structure of Literature, 1954, Jean Pouillon, Temps et roman, 1946, Harald Weinrich, Le Temps, 1973, Maurice Halbwachs, Les Cadres sociaux de la mémoire, 1952, Maurice Jean Lefebvre, Structures du discours de la poésie et du récit, 1971, Jean Rousset, Forme et signification, 1963, Robert Humphrey, Stream of consciousness in the modern novel, 1954, Roland Bourneuf-Real Quillet, L'Univers du roman, 1972, Percy Lubbock, The Craft of Fiction, 1921.

Uitînd că se ocupă de o autobiografie (după opinia sa) și nu de un roman, Ioan Holban scrie într-un pasaj: „Granița dintre povestire și prezentare (la Wayne C. Booth și Percy Lubbock) naratiune și descriere, (la Gerard Genette, Bourneuf și Percy Lubbock) naratiune și comentariu (la Harald Weinrich) este evidentă atît în romanul anteflaubertian, studiat de Wayne C. Booth cit și în cel de după Flaubert, pe care îl are în vedere Gerard Genette”. În alt pasaj, autobiografia lui Creangă anticipează „experiențele” lui Gide și Proust: „Prin convergența acestor două moduri de povestire și prezentare a vieții, Creangă oferă o imagine a sinelui, a ființei în toată complexitatea și istoria sa. Recrearea sinelui prin intermediul vocii autorului și al categoriilor temporale a timpului scriiturii, iar povestirea se organizează din punctul de vedere al eului erou pe coordonatele timpului evenimential. Instanța care unește cele două modalități de evocare din Amintiri este eul narator. În matricea narativă structurată de categoria temporală a timpului amintirii, vocea naratorului prezintă și povesteste trecutul...” Un singur citat (introducerea la capitolul al doilea al Amintirilor): „Nu știu alții cum sînt...” e folosit de șapte ori pentru a ilustra 1. — trecerea prezent în trecut. 2. — identificarea cititorului cu eul erou. 3. — anticiparea faptelor cu aluzii la situația prezentă. 4. — prolepsa. 5. — stabilirea contractului dintre vocea autorului și lector. 6. — un monolog interior. 7. — o lectură a vizualului care renunță la picturalitatea realistă.

În capitolul ultim ni se oferă o statistică a proverbelor și zicalor (citatele) folosite de Creangă în Amintiri spre a se infirma observația lui G. Călinescu că cel mai însemnat fapt e înăbușit „într-un rol de citate”. Ioan Holban constată că nu avem decît 5 citate în partea I, 19 în partea a doua, 15 în partea a treia și 5 în partea a IV-a a Amintirilor. Sînt în total 44 de citate. Nu se dă însă și numărul de pagini al Amintirilor: 68. Prima parte are doar 17 pagini a doua 20, a treia 24 și a patra 8. Revine un citat la trei pagini în prima parte, la o pagină în a doua, la 1,6 pagini în a treia și la 1,5 pagini în a patra. Povestirea lui Creangă e parsemiologică. Se vorbește de ipotipoză, de preteritie, de astelsm, dar prea puțin de ironie și jovialitate, cele două coordonate ale romanului ca și ale întregii opere a lui Creangă, scriitor clasic, moralist.

AL. PIRU

Căldură, dincolo de austeritate

Grături metalice, oțeloase, închipuind pereți înalți de stîncă aridă, prăpăstii abrupte, sau ceruri acoperite de nourii compacți, și o lumină săracă, austeră, aspră, dură, o lumină de noiembrie cenușiu. — ci-colo cite o pată mai caldă, de galben, cel mai adesea, sau de roșu și verde, arareori. Adică lumea de suflet și gînd a unuia din pictorii de seamă ai timpului nostru, Traian Brădean, acea lume de mai de demult a motilor porniți să cutreiere țara cu caii încărcăți de doine și de ciubere. Intitulat Amintiri din copilărie, pinzele a celei lumi de mai de demult alcătuiesc una și aceeași imagine devenită parcă un ritual al vieții motilor, ritualul plecării lor pe drumurile țării. Și dacă ar fi să subliniem o anume calitate a acestor secvențe, ne-am opri în primul rînd asupra inteligenței artistice cu care pictorul operează în planurile îndepărtate ale compozițiilor, astfel încît, din plecarea motilor, ne

a Festivalului-concurs al filmului de amatori Sătul românesc de ieri și de azi, cu participarea cinecluburilor din țară, care, în perioada 1982—1984, au realizat filme ale căror subiecte se înscriu în profilul manifestării Casa pionierilor și soimilor patriei din Bolintin Vale, județul Giurgiu a deschis o expoziție de pictură și fotografii Colorile copilăriei, în holul bibliotecii pentru copii din strada Cristian Tell nr. 10. (George Arion)

Cîteva expoziții de artă românească peste hotare: la Helsinki, o selecție din creația recentă a pictorilor Sabin Bălașa, Petru Popovici și Gheorghe Saru și a sculptorilor Horea Flămîndu și Ovidiu Maltes. Manifestarea din capitala Finlandei reprezintă, de fapt, o etapă dintr-un itinerar prin țările nordice, țări în care artiștii români au un nume foarte bun Sculptură și tapiserie în

doauă galerii londoneze de marcă: Leighton House și Complexul Fairfield House-Croydon. Expun Gh. Iliescu-Călinești, Liviu Rusu, Napoleon Tiron, Ion Deac-Bistrița, Cristian Bedivan, Teodora Moisescu-Stendil, Lucrerea Pacea, Ana Tamas-Keleman ● În seria prestigioaselor retrospective ale opereii unor contemporani, Muzeul de Artă al României, în colaborare cu Muzeul de Artă din Cluj-Napoca, patronază expoziția Virgil Almășanu. Dacă, îndeobște, expozițiile deschise în muzeele naționale instituționalizează valori a căror afirmare s-a petrecut în galerii ori muzee de rang inferior, ultimele decenii au cultivat la venerabilele așezăminte o seamă de ambiții noi, între care și aceea de a juca un rol mai activ în procesul de constituire și consolidare a ideii de valoare. Retrospectivele unor pictori, sculptori, pictori și grafi-

cieni din generațiile medii sînt dovada emancipării intereselor muzeale ● După excepționala selecție de desene colorate ale Ancăi Bucura Nicolau, încă o expoziție de calitate la „Atelierul 35” Michaela Isac Crișan — Contribuții subiective la peisajele esențiale. Pictură-desen-obiect. „Atelierul 35”, al cărui rost este să înlesnească afirmarea unor tineri nu pur și simplu talentați, ci ambițioși, la o operă și la o temeinică susținere teoretică a acesteia, regăsește, cu ultimele nume prezentate aici, gustul ceremoniei și al unui profesionalism arbitru.

Luni, 4 iunie, orele 19, la Teatrul „Ion Creangă”, din București va avea loc o nouă premieră: musicalul Mary Poppins de Silvia Kerim. Muzica: Marius Teicu. Regia: Andrei Brădeanu. În rolul titular a fost distribuită Daniela Anencov. Alți interpreți:

CAP LIMPEDE

Alexandrina Halic, Genoveva Preda, Paula Frunzetti, Gheorghe Vrăncănu, Boris Petroff și Cicerone Ionescu. Scenografia: Simirad Munteanu; coregrafia: Adina Cezar.

Abia încheiate repetițiile spectacolului pentru Ex de Aldo Nicolaș, Mircea Cornișteanu a intrat în repetiții cu piesa Variațiuni pe aceeași temă de S. Alfoșin în vreme ce Dan Micu, întors din Finlanda unde a pus în scenă O scrisoare pierdută de I.L. Caragiale a început lecturile la masă cu Cum vă place de Shakespeare.

În acest număr reproduceri după lucrările artistului Mihail Gion

Frumoasă

Ochii patriei

Din ochii patriei soarele se-adapă în zori
Revărsindu-se-n cîntecul muncii și-n flori,
În ochii patriei stelele rămîn dimineața
la noi

Presărate-n cununi pe mormînt de eroi.

Pentru patrie mă adap dimineața din stele
Să pot cînta peste timp iubirea din ele,
Să torc către tine a gândirii splendoare
Să ajung curcubeu inundat în culoare.

Și adunînd fapte mărețe în vreme
Să-i închin trăinicia iubirii eterne
O flacăra vie îndalțată spre tine
Purtată din stele spre clipa ce vine.

Din ochii patriei soarele se-adapă în zori
Revărsindu-se-n cîntecul muncii și-n flori
Pentru patrie mă adap dimineața din stele
Să-i înalț peste timp iubirea din ele.

Doina Adriana Stan
clasa a VI-a

Livada mea

Livada mea, cu meri, caiși și pruni,
Livada mea, lăsată de străbuni,
Livada mea, plină de glasuri...
Cînd roua dimineții se-ășează în cupe
de nectar.

Livada mea, cu meri, caiși și pruni,
Livada mea, ești plină de minuni...

Anca Albu
cl. a VII-a A,

Stăpînul codrului

Cînd peste ramuri noaptea se apleacă,
Și dorul tainic se așterne prin tufiș,
Se aude un trîmbițat de

goarnă-ndepărtată,
Lătrat de ciini și păcănit de puști.
Un muget surd le-acoperă pe toate
Și lată... pe coasta dealului s-arată,
Stăpînul codrului, el, cerbul,
Cu răstirale coarne și puternic grumaz,
C-o rană-n sold fugind!
În urma lui vin tot mai mulți ogarii,
Și vînători cu puștile în miini.
Cerbul bătrîn, viclean și încercat,
Gonește peste riu, ciini-i pierd urma,
Iar o găsesc..., dar prea tîrziu;
El dispăruse-n adîncul tainicei păduri.

Cerbul mugind, mindru s-arată...
În fața stîfioaselor ciute.

Habat Raul
cl. a VI-a

Dorința

Pace, zînă cu părul de aur,
Transformă inimile oamenilor în flori,
Gîndurile lor să plece spre prietenie, spre

liniște;
Transformă vorbele lor în cînt de
ciocirle,
Faptele în palate cu Feți-Frumoși și Ilene
Cosînzene.

Zînă cu părul de aur,
Fă-i să fie mai buni, mai drepți
Să înțeleagă jocurile noastre nevinovate.
În fiecare început de iunie
Copiii de pe toată planeta să primească
în dar
Iepurașul Iepurii și păpușa Arabela

În țara mea fiecare început de iunie
poposește cu o caleașcă fermă

Georgiana Mi
cl. a

ANCA SOARE

Copiii povestind părinților

Marele dulap

Mă, tată, tu habar n-ai de povești.
Invenezi, dar tu crezi că se poate face
o poveste așa? „A fost odată ca nici-
odată un mare dulap care într-o zi și-a
strîns supușii și le-a spus cu jale: vai,
ce tare mă dor sertărașele. Am uitat să
vă spun că dulapul avea foarte, foarte
multe sertare...”

Petra-Maria Niță,
clasa a II-a

De neînțeles

Nimeni n-a putut înțelege nimic.
Într-o noapte, o turmă de oi a atacat
o haită de lupi.
Degeaba încercau ciobanii să aducă
în țărcurile lor oile; acestea alergau
pe dealuri după lupii inebuniți de
groază. Care era prins, îndată era sfi-
șiat. Zei de blănuri de lup se zăreau
risipite în ierburile însingurate. În za-
dar au venit niște vînători; ei n-au
reușit să domolească furia oilor.
Într-un tîrziu, o delegație a lupilor
a venit la ciobani și i-a rugat pe
aceștia cu lacrimi în ochi să-i apere
și să-i bage în țărcuri.
Zis și făcut.
Așa că, pentru o vreme, lupii, cu
ajutorul ciobanilor, au scăpat.

Da, dar lupii nu dădeau lapte și nici
lină. Ciobanii i-au alungat și în locul
lor au venit din nou oile care între
timp se imblînziseră pentru că aveau
miei.
Ori de cîte ori oamenii își amintesc
de această întîmplare dau din umeri
și recunosc că nu înțeleg nimic.

Alexandru Arion,
clasa a II-a

Cit de cuminte e Tolic

Tolic Scumpic cel Mic și Frumușic
este cuminte, cuminte de tot.
Tolic Scumpic cel Mic este cînd To-
lic nu este așa cuminte ca atunci cînd
e Tolic Scumpic cel Mic și Frumușic.
Cînd Tolic este Tolic Scumpic este
mai rău decît am scris înainte de ce
am scris mai sus.
Iar cînd este Tolic simplu este și
mai rău decît tot ce am scris pînă
acum.
Dar cîteodată Tolic este Toli cînd e
foarte rău.
Cînd Tolic e foarte, foarte rău, Papu
li dă na-na la popoiăș și atunci Tolic
este Pleaci-Pleaci!

SFÎRȘIT!

Apostol Cuturicu,
7 ani

Stîncile

Două stînci care pluteau pe mare
s-au ciocnit.
Una dintre ele spuse: De ce intri
peste mine? Nu poți să mă ocolești?
A doua stîncă răspunse: Trebuie să
te dai la o parte, eu sînt o stîncă cu
8 ochi și 8 picioare! Dar eu sînt o
stîncă mai teribilă cu 11 ochi și 11 pi-
cioare, spuse prima stîncă.
— Eu pot ține pe umeri tot uni-
versul.
— Dar eu pot să rup cerul în două.
Deodată se porni o furtună groz-
nică.
Stîncii cu 8 ochi i-a apărut deasu-
pra o antenă care vibra ca un arc.
Stîncii cu 11 ochi și 11 picioare îi
apăru o lunetă. Din stîncă se auzeau
niște semnale care semănau cu țipătul
unui animal rănit.
Valurile se ridicară ca niște trepte.
Cele două stînci porniră în aer cu o
viteză năprasnică. Una din stînci
semăna cu un ochean. Cealaltă avea
forma unei mașini de scris.

Andrei Nicu,
clasa a IV-a

Vis

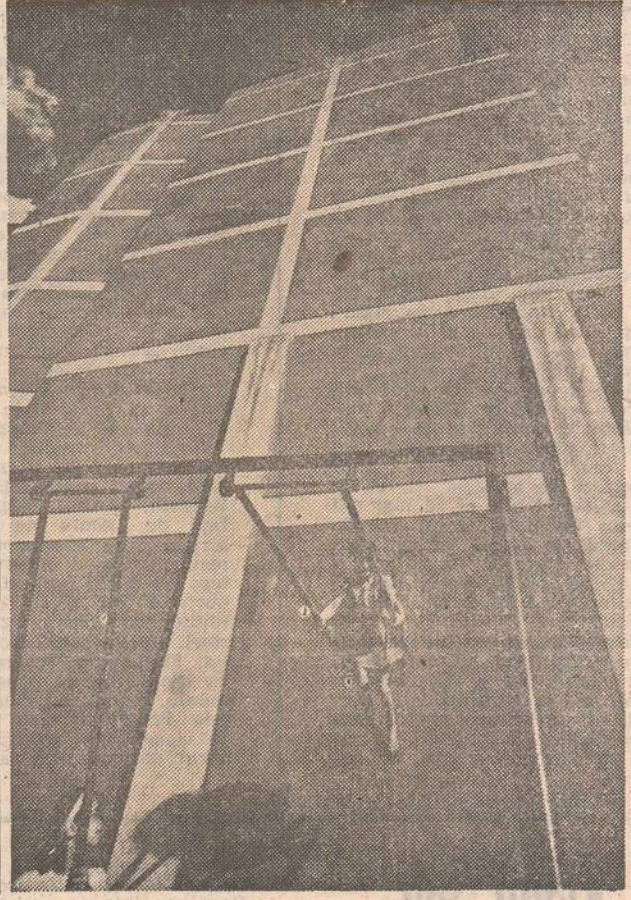
Într-o zi, neavînd ce face, am urcat
în Cosmos și m-am jucat printre stele

și nori. Din greșeală am atins cu mina
coama unei comete zburdalnice, dar nu
m-a certat, ci mi-a dăruit o suviță să
pot zbura tot atît de frumos ca și ea.
În zbor am trecut pe lângă castelul
Soarelui și-am văzut mantia lui stră-
lucitoare care se revărsa peste pămînt.
Mi-a dat să-i duc un bilețel, scris pe
o rază, surorii lui, Luna, care era ple-
cată în cealaltă parte a Cosmosului.
Ca să pot zbura mai repede mi-a dat
o fișe din mantia lui. Și am zburat...
Am trecut pe lângă un satelit, pe lângă
cîteva stele care plîngeau cu lacrimi
de mîrgăritare și-am ajuns pe-un nor
care tocmai se pregătea să acopere pe
doamna Luna, ce se pregătea de cul-
care pe un pat de stele. Mi-am cerut
iertare că am deranjat-o și i-am dat
bilețul trimis de Soare. Nu s-a supă-
rat. A citit atentă apoi, rupînd o bu-
cată dintr-un nour, muind o coadă de
stea în aur, a scris răspunsul pentru
fratele ei.

Ca să ajung mai repede mi-a împru-
mutat Carul Mic care era tras de două
comete tinere și drăguțe.
În acel moment o rază de soare, ce
s-a furișat pe geam, mi-a sărutat frun-
tea senină de copil.

Ancuța Ioana Mureșan,
clasa a VIII-a

copilărie

Fotografii de PAUL AGARICI

Ultima scrisoare de pe front

Primește, mamă,
fotografia ce-am făcut-o
cu lumina unui obuz
în lături de aceste citeva
zinduri strigate spre tine,
pe care
ca care
că spert
ngă stilpul crăpat
și prispei...

Oana Ștefănescu

Nu mai simți mirosul cernelii

copilăria își scutură capul blond și fuge,
uge din mine plingind...

Nu mai simți mirosul cernelii,
nu mai simți asprimea băncii pe care-ți
rezemi coatele;
doar ceva care se rupe din tine —
copilăria în chip de fetiță care-și
ridică miinile,
aloare cu glas alb, cu ochi din miez de
noapte
ăru-i flutură, răspindind armonii ca
bobițele de corn,

și fuge, fuge luminată de maturitate,
e refugiază în alt trup
și se apleacă zimbând din nou

copilăria...

Nadia Șomlea,
clasa a IX-a,

Botonul copilăriei

Botonul credincios
lă privea cu semn de întrebare.
Botonul lui era ros
și lepedea norocoasă
e pierde-n pădurea de ierburi.

Ar coarda
tirnă-ntr-un cul.
tuloarea ștearsă
îmbrășește scintele ochilor
ferduși în vechime.

Gabriela-Daniela Dohotaru
clasa a VII-a

Unie

Loaia țese văzduhul,
ie ierburile
nprăștiind miresele
răbilor
este care trec
ulorile marilor pictori.

Constantin Vaciu
clasa a VII-a

Copilărie

Te jucăm la grădiniță
și învățăm la școală.
Copilăria-i un porumbel alb
pe nu știe să zboare.
Copilăria e-un porumbel alb
agățat de un nor albastru
pe un cer cu Soare galben
și un Pământ cu holde grele.

Alexandra-Cristina Neagu
clasa a II-a

Fluturi fără nume

Uneori
ating fără să vreau firul de vânt
și îmi crește deodată aripi dantelate,
incit aș putea să zbor
în împărăția fără de ploaie a Lunii.
Inșă eu — fluturi fără nume —
dau o raită printr-o frunză
și mă amestec în clorofilă,
ies apoi,
curăț firul de vânt
de atingerea-mi nedorită
și redevin iar copil.

Alina-Sorana Tăutan
cl. a V-a,

Mamei

Cu miinile dragostei îmi așezi
voalul de vise căzut între umbră
și soare.
Primăvara ți-a șters vibrind
fruntea,
unduind în priviri
și dăruindu-ți păsări albe.
Prin foșnetul cuvintelor,
buchetul de fapte alunecă spre tine
Când pleoapa cade la marginea
unui sărut.

Liliana Paisa

Iluzie

Când eram mică spuneam
că virurile pomilor ating soarele.
— De ce ați încercat cu toții să
mă convingeți
că nu e așa?
Când am crescut
m-am hotărât să urc pină în virful
unui pom,
dar pe la jumătatea drumului
m-a cuprins o căldură îngrozitoare,
Acum sînt sigură că virurile pomilor
ating soarele.

Ruxandra Popovici,
clasa a VIII-a

Cai albi

Cai albi nechezind
freamătă văzduhul cu luciri de spumă.
Cai albi nechezind
măsoară-n copite văzduhul.
Cai albi nechezind
galopează zarea, lumina, timpul.
Cai albi — mănunchi de glasuri de clopot.
Cai albi...

Andreea Anastasiu
clasa a IX-a

Perpetuare

Cînd din laptele Universului
S-a format o cale,
Iar din sufletele vechilor greci
Au luat naștere Carul Mare
și Cloșca cu pui,
Cînd din lacrima Soarelui
S-a înălțat Pămîntul
Iar Metacosmosul a zîmbit,
Cînd din Vezuviu și Etna
Au pornit copiii de incandescență
Zburînd pe atît de cunoscutul
Drum al Cometelor,
Cînd visul de o veșnicie al Omului
Nu se născuse,
Atunci, Mama Natură
Atotstăpîitoare
S-a arătat
Dintr-un bulgăr de lumină
Și virtuteji rotitoare
Plutînd pe un nor de praful cosmic
Și pe vîntul începutului,
Și chiar roata Galaxiei
a început să se dea peste cap,
Producînd unde sufletești
și vibrații
ee trădau albul imaculat
al Copilăriei Universului
Ce-și începea perpetuarea
veșnică.

Corina Cărbunescu
clasa a VIII-a

Marea

Marea cu valuri de mătase
vorbește cu glas de vînt
și e frumoasă ca o fată.
Marea privește lumea în lung
și în lat, vorbește cu păsările cerului,
cu viețuitoarele pămîntului.
Ea merge într-o lungă călătorie.
„Stai, nu seca, fără tine vom muri”
zise pește.
Voi nu știți că eu sînt mare
și nu voi muri niciodată?

Nicoleta Cristea
clasa a III-a

Filmele pădurii

Am văzut filmele pădurii.
Pădurea vorbea cu vîntul,
vorbea o limbă
pe care n-o înțelegeam.
Pădurea juca rolul unei actrițe,
vîntul juca rolul unui actor.
A început ploaia. Ploaia trăia
copacii cu un pian fantastic.

Daniela Dumitru
clasa a IV-a

În bătaia vîntului

Cînd tarna e tîrzie
Și plopii din fața casei mele
S-au uscat de tot,
Și cînd păsărelele înghețate
Se ghemuiesc năuce,
Cînd lacurile sînt înghețate
S-aude de departe
Un cîntec voios, ce-ți atrage gîndirea
Și-n bătaia vîntului
Foșnesc, foșnesc
Cele citeva franze
În bătaia vîntului...

Astrid Ilie
clasa a III-a

CRINELA PEDA

Biblioteca in aer liber

Dragul meu cititor

„Tot nu te-ai plictisit? mă întreabă la telefon. Cită vreme o să-i tot dai înainte cu poezii tăi care sînt tot mări și grozavi și nemaipomeniți? Și Jebeleanu, și Mircea Dinescu, și Doinas, și Nina Cassian, și Ioan Alexandru, și Păunescu, și Constanța Buzea, și Brumar, și Mircea Cărtărescu, și Tomozei, și Grigurcu, și Maria Banus, și Romoșan, și Robescu, și Ileana Mălăncioiu, și Aurel Rău și alții, ba chiar și niște necunoscuți cărora, uite, nu vreau să le țin minte nici numele. A se slăbi! Nu-ți pretind să rezolvi marile probleme ale trailului nostru de zi cu zi, nici măcar să le dezbați, nu cred că te-ai pricepe, dar spune-mi ce părere ai despre dragoste, despre căsnicie, despre șansa omului de a supraviețui acestui secol. Mai există vreo șansă pentru mine? Am treizeci de ani. Să știi că te întreb cu seriozitate și să mai știi că nu-mi imaginez că-mi vei da un răspuns pe deplin convingător. Dar măcar pune-ți întrebarea și încearcă să scrii două vorbe, că bunul-simt nu-ți lipsește, altfel nu te-aș citi...”

Urmărește-mă în continuare, dragul meu cititor, și dă-mi voie să-mi păstrez bunul-simt și să nu încerc să-ți răspund la o întrebare la care speranța ori disperarea pot da răspunsuri. Coltul acesta umil de papină e un colț al bucuriei. Ce pot

face dacă bucuriile mele întregi și incontestabile dinspre cărți vin și atît de rar din alte părți? Acolo în cărți este și dragostea, acolo poți afla și problemele căsniciei, iar despre șansele și nesăsele dumitale scriu, dacă-i citești atent, toți poezii citați mai sus și mulți alții, mai talentați sau mai puțin talentați decît ei. Nu-ți ascund și gîndul meu mai greu avuabil, un fel de calcul, poate meschin: în viață bucuria o găsești greu, trebuie s-o cauți îndelung; în lectură marilor cărți o afli cu siguranță. E un răspuns comod, rezultatul unei gîndiri comode? Poate. Este și banal, dar ca multe alte adevăruri banale, e greu de cîntit. N-au trecut nici zece ani de cînd ai văzut și dumneata ce-am văzut eu: niște oameni superbii adunau dintre ziduri căzute și cărau, salvîndu-le viața, nu numai oamenii, ci și cărți. Știau ei ceva, oamenii aceia, nu erau niște naivi, eroii nu sînt naivi, ascultă de o inteligență ne adîncă ce le dirijează mișcările.

Nu-ți voi spune, dragul meu cititor, că trăiesc azi mulți poezii care pot fi comparați cu Arghezi, Bacovia, Barbu, Blaga. Respectul față de geniu ne împiedică să scriem anumite propoziții. Dar este pentru mine o certitudine că trăiesc cel puțin treizeci de poezii importanți (iar acesta e un număr uluitor de mare), egali sau superiori lui Voronca, Volculescu, Pîlat, Fundoianu. Degeaba ne jucăm cu gîndul că, în acest delicat domeniu, nu au ce căuta clasamentele. Pentru istoricul literar, aceste clasamente există. Pentru cititorul pasionat, de asemenea. Ener-

vează-te, dragul meu prieten, dar clasamentele au rostul lor. Dacă n-ar fi, atunci istoria literară ar scrie tot atitea cuvinte despre Eminescu și despre Carol Scrob — și le-ar acorda același loc. Enervează-te în continuare cînd îți voi spune că, după opinia mea, Mircea Ivănescu, Leonid Dimov, Gellu Naum sînt poezii mai mari decît Voronca sau Adrian Maniu (pe care-i ador) și învinuiește-mă că amestec prostește punctele de vedere: cum o să compari un poet decedat cu unul în viață? Uite-așa, pentru că tot poezii sînt! Bunul-simt nu mă împiedică să cred că Shakespeare e mai mare artist decît Panait Cerna, iar Bacovia nu e numai discipolul posibil al lui Verlaine, ci și egalul lui. De ce să-l fie inferior Geo Dumitrescu marelui poet Constant Tonegaru, sau Cezar Baltag și Dan Laurențiu lui Nicolae Labiș? Numai pentru că Labiș și Tonegaru au murit tineri? Nu există destule „tabuuri” pe care de secole nu le putem infringe? E cazul să ne învățăm minte și să nu creăm altele noi. Emil Botta și Nichita Stănescu sînt poezii mai importante — prin amploare și forță — decît minunatul Ion Vinea, chiar dacă cel dintîi sînt contemporani, iar Vinea un clasic. Ceva mai multă libertate în judecări nu ne poate face decît bine, atîta vreme cît ne păstrăm simțul măsurii. De ce să nu ne lăudăm că avem o mare poezie, dacă într-adevăr avem? Se vor infumura poezii? Cel care sînt peste măsură de orgolios, așa vor rămîne, iar cei care se îndoiesc și de umbra lor se vor îndoi în con-

tinuare: artiștii adevărați nu se lasă atît de lesne influențați.

Singura întrebare valabilă este dacă rostim sau nu adevărul, dacă — dintr-o dragoste prea mare pentru colegi — nu ajungem să mințim inclînînd balanta în partea contemporanilor. La această întrebare nu mă simt în stare să răspund. Poate mă înșel. Poate că peste cincizeci de ani se va vedea că m-am înșelat amar. Dar nu cred!

Iar în ce privește confirmările internaționale, cite sînt, iartă-mă, dar nu le acord un credit exagerat. Te rog să lei în mină cartea despre laureatul Premiului Nobel pentru literatură (carte recent apărută, sub îngrijirea prestigioșului critic Laurențiu Ulici) și să observi cîți dintre autorii laureate sînt, după numai cîteva decenii, uitați. Nimeni nu e perfect, nici un juriu nu are forțe cerești, iar faptul că poezia românească li se adresează — nu numai „în primul rînd, ci aproape în exclusivitate — cititorilor de limbă română ar fi o adevărată nenorocire într-un singur caz: dacă li s-ar face un dar de doi bani. Nu așa stau lucrurile: avem poezii admirabile, o poezie admirabilă. Ea trăiește în cărți, mult prea rar în publicații, dar și acolo o poți găsi dacă o cauți răbdător, fără să te lrite numărul uriaș de false poezii și de falși poezii; privește și spre ei cu bună-credință: sînt iarba, iarba amestecată cu buruienii; florile trebuie căutate pe undeva pe aproape...

FLORIN MUGUR ■

Tudor Vianu sau despre fidelitate

(Urmare din pag. 13)

Toate acestea se cunosc și nu le-aș fi amintit aici dacă n-as fi observat în unele însemnări despre Tudor Vianu o suficiență și o îngăduință jignitoare față de acest spirit învățat și complex. Disciplinat dar nu uscat, obiectiv pe cît este posibil, dar nu în afara neliniștii moderne și, mai ales, ostil oricărei rigidități și intoleranțe, Tudor Vianu este un spirit creator, un mare spirit de un dramatism ascuns. Îndrăznesc chiar să zic că este un spirit tragic. Astfel l-am văzut pe cînd îi ascultam lecțiile lui magistrale și, chiar dacă nu l-am urmat în stilul și în preocupările lui, l-am purtat totdeauna o stimă adîncă și o mare iubire spirituală. Liniștea, cumpătarea, oroarea l-au deosebit de haoticele și sîntușoare se întemeiază pe un ideal moral și reprezintă, repet, creația voinței lui. În anii '50, cînd lucrurile mergeau adesea cu capul în jos, era o mare șansă să descoperi un om care gîndește drept și, prin simpla lui prezentă, dădea un sen-

timent de statornicie și de firesc într-o istorie grăbită și nefirească.

Regăsesc într-un articol din 1942, reprodus în Opere, IX, o confesiune îndreptată și un posibil autoportret din care putem înțelege ceva despre acest om învățat, mai enigmatic și mai profund decît se crede îndeobște. Vianu face, aici, elogiul fidelității care, după el, trebuie să însoțească entuziasmul în creație și în viața practică. O alianță, recunoaște el, paradoxală, căci „în locul unei statornicii moarte nu este oare de preferat o inconsecvență vie?... Oamenii se arată mai interesați și mai bucurosi de firile răzvrătite și inconsecvente decît de firile ascetice și statornice. Nu părăsește păstorul turma pentru a căuta oala rădăcită? Se întreabă el. Nu este mai bucuros părintele de fiul rădăcitor care se întoarce acasă, decît de fiul ascultător?... Moralistul, care dublează în cazul lui Vianu pe estetician, găsește o cale de a justifica faptul psihologic al fidelității. Ideea lui este că fidelitatea afirmă autonomia valorilor și confirmă puterea, consistența interioară a ființei. Sînt fideli oamenii care sînt siguri de ei și care au o bună alcătuire lăuntrică. „Temperamentele rapsodice” sînt suspicioase și nu respectă prea mult valorile. Nu se poate, oare, ca pasiunea și originalitatea să se unească în mod liber și conștient cu fidelitatea?

Se poate, crede Tudor Vianu. Este chiar de dorit, căci:

„Orice fidelitate este, în esența ei, o legătură a omului cu sine însuși. Prin valoarea străină, sufletul credincios se înapoiază în interiorul lui și pecetluiește un pact cu sine. Fidelitatea este una din formele unității morale a persoanei și a respectului pe care omul și le dăruiește, după cum lipsa de credință și „amezeliile” inimii sînt o dovadă a dispersiunii lăuntrice și a slabei stime pe care cineva o conține despre propria lui persoană. Moderându-se în elanurile lui exterioare, entuziasmul se interiorizează în fidelitate și întărește consistența internă a omului. Cine rupe pactul fidelității o face nu numai pentru că nu mai regăsește sensurile revelației de o clipă, dar și pentru că nu se mai află nici pe sine însuși în capacitatea lui de a iubi, de a sluji și de a se devota. Nu este oare o cumpănită umilință în mărturisirea instabilității persoanei noastre prin partea ei cea mai bună? Nu este, dimpotrivă, justă și binefăcătoare mîndria omului, organizat puternic în jurul momentelor lui mai substanțiale, mai bogate în continuituri și elanuri morale? Fidelitatea este o formă a onoarei!”

Din aceste propoziții putem deduce, între altele, că pentru Tudor Vianu fidelitatea față de „valoarea străină” este o condiție a plinătății spiritului și a

obiectivității judecății critice. Este el însuși cine reușește să fie fidel față de valorile din afara lui. Iată o idee frumoasă și dreaptă, două noțiuni care merg, în gîndirea lui Vianu, împreună și se condiționează. Dacă ai făcut o lucrare adevărată ai făcut, cel puțin pe jumătate, și o lucrare frumoasă, notează el în altă parte.

Tudor Vianu cere, în fond, creatorului să ajungă la armonie și să năzuiască spre capodoperă. Tindea și el, ca și E. Lovinescu și G. Călinescu, spre un clasicism fundamental, pe deasupra temperamentelor, stilurilor, școlilor literare. El însuși este un spirit sintetic și, cînd îl recitim azi studiile, vedem că liniștea stilistică și apetența lui pentru clasicitate se bizuie pe o neliniște lăuntrică stăpînită cu inteligență. Este o mare curiozitate și o mare deschidere în spiritul esteticianului care se arată, în 1945, îngrijorat de „vacuitatea” și de lipsa de statornicie în lumea românească. Nu-i plăceau spiritele minore și agresive, flecării (oamenii de vorbe) și nu manifesta nici o curiozitate pentru naturile frustrate, inveninate în mediocritatea lor. Se povestește despre el următoarea întâmplare. Întîlnit pe stradă prin anii '50, în preajma Universității, a fost întrebant de un om tînar:

— Ce mai faceți, domnule profesor?
— Aștept să obosească nedreptatea.”

O dezbateră romanească

(Urmare din pag. 13)

scrisori, procese verbale, ședințe, referințe etc. Romanul este un dosar de existențe. Din confruntarea mărturiilor parțiale aduse de asemenea documente, cititorul își poate face o imagine asupra personajelor și mentalităților caracteristice. Între acestea se disting spiritele insurgente, „revoluționari” care incomodează, fac figură de neadaptare la normele convenționale admise și în virtutea cărora ceilalți instituie un fel de „statu-quo” al valorii. Un astfel de personaj este Antohi și, mai pronunțat, Cecilia, secretara biroului de partid, aceea care declară război falselor ierarhii întemiate pe arbitrar și uzurparea meritelor reale. Împreună cu alții, Cecilia sesizează noile forme și mijloace ale unui vechi instinct de parvenire, de însușire a unor bunuri personale nemeritate prin fraudă morală. Idealurile socialiste sînt acaparate de mentalități feudale, lacome și posesive. Desigur, mijloacele parvenirii sînt altele decît pe vremea lui Dinu Pătrînică: nemaexistind proprietatea privată, anumiți indivizi se agăț de titluri, de posturi în raport cu care renasc vechile instincte de proprietar. Latifundiarii devin titulari, un scaun e o moșie, instituția o feudă: puterea nominalizată e discreționară, democrația e manevrată dictatorial ș.a.m.d. Omul își construiește o personalitate artificială, corespondînd posturilor și titlurilor deținute, folosește funcția publică în interes personal. Aceasta, funcția, îl oferă pretextul de a juca numai un rol într-o „partidă” a cărei miză este puterea de a dispune arbitrar de alții. Eroul negativ de tip nou transformă scopul într-un mijloc eficient și rentabil și este răsplătit prin „durata partidului”. El nu se dăruiește unei cauze nobile ci își „sacrifică” liniștea și libertatea interioară în vederea unei confortabile supraviețuirii. Idealul, burocratizat, a devenit o funcție ca oricare alta. Dar durata acestei „partide” mai depinde, pe lîngă „lanțul slăbiciunilor” reciproce și care tot reciproc se anulează, de întinderea toleranței celorlalți. Însă intoleranța spiritelor radicale nu mai poate fi astăzi spectaculoasă, directă: se adaptează și ea fiind forma unei confruntări ritualizate,

uzind de cadrul constituit. Cecilia, Antohi, Baciu, Marinaș din romanul lui Dumitru Matală sînt dintre aceia care vor să scurteze termenul de existență al acestei maladii morale. Ei sînt în fond exponenții unei noi atitudini avansate, idealiste, revoluționare. Nu sînt întransigenți de felul „sufletelor tari” ci folosesc formele spre a nu-și corupe fondul. Ei se văd nevoiți să deprindă o viclenie obositoare care le ruinează elanul. Sînt neadaptați la norma arbitrarului, a bunului plac pe care Drăgaru ca și, mai subtil, Filimon — tehnicienii ai abuzului — încearcă să le acrediteze prin fetișizarea intereselor colective (care sînt, nu-i așa, mai presus de cele personale: ale colectivului dar nu și ale lor). Aceștia din urmă domnesc printr-un feudalism modern asupra celorlalți împărțindu-și tacit și fără simpatie reciprocă sferile de influență în colectivitatea pe care o conduc. O colectivitate sfîșiată de suspiciune și neîncredere: poate fi manipulată cu ușurință, căzînd astfel pradă nesigurății sporite de aparențele celor mai depline securități. Clasică strategie a puterii care întărește tendințele centrifuge, divergențele între părți care tocmai astfel pot fi mai ușor dominate. În felul lor, asemenea personaje sînt mici „demoni meschini” care au auzit de machiavelism (elocvente sînt momirea Ceciliei cu o promisiune de avansare menită a-i potoli elanul critic, ori, ca o metodă mai cinică, „interpretarea” liberă, de fapt deformantă, a scrisorii lui Baciu către Filimon). Strategemele diverse, nu lipsite de inventivitate, sub care aceștia își ascund adevăratul chip, ori, din contră își construiesc unul nou pentru a supraviețui în „durata partidului” sînt divulgate cu vervă analitică și satirică în romanul lui D. Matală. Personajele lui sînt acei intelectuali deveniți, fără spirit critic, „clopote hodorogite” ale unor idei compromise, care nu mai conving pe nimeni. Sub incidența aceleiași ironii corozive cad, totodată, cunetele activității cotidiene amenințate, în destule locuri, de un proces de burocratizare lentă dar implacabilă. (Tine de această anomalie, bunăoară, sancționarea instrumentelor de lucru, a mijloacelor în dauna scopurilor: substituirea vieții prin

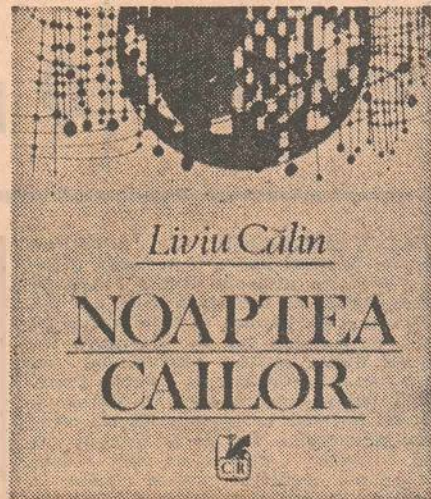
obsesia planificării sau de către „procesul verbal” care inventează și consacră o realitate altfel incredibilă sau de neadmis dacă nu este consemnată oficial.) Remarcabile mijloace literare sînt puse în serviciul dezbaterii unei probleme de o mare importanță socială: „contraselecția” și formele ei de perpetuare, deturnarea energiei colective, a valorilor și meritelor autentice de la obiective mari spre dispute și confruntări sterile menite să le sleiască, să le epuizeze în beneficiul supraviețuirii mărunților profitori. Paginile romanului sînt încărcate stilistic de „oboșeală” paradoxală a personajelor pozitive, de o anume sîrșeală a eroilor combativi, energici, neîmpăcați dar colesții moralmente de insidioasa acțiune uzurpatoare a impostorilor mai mult sau mai puțin rafinați. (Teoria fatalistă a lui Antohi despre „funcția pe care nu ți-o alegi căci te alege ea pe tine”, este forma ironică a acestei oboșeli umane foarte reale ce amenință eficiența valorii în plan social, indiferent de mediul în care se produce). Victorioși dar dezamăgiți, învingători și oboșiți ei cedează altora, mai proaspeți, gloria unei lupte fără termen. Timorat probabil de propria lui descoperire, autorul rezolvă lucrurile facil, adoptînd maniera unei sarcasme despărțiri de eroii săi. Nu-i putem însă diminua meritul de a fi sugerat resorturile unui fenomen social neliniștitor și de a fi creionat cîteva personaje memorabile. Prin Drăgaru autorul ne înfățișează patologia unui comportament aberant care imobilizează norme și principii altminteri valabile în sine. Violenta personalul este o formă a precarității lui psihologice, dar interesantă este verosimilitatea utilizării aberante a unor norme valabile. Ființă obsedată de impunerea cu orice preț (reflex al unui obscur complex de inferioritate: acesta este și mobilul confuz al legăturii cu Sultănicu), agresiv, lipsit de discernămint, Drăgaru este un exemplar semnificativ pentru mentalitatea omului complex care și transformă compensația psihologică în rațiune ideologică, precaritatea internă în fermitate exterioară. Brutalitatea lui este un reflex al răzburării compensatoare: comportamentul arendășesc față de subordonați reflectă neputința tragic-grotescă de a se elibera de complexe. Este unul dintre eroii memorabili ai cărții și, cred, al literaturii mai noi preocupată insistent

de cazurile de divorț între inconsistența lăuntrică, morală și spirituală, și forma socială atribuită prin eroare (sau, în termenii ironici ai teoriei lui Antohi, Drăgaru ar intruchipa idealul absurd al unui om de 1,55 m de a atinge 1,75 m!). Nu mai puțin memorabil este Filimon: eroul unei mari dezordini interioare, arbitrar și tiranic iubitor în propria familie, destinat prin funcție socială să mențină ordinea și eficiența în colectivul pe care îl conduce. Împărțit între ideal și interes, cum se întimplă cu mulți, destinul lui este incert, fumigen. Desigur că într-o perspectivă dialectică îndeterminată „durata partidului” unor asemenea „valori” greșit distribuite pe scara socială a meritelor este precară și limitată. Dar limita aceasta este, în realitate, indefinită. După cum ne încredințăm finalul romanului, Drăgaru, Filimon etc. au fost socialmente redistribuiți. Nu încape însă îndoială că „recuperarea” lor „în jos” (unul la bibliotecă: într-o lume fictivă care oricînd se poate întoarce cu violență împotriva celor reale!) nu este de natură să reabiliteze și energia internă a valorii pe care au epuizat-o prin hărțuială (Antohi, Cecilia) ori au deturnat-o (tînărul și promițătorul ziarist căruia i se desface abuziv contractul de muncă). Ceva esențial rămîne definitiv pierdut, irecuperabil. Protagonista însăși a acestei lupte epuzante, secretara de partid care a reușit, alindu-și elementele valoroase, să provoace înlăturarea nonvalorilor, obține o victorie totuși îndoielnică atîta timp cît, oboșită de o tranșă prea tîrziu înfrîntă, demisionează. Probabil autorul a voit să sugereze astfel că nici o victorie nu-i definitivă și nici o bătălie nu se încheie după ultimul glont. Finalul acesta comportă însă și un înțeles mai delicat: el poate fi o formă a despărțirii dintre Antohi și Cecilia a căror legătură spirituală, consolidată într-o luptă comună, amenință să depășească un raport echidistant, să rupă un echilibru ce dăduse și mai înainte cîteva subtile semne de nesiguranță. În orice caz, despărțirea eroilor pe acest prag al retoricii narative indică finețe psihologică și o artă a întreținerii echivocului ce amintesc de Ioana lui Anton Holban.

Durata partidului este un roman incitant în care acuitatea dezbaterii morale se împletește cu o remarcabilă calitate a analizei psihologice.

Lumea cărților

Sub aripile „Albatrosului“

Confesiuni lirice

● Recent apărut la Editura Cartea Românească, volumul **Noaptea cailor**, semnat de **Liviu Calin**, se arată a fi radiografia unui tărîm aflat sub semnul benefic al realului și-a visului deopotrivă, poetul excelînd nu numai printr-o aleasă zicere, ci și printr-o rafinată construcție a poemului, precum în **Frumoasa adormită**: „Sticlesc doi ochi de șarpe / ieșiți deodată în lumină / trec pașii de ursite / pe lângă mal aproape / și mă-nfășoară ape / mai reci tot mai umbrite / iar chipul singur / îmi arată vina / ca-ntr-o primăvară / cu genunchii albi / logodnica promisă din clipiri / s-a spînzurat / de raza ochiului de șarpe / în mine adunat pe corzile de harpe“.

● Mai puțin încantați de un amplu și discursiv poem intitulat **Prolegomene „La întoarcerea fiului risipitor“** sau, un altul, la fel de lipsit de unitate, **Natură moartă cu mere**, vom aprecia, totuși, celelalte poeme ale volumului **Platoșa de lumină**, de **Gheorghe Zinecsu**, apărut la Editura Eminescu, celelalte poeme beneficiind de o scriitură mai concisă, mai exact simțită, mai limpede și mai plină de taină, în același timp, așa cum este de exemplu, acest aproape haiku: „Fulgii ce îți se tocesc pe gene / dobîndesc gustul lacrimii / ca-ntr-o întoarcere la primordial... // De ce spui: „Te iubesc, te iubesc, te iubesc...“ / cînd tocmai nînge?“.

● O carte caldă, ca o mărturisire de om călătorit pe drumurile lungi ale sufletului și mereu reîntors în băutura casei părintești, casă aflată întimplător pe cîmpiile transilvane, este și **Cîmpiile de germinare** (titlul nu ni se pare prea potrivit), de **Ioan Vasiliu**, carte apărută la Editura Litera, și din care, ca argument la cele spuse pînă acum, vom reproduce **Schită autobiografică**: „Într-un colț al pămîntului / există o casă de culoarea cerului // În curte tata doarme răstignit / pe-o aducere aminte / iar mama numără mieii / și sărută țarina cu gust de mentă // Numai eu împletesc petrecerile satului / pe-o funie fără sfîrșit“.

● Pe prima pagină a volumului **Infanta cu margarete**, într-un foarte succint Cuvînt înainte, **Mihnea Gheorghiu**, vorbind despre autor, **Nicolae Ivanovici**, își aduce aminte că l-a cunoscut pe prozator „într-una din serile patronate, cu afectuoasă modestie, între 1938—1940, de cenaclul revistei democratice studentești **Cadran...**” Iar astăzi se înfățișează cu un volum de nuvele alese pentru tineri, alți tineri desigur. Nuvelele și tinerii nu mai sînt aceiași. Dar timpul nu poate șterge dragostea de oameni și de artă din care s-a intrupat cîndva orice talent“. Firește, reputatul om de cultură ni-l recomandă spre lectură, iar noi, subscriind acestui îndemn, vom transcrie titlul citorva frumoase nuvele: **Transhumanța**, **Valiza cu manuscrise**, **Pictura flamandă**, **Barca**, **Omul cu facla**.

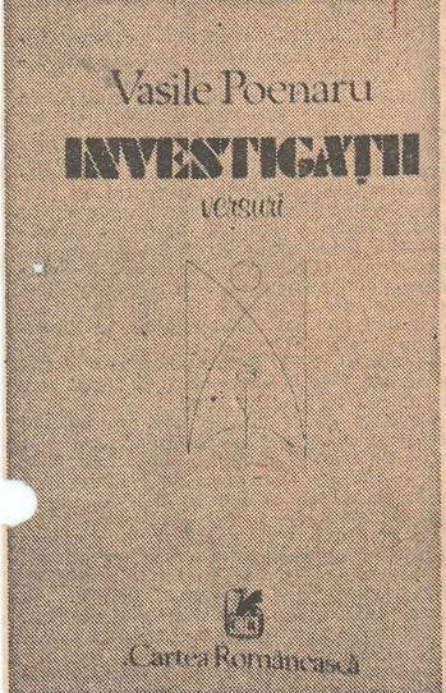
● Un alt volum, apărut tot la Editura „Albatros“, se numește **Corsarul**, un roman de aventuri semnat de **Radu Theodoru**. Timpul acțiunii, sfîrșitul și începutul secolelor XVI—XVII. Locul acțiunii, Marea Neagră, Mediterana și țările dimprejurul lor. O narațiune palpitantă ale cărei principale personaje sînt istoria, patriotismul și meșteșugul marinăresc al pinzarilor valahi, cum erau numiți corăbierii români din acele timpuri.

● Se adaugă acestor cărți și volumul de reportaje **Ținutul Sinzienelor**, de **Gheorghe Andrei**, volum care, cu un impunător aparat documentar și bibliografic, trece în revistă viața de ieri și de azi a Buzăului. Relatări și reportaje precum **Sărbătoarea de la începutul verii**, **bilciul Drăgăiciei**, sau cel dedicat parcului Crîng, o veritabilă emblemă a orașului, sau Memoria clădirilor și străzilor orașului, scrise alert și cu căldură, fac ca **Ținutul Sinzienelor** să fie mai mult decît o simplă carte de reportaje, adică o monografie culturală și sentimentală a Buzăului.

● Între volumele de versuri ale „Albatrosului“, **Exercițiul de apărare pasivă**, de **Gabriel Stănescu**. Ne-au surprins, într-un anume fel, titlurile foarte lungi și ușor alambicate ale unor poeme: „**Autoportret (mai mult) ironic în care numai despre autor nu e vorba**, sau **Strofe culese de pe o inscripție funerară în ziua de 9 decembrie cu puțin înainte de lăsarea la vatră**. Precizăm că, dacă **Autoportretul...** numai despre autor nu spune nimic, nici **Strofele...** nu amintesc nimic despre acel epocal eveniment premergător zilei de 9 decembrie. Altfel zis, titluri peste titluri, adică o joacă de dragul unei imaginații debordante. Despre valoarea generală a poemelor, o mostră: dintr-o **Autobiografie** aflăm că tatăl era un umil funcționar de birou, că mama îi împărțeaște neliniștile, că mătușile erau femei cu frica lui Dumnezeu etc. și toți ai familiei îl rugau să nu cumva să osîndească adevărul pe altarul minciunilor personale și să fie bun și răbdător căci steaua lui va suride lumii într-o zi. Să aștepte, deci. Abia spre final poemul se salvează cu o foarte frumoasă imagine: „Dar oare nu cunosc eu mai bine decît ei / tăcerea stelei care ucide?“

Două portrete

În **Investigații**, volum de versuri apărut la Editura Cartea Românească, **Vasile Poenaru**, un poet încrîncetat, îndurerat, dar și ironic, prins în capcana poetizărilor care, renunșînd la clasică metaforă, mizează pe posibilă emoție a cititorului, minune care, cel mai adesea, nu se întîmplă, face în astfel de portret prietenilor săi: „Prietenii mei citesc poezie americană, ascultă muzică rock / Poartă bluejeans, sparg semințe-n tramvai / Trec rinjetul meu de pe un umăr pe celălalt, filmează scene banale în piață / N-au călcat pe Lună, joacă whist, poker și bridge / Au puține idei de schimbat și multe, multe cuvinte, nu se încred în oricine / Au suflet de aur, dar vorba lor seacă la inimă pe cel disprețuit / Sînt toți bucureșteni.“

nu sînt mulți, și-am făcut armata împreună“. Firește, nu ne obligă nimeni să confundăm poezia cu realitatea, dar dacă am fi tentați să o facem, nu cred că ne-ar bucura să avem astfel de prieteni, fie ei chiar și cu suflet de aur. Din fericire, celelalte poeme ale volumului creionează un personaj liric substanțial opus celor cu care poetul a făcut armata împreună.

● Un alt portret, mai exact o compoziție cu două personaje, ne propune în volumul **Veghe și dor**, Editura Eminescu, poetul Ion Segăreanu: „Am coborît în Iarnă amîndoi / Îngemănați acelulași destin / Nîngeau pufoase ceturi peste noi / Din alb troianul cerului prea plin // Treceam ca două inimi într-un trup / ... / Și străbăteam, de propriul dor purtați, / Tărîmu-acelei lumi de puritate / Spre care pol ardeam, îmbrățișați / În-ad, prin visuri, în eternitate“. Prefața acestui portret compozițional, cu aerul său ușor romanțios, dar curat ca emoție, pentru chiar existența însăși a emoției și pentru ținuta aleasă a rostirii.

Viața la zi a istoriei

Despre **Trimisul lui Brincoveanu**, un fel de reportaj documentar, de Petru Demetru Popescu, criticul Șerban Cioculescu afirmă: „In liniile ei mari, povestirea se constituie ca o frescă în care este prinsă în culorile cele mai vii o epocă de mare avînt cultural... Bun cunosător al epocii, autorul valorifică o bogată documentație istorică, realizînd cu mijloacele specifice artei literare o frază cursivă, densă, comunicînd ideile majore ale timpului...“ Cu o astfel de „carte de vizită“ **Trimisul lui Brincoveanu**

nu se impune și incită la o lectură care aduce cu mijloacele specifice prozei literare, încă o lumină asupra domniei unuia din cei mai de seamă ctitori de cultură ai neamului nostru și, în același timp, unul din domnitorii cu un tragic

și cumplit sfîrșit. ● O altă relație istorică, dar cu un pronunțat iz liric, întîlnim în primul capitol al volumului **În căutarea timpului trăit** (o nu prea fericită parafrază la titlul celebrului roman proustian), de **Mircea Stăncel**, capitol intitulat **Nobila depărtare (un dialog posibil)**, în care interlocutorul poetului este însuși Horea, marele conducător al răscoalei de la 1784. Acest posibil dialog, mai exact spus un fel de interviu, alcătuiește o foarte ciudată imagine a dirzului Horea și trebuie să spunem că, pe alocuri, cînd tînărul poet din Alba Iulia reface, cu ajutorul documentelor, ultimele posibile gânduri ale lui Horea, introspecția în lumea de gînduri a Martirului din Dealul Furcilor emoționează. Din păcate, însă, divagațiile de ordin artistic și filozofic atribuite lui Horea reduc, în absența unor date istorice precise, scad valoarea presupusului dialog. Mult mai rotunde, mai împlinite, mai colorate și mai... posibile, pentru că sînt cu totul și cu totul reale, ni se par a fi reportajele despre istoria la zi din preajma cetății noastre de suflet, Alba Iulia, orașul marii Uniri.

Trei debuturi la „Junimea“

● De vorbă cu **Mnemosyne** se numește volumul de versuri semnat de **Elisabeta Vartic**, volum din care, pentru precizia metaforei, vom reproduce două din strofele poemului **Nu e doar dorul**: „Blind, trupul meu, / în vastă-i singurătate / atîrnă greu / ca un copil suspendat între viață și moarte // Peste suflet, val de cenușă / ca o ninsoare impură / despărțirea de gînd bate la ușă / semn e tristețea pe frageda-ți gură / ...“

● Mult mai nervos, mai modern, mai vital, într-un (bun-rău?) consens cu scriitura generației tinere ni se pare a fi **Dan Giosu** care semnează volumul **Întoarcerea cuvintelor**. Reproducem tot două strofe dintr-un poem fără titlu: „Doamna mea cu păr de aur / cînd mai treci așa printre nămeți / nu uita ca să alergi un taur / pe izlazul cu pustii pereți // Mai apoi să-i cauți între coarne / de grăjdarii nopților sint beți / doamna mea cu păr de aur / ne aleargă umbra pe pereți.“

● Cel de-al treilea debutant se numește **Octavian Lazăr**. Volumul său, **Expresul din zori**, un amplu grupaj de povestiri, configurează un prozator cu multiple posibilități de exprimare. Ne-au atras atenția cîteva povestiri cu o pronunțată notă lirică: **În seara cînd n-am mai avut cum**, **Doar cit luminează stelele**, **Surisul balerinei în albastru**, **Iarna cu fulgi de odinioară**.

● Alte două cărți aparute la „Junimea“: **Funicularul complice**, de **Eugen Hrușcă**, un „policier“ agreabil, antrenant, și **Pana de cauciuc**, de **Onu Cazan**, o culegere de povestiri.

NOUȚĂȚI DISCOGRAFICE

Cel de-al treilea disc al binecunoscutului tenor **Cornel Rusu** cuprinde o selecție reprezentativă de 11 piese reprezentative din repertoriul opertei. Ariile și duetele (la care **Cornel Rusu** se află în compania strălucitei interprete **Eugenia Moldoveanu**) aparțin lui **Franz Lehar**, **Johann Strauss**, **Oscar Straus**, **Kalman**. Titlurile operetelor din care s-a făcut selecția sînt demult intrate în conștiința melomanilor: **Țara surisului**, **Frederika**, **O noapte la Veneția**, **Voevodul țiganilor**, **Farmecul unui vals**, **Contesa Maritza**, **Sînge vienez**, **Paganini**, **Silvia**. Acompaniază orchestra condusă de **Cornel Popescu**. **Cornel Rusu** ne este prezentat astfel de **Martha Po-**

povici: „**Cornel Rusu** este un continuator demn al școlii **Leonard-Dacian**, aducînd un plus de forță dramatică, integrîndu-se imperativelor teatrului liric contemporan. Îmbină, de asemenea, sobrietatea cu un lirism cald, într-o ținută ce îl ferește de nedorita sarjare întîlnită uneori în genul opertei.“

● **Orchestra simfonică a Filarmonicii Oltenia** din Craiova, dirijată de **Teodor Costin** (solist **Florin Diaconescu**) și cvartetul **Gaudium** muzicau, au contribuit la transpunerea pe disc a două din lucrările compozitorului **Mircea Chiriac**: **Ars poetica** și **String Quartet nr. 3**. Pe coperta discului se întîlnește un profil al compozitorului creionat cu multă vibrație de **Pascal Bentoiu**: „**Mircea Chiriac** are darul concretului. Pentru el culorile, formele, aromele înseamnă fără îndoială mai mult decît pentru comunul muritorilor. Particu-

larul și pitorescul îl fascinează, folclorul îl imbată, istoria o vede în chipuri și imagini, contactul cu scena se consumă în formele baletului, cel cu orchestra de foarte multe ori sub specia programatismului. Mare colorist, mare orchestrator, el și-a constituit, în urma numeroaselor sale reușite, un profil compoistic în linia de bună tradiție românească a unor **Jora** sau **Paul Constantinescu**, adică a acelor artiști puternic atrași de seva pămîntului natal, de efluviile istoriei și de undele subtile ale spiritualității autohtone.“

● **Ion Dumitrescu**, una din cele mai importante personalități ale muzicii românești contemporane, este prezent cu un disc în aceste zile în magazinele de muzică, un disc cuprinzînd două lucrări mai vechi: **Simfonia** (prima audiere în 1957) și **Suita simfonică În munții Retezat** (compusă în 1956). Intereprează orchestra

simfonică a Radioteleviziunii dirijată de **Iosif Conta**. Despre **Ion Dumitrescu**, dr. **Vasile Tomescu** afirmă că: „...are în cercirile lui **Enescu**, **Jora**, **Drăgoi**, **Cuclin** sau **Andricu** un exemplu pe drumul potențării filonului modal și ritmic popular în structuri complexe ale muzicii simfonice, camerale și pentru teatru și film. Un exemplu, un criteriu, un punct de pornire dar nu și un model, fiindcă arta discipolului de școală sau de generație artistică și-a afirmat propriul drum, net detașat ca substanță expresivă, ca modalitate stilistică.“

● „Muzica — spunea marele compozitor **Dimitrie Cuclin** — nu este o simplă plăcere a urechii, ci un domeniu vast, înfinit, de chiar viață a sentimentelor fără număr, dar reducibile la două care sînt bucuria și durerea și cu care creatorul construiește un monument, ființă vie și creatoare la rîndul ei, accesibilă și utilă individului, societății, națiunii, omenirii.“ **Simfonia nr. 13** în fa major este o ilustrare a acestui crez estetic. **Vasile Donose** o caracterizează astfel: „Începînd cu prima temă a primei părți, o temă de structură și caracter bizantin cu generoase contururi de meloepic, trecînd apoi prin ingenioase dar perfect elaborate construcții melodice, ritmice, armonice și polifonice într-o viziune, cum am mai spus, ciclică și pînă la verva rondoului final, discursul simfonic se constituie într-o convingătoare pledoarie, afirmativă, cutezătoare și optimistă, conferînd simfoniei o forță de expresie remarcabilă, caracterul unui travaliu cu înalte virtuți comunicative.“

● „Lucrările lui **Anatol Vieru** sînt asemenea unor sculpturi în care piatra sau bronzul, marmura sau fildeșul au fost înlocuite de compozitor cu materiale sonore preparate cu o fascinantă ingeniozitate, după norme proprii, în care un alfabet restrîns, cu reguli limitate, generează o explozie de gramatică extrem de variate ce îi determină stilul compoistic — astfel se deschide prezentarea pe care i-o face **Ulpiu Vlad** compozitorului pe coperta unui recent disc care cuprinde Concertul pentru vioară, violoncel și orchestră, „**Narațiune**“ pentru orgă, „**Ecran**“ pentru orchestră. Primele două lucrări sînt interpretate de Orchestra de Studio a Radioteleviziunii dirijate de **Anatol Vieru** și avînd ca soliști pe **Oleg Kagan** — vioară; **Natalia Gutman** — violoncel; **Peter Schwarz** — orgă. Cea de-a treia lucrare a fost încredințată Orchestrei simfonice a Filarmonicii Banatul din Timișoara, avîndu-l la pupitrul dirijoral pe **Remus Georgescu**.

Pagină realizată de **GEORGE ARION** și **VICTOR NIȚĂ**

O premieră în domeniul obiectivizării bioenergiei

ADRIAN PĂUNESCU: În urmă cu 5 ani, tot în acest birou, la redacția „Flacăra”, după ce aflasem despre existența dumneavoastră cu destulă mirare, dar mă convinsesem eu însumi că nu-i vorba de glume, de minuni sau de vrăjitorii, tot în acest birou, repet, convorbim cu dumneavoastră, inginerul Valeriu Popa, lausând pentru prima oară în România, în acești termeni în care există azi, problema bioenergiei. Zic de la început „în acești termeni” pentru că mai atente cercetări ale medicinei asiatice conduc la concluzia că nici în această privință nu există descoperiri cit redescoperiri, cicluri ale memoriei umanității care se închid și se redeschid. Încep, treptat, să cred eu însumi că în anumite privințe civilizatiile recente nu sînt superioare decât aparent civilizațiilor străvechii ale căror principii de existență au dispărut pentru a reveni după lungi perioade și a se regrupa conform unei logici care deseori ne scapă.

Chiar în România anulul 1939 apărea o carte a profesorului Scariat Demetrescu, „Din tainele vieții și ale universului”, o carte care — studiată și simț lucid și critic, eliminând ceea ce la vremea aceea cercetătorul nu putea defini exact și, de asemenea, renunțând la părțile de mistică verbală — reprezintă o extraordinară punere de probleme. Din păcate, cartea nu e la îndemina oricui și oamenii de știință sînt privați de-o experiență pe care trebuie s-o ai chiar dacă o refuzi. Un instrument de lucru cu atât mai tulburător cu cât profesorul Scariat Demetrescu — autorul cărții — face, după părerea mea, o sinteză aproape unică în lume a tuturor cercetărilor de pînă la ora respectivă în domeniul existenței unui alt „corp” decât cel fizic și anume, bioenergia despre ea. Vorbim noi în termenii de azi. Am să citez un singur superb gând al profesorului Scariat Demetrescu care pledează pentru existența în afara simțurilor noastre obișnuite a ceva ce încă nu cunoaștem. El zice: „Noi nu ne imaginăm lumea pe care n-o simțim tot astfel cum un orb din naștere nu va putea descrie niciodată, pentru că nici nu va simți, ceea ce noi ceilalți vedem. Dar nu înseamnă, zice cercetătorul, că lumea noastră încetează să existe numai pentru că nu o vede un orb”.

Vreau să vă spun, stimate Valeriu Popa, că toate aceste preocupări ale mele — de poet, ziarist și, dacă-mi permiteți, de învățător în ale științei — se datorează contactului cu dumneavoastră, care mi-ați făcut sensibilă pornirea spre ceva nou și încă necunoscut, încă necunoscut în lumea dată. Mulțumindu-vă acum, nici n-aș putea să vă aduc un mai profund omagiu cu cîteva zile înainte ca acele ceasornicului dumneavoastră vital să arate că împliniți 60 de ani. Este un vechi principiu, pe care l-a încarnat Socrate, și anume acela că trebuie să-i neliniștești mereu pe contemporani, să le spui că nu știu nimic (deși poate că nu ești convins că nu știu nimic, ci că știu multe), să-i pui în situația de-a cerceta, de-a afla — este o lege sacră a autonomulțumirii de sine care va regenera mereu resursele omului, o practică viabilă pe care puștii contemporani știu s-o minuiască.

As vrea să vă rog să ne vorbiți din nou despre bioenergie, mai ales că, atunci cînd dialogam prima oară, nu aveți încă toți termenii și nici măcar toată experiența acestor 5 ani dramatici și frumoși în care ați consultat, uneori sub ochii mei, sute de oameni și ați pus sute de diagnosticuri exacte. Pofțiți!

VALERIU POPA: Repet și acum ce spuneam acum 5 ani că vom putea pretinde că știm atunci cînd vom putea să răspundem la cele 3 mari întrebări: cine sîntem, de unde venim și unde mergem.

A.P.: Este și unul dintre motivele cărții lui Scariat Demetrescu.

V.P.: Cînd omenirea va fi învățată să înțeleagă și să răspundă la aceste 3 mari întrebări, pacea va dăinui fără nici un fel de intervenție din partea nimănui. Ca să putem realiza ceva, aproape de perfect, trebuie să cunoaștem. Ca să fim sănătoși, trebuie să cunoaștem, să ne autocunoaștem prin cunoaștere și să acționăm în consecință. Niciodată nu putem realiza un lucru perfect atîta timp cît nu acceptăm că există posibilitatea de realizare. Neacceptînd de la început, anulăm orice posibilitate de realizare.

A.P.: Nu înțeleg prea bine: neacceptînd ce?

V.P.: Eu dacă nu accept o idee și o refuz de la început, rămîn în urmă. Dacă nu acceptăm că există bioenergia, ne limităm...

A.P.: ...la ceea ce știam pînă atunci. Numai că aici este un cerc puțin vicios: oamenii ca să accepte trebuie să înțeleagă iar dv. ziceți că ei, pentru ca să înțeleagă, trebuie să accepte.

V.P.: Deci, prima condiție ca să pornești la o acțiune, trebuie să accepți.

A.P.: Ce?

V.P.: Ceea ce pornești să cauți.

A.P.: Să accepți ca o posibilitate. Deci, să nu pornești la un marș de 100 de kilometri și să spui: „drumul acesta nu există”, sau „nu-l pot face”. Dumneavoastră pledați pentru deschiderea conștiinței umane spre toate experiențele posibile.

V.P.: Ca să poți realiza, înțeleg trebuie să accepți.

A.P.: Să accepți că poți realiza.

V.P.: Că e posibil să realizezi.

A.P.: Aa, da, înțeleg, înțeleg.

V.P.: Odată acceptînd o idee, începi să te pregătești.

A.P.: Acceptînd-o nu în sensul de-a fi de acord cu ea, ci a fi de acord că ea e posibilă.

V.P.: Acceptînd-o, începi să te pregătești să o rezolvi. Deci, neacceptînd o idee nouă, nu realizezi nimic. Acceptînd-o, poți să realizezi ceea ce mi-am propus, însă așa cum au procedat alchimistii pe vremuri căutînd piatra filosofală (realizarea aurului), patimînd pentru convingerea lor, n-au realizat aurul, dar au realizat, în urma suferinței, porțelanul care este oricum...

A.P.: ...care este oricum ceva mai mult decât noroiul...

V.P.: ...care este mai mult decât aurul în alte situații.

A.P.: Și, oricum, îmi permit eu să vă completez, este un progres în transformarea materiei.

V.P.: Materia a fost dată pentru a o prelucra și, odată cu prelucrarea ei, să evoluăm și noi. Materia este energie condensată.

A.P.: Dovediți-o.

V.P.: O bucată de zahăr... o pipăim, are formă materială. O introducem în lichid — rece, cald, fierbinte — se comportă diferit, dispărînd sau transformîndu-se în energie în funcție de temperatura sau de vibrațiile lichidului în care s-a introdus. Prin evaporare se produce din nou recristalizarea sau, ca să fiu și mai „la modă”, să amintesc formula lui Einstein care echivalează cantitatea de energie cu cantitatea de masă, după formula lui celebră: $E = mc^2$ (c fiind viteza luminii). Știm astăzi că miile de particule nucleare se transformă unele într-altele prin captare de energie din exterior sau cedînd energie în exterior, diminuîndu-și sau majorîndu-și în acest fel masa în mod corespunzător.

A.P.: Eu cred că, în cazul ființelor, energia totală nu este egală cu mc^2 . Și asta conform cercetărilor de ultimă oră, inclusiv ale lui Florin Dumitrescu și, de curînd, ale domniei voastre, Valeriu Popa. Este cazul să amintim aici și cercetările sovieticilor Vasilev, Ilușin, Kirlian sau ale altor cercetători printre care se numără americanca Thelma Moss sau cehoslovaca J. Reidak și alții. Am dumneavoastră reveniți la chestiunea de la care ați pornit, cum că materia este energia condensată.

V.P.: Aici pot spune că ființa este formată din două elemente materiale: unul fizic, pipăibil, și al doilea bioenergetic demonstrabil. Atîta timp cît între cele două există un echilibru (o consonanță), se manifestă viața. Cînd unul dintre ele se dezechilibrează peste limita de toleranță, apare perturbarea sub formă de maladie și, în final, așa-zisa moarte.

A.P.: De ce țineți la formula „așa-zisa moarte”?

V.P.: Deoarece pentru materie nu există moarte, ci există numai transformare și, după principiul științific care guvernează și gîndirea materialistă, nimic nu se pierde și nimic nu se cîștigă, ci totul se transformă.

A.P.: Și bioenergeticul se transformă?

V.P.: Da! Însă cu gradul de pregătire al nostru la ora actuală, nu putem să răspundem cum se transformă.

A.P.: Bine că măcar avem gradul de pregătire să punem întrebarea, dacă nu avem gradul de pregătire să dăm răspunsul.

V.P.: După ani de zile de cercetări, nu numai teoretice, ci cel mai mult fenomenologice, experimentale, în care au existat și multe clipe de desconsiderare a cercetărilor mele, așa cum se întîmplă în toate situațiile, că noi nu evoluăm rîzînd, ci suferînd, — am ajuns astăzi să demonstrăm prin obiectivizare existența bioenergiei radiante din jurul corpului și în special acolo unde maladiile au dezechilibrat consonanța dintre structura bioenergetică și structura fizică. În domeniul acesta s-a dovedit, în anii anteriori, prin fotografiere de către Kirlian a acestei bioenergie (aură), că bioenergia există. În ceea ce mă privește, am căutat o altă cale, datorită percepției senzoriale cu care am fost inzestrat de natură și pe care mi-am dezvoltat-o pînă la gradul de control. Împreună cu doi ingineri tineri — Mogos Constantin și Privanțu Dumitru —, cafa au acceptat ideea mea abstractă, am reușit să construim un minuscul aparat care, într-o primă etapă, mi se părea și mie că depășește, prin pilpiiri luminescente, punctele bioenergetice cunoscute sub denumirea de „puncte de acupunctură”. Însă, acum două luni de zile, făcînd investigația unui copil bolnav de leucemie, în zona coloanei vertebrale L4—L5, am avut marea satisfacție să văd că, la distanță de 3 centimetri de corp, prin îmbrăcăminte, nefiind nevoie să ating pielea, deci să ating structura fizică, a fost suficient contactul cu emisia energetică a zonei respective, care era extrem de intensă datorită maladiei de care suferea subiectul.

A.P.: Repet, am să încerc să rezum ceea ce spuneți, văzînd eu însumi cîteva dintre aceste experiențe absolut fantastice. Cititorii trebuie să înțeleagă următoarele: inginerul Valeriu Popa și cei doi tineri emuli ai săi realizează un aparat pe care nu dai doi bani cînd îl vezi. Parcă este o brichetă puțin mai mare, cu un fel de virf de pix, cu un beculeț, — materiale de toată mina. Începi să apropii virful aparatului de diferite puncte ale pielii (aici specialiștii pot recunoaște ușor

ce voi spune: punctele înțesîn gros 4, cord 7, vezica biliară 20, vas-governor 26, rinichi I, splină — pancreas 6, ficat 8—9 ș.a.m.d.) și beculețul se aprinde. Pînă aici, oricine poate zice: bine, așa ceva mai există sau oricum mai poate exista. Noutatea pe care sîntem bucurăși s-o aducem la cunoștință specialiștilor și marelui public, este că inginerul Valeriu Popa a reușit — apropiînd aparatul său de puncte de acupunctură clasice și mina dreaptă ducînd-o la zonele afectate, la distanță de 3—4 centimetri de corpul propriu-zis, prin îmbrăcăminte chiar — să închidă circuitul, demonstrînd că aură nevăzută de ochii noștri de pînă acum sau de alte aparate obișnuite, face parte din structura noastră integrală. Mișcînd dreapta în aură, beculețul pilpiie.

V.P.: Aparatul poate fi folosit de oricine. Se deschide o cale nouă pentru toți cei care vor accepta și vor lucra, ajungînd în anii viitori la folosirea acestui tip de aparat așa cum folosesc azi laserul.

A.P.: Sau tensiometrul.

V.P.: Există multe situații în care percepția mea la distanță de corp este obiectivă și de aparat. Beculețul pilpiie fără a atinge structura fizică. O viață pentru o idee o dăruiesc, în numele științei, concetățenilor mei și, de ce să nu pot zice, așa cum poetul Adrian Păunescu spunea în urmă cu 5 ani că această descoperire poate purta numele inginerului Valeriu Popa. Întîlnirea mea cu profesorul Mănzatu și cu poetul Adrian Păunescu consider că nu este întîmplătoare, intrucît eu însumi nu aș fi putut demonstra ideea pentru care am militat dacă cei doi amintii nu ar fi fost înțelegători să accepte noul cu mulți ani înainte de-a fi demonstrat pe plan mondial.

A.P.: Mulțumesc, Valeriu Popa, pentru gîndurile bune care vin să sublinieze și strădania noastră care, dacă are un interes dincolo de fiecare acțiune în care ne angajăm, acela nu poate fi decât interesul național și interesul sănătății oamenilor. Răspund în acest fel și tuturor denigratorilor noștri, care vor ajunge în trista situație de-a beneficia miine de ceea ce contestă și vor să umilească azi. Le reamintesc că m-au calomniat în legătură cu Boicilul pe care-l folosesc, mai toți, azi.

Trebuie totuși să spun că medicii, oameni ai iubirii de om, se apropie de cauza aceasta și sînt gata să stea lîngă lupta lui Valeriu Popa pentru ajutorarea sănătății oamenilor pe această cale.

V.P.: Sînt bucuros și satisfăcut că foarte mulți medici înțeleg și trimit către mine pacienți cu diferite maladii — fie pentru a ajuta precizarea diagnosticului, fie pentru a completa tratamentul, fie pentru a-i putea ajuta să se autocunoască și astfel să se autovindece. Doctorii care îmbrățișează ideea emisă de mine sînt în special medicii acupuncturiști care, prin practicarea medicinei tradiționale, reușesc să vindece sau să amelioreze unele afecțiuni ce altădată erau tratate cu cantități imense de medicamente producătoare la mulți bolnavi de dezechilibrări greu de îndreptat. Vedem și trăim zi de zi că foarte mulți medici se fereșc, pe bună dreptate, de-a mai recomanda cu ușurință medicamente, încercînd să-i învețe pe bolnavi că, înainte de-a lua diferite hapuri sau a primi injecții, să se mobilizeze ei înșiși prin nutriție corespunzătoare, printr-o respirație adecvată, printr-o formă sportivă, printr-o dezintoxicare prin transpirație, renunțînd la unele vicii cum ar fi fumatul, alcoolismul și alte excese ale lumii moderne printre care cel mai important continuă să fie stress-ul.

A.P.: Cum v-ați definit, în raport cu Djuna? Vă amintiți că, la Iași, un om care fusese și la Djuna avea, cînd l-ați consultat, aceeași stare, ba chiar mai intensă, după cum mărturisise. Ce zice șamanul autohton Valeriu Popa despre asta?

V.P.: Există oameni care au aceste proprietăți pe care și le dezvoltă, și le educă și le pot controla. Djuna este una din aceste ființe, precum am aflat că există și un cercetător brazilian, al cărui nume îmi scapă.

A.P.: Cum probabil și lui îi scapă numele dumneavoastră.

V.P.: Cu timpul se vor cunoaște toate cele care-s adevărate.

A.P.: Am văzut eu însumi medicii uluiți de împrejurarea că Valeriu Popa poate diagnostică în cîteva minute ceea ce un pacient nu poate afla despre sine decât după săptămîni și săptămîni de investigații dintre cele mai complicate. După cum știm, un vechi dicton medical spune că „mai important decât orice este precizarea diagnosticului”. Dacă am ști sigur și din timp boala de care suferă un om, multe s-ar rezolva. Problema diagnosticului nu este o simplă evaluare superficială a stării unui subiect, ci este chestiunea fundamentală pe care se construiește viața în perioada următoare a unui om. Toți, dar absolut toți medicii de bună credință pe care i-am întîlnit și pe care i-am pus în contact cu Valeriu Popa au avut nu numai surpriza dar și bucuria că acest om există. Astăzi, cînd micul lui aparat dă primul contur ideii de acum cîteva ani a acestui om că, el, omul, trece dar că vrea să lase țării lui, semenilor lui un aparat care să-l copieze pe el în sensibilitatea lui și în capacitatea lui de-a exprima starea organismului cu care aparatul va intra în contact, acum cînd acest aparat devine aîd de obiectiv înclt poate fi minuit și de alții, cred că e momentul să se treacă la o cercetare profundă și atentă a tuturor șanselor de creare a noi aparate, și mai sensibile și mai complexe, a unor noi ge-

nerații de biocontrolori din ceea ce am dori să fie larga familie de cercetări românești în domeniul bioenergiei.

Invităm, dealtfel, pe toți cei cu care inginerul Valeriu Popa a intrat în contact, să ne scrie aprecierile lor de medici sau de pacienți, pentru „Flacăra” și în vederea unei eventuale cărți pe care cel ce a inițiat această discuție vrea să i-o dedice biografinului.

Totuși, pînă ce ne vin scrisorile, v-aș ruga, dacă aveți la-ndemînă, faceți publice, opinia unui medic și opinia unui autovindecat despre „ideea Valeriu Popa”.

V.P.: Să începem cu medicul. Doctorul Aurel Popescu, din Timișoara se referă la cazul unei tinere de care s-a ocupat îndeaproape.

Husariu Maria, 24 de ani, comuna Racovița (lîngă Buzias), nr. 121, județul Timiș, diagnostic: scleroza în plăci.

August 1981: bolnava era gravidă în luna a doua; prezintă amorțeli și parestezii de la degetele piciorului drept spre sold, apoi progresiv la membrul inferior sting în sens invers, adică de la soldul sting spre degetele piciorului.

Noiembrie 1981: bolnava era gravidă în luna a cincea; paraliză totală la ambele membre inferioare. Se internează în clinica de neurologie din Timișoara. Se stabilește diagnosticul de scleroză în plăci și se pensionează gradul I. Nu se administrează nici un tratament, avînd în vedere sarcina.

14 aprilie 1982. Bolnava naște o fetiță normală. Este a doua sarcină; mai are un băiețel de 5 ani, normal.

La data de 20 aprilie 1982 am început tratamentul cu regim alimentar fără proteine de origine animală, 70% alimentatie vie, crudă, zilnic o masă de griu incoltit, orez, miere de albine în loc de zahăr oțet de mere.

Se continuă tratamentul prin masarea punctelor de reflexologie specifice bolii, cu băi totale — pînă în luna iulie 1983, cînd bolnava are siguranță deplină în mers, urcă singură în tren sau tramvai, ajută la gospodărie, duce copilul în brațe, cară găleți cu apă în miini etc.

August 1983: se prezintă la comisia medicală pentru pensionare. Produce uimire, i se cere buletinul de identitate, crezîndu-se că este altă persoană. Cu dificultate se mai acordă prelungirea pensionării de boală pe 6 luni, trecîndu-se de la gradul I la gradul II.

Am extras paragrafele principale din textul doctorului A. Popescu pe care l-a însoțit de următoarea scrisoare:

„Stimate domnule inginer, Conform întelegerii telefonice, vă trimit evoluția și fotografiile cazului de scleroză în plăci, tratat după metoda dv., cu rezultate atât de bune incît au ulmit pe colegii de la Clinica de Neurologie. Este una din puținele paciente, care a făcut cu exactitate ceea ce i s-a recomandat.”

Cu cîteva zile în urmă dr. Popescu, mi-a comunicat că tovarăsa Husariu Maria a fost reincadrată și și-a reluat serviciul.

Și, iată și mărturia unui autovindecat.

Mă numesc Dumitru Ion, din București, str. Dobrici 82, sectorul 2. În luna octombrie 1982 am contractat o boală dermatică, în care îmi crăpa pielea de pe miini și de pe picioare. Am mers la medic, mi-a dat tratament și concediu medical, nemai-fiind capabil să mai țin nimic în miini din cauza crăpăturilor ce le aveam. Această infecție s-a întins ulterior și pe corp, cu o micărie disperată. Nu puteam să mai dorm fiindcă trebuia să mă scarpin încîntîndu-mă. Am ajuns la comisia de pensionare. Printr-o întîmplare, l-am întîlnit pe tov. inginer Valeriu Popa, care mi-a recomandat un tratament pe cale naturală. După cîteva zile, am început să mă simt mai bine. După o perioadă de 45 de zile m-am vindecat complet, dar nu cu medicamentele ce mi-au fost date și pe care cheltuiau cîte 800 lei pe lună și nu-mi foloseau la nimic. Azi sînt om sănătos așa cum am fost.

A.P.: Totuși, în ce constă ajutorul pe care l-ați acordat acestor oameni?

V.P.: Practic, îi învăț să se nutrească pe principii naturale (precum animalele sălbatice, care sînt atât de frumoase și nu au nici nutriționist, nici adaptator, nici medic; au însă șase grici; să mănînce cînd trebuie, cit trebuie, să bea cînd trebuie, să se odihnească, să-și păstreze tonusul muscular și să se ferească de dusmani). Se pare că noi, oamenii, am uitat toate acestea și vrem să fim transportați cu mașina, urcați cu liftul și alte mijloace moderne de transport, să ne gătească gospodina industrială, să aibă grijă de sănătatea noastră medicii și noi am rămas niște paraziți. Viața sănătoasă nu aparține decât celor ce luptă pentru a fi în echilibru din toate punctele de vedere (fizic și psihic).

Modul de alimentație se dă fiecărui individ în funcție de tipo-caracter (sanguin, limfatic, coleric etc.) și în funcție de afecțiunea de bază (colită, aciditate, constipație, diaree, reumatism, boli ale căilor urinare, scleroză multiplă etc.).

A.P.: Oricum, o premieră românească de răsunset așteaptă confruntarea cu orice alte premiere din lumea de azi. S-ar putea să fie vorba de-o premieră mondială.

Oricît am vrea noi să ni se pară că știm totul, viața rămîne încă ecuația cu cele mai multe necunoscute și din toate cele posibile...

V.P.: ...și care ne obligă să învățăm continuu pentru a o înțelege.

La trecutu-ți mare, mare viitor

DIVERSE

„România este un fenomen de rezistență și durată a latinității excepțională”

Convorbire cu istoricul Michael Grant

Cu prilejul celei de-a treia întâlniri între popoarele mediterane ce a avut loc în Sicilia, Italia, în orașul Mazara del Vallo unde am fost împreună cu alți colegi scriitori români am avut prilejul să-l cunosc și să stau de vorbă de câteva ori cu unul dintre cei mai de seamă istorici contemporani din Europa Michael Grant englez venit în Sicilia de lângă Florența unde își are o reședință de câteva ani, pentru a fi sărbătorit și premiat împreună cu Zavattini și Eta Boeriu traducătoarea lui Dante în românește.

Opera lui Michael Grant este imensă tradusă în mai multe limbi, și se referă cu precădere asupra Imperiului roman asupra Romei vechi și a împăraților ei prin literatura istoria și arheologia vorbind despre ei. Studiile sale clasice la Cambridge l-au îndreptat din tinerețe spre literatura latină care l-a ajutat să înțeleagă personalități de seamă ale acestui imperiu despre care a scris monografiile de referință aflate în librăriile din Europa. Astfel de monografii au fost închinat lui Tiberiu, Iulius Caesar, lui Nero, Cleopatrei apoi Michael Grant a scris cărți importante, de sinteză cum sunt: Istoria Romei antice, Declinul Imperiului roman, Civilizația Mediteranei, Gladiatorii, Etruscii, De la Alexandru la Cleopatra, Istoria vechiului Israel, Paulus, a tradus Analele lui Tacitus și din Cicero, o carte apoi asupra Forului roman, una despre Miturile grecești și romane, cărți asupra monedelor imperiului, Viața la Roma și altele.

Am stat cu domnia-sa la masa de două ori și apoi am avut o convorbire pentru revista Flacăra convorbire care se vrea doar un început pentru că marele istoric și-a exprimat dorința de a urea la Sarmisegetuza cucerită de romani pe care vrea să o cunoască și să scrie despre ea. I-am vorbit despre Sarmisegetuza și faptul că dorește să vină să o vadă m-a făcut să-l rog să-mi spună câteva gânduri pe care le-am consemnat aici. Convorbirea a avut loc în limba germană.

I. A. În cuvântarea ce ați rostit-o cu prilejul decernării medaliei de aur de către primarul orașului Ieri ați spus despre spațiul Mediteranei despre civilizația născută în jurul acestei mări în diferite țări și culturi cuvinte foarte aduce.

Eu insumi venind în Sicilia pregătindu-mi conferința ce am ținut-o aici mă gândeam la o comoară imensă spirituală purtată pe mai multe corăbii care sînt popoarele mediterane...

M. G. Mediterana este sufletul lumii. Civilizația de astăzi în cea mai mare parte se trage din cea mediteraneană venită și în România ca popor latin. Cele mai importante idei au trecut peste această mare vin prin această mare.

I. A. Albastrul Mediteranei este de-o covârșitoare împăcare: nu numai că se apropie de cel ceresc dar acesta din urmă pare a fi uns cu cel al valurilor ca în geneză albastrul mărilor de sus și albastrul mărilor de jos — aceeași mare mai intreruptă de firmamentul pe care strălucesc luferii soarele și luna.

În jurul acestei mări neamurile au pororit în fapt de seară să-și asculte sufletul să se cunoască prin tăcere și pacea cîntecelor. De la Homer la Virgiliu de la Roman Melodul la Dante și Eminescu să-mi fie somnul lin, la marginea mării Hyperionul lui Holderlin ce ar fi fără această mare fără acest Pont Euxin care este aceeași Mare care odihnește ospitalieră desul de mare ca pe ținem de țărniuri destul mică ne unească destul de depă unii de alții pentru a dezvolta în tihnă culturi proprii destul de aproape pentru a nu ne înstrăina sufletește unii de alții.

Care vi se par momentele de vîrf ale civilizației ale spiritualității venită în lume în această lume a Mediteranei?

M. G. Moment de vîrf este vremea antică în care se întimplă o fecundare de idei care se amestecă în vremea elenistă ducind la sinteze și ascensiuni la înnoiri și limpeziri. În această epocă iru clasicii lumii vechi. Atunci vedem aici Sicilia atîta din lumea unui Teocrit... trăgăcii și filosofii.

I. A. În veacul al cincilea i.e.n. cînd apar presocraticii adică enormul interes pentru natură: apa aerul focul văzute ca origine: dar în același veac în exil apare sinteza genezei: (In principio de Jean Danielou) legată de natură de pămînt de cosmos.

M. G. Al doilea moment înalt al spiritualității acestei lumi este cel legat de Evul mediu.

I. A. Pe această mare Mediterană pornesc spre istoria lumii celebrele scrisori pauline despre care ați scris...

M. G. De Evul mediu ține și cultura normanzilor și arabilor.

I. A. Marele nostru istoric și arheolog Vasile Pârvan care este și ctitorul Academiei Române de la Roma spune că ideea călăuzitoare a întregii noastre culturi românești este ideea romană înțelegînd prin asta faptul că poporul nostru de origine latină și-a ținut pasul prin veacuri în acest ritm echilibrat în această armonie și seninătate în acest apolinism spiritual solar atît de specific țărilor latine.

M. G. România este țară latină și face parte din acest spațiu cultural fără nici o îndoială ține de lumea acestor mari mișcări spirituale ale sufletului lumii mediterane. România arheologic ca om de știință mă interesează mult. Istoria este foarte frumoasă și importantă. L-am întilnit pe Vulpe elevul lui Pârvan la Istria. Îl cunosc bine pe Pippidi.

I. A. Are un fiu care îl continuă pe tatăl său.

M. G. Spuneți-i că l-am iubit pe tatăl său. A scris o frumoasă istorie despre Tiberius.

În Anglia civilizația latină este permanent apreciată și cercetată. Pe acest temei cred că sînt cu puțină contacte mai intense între învățați englezi și români, să ne vizităm reciproc șantierle arheologice.

Noi scriem despre șantierle arheologice românești des ne interesează sînt multe lucruri legate de romanitate în România prea puțin cunoscute.

I. A. Am băgat de seamă că știți pe de rost harta romană a României. Clujului de astăzi i-ați spus Napoca.

M. G. Napoca este foarte importantă, Sarmisegetuza, Callatis iar foarte foarte importantă este capitala Apulum capitala întregii Dacii cea mai importantă dintre toate.

I. A. Ați văzut-o?

M. G. Mi-ar face o imensă plăcere să o văd aievea, o văd acum numai pe harta romană a memoriei.

I. A. Ați scris atîtea cărți despre Imperiul roman. Traian a urcat în Transilvania...

M. G. Sint gata oricînd să vin să urc la Sarmisegetuza să scriu despre ea. De voi fi invitat vin cu plăcere și urc imediat la Sarmisegetuza.

I. A. Voi fi bucuros să fac tot ce se poate să veniți la Sarmisegetuza.

M. G. Cunosce Dobrogea, valul lui Traian, zidul roman pentru apărare. Trebuie însă stabilite între istorici legături mai adînci de bun priciteni.

I. A. Nicolae Iorga, istoricul nostru...

M. G. Îl cunosce și-l apreciez deosebit.

I. A. ... spunea într-o carte a sa Bizanț după Bizanț că am moștenit ca popor latin în răsăritul Europei latinitatea Bizanțului noi românii. Căci pînă la 841 Bizanțul este de limbă latină și avem în aceste veacuri la noi scriitori de seamă din spațiul nostru în limba latină cum sînt Ioan Cassianul Niceto de Remesiano, Dionisie Exiguul întemeietorul calendarului actual și alții.

M. G. Justinian împăratul își scrie în latină legile sau Theodosius. Desigur legătura culturii românești cu Bizanțul este foarte adîncă și se continuă pînă în veacul al 18-lea. Latinitatea a rămas în România. În o sută șaptezeci de ani a pătruns adine în Dacia latinitatea dar ea era mai veche și a rămas și după aceea: și în Anglia latinitatea invinsă dar ea a trăit mai departe ca în alte țări. Așa că ceea ce spune Iorga este adevărat. În Spania vizigoții n-au putut înghiți Spania latină.

România este un fenomen de rezistență și durată a latinității excepțională. Limba este mărturia cea mai grăitoare. Este un fapt excepțional al existenței poporului român.

Nu-i de mirare că latinitatea s-a păstrat, anormal ar fi fost mai degrabă dacă această latinitate s-ar fi stins. Dar ea a rămas și acesta este un fenomen normal dar de-o mare valoare.

I. A. S-au descoperit la Nicolțel și în Transilvania semne, necropole martirologii adevărind un creștinism timpuriu preconstantinian în spațiul nostru românesc.

M. G. Creștinismul este important că aduce și duce mai departe romanizarea. Ați păstrat tradiția bizantină pînă după secolul al 18-lea. Ați continuat aceeași lume romană. Romanitatea în România este continuată. Ar fi fost anormal să nu fi fost continuată.

I. A. Sint cuvinte minunate ce le spuneți despre noi. Vreți să veniți să urcați la Sarmisegetuza.

M. G. Dacă sint invitat vin imediat!

În acest fel dialogul nostru s-a intrerupt la masa hotelului Hops din Mazara, unde am fost găzduiți de neuitatul nostru prieten al Românilor sufletul întilnirii acesteia internațională poetul Rolando Certa, grăbindu-ne spre vechiul sanctuar și cetate Selinunte.

Transcriind acest dialog pe care l-am notat în grabă în carnetul de călătorie imi dau seama că unele expresii mi-au scăpat dar nu pot să nu mă bucur o dată în plus pentru cele spuse de această personalitate în istorie de rang european în ce privește latinitatea valoarea poporului nostru.

La scurt timp după dialog am primit într-un plic această fotografie a lui Michael Grant pentru revista Flacăra pe care o și publicăm. Cu certitudine că Institutul de istorie și arheologie sau Societatea România îl vor avea curînd ca oaspete pe acest prieten al latinității noastre.

IOAN ALEXANDRU

Mazara del Vallo — Roma — București
30 aprilie — 14 mai 1984

Cîntecul lăutăresc

de dragoste, despărțire,

regăsire și speranță

Am fost pe-acasă. Ploua. Ploua fără astimpăr. Din prispa casei mama urmărea ropotul ploii. Aștepta venirea mea. Cînd poarta s-a deschis, ochii ei s-au luminat și cîntecul pe care-l asculta cu sufletul izbăvit de îngindurare, parcă-i innoptase pleoapele. După cuvîntul „sărut mina mamă”, după ce m-am convins că a mai îmbătrînit, după ce m-a sfătuit să am grijă de sănătate, intrată deci în atmosfera copilăriei; am aflat ce cîntec îi însoțea așteptarea.

Așa mi-a venit ideea să stau de vorbă cu Gabi Luncă.

Iată-mă deci, înarmată să infrunt pe cea mai cunoscută reprezentantă a genului lăutăresc. Intrăm direct în subiect. O întreb ce părere are despre cîntecul lăutăresc pe care-l zice de la 13 ani. „Se degradează — vine prompt răspunsul. Cîntecul lăutăresc nu se poate cînta pe zone. El se cîntă la fel peste tot. Lăutarii adevărați cîntă pe înțelesul tuturor. Cuvintele se pronunță întregi și răspicat. Există azi cîntăreți tineri care au voce bună sau, cum spun eu, au gîtul format ca un instrument, dar ce folos dacă în loc să păstreze specificul lăutăresc preiau inflexiuni din muzica bănațeană sau, și mai rău, din cea sirbească. Lăutarii adevărați nu LĂLĂIE cîntecul”.

— Dacă-mi dați voie, aș face o remarcă. În cîntecul dumneavoastră grupurile de vocale sună mai mult a oftat. Un „of” inimitabil. Să fie unul din argumentele succesului pe care-l aveți?

— Eu nu am apucat dragul de mamă și de fiecare dată cînt în dorul ei. Acel oftat pe care l-ați descoperit este o adevărată ingenunchere în fața cuvîntului. Așa e cîntecul lăutăresc. Meșteșugul acestui gen este sufletul. La debut, cînd am intrat pentru prima oară în radio, o imitam foarte bine pe Maria Lătareșu. Numai că un membru din comisie a avut curajul să mă pună la cînta cum imi vine bine. Și am cîntat „Frumoasă-i nunta la țară”, cîntec lăutăresc. De atunci tot cînt. Astăzi mă gîndesc cine o să continue acest cîntec. Eu încep a îmbătrîni. Romica Puceanu la fel. Cine urmează? E greu de spus. Mi se pare că aveți dreptate. Muzica lăutărească se pierde.

— Spectacolele la care participați au o mare audiență la public, asta înseamnă că trebuie să se păstreze vesnie tînără această muzică. Oamenii au nevoie și de astfel de cîntece. Aveți texte lacrimogene care exprimă stări prin care trecem fiecare dintre noi.

— Majoritatea cîntecelor mele sînt legate de părinți și copii. Sint copii, și spun cu durere acest lucru, care, ca să aibă o scăpare trimit o scrisoare părinților și cu asta se cred scutiți de obligații. Dacă unul din cîntecele mele se aseamănă cu ce v-am spus, părinții aceluia copil mă vor iubi pentru că le cînt durerea. Cîntecul lăutăresc e dragoste, despărțire, regăsire și speranță. Pe mine, de cîntec m-a legat singurătatea. Cînt pentru însingurarea mamei care-și lasă copilul să plece de lîngă ea, tocmai ca să-i fie bine lui.

— Să revenim la acel impas în care, se pare, că se găsește acum cîntecul lăutăresc.

— El trebuie să circule așa cum l-au lăsat bătrînii lăutari. Publicul e cel mai exigent juriu.

— Puteți fi imitată?

— Au încercat. N-am nimic împotriva. Dar dacă o face cineva să o facă bine, nu așa încît să-mi fie rușine de copii. Eu vorbesc românește. Atunci cînd cineva mă imită prost mă simt ca o fintină peste care s-a pus un capac.

Ascultînd și consimțind la gîndurile soției, Ion Onoriu, recunoscut ca unul dintre cei mai buni acordeoniști, astimpără energia copiilor. Cîntă împreună și, după cum afirma soția sa, melodiilor pe care le aude de la lăutarii satelor, el le dă expresivitate însoțindu-le de-acl sublim dar și înăbursor mister lăutăresc. În acordeonul lui Ion Onoriu se-ascunde ceva din taina lui Fărămiță Lambru.

Ajuns în acest punct, dialogul nostru s-a încheiat. Caseta care ne păstra în atmosfera genului despre care încercam să aflăm câteva amănunte mi-a readus în minte imaginea mamei mele care aștepta oprirea ploii și venirea mea. Chiar cîntecul acela era de singurătate și așteptare. Tăcerea se așternuse peste grădina.

IOANA PROCA

O veste pentru iubitorii poeziei și muzicii

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra condus de poetul Adrian Păunescu,

la cererea celor ce-l iubesc,

ÎȘI REIA, LA SFIRȘITUL SĂPTĂMÎNII VIITOARE, ACTIVITATEA

Cenaclul va porni la drum pe itinerariul Focșani, Onești, Bacău, Piatra Neamț, Tîrgu Neamț, Roman, Pașcani, Iași, Botoșani, Dorohoi, Suceava, urmînd ca locul, data și ora spectacolelor noului turneu să fie concretizate cu organizatorii locali și aduse la cunoștință celor care le așteaptă. Completări la itinerariu se pot face doar pe baza unor solicitări sosite la timp.

Pentru a putea definitiva turneele următoare ale Cenaclului orice solicitare din partea organizatorilor locali trebuie să ne parvină pe cale telefonică (telefon 17 60 10 sau 17 60 20 interior 17 00, organizator Alexandru Medar) pînă marți 5 iunie.

Începînd cu 15 iulie 1984, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar intenționează să se afle, ca și în anii trecuți, printre minunații săi prieteni de pe litoralul Mării Negre.

Așadar,

CENACLUL FLACĂRA ÎȘI REIA ACTIVITATEA, urmînd a ajunge în jurul

datei de 15 iunie la Botoșani spre permanenta cinstire a lui Mihai Eminescu

Și dumneavoastră sînteți păgubașul!

• Chiar și „explicată”, risipa tot pagubă înseamnă • Un necaz numit bolț •

Un mod de a gândi

În Oltenița, ca și la Brăila sau Galați, grănicerii scriu scrisori cu pene de pescăruși înmuiate în cerneala fluviului și le expediază acasă legate de piciorul unui porumbel. Odată am văzut un porumbel înjugat la un astfel de zbor. În dreptul Olteniței, malul Dunării însă mi-a bătut un cui în suflet: e în uitare și în risipă. Din mal pină în dig și din dreptul Căpitaniei portului și pină la foșul strand, de care localnicii își aduc aminte cu nostalgie, găsești cam de toate, nu ai ordine nu: tevi, fiare de toate calitățile, sirme aruncate la întâmplare, stive de cărămizi transformate multe în moloz, lăzi cu geamuri sparte, zeci de butoaie de bitum topite și întinse pe mal ca o pecingine neagră, materiale care trebuiau cu siguranță să intre în operă undeva, care figurează probabil în niste fișe de evidență ale cutărușii gestionar iresponsabil, pontoane răsturnate, îngroapate pe jumătate în pământ, tufe de arbuști și mărcini pe sub care umbria șopirle, parime abandonate — dezordine păguboașă!

Îl întreb pe cantonierul care locuiește la cantonul C.F.R. cine gospodărește această zonă de mal? și aflui astfel că ea servește ca un fel de depozit Antreprizel (I.A.C.S.I.M.) București, care construiește aici, pe malul Dunării, o mare turnătorie pentru Șantierul naval. O iau astfel spre șantier și am norocul să stau de vorbă cu chiar șeful brigăzii, inginerul Adrian Tomescu, un bărbat tânăr, cu destule griji în spate, care mă privește blind, cu oarecare mirare descifrez eu din privirile sale, și care, înțelegînd pină la urmă rostul venirii mele aici, îmi răspunde: „Geamurile sînt deșeurii din timpul transportului. Noi am tot vrut să le valorificăm, măcar ca ștraifuri, dar n-am găsit beneficiar pe plan local. Și neavînd cui să le vindem, au rămas așa. Confecțiile metalice pe care le-am lăsat acolo, sub dig, au rămas, nu le putem folosi la lucrarea noastră din cauza unor nepotriviri dintre proiect și teren. Mă refer în special la ventilații. Nu le-am aruncat, le vom folosi la alte obiective: la turnătorie de neferoase, la centrala termică din zonă. Sirmele provin de la unii boloiși și pe acestea, ca și celelalte cantități de fier vechi, pe care nu-l vom mai folosi, le vom preda la D.C.A.”

— Totuși, dezordinea crește cu fiecare zi, alte materiale se adună... Cum va fi ea evitată în viitor?

— Am discutat aspectele astea în mai toate ședințele de lucru, am luat măsuri de stivuire a unor materiale, a unor deșeurii (cărămizi), și tot ce vom putea să folosim vom folosi. Ne obligă la o opoziție mai fermă față de risipă și noile instrucțiuni, metodologia de aplicare a acordului global: orice consum în plus de materii sau materiale se suportă de brigadă. O lucrare prost executată, de pildă, se reface, cum s-ar spune, pe gratis, cu suportarea contravalorii materialelor folosite. Toate aceste măsuri, prelucrate de noi cu toți oamenii șantierului, impun o atitudine mai responsabilă față de gospodărirea tuturor valorilor de pe șantier. Acolo unde nu s-a înțeles acest lucru, am luat și unele măsuri mai drastice: am imputat valoarea materiilor și materialelor risipite gestionarilor respectivi sau celor care s-au făcut vinovați de risipă, unor șefi de echipă.

Sigur, teoretic așa este, chiar și practic într-o oarecare măsură, dar imaginile întîlnite de noi contrastează încă într-un mod evident cu acest fel de a gândi și acțiunea față de evitarea oricărei forme de risipă. Acest fel de a gândi și acțiunea trebuie să-l însușească fiecare om care manipulează valori, care pune în operă valori, care creează la rîndul său valori. Fiindcă mai există pe alocuri un fel de a gândi păgubos: ei, zic unii, la atîtea milioane se mai pot risipi, acolo, cîteva zeci de mii. Da, dar acești largi la suflet fac o astfel de teorie pe buzunarul statului și nu pe propriul lor buzunar. Cînd acest mod păgubos de a gândi și acțiunea se îndreaptă împotriva propriului lor buzunar atunci nu o mai fac pe generoși, atunci sar ca arși, contestează, își motivează în fel și chip comoditatea, inacțiunea, delăsarea.

În urmărirea acestei idei ne-am mai deplasat într-un loc: la depozitul de fier al Centrului de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile, împreună cu tovarășul Nicolae Gheorghisan, secretar al Comitetului orașenesc de partid. Aici, în spatele stadionului orașului există acum un munte de fier vechi, care amenință să blocheze șoseaua. Unitățile depun aici deșeurile la întâmplare: spănușurile de fier amestecate cu cele de zinc sau cele de fontă cu cele de cupru, fără o selecție prealabilă, o selecție care se imune pentru refolosirea acestor materiale recuperabile. Faptul vorbește despre gîndirea încă neunitară, pe alocuri de-

fectuoasă a unor compartimente din cadrul unor întreprinderi, față de economisirea tuturor materialelor refolosibile, față de organizarea acestor importante activități. În acest vast proces de producție al societății noastre, în procesul de consum apar materii și materiale, deșeurii ce pot fi recirculate. Folosirea acestora, prin punerea la punct a unui sistem de preluare, colectare și redistribuire, devine un adevărat izvor de economie, cum lăsarea acestei activități la îndemina fiecăruia poate deveni un important canal de risipă de valori. Aici, în acest depozit metalele sînt descărcate care unde apucă, la întâmplare, acoperind vreo două hectare de teren bun pentru agricultură. Sînt, conform scripțelor, aproape 3 milioane de kilograme de fier. Din el nu se expediază decît un vagon la 2 sau 3 zile.

— De ce numai atît? îl întreb pe Vasile Vasile, șeful depozitului, un om plin de bunăvoință dar depășit de nevoi și de greutate.

— Nu avem vagoane, ne răspunde el; stația C.F.R. Oltenița este în modernizare și intră vagoane puține.

— În cît timp se va lichida acest fier?

— Dacă nu mai primim nimic, în doi ani și jumătate, cam așa cred eu.

Am pus această întrebare, fiindcă Oltenița, oraș care tinde către un loc fruntaș în întrecerea socialistă, ține parcă în spate acest depozit. Un depozit nou se va construi în afara orașului, dar asta abia de la anul. Un greifăr lucrează acum degeaba: încarcă un brat de fier și le mută la doi pași mai la o parte, cînd ar putea să le pună direct într-un mijloc de transport. Iar asta înseamnă tot risipă.

Ce rezultă din activitatea de sub ochii noștri? Că această activitate de recuperare nu mai poate fi lăsată la întâmplare, la îndemina oricui și la a fi făcută oricum. Ea trebuie să implice ordine, disciplină, organizare, știință chiar, flux continuu. Altfel, acțiunile noastre de combatere a risipei devin ele însele căi de risipă.

N. GRIGORE MARAȘANU ■

Totul se plătește

Cum nu risipa predomină aici, la Colibași, ar fi nefiresc să trecem cu vederea eforturile susținute ale întreprinderii de autoturisme de a economisi, recondiționa și refolosii multe și nevăzute materiale. Directorul general al Centralei de autoturisme, inginerul Simion Săpunaru, are griji, peste toate problemele care se ivesc în acest veritabil concern, să supravegheze și latura bunei gospodării, căci el este capul familiei, adică al centralei. Există o rigoare în aceste acțiuni salutare și din discuția purtată cu directorul comercial al I.A.P. Constantin Ivan, cu șeful serviciului tehnic, Constantin Necula, cu responsabilul cu normele de consum, Florea Ivan, și cu directorul tehnic al Centrului de cercetări (CCSITA), Gheorghe Paleru, pare limpede că măsurile inițiate nu sînt simple însemnări pe hîrtie. Ele reprezintă un program de lucru pe care conducerea îl urmărește din aproape în aproape și chiar face un act de ambiție din realizarea lui, nu de altceva dar anul acesta nu mai seamănă nici pe departe cu cel trecut.

Și cum n-adeuce anul ce-adeuce risipa, s-a hotărît ca tot ce se pierde să se transforme. În măsura posibilităților. Astfel, bucățile de tablă decupate din pavilionul mașinii sînt refolosite la fabricarea altor piese, precum extensorul de panou, priza pentru aer cald, suportul de susținere și altele. Nici capetele de bară nu se aruncă, ele fiind de folos în fabricarea unor piese de schimb. Prin unitățile Service, multe piese sînt recondiționate, cu griji și răbdare, reducîndu-se astfel necesarul de fabricație și realizîndu-se importante economii. Numai în primul trimestru al acestui an fondul de economii obținut prin recuperare, refolosire și reutilizarea pieselor se ridică la 69 071 000 lei, ceea ce, să recunoaștem, nu e de ignorat. Pentru firile suspicioase, trebuie să precizăm că astfel de piese nu se folosesc la mașinile noi livrate, ci, în exclusivitate, la reparații, în cadrul atelierelor Service. Cel ce-și așteaptă încă autoturismele pot fi, așadar, liniștiți. Nici deșeurile de silon rezultate din tapițerie nu sînt date la o parte. Printr-un acord cu UCECOM, acestea sînt revalorificate și reintrebuinate la diverse alte articole. Nu altfel se procedează cu piesele mașinilor-unele casate. Unele, mai puțin afectate, sînt reutilizate, altele sînt retratate și re-prelucrate. Astfel s-a ajuns la reducerea consumului de laminate finite prin oțel cu 1,3 tone/milion numai în trimestrul întîi al acestui an, față de întregul an precedent. Există, în fine, o adevărată politică de reducere a greutateii mașinii, susținută și sprijinită la nivelul întregii centrale. Intenția specialiștilor și a conducerii e ca greutatea autoturismului să

scadă în 1985 cu 62 kg față de 1982. Deocamdată, ne aflăm la mijlocul drumului. Evident, lucrurile sînt, aici, mai delicate, căci a reduce greutatea nu înseamnă a știrbi calitatea. Tocmai de aceea, politica aceasta, ca orice politică, a întâmpinat și unele dificultăți. E necesar, de pildă, să fie utilizate tot mai mult oțeluri cu caracteristici superioare (bifazice), lucru nu tocmai la îndemînă, fiindcă Ministerul Industriei Ușoare, prin institutul său de profil, ICEM, se află încă în faza de cercetare și asimilare, așa încît nu se poate spune că tratarea superioară a oțelurilor e desăvîrșită. Cum acțiunea continuă, și așteptarea e îndreptățită. S-a vorbit mult de introducerea maselor plastice, cu scopul de a înlocui metalul. Elanul și bunele intenții s-au lovit însă la un moment dat, de piedici insurmontabile, căci, la o repede ochire s-a constatat că e vorba de o falsă economie. Intrucît masele plastice erau mai scumpe decît metalul. Sigur că propunerea n-a prins viață, fiindcă nimănui nu-i convine să fie scump la țărîțe și ieftin la mîlai. Industria chimică, pricepînd în cele din urmă reticențele constructorilor de autoturisme, și-a reorganizat procesul de producție, astfel că miracolul se va produce: masele plastice vor avea calități superioare dar vor fi și mai ieftine. „Chimia nu înseamnă numai pungi de plastic”, îmi spune unul dintre interlocutori. E nevoie adică și de o orientare înspre produsele superioare, de înaltă calitate, care să poată concura cu metalele. Alte măsuri privitoare la diminuarea greutății mașinii au fost deja aplicate, cum ar fi reducerea „grosimii” geamurilor, altele sînt în curs. Oricum, situația actuală e îmbucurătoare, fiindcă mare parte din masele plastice vizate sînt deja omologate, așa încît cu toții sperăm să avem un autoturism ușor, rapid și elegant. Poate că va veni și vremea cînd vom putea compara mașina noastră cu fulgul de nea.

N-am început reportajul cu aceste inițiative demne de laudă pentru a escamota lipsurile și carentele. Ar fi fost însă nedrept să nu întorcem lucrurile pe ambele fețe, mai cu seamă că chiar factorii de răspundere din centrală și din I.A.P. vorbesc cu sinceritate despre risipa care încă se mai manifestă, chiar dacă aceasta nu se observă la prima vedere. Dar să le spunem lucrurilor pe nume. Nu rareori se întîmplă ca formatele din tablă să nu fie livrate ritmic. Pentru a nu opri producția, asta ar mai lipsi, întreprinderea este obligată să ia măsuri proprii și să înlocuiască formatul inițial cu altul, desigur neadaptat la dimensiunile pavilionului. Deșeurile sînt, evident, mai numeroase, risipa înfloreste. Pentru ca acestea să fie refolosite, e necesar un studiu suplimentar și oricum ineficient, intrucît nu vizează o operație de serie. Un impediment este și neutilizarea tablei în rulouri (cum deja se procedează la întreprinderea „Oltcit”), ceea ce face să scadă productivitatea și să sporească deșeurile. Este aceasta o carență de fond? Este, desigur, pentru că una e să-ți concentrezi forțele asupra a ceea ce te interesează și alta e să depui eforturi în plus. Un necaz real care are și latura lui anecdotică este cel pricinuit de bolțuri. Fabrica de la Topoloveni, furnizorul adică, produce bolțuri din masă compactă de metal iar nu, cum ar fi și firesc, din țevă. Ajunge în întreprindere, acestea urmează să fie ajustate, adică să li se scoată miezul spre a putea fi întrebuințate. Oricine își poate închipui cît metal rămîne pe dinafară și cîtă mină de lucru trebuie angrenată în acest proces care-mi amintește de celebra anecdotă privitoare la fabricarea macaroanelor: se la o gaură și se tăvăleşte prin aluat.

Nici axa planetară nu este de ignorat. Fiindcă nu se construiește la dimensiunile necesare, e nevoie de fiecare dată să se elimine așa-zisa porțiune de prelucrare. Ministerul Industriei Metalurgice ar trebui să continue eforturile de perfecționare a fabricației, intrucît e nefiresc să elimini de fiecare dată deșeurii cu care, apoi, să-ți bați capul cum ar putea fi refolosite. Și, pentru a duce sinceritatea pină la capăt, trebuie să spunem că, rar, foarte rar, risipa provine și din conceperea defectuoasă a unui produs ori altul. De regulă, astfel de deficiențe sînt depistate în faza de omologare însă, cînd se întîmplă totuși ca ele să se strecoare mai departe, se corectează la verificare, adică înainte de a intra în producția de serie, cum s-a întîmplat cu o defecțiune de închidere a oblonului la camionete. Aceasta ar fi risipa de fond, specifică fabricării autoturismelor. Ea ar putea fi completată cu alte aspecte mai generale, inerente oricărui proces de producție. O mică neglijență care duce la rebut, returnarea unui autoturism la export, suportată pe cheltuiala proprie, reparațiile survenite în perioada garanției (care n-au depășit niciodată, mi se spune, prețul de cost al autoturismului) și alte chestiuni de amănunt care, într-un fel sau altul, se simt la buzunarul Centralei. Directorul general Simion Săpunaru știe însă să strîngă baierile pungi și astfel nici n-ar fi posibil, fiindcă numai astfel lucrurile bune au reușit să plutească precum uleiul la suprafață.

RADU G. ȚEPOSU ■

Patru exemple

Primul exemplu. În urmă cu cîteva luni, la stația de asistență tehnică A.C.R. din Splaiul Independenței 204, al cărui șef e maistrul Vasile Ghinea, am cunoscut, numai pentru că s-a nimerit ca ei să treacă pe-acolo cu treburi de serviciu, cîteva oameni cu funcții de răspundere în cadrul acestei instituții care este Automobil Clubul Român. Putem vorbi astfel mai cu seamă pentru că n-avem mașină, iar în locul arătat ne aflăm din aceleași motive pentru care veniseră și ei acolo. Inginerii Năstase Cîmpean, Mihai Ardeleanu și Liviu Stoican ne-au spus că începînd din acest an atelierul A.C.R.-ului nu mai au voie să execute decît anumite lucrări, zise de mecanică rapidă, pentru altele cetățeanul avînd a se adresa mecanicilor de la Dacia Service. Printr-o astfel de dispoziție se întîmplă, bunăoară, ca într-o comună cu vreo 2 000 de mașini cum e comuna Amărăștii din Dolj, unde A.C.R.-ul a construit un atelier tocmai avînd în vedere numărul mare al acestor mașini, cetățeanul să fie nevoit să meargă, pentru o segmentare de motor care poate fi făcută și acasă, vreo 50 de kilometri pină la Craiova și tot atîția la întoarcere. Și numai o dată. Dacă el merge prima oară pentru a-și repara motorul mașinii, e obligatoriu din punct de vedere strict tehnic să parcurgă după aceea vreo 500 de kilometri și numai după această probă se poate prezenta a doua oară la Craiova pentru ca motorului să-i fie strînsă chiulasa. Bătinînd drumul către capitala județului îl își consumă benzina.

Al doilea exemplu. Vorbeam cu Nicolae Oprea, din comuna Budești, județul Călărași, gestionar la ceea ce se cheamă, foarte interesant, Centrul de piine. L-am întrebat, în treacăt, dacă piinea e făcută chiar la Budești. Răspunsul s-a dovedit mai complicat decît mă așteptasem. În Budești a existat brutărie, ce-i drept, pină în august '83, cînd s-a desființat pentru că mergea cu combustibil lichid. Tot de-atunci a început transformarea ei pentru a o face să funcționeze cu carbuni. În mai multe reprize de muncă alternată oportun cu pauze cit se poate de odihnitoare, operația a fost executată cam pe jumătate pină la sfîrșitul lui '83. Continuarea ei în '84 n-a mai fost însă finanțată, cu toate că mai era de lucru doar vreo două săptămîni. Și piine se aduce la Budești de la brutăria din Fundeni. Un tractor cu remorcă pleacă din două în două zile și aduce între 800 și 1 000 de piini plimbate 20 de kilometri. Un transport dus și întors costă 450 lei, dacă se are în vedere și închirierea vehiculului, nu numai prețul motorinei. Piinea deși se vinde cu preț obișnuit, e foarte scumpă, de fapt.

Al treilea exemplu. Inițiativa laudabilă de a face ca autobuzele să meargă cu gaz metan a dus, fără îndoială, la o economie de motorină și benzină, dar e de cercetat în continuare raportul dintre această economie și cantitatea de metal necesară construirii tuburilor montate pe acoperiș, care le dau înfățișarea unor dromadere. O soluție mai bună a fost găsită la Institutul de învățămînt superior din Oradea, unde sub conducerea profesorului Teodor Maghiar s-a alcătuit în anii din urmă, din cadre universitare și studenți, o echipă redevabilă de inventatori. Soluția cercetătorilor de la Oradea micșorează substanțial volumul acestor recipiente, ducînd la economii însemnate de oțel și spre deosebire de tuburile uriașe care îngăduie funcționarea doar pe întinderea a 10 kilometri, după care e necesar să fie reincarcați, aceeași soluție despre care ne vorbește profesorul Teodor Maghiar asigură deplasarea unui autobuz pe durata unei zile de lucru.

Al patrulea exemplu, dintr-alt loc pe unde s-a nimerit să ajungem în ultima vreme, l-am notat în comuna Vidra, din județul Vrancea. Primarul acestei comune, Nică Micu, împreună cu viceprimarul Oancea Dorică, au ținut să ne arate, ajutîndu-se de cîteva cifre, cît de necesară ar fi redeschiderea căii ferate înguste care există încă între Odobești și Vidra, a cărei funcționare a fost suspendată în urmă cu mai mulți ani. Această cale ferată a fost, cît a fost, un mijloc de transport ideal din bazinul forestier al Țării Vrancei către întreprinderea de prelucrare a lemnului din Odobești, ca și pentru călătorii rare de la Odobești puteau merge mai departe, cu trenul, pină la Focșani. Dar iată cifrele. În fiecare an, U.F.E.T.-ul transportă 226 000 de metri cubi, ceea ce înseamnă 240 000 de tone. Dacă lemnele ar fi încărcate în tren la stația Burca, eficiența economică ar trece de 8 milioane. Dacă ele ar fi încărcate la stația Cuculeți, unde a și existat, de altfel, un depozit, s-ar cîștiga prin comparație cu transportul rutier 7 milioane și 150 000 lei. La rîndu-i, C.L.F.-ul transportă anual, deocamdată numai cu camioanele, 450 de tone. Dacă ar mișca tonele astea cu trenul, i-ar rămîne un cîștig net de 75 000 de lei. În sfîrșit, zilnic trec dinspre satele Țării Vrancei, prin Vidra, către Odobești și Focșani, 30 de autobuze cu călători.

ELIADE D. ■

Cea mai nobilă preocupare a omului este omul

ONORATĂ INSTANȚĂ
A MORALEI

● De la Platon și Kant la traficul de influență! ●

Șeful de scară

Și-au dorit mult, foarte mult un copil. Aveau complexe și viața li se părea nedreaptă. După ani de zile de tratament la cabinetul de sterilitate, ea îi propune sotului să crească o nepotică rămasă orfană în urma cutremurului. După cîteva luni însă în cel mai frumos ianuarie al vieții lor vine pe lume Oana Claudia.

M.S. povestește ca și cum lucrurile s-ar fi petrecut ieri. Este echilibrată și ponderată.

„În urma acestei situații pe nepotică a luat-o mămica, rămînînd ca noi să ne creștem cu mare bucurie fetița noastră...” Dacă lucrurile s-ar fi oprit aici dacă viața era mai blîndă cu M.S. era lesne de condamnat egoismul părinților față de nepotica aceea care își făcuse datoria bucurîndu-i pentru cîteva luni, o bucurie lăcîc, de tranzit, desi, e adevărat, nimeni nu știa că va mai fi o bucurie mare pe nume Oana. Potrivite astfel, calculele sînt meschine.

Dar viața continuă.

„Despărțirea celor două fetițe s-a făcut de la suflet la suflet: am zis mereu că datorită venirii ei în casa noastră se dătoază și venirea pe lume a micutei Oana, am vrut să le creștem în continuare pe amîndouă dar mămica mea era de părere că ne va fi greu cu doi copii. A luat-o la țară, și așa are o bătrînețe singură. Apoi am contractat un apartament pe care să-l lăsăm Oanei. Ne gîndeam că a venit foarte tîrziu și poate că sănătatea și vîrstă nu ne va permite s-o vedem cu nepotei, și atunci să-i asigurăm locuința.”

Anul 1981. Urmău să se mute în locuința contractată, în bd. Gării, într-un apartament cu numărul 1, ca un început frumos.

Viața continuă însă nu la fel.

„Copil aveam, liniște și înțelegere deplină în jurul micii ființe aveam, dar bucuria noastră nu a durat. În mai moare soțul meu. În bloc m-am mutat singură. Fetița am dat-o la grădinița săptămînală, n-o puteam trimite la mama, în Vrancea, fiindcă nu eram în stare să mă despart de ea. Grădinița e la dotă stația de uzina unde lucrez. „Tractorul”.

○ Văd în fiecare zi, că pe la poarta grădiniței trec. De la moartea soțului meu mă descurc greu din retribuție, se duce mult pe rate. La I.C.V.L. la C.A.R., am cheltuit cu inormmintarea. În ciuda greutăților, întreținerea la grădiniță nu mi se pare mare, copilului îi merge foarte bine, este educată ca lumea și îngrijită. Este

comandanta șoimilor, a luat locul I la fața județeană a Festivalului Cîntarea României, unde a recitat *Copiii lumii pace vor*. Dar necazul nostru cel mare pleacă din altă parte. Să nu mă judecați greșit nu fug de obligațiile care-mi revin. Zilele noastre, ale Oanei și ale mele, sînt așa cum sînt, cum ni le facem, ne chibzuim pe măsura posibilităților, ca să trăim curat, demn. De cînd am dat fetița la grădiniță nu am rămas niciodată restantă la întreținere. Am considerat însă că fetița fiind acasă doar patru zile pe lună, adică numai duminicile, nu e normal să plătesc întreținerea pentru două persoane. Am cerut șeful de scară să fiu scutită, dar nu m-a înțeles. Am plătit doi ani, iar anul acesta l-am rugat din nou...”

Asadar, viața continuă cu șeful de scară. Dar măsura lucrurilor nu mai este aceeași. Nimic nu mai este important în viața lui M.S. Anii de tratament, nașterea Oanei, apartamentul contractat, memoria sotului, grădinița aceea minunată din Brașov, de lingă Tractorul, poezia recitată de fetiță, totul a devenit un moft. Cel mai important rămîne șeful de scară. Abuziv, lipsit de omenie. El nu este șef peste treptele scării, ci peste cei ce calcă aceste trepte. Probabil că în sinea lui tinjește la altceva. Probabil că își repetă în fiecare zi că merită mai mult de la viață. Probabil că ia treptele scării drept metaforă a unei ascensiuni în stare să-i bucure sufletul. Are putere. Dispune. Umilește. Intră cu bocancii.

„L-am rugat pe șeful de scară să mă scutească măcar pînă în luna martie, cînd scap de ratele C.A.R.-ului, dar mi-a replicat: dacă nu ești în stare să îți crești, dă-l la stat, cine te-a pus să-l faci! Aș fi vrut să se crape pămîntul să intru în el de durere și rusine. Ce stie el despre viața mea, despre chinul meu, despre durerea mea? Din clipa aceea simt că nu mai sînt eu, simt și plecarea celui drag ca o apăsare pe suflet de care nu mă pot vindeca. Doar atît vă rog să-mi spuneți: dacă pentru cele patru zile trebuie să plătesc întreținere?”

Legea e clară: și pentru copiii care vin acasă numai duminica se plătesc întreținerea, deci ceea ce vi s-a întimplat vreme de doi ani nu este un abuz. Limpezimea legii nu se referă însă și la bocancii cu care trîpăie șeful de scară în saculețele oamenilor. Din păcate, lipsa de omenie și de bună-cuviință rămîne dincolo de prevederile legii.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Cronica șoselei

După clipele de fericire

Erau împreună de șase ani și se înțelegeau de minune. El, muncitor constructor, ea, soră medicală. Suportau greutățile inerente vieții cu stoicism și erau optimiști în privința viitorului micii lor familii. Ceea ce întuneca existența tinerilor erau relațiile proaste dintre părinții fetei și ai băiatului. Cuscii ajunseseră aproape să se urască. „Într-o bună zi o să vezi, Ileano, cum o să se împace și bătrînii noștri. Noi o să-i unim, nu altcineva”. Se părea însă că totul este ireconciliabil. Cearta survenise exact în ziua cînd tinerii își uniseră destinele. Părinții băiatului nu o suportau pe fată, iar cei ai fetei pe băiat. De ce? La această întrebare nu puteau da un răspuns concret. Așa... pentru că Marcu putea face o partidă mai bună, iar Ileana putea găsi, și ea, un fecior mai de soi. Aceste justificări, așa-zise pentru public, aveau însă un substrat, și anume, partea materială a problemei. Tinerii însă chibzuiau, harnici, au reușit să-și cumpere un apartament, să-l mobilizeze, dar tot ce întreprindeau era considerat ca puțin, de proastă calitate, de prost-gust de către părinți. În șase ani cuscii nu se întîlniseră niciodată în casa tinerilor. Din cînd în cînd mergeau ei, separat, să-și viziteze părinții. „Vor cu tot dinadinsul să ne despartă, asta e, Marcule. Nu pot înțelege cum pot parca în suflet atîta dușmănie?”

Cînd băiatul, într-un accident de muncă, și-a pierdut un braț, anatema a fost aruncată, cum era și de așteptat, de părinții acestuia împotriva Ilenei. „Numai ea ți-a adus nenorocirea. Ai fi putut merge la facultate, dacă nu-ți sucea ea capul. Auzi, să te însoară la 21 de ani?” „Mamă, mie mi-a plăcut serioasă asta de copil. Mă simt mîndru cînd văd că de pe urma mea a ieșit ceva trainic, durabil, ce va dăinui ani și ani.” „Povești de adormit copiii. Nu zidar am vrut noi să te vedem, Marcule!” Băiatul a reușit să-și „repare” brațul cu ajutorul unei proteze. I s-a dat o muncă ceva

mai ușoară și a reînceput lucrul. Bineînțeles că în primele luni a fost greu, dar voința și dirzenia tînarului au învins. Momentul cînd doctorii au declarat că Marcu poate conduce cu proteza lui chiar mașina, pe care o cumpărase de ocazie înainte de accident, a coincis cu nașterea copilului. Un băiat voinic și frumos precum părinții. „Și viața asta, Marcule, tare ciudată e. Cînd te lovește, cînd îți dă cele mai mari satisfacții”. Evenimentele din familia tinerilor n-au muiat deloc sufletele părinților. Dimpotrivă, parcă i-a îndirjit și mai mult. „Asta le mai trebuia acum, un plod. N-aveau destule beleele și așa”, remarca tatăl fetei, într-o discuție cu un prieten. „Voi, în loc să le dați un pic de ajutor, faceți tocmai pe dos. Iartă-mă, nea Mihai, că-ți spun așa. Parcă n-ar fi copiii voștri. Iar nepotul, l-am văzut ieri, e tare frumuseț. Să știi că-ți seamănă la ochi”. Mihai, bătrînul, ridică, neîncrezător parcă, ochii fixați în pămînt spre interlocutor. „Crezi că imi seamănă?”

„Convinge-te personal, ce mai aștepti?” Bătrînul se ridică de pe bancă fără să spună un cuvînt și intră în casă. Încep tratativele. Fiecare la părinții lui. Copilul, micuțul Iulian, a fost puntea de legătură, liantul care a reunit familiile ce se dușmăniseră mai rău ca în Corsica, ani de-a rîndul. S-a fixat și ziua sîrbătorii evenimentului împăcării, această „plăcere a certurilor”, cum o numește Musset. Ușor de imaginat în ce stare de spirit se aflau toți. Cînd s-au revăzut în casa tatălui băiatului, bătrînii nu și-au spus nimic. S-au îmbrățișat, în timp ce lacrimile le curgeau șiroaie. „Ce proști am fost, singurii noștri copii și să-i persecutam atît!”. Toată seara cit a durat petrecerea, bătrînii, spre satisfacția Ilenei și a lui Marcu, s-au invirtit numai în jurul lui Iulian care, parcă realizînd că s-a întimplat ceva deosebit, gingurea și își manifesta, mai zgomotos ca niciodată, veselia. Pe la 1 noaptea toată lumea s-a urcat în mașină. Marcu la volan, Ileana cu copilul în brațe, în dreapta soțului, iar cei patru bătrînii s-au înghesuit în spate. „Feciorul tăii, parcă nu-i bine să mai plecăm de-acasă. Aveți loc să dormiți cu toții la mine. Ai băut și cam mult... Să nu pățim ceva...”. „Mă simt bine, tată, nu-ți fă griji”. „Nu se poate să nu veniți puțin și la noi, cuscule. E doar aci, aproape”. Pînă la urmă interveni Ileana. „Hai, Marcule, dă-i drumul, ce mai stai!” Bătrînul a renunțat să

Omul — interioare de conștiință

În loc de provocare, un pariu național

Dacă aparatele, tehnicile de tratare și medicamentele inventate de doctorul Florea Dinu din Cimpina sînt ceea ce pretinde inventatorul lor că sînt, profitabil pentru țară și pentru sănătatea oamenilor este ca ele să fie cuprinse grabnic în producția de serie a avuției naționale. Dacă, dimpotrivă, ele nu au nici o valoare practică, firesc este să le trecem în banca de idei și să așteptăm ca altcineva, altcîndva, să le folosească expresia tehnică adecvată, eficientă.

Și într-un caz și în celălalt, operabilă și onestă nu poate fi decît certitudinea. Am rămas în Cimpina două zile și de-aș fi continuat să stau încă o sută de ani n-aș fi putut să împărtășesc lumii decît tot o părere intrucît, așa cum a fost conceput și organizat laboratorul sau cum s-o fi numind din Bulevardul Culturii 27 nu poate și nu va putea niciodată furniza certitudinii inatacabile la nici una din cele două variante ale alternativei. Am așteptat aproape trei ore în holul din clădirea nouă a spitalului orașenesc și mă luase durerea de cap, într-atît de prost întreținut mi se părușe și de neadecvat funcționarului unuia sălaș de sănătate. Lingă mine, pe banchetă, la fel ca și mine aștepta sfîrșitul ședinței COM al cadrelor medicale un țaran din Maramureș. Avea un ochi care nu se mai desahidea și gura strîmbă și tot căuta să intre în vorbă cu oricine era dispus să-l asculte. El mi-a zis: Eu plec. M-am lămurit. Nu e pentru mine. Am rămas ca mi-a plăcut holul. Faină lucrare... Da, și doar amîndoi vedeam același hol. El văzuse un palat; eu — o încăpere promiscuă.

Iluzorie mi se pare de asemenea practica așa-numitelor comisii oricît de lung le-ar fi titlul și care se străduiesc în decurs de cîteva ore să afle adevărul prin sondaje și subtilități într-o activitate de cercetare care prin specificul ei se nutrește și se împlinește din eșecuri, reveniri, tatonări, succese parțiale și întrebări, mereu alte întrebări. O comisie în răstimpul de cîteva ore pe care-l are la dispoziție nu poate, la rîndu-i, emite decît tot o părere sau mai multe păreri, în nici un caz certitudini, iar noi avem nevoie numai de certitudini. Așa e în știință. Din întrebări și răspunsuri, oricît ar fi de subtile întrebările, nu poți afla decît nivelul de subtilitate a celui întrebant sau măsura în care cultura lui generală se potrivește cu a celui cîre interoghează care este una, iar valoarea cercetării în sine alta.

S-au investit pînă acum aici peste trei milioane de lei și maniera care ar specula inabilități de comportament, de exprimare sau alte defecte personale ca să obțină negarea a tot ce s-a făptuit n-are nimic de-a face cu interesele economiei naționale și riguroasă științifică. La Cimpina, conform sistemului actual, vin bolnavi din toată țara, trimiși de rude, prieteni, colegi sau atrași de rumeare și zvon și fișele lor sînt întocmite de însuși inventatorul. Un binevoitor îl poate scoate pe Florea Dinu, pe baza fișelor întocmite de el, genial. Un răuvoitor, speculînd chiar viciul de concepție a organizării care îi conferă acestuia dreptul de a fișă, poate să-și manifeste suspiciunea și să acuze de șarlatanie. O astfel de întemeiere are ca scop tocmai privarea la sfîrșitul sfîrșitului de probe indubitabile și într-o direcție și în alta și imposibilitatea obținerii unei concluzii inatacabile. Continuînd astfel producem în proporție de masă prozelitii sau cirtitori și nici măcar o singură dată adevărul ultim. Iată ce propun, ca să obținem în final certitudini, nu păreri; fără a se investi un leu în plus, fără a se crea nimic nou; se modifică numai concepția: la Cimpina să fie trimiși o parte din bolnavii din centrele mari, conduse de profesori doctori, mă refer la centrele universitare, București, Iași, Craiova, Tirgu Mureș, Timișoara, Cluj-Napoca, unde se înregistrează boala, cauza ei, evoluția etc., etc. Bolnavul cu diagnostic clar formulat este trimis la Cimpina unde intră în tratamentul doctorului Florea Dinu. La sfîrșit, nu doctorul Dinu constată starea bolnavului, ci tot clinica, respectiv profesorul care l-a trimis. Se asigură astfel o testare riguroasă și mai ales temeiurile creșterii investigațiilor și după un an finalizarea într-o concluzie științifică, nu după ureche, a utilității intervențiilor amintite. Acest sistem nu dăunează nimănui și este conceput în interesul adevărului științific, al rigurii, și demnității profesionale.

NICOLAE CRISTACHE ■

P.S. Aflăm că pe plan local doctorul Dinu i s-a interzis folosirea invențiilor sale. Interzicerea este expresia neputinței de a construi, a naște, a crea și n-a fost niciodată soluția înțelepților.

Intervină. Prea erau toți pentru plecare.

„Să nu creadă cumva că nu vreau să mă duc la ei”, gîndea bătrînul. Oricum, cu o proteză în loc de braț la nici patru luni de la obținerea permisului, după ce ai băut nu mai știi cite pahare de vin, bere și alte licori, cu mașina supraîncărcată nu poți să te aștepti la nimic bun, mai ales că Marcu apăsă și zdrăvan pe accelerație. După lovirea pomului, autoturismul s-a rupt exact în două. Ocupanții din față, cu jumătatea dinainte, iar cei din spate aruncați la 20 de metri împreună cu partea din spate a mașinii. Sînt în viață toți, internați la spital, doar bietul Iulian, scăpat din brațele mamei, n-a rezistat impactului cu solul pietros și a murit. Ce repede se transformă clipele de fericire într-un dezastru.

VICTOR BEDA ■

Dincolo de aparențe

Etica în... particular

Indiferent de materia pe care o predă, dascălul îi învață pe elevi nu doar tainele naturii, evoluția societății, științele exacte, artele etc., ci și cum să trăiască și să se comporte în societate.

Să ne imaginăm cum le-ar fi vorbit profesorul de istorie Ionel Crăciunescu din Focșani elevilor săi, dacă ar fi trebuit să le țină o prelegere despre etică. Categorie, ar fi explicat mai întii etimologia cuvîntului, care vine de la grecescul „ethos” — însemnînd „caracter, moravuri”, apoi le-ar fi spus că etica este știința despre morală, despre normele de comportare care reglementează relațiile dintre oameni...

Se înțelege de la sine că le-ar fi adresat îndemnul de a se comporta, în orice împrejurare, corect, ireproșabil...

Da, cam așa ne putem închipui că s-ar fi petrecut lucrurile la catedră. Așa este firesc, așa trebuie să fie un dascăl, nu doar bine instruit, ci și ferm convins de justetea ideilor pe care le inoculează în conștiința elevilor, el însuși constituind cel mai demn exemplu personal, în privința moralei, demnității, cum bine îi cu-

noaștem și pretuim pe cei mai mulți dintre dascăli noștri.

Se întimplă însă, din păcate, și excepții.

Un cetățean din comuna Bordești, județul Vrancea, s-a prezentat într-una din zile la căpitanul Ion Iordache, locțiitorul șefului Miliciei Municipiului Focșani. Desțul de sfios, ca și poată intra direct în subiectul problemei pentru care venise, dar și cătrînit din cale-afară, după cum i se putea citi pe față, semn că-l mistuia pe dinăuntru gîndul unei fapte necurate, în săvîrșirea căreia devenise, dintr-un fel de complice moral, o victimă materială, a ținut să spună adevărul, indiferent care vor fi urmările, pentru că el socotea, acum, în ceasul al doisprezecelea, că necinstea, tot necinste rămîne.

„D-apăi, cum să vă explic eu, ca să mă înțelegeți — a început omul, sovînd, reținîndu-l teama, dar îmboldindu-l indignarea, că ambele senzații îl stăpîneau în acele clipe. Am zis, ca părinte, să încerc să-mi ajut fata, într-un fel, ca să intre la liceu. Cineva ne-a îndrumat către domn’ profesor Crăciunescu. Dumnealui a spus că ne garantează intrarea la liceul industrial, dar ne costă 10 000 lei. I-am dat banii, n-am mai stat pe gînduri, însă fata a intrat pe meritul ei. A reușit la examen, fără să fie nevoie de vreo intervenție, iar domnul profesor Crăciunescu mai pretinde încă 80 litri vin. Spune că dînsul ar fi aranjat, însă nu cred, nu avea pentru ce să aranjeze, dacă fata a știut...”

Ofițerul l-a ascultat cu atenția cuvenită, mai ales în astfel de cazuri complicate, iar verificările întreprinse de el, apoi cercetările definitive de către locot. major Vasile Mocanu și ulterior de procuratura locală au demonstrat că într-adevăr, pentru profesorul de istorie Ionel Crăciunescu una era etica la catedră, unde putea vorbi oricît despre Socrate, Platon, Kant s.a. și alta în particular, cînd nu-i mai păsa de sensul cuvîntelor „caracter, moravuri”, nici de ansamblul de norme morale, nici de influența nocivă pe care o exercită asemenea practici murdare în mintea copiilor întrați prin „aranjamente” în diverse școli, nici de consecințele personale, pe care le atrage după sine traficul de influență — pentru că aceasta este incriminarea juridică a faptelor comise de profesorul respectiv.

MIMI GROZAVU ■

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

Un loc liber

pentru... Blaga

● „In România știu că există două statui ale marelui poet și filozof Lucian Blaga. Una la Cluj-Napoca, în parcul orașului, alta, în satul său natal, Lancrăm. Statuia din Cluj-Napoca, foarte frumoasă, inițial a fost plasată bine în fața localului bibliotecii universității, actualmente piața Gheorghiu Dej. A fost însă mutată, nu știu din ce considerente, în parcul orașului într-un loc mai dosit și mai puțin circulat. Cu câțiva ani în

urmă, în fața localului Operei și Teatrului Național din Cluj-Napoca, în partea dreaptă din fața intrării a fost plasată statuia lui Eminescu. În partea stângă locul este liber. Nu credeți că statuia lui Blaga ar trebui plasată aici? Nu le-ar sta bine celor doi titani ai gândirii și poeziei românești unul lângă altul, în fața unor instituții de cultură ca teatrul și opera din Cluj-Napoca? !” (Dr. Petric Nicolae, Timișoara, strada Fucsic nr. 2)

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● O măsură dreaptă: Aflăm de la DPMOS Călărași că sesizarea Mariei Melente privitoare la situația tatălui său Achim Dumitru din satul Rasa, comuna Grădiștea, s-a dovedit întemeiată. Dosarul de pensionare a zăcut luni de zile la C.A.P. Rasa, motiv pentru care s-a luat măsura ca vinovații acestei întârzieri să restituie pensionarului drepturile de pensie neincasate pe o perioadă de 6 luni de zile.

● Inginerul Valentin Popescu din Breznița-Moțru, județul Mehedinți ne descrie, cu lux de amănunte, ce înseamnă să fii călător și să apelezi la serviciile autogării din Strehaia: mai întâi, constată că nu există persoane și deci nici plăți care să indice direcția și ora plecării curselor; nici șoferii de pe autobuze nu te ajută, neobosindu-se să afișeze diagramele cu direcția plecării. Așa încât nu-ți rămâne decât să colinzi și să întrebi, din autobuz în autobuz, în care mașină ar trebui să te urci. Dacă ai noroc să afli în termen, prinzi cursa, dacă nu... Lăsăm concluziile pe seama celor în drept!

● O piine ciudată ne-a adus la revistă Tico Vasile din București, bd. Bucureștii Noi nr. 62, scara A, etaj 3, apartament 5, sector 1. O avea tăiată în două. Pe dinafară arăta ca orice piine, pe dinăuntru însă, ca o zebra. Ne-a informat că face parte din sortimentul piine fără sare și că a cumpărat-o de la centrul de piine situat în complex comercial „Minerva”. Ne-ar interesa și pe noi care dintre producătoare au scos pe piață nesărata zebra în ziua de 7.04. a.c.

● Trustul județean I.A.S. Giurgiu ne comunică rezolvarea favorabilă a solicitării lui Ion Mocofanu din comuna Mirșa în sensul că omul și-a primit drepturile convenite și pentru zilele în care nu fusese retribuit.

● „In revista «Flacăra» din 23 Iulie 1983 a apărut articolul «Să folosim stenografia modernă», articol care redă convorbirea prof. Gh. Bosianu, inițiatorul unei metode originale de stenografie, și autor. Am considerat că învățarea stenografiei îmi va fi de un real folos și am început să caut cursul de stenografie al profesorului Bosianu. Încercările de până acum au fost infructuoase. De aceea, vă rog să mă ajutați ca, prin publicarea acestor rânduri, să-mi procur acest curs apărut în 1978 la Academia Ștefan Gheorghiu”. (Suptă Călin Dan, comuna Hălmașiu nr. 119, județul Arad).

● Consiliul popular al sectorului 3 București ne anunță că cererea Vioricăi Falica de a fi reincadrată la întreprinderea „Stela” a fost rezolvată favorabil.

● Reținem propunerea lui Ion Popescu din București privind salvarea teilor înfloriți de la devastările la care au fost supuși în anul trecut: să se organizeze, cu concursul responsabililor de cartier și de stradă, echipe de voluntari care să împiedice pe răufăcători să devasteze teii înfloriți. Eventual, membrii acestor echipe să fie împuterniciți să aplice amenzi.

● Mărturisim, stimată Gh. Tezeza din Crevedia de Dimbovița, că și nouă ni se pare absurd că un copil până la 9 luni de zile să nu aibă dreptul la zahăr! Prin urmare, nu poate fi vorba de vreo lege în acest sens, ci, mai degrabă de birocratism sau anume stări abuzive. Motiv pentru care îl rugăm și noi pe cel în drept să ia convenitele măsuri!

● Direcția de organizare, control, personal-invățământ, retribuire a M.I.M.U.E.E. ne comunică, privitor la sesizarea adresată revistei de Cornelii Beldiman și Dragu Gabriel că s-a aprobat transferarea acestora în interesul serviciului începând cu 1.05.1984.

● Ion Dunăreanu din București, strada Luduș nr. 54, primea liniștit, după o viață de muncă, pensia calculată de oficiul sectorului 6, din strada Popa Tatu. S-a pomenit însă cu o poprire asupra pensiei dată în circuit de circumscripția financiară a sectorului 3. Intrucit omul nu știa de unde-i vine mărșăla a obținut de la judecătoria o hotărâre judecătorească

din care rezulta că e o gresală, deci că nu are de plătit amendă respectivă. Cu toate acestea, i se rețin în continuare sumele poprii în loc a-i fi restituiți banii din urmă. Dacă lucrurile stau așa cum le relatează petentul rugăm să se procedeze la repunerea imediată în drepturi!

● Ionică Iunca din Brătești, județul Buzău, tânăr de 23 de ani, își cam pierduse speranța când s-a adresat revistei noastre. Operat de inimă fiind avea de rezolvat și alte probleme, cum ar fi casa și buletinul de Brașov unde lucra. Ne mulțumește că a fost deservit de aceste griji la intervenția revistei, după cum mulțumește forurilor locale care l-au înțeles și ajutat.

● Consiliul popular județean Vaslui: „Cu privire la scrisoarea adresată revistei «Flacăra» de Jeni Grasu din Birlad, prin care solicită sprijin pentru a i se repartiza un apartament de la IEPAM unde este om al muncii soțul său și sprijin pentru a fi încadrată în muncă, vă comunicăm că ambele cereri au fost rezolvate favorabil. Solicitanța lucrează în prezent la secția coovare a cooperativei meșteșugărești «Elanul» Birlad”. Mulțumim organelor locale pentru promptitudinea și înțelegerea cu care au ajutat-o.

● De reținut (de către cei în drept) sesizarea unui grup de oameni ai muncii de pe platforma industrială Ghencea București care reclamă circuitul mașinii 173 „după bunul plac al șoferilor”. Vin și cu un caz concret: pe 28 martie a.c., orele 16,45, autobuzul cu nr. 1149, care nu avea nici jumătate din capacitate încărcată nu a oprit în stația „Relon-Panduri”. Următoarea mașină a sosit la 17,05 și de aci condițiile infernale de călătorie. Cum nu fac prima sesizare de acest fel, numeroși semnatari sint puțin sceptici că se va găsi ac de cojocul indisciplinei celor ce deservesc această linie. Sperăm că măsurile ce vor urma acestui semnal îi va bucura.

● UJECOOP Prahova, Comisia județeană a cooperativelor de credit ne face cunoscut că s-a rezolvat sesizarea lui Ion Gheorghe din Ploiești, aprobându-i-se în adunarea generală a membrilor cooperatori, restituirea fondului social.

● Ne scrie un tată, muncitorul Ghiță Varadi din Oradea, strada Căminului, cartier Iosia: „Copiii din această zonă nu au nici un parc de joacă, cartierul fiind destul de mare și aglomerat. În lipsa acestuia își văd de ale lor pe malul apei Peța, unde sint o groază de șerpi, care au venit până în preajma blocurilor. În cazul unui accident, nici nu ai cum anunța spitalul, cartierul nefiind racordat încă la rețeaua telefonică deși are 4 ani bătuti pe muchie!” Nu vi se pare și dv., stimatei edili orădeni, că, într-adevăr, copiii a acestui cartier sint cam oropșiți?

● Consiliul popular municipal Galați ne anunță că problema Luminitei Topală a fost rezolvată, fiind încadrată la cooperativa „Ighena” sectorul spălătorie și curățătorie chimică.

● Înțelegem din scrisoarea lui Aurelian Bobocel din București, Alea Mozaicului 23, bloc 33, apartament 97 că în perimetrul Socolului — Pantelimon nu există nici un cinematograful. Faptul că în această zonă muncesc și trăiesc peste 60 de mii de oameni ar merita efortul găsirii unei soluții pentru rezolvarea problemei.

● „In frumosul parc Trivale a fost construit un teatru de vară. Municipalitatea ne-a asigurat că aici vor avea loc spectacole în aer liber, după cum, de două ori pe săptămână va cînta fanfara militară. Au trecut de atunci aproape doi ani, timp în care teatrul de vară a devenit un loc unde nu se întîmplă nimic. Întrebarea noastră (n.n. — și a noastră!) este următoarea: cînd se va auzi primul sunet de trompetă pe scena teatrului de vară, cînd ne vom bucura de spectacole în aer liber?” (Ionescu Anton, Pitești)

● Consiliul popular al municipiului Reșița ne comunică măsurile ce urmează a fi transmise în viața de către EGCL

Reșița pentru rezolvarea problemelor ridicate în scrisoarea trimisă revistei de Elena Strunoiu: igrișia și condensul se vor rezolva pînă la sfîrșitul lui august a.c.; izolarea terasei — pînă la sfîrșitul lui iunie, cu condiția ca terasa să fie eliberată de zecile de antene fixate pe ea; lipsa apei calde — pînă la sfîrșitul lui mai, prin remedierea spîrturilor existente în subsolul tehnic al blocului, care în momentul de față este inundat. N.N. Termenele sint clare. Așteptăm onorarea promisiunilor.

● Ne scrie un părinte să intervenim, să-l ajutăm să-și

ducătorul auto Trifan Constantin a accidentat 8 oi, faptă pentru care i s-a încheiat proces verbal de constatare a contravenției. Carnea rezultată din animalele accidentate a fost valorificată în comuna Fălcu, rezultînd suma de 3505 lei pe care conducătorul auto a depus-o la C.E.C. La data de 28.04. a.c. cetățenii au fost despăgubiți de ADAS cu 4870 lei, sumă în care s-au inclus și cei 3505 lei rezultați din carnea vindută, mai puțin Sirghi Ioan care a primit suma de 1415 lei de la Trifan Constantin și Onofrei Vasile, care și-a luat acasă animalele accidentate.

pectoratul municipal București — Miliție nu face cunoscut că în urma verificărilor efectuate, Chița Elena, sora semnatei scrisorii adresate revistei, Neagu Lucreția, a fost identificată și redată familiei.

● Organul jurisdicțional din cadrul I.T.A. București a admis contestația lui Ghiță Ștefan, șofer la autobaza IV Craiova și a anulat prin actul 1633 din 24 X 1983 procesul verbal de amendă care îi fusese încheiat de organele de control I.T.A. pentru niste defecțiuni la mașină, defecțiuni de care în fapt nu se făcuse vinovat. Circumscripția financiară Craiova, care primise între timp procesul verbal pentru executare, nu consideră această anulare legală, cerînd o hotărîre judecătorească. De mai multe luni s-a creat un adevărat carusel al adreselor fără însă ca problema să fie soluționată. Este oare nevoie ca, pentru a-și dovedi din nou nevinovăția, Ghiță Ștefan să bată și la ușile bunalului?

● Consiliul popular județean Gorj ne face cunoscut că tovarășii din conducerea I.F.E.T. au dovedit înțelegere față de situația lui Victor Lătoiu, șofer la Unitatea de mecanizare, transporturi și construcții forestiere Tîrgu Jiu, dîndu-i transferul pentru a lucra ca mecanizator pe un tractor autoforestier în parchetul de exploatare Hărăboru, comuna Schela.

Pagină realizată de GEORGETA ȘTEFĂNESCU

Poșta redacției

Constantin Ștefan — Ghergheasa (Buzău): În situația dv. puteți primi pensie și din sectorul asigurărilor sociale ale membrilor C.A.P., urmind ca sumele rezultate din pensile mulțate să nu depășească nivelul pensiei de asigurări sociale convenite în cazul în care întreaga activitate ar fi fost prestată într-o unitate de stat. Ioan Laslau — Zlatna (Alba): Nu se mai poate să fiți revizuit medical, intrucit ați depășit vîrsta de 60 de ani. Maria Dragomir — Iași și Dumitru Pitaru — Mătăsari (Gorj): Puteți veni ori cînd în audiență la redacție, la secția „Problemele omului”

I. Ionescu — București: Reveniti cu un memoriu scris clar. Constantin Ioniță — Ploiești: Dacă ați fost încadrat înainte de efectuarea stagiului militar, perioada respectivă constituie vechime în muncă. Lucreția Trombițaș — Gherla: La Oficiul de evidenta documentelor de asigurare Eleonora Chirea — Drăgănești de Vede (Teleorman): În sectorul C.A.P. soția nu poate primi pensie de urmaș după soț. Angela Ilie — Galați: Vă informăm la notariatul municipal. Moise Pirnuță — Rucăr (Argeș): După dispunerea măsurii de ocrotire, în baza hotărîrii de incredințare a minorei, puteți beneficia atît de alocația de întreținere lunară, precum și de alocația de stat pentru copii. Gheorghe Ioniță — Tirgoviste: Așteptați hotărîrea instanței de judecată. Cristian Pop — Tg. Mureș: Consultînd revista „Învățămîntul liceal și tehnic profesional nr. 3/martie 1984” vă lămurim asupra problemelor care vă interesează. Ion Mihalache — Răcăuți (Bacău): Dispoziție legală în sensul celei la care vă referiți nu există.

MARGA NEDELEA

Multa hotărâta în scrisoarea adresată revistei
Mă numesc Costică Dafinoiu, am 30 de ani, locuiesc în Brăila și sint antrenor la „BOX CLUB” Brăila. Cu ani în urmă am activat ca sportiv de performanță în cadrul acestui club, obținînd rezultate dintre cele mai bune în competițiile interne și internaționale, ceea ce a făcut și face ca numele meu să fie cunoscut iubitorilor de sport din țară și de peste hotare.
În ultima perioadă, cîțiva prieteni și colegi m-au întrebat în mai multe rânduri dacă sint în criză de popularitate și dacă pentru a le reaminti de mine celor care m-au cunoscut, am cerut ca postul de radio „Europa liberă” să-mi facă „publicitate”. Le-am răspuns că nu înțeleg despre ce vorbesc, dar ei mi-au întors spatele disprețitor.
Mai tîrziu, am aflat că „Europa liberă” îmi dedică în cadrul unor emisiuni de muzică, unele melodii, ca fiind solicitate de o persoană care m-ar cunoaște.
Apelez la amabilitatea revistei „Flacăra” pentru a informa pe toți care mă cunosc și au încredere în mine, din țară și străinătate, că am rămas același om cîntîc, care mi-am făcut și continui să-mi fac datoria față de poporul și țara mea, apărînd prin luptă sportivă culorile patriei mele.
Iată de ce îmi repugnă „publicitatea” ce mi se face de cîțva timp de către „Europa liberă”, post de radio care urmărește interese străine popoului român și ai cărui trepăduși își cîștigă piinea amară a trădării pogrind și calomniînd patria noastră.
Lor și altora de seama lor le interzic să se mai folosească de numele meu pentru a-și realiza emisiunile lor pervertite.
Vă mulțumesc!

Vă scriu, cum!
Costică Dafinoiu

Mult stimată tovarășe Adrian Păunescu,

Mă numesc Costică Dafinoiu, am 30 de ani, locuiesc în Brăila și sint antrenor la „BOX CLUB” Brăila. Cu ani în urmă am activat ca sportiv de performanță în cadrul acestui club, obținînd rezultate dintre cele mai bune în competițiile interne și internaționale, ceea ce a făcut și face ca numele meu să fie cunoscut iubitorilor de sport din țară și de peste hotare.

În ultima perioadă, cîțiva prieteni și colegi m-au întrebat în mai multe rânduri dacă sint în criză de popularitate și dacă pentru a le reaminti de mine celor care m-au cunoscut, am cerut ca postul de radio „Europa liberă” să-mi facă „publicitate”. Le-am răspuns că nu înțeleg despre ce vorbesc, dar ei mi-au întors spatele disprețitor.

Mai tîrziu, am aflat că „Europa liberă” îmi dedică în cadrul unor emisiuni de muzică, unele melodii, ca fiind solicitate de o persoană care m-ar cunoaște.

Apelez la amabilitatea revistei „Flacăra” pentru a informa pe toți care mă cunosc și au încredere în mine, din țară și străinătate, că am rămas același om cîntîc, care mi-am făcut și continui să-mi fac datoria față de poporul și țara mea, apărînd prin luptă sportivă culorile patriei mele.

Iată de ce îmi repugnă „publicitatea” ce mi se face de cîțva timp de către „Europa liberă”, post de radio care urmărește interese străine popoului român și ai cărui trepăduși își cîștigă piinea amară a trădării pogrind și calomniînd patria noastră.

Lor și altora de seama lor le interzic să se mai folosească de numele meu pentru a-și realiza emisiunile lor pervertite.

Vă mulțumesc!

făcă și fata cea mică un rost, după cele 10 clase, undeva, la vreo întreprindere prahoveană. Se numeste Ștefan Ion, e din Băicoi — strada Crișan nr. 17 și are 4 fete. A muncit la I.G.C.L. Cimpina și a fost pensionat pe caz de boală, operat de 3 ori de ulcer. Le este greu cu fata care stă acasă, deoarece n-a intrat la liceul comercial. Rugăm pe cel în măsură să o ajute pe Maria să se califice într-o meserie, scăpîndu-l astfel de griji și pe tatăl bolnav.

● Primim mulțumiri din partea dr. Gheorghe Ursu din Năsăud pentru apariția în coloanțele revistei a sesizării trimise. În sfîrșit, „Buletinul Oficial” a fost nu numai dinamizat, dar omului i s-a rezolvat chiar problema, restituindu-i-se suma solicitată.

● Miliția județeană Vaslui ne comunică rezultatul verificărilor efectuate pornind de la scrisoarea trimisă revistei de un grup de cetățeni din satul Rîncești, comuna Fălcu. Într-adevăr, s-a constatat că pe 22.XII.83 con-

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

Bate fierul cît e cald!

INTELIGENȚA
ROMÂNEASCĂ
ÎN ACȚIUNE

• O modalitate de tratament în cazul fiecărei specialități • Soarele pus la treabă! •

Acupunctura — ora H

Pornind de la o realitate asupra căreia revista noastră a mai atras atenția, și nu o dată — raritatea cabinetelor de acupunctură, vaste zone geografice neacoperite, aglomerație — datorate slabei organizări sau lipsei de interes din partea unor foruri sanitare, am rugat mai mulți specialiști să explice ce stă în calea extinderii acupuncturii.

La Spitalul de neurologie și psihiatrie din Oradea se folosește acupunctura pe scară largă, s-a introdus și un sistem de evidentă și urmărire a bolnavilor astfel tratați, prin fișe tipărite de acupunctură. Sute de cazuri îi confirmă eficiența, în măsura în care metoda se aplică în perfectă cunoștință de cauză, cu profesionalism. Insuși directorul spitalului, doctorul în științe medicale TRAIAN MICU, medic primar neurolog, care a participat și la Simpozionul internațional de acupunctură, moxibustione și anestezie prin acupunctură de la Beijing, în 1979, a utilizat-o la vreo 300 bolnavi de lombosciatică, nevralgii trigeminale, pareze faciale, paralizii ale nervilor periferici și alte afecțiuni rebele la tratamentele clasice. Unele nevralgii cronice cauzate de intoxicații medicamentoase au cedat după una sau două ședințe.

— Firește — subliniază doctorul Mircea — există și limite, întocmai ca la orice schemă terapeutică: medicina nu cunoaște remedii universale! Așadar, fără a nutri speranțe exagerate, nefundamentate științific, trebuie reținut că acupunctura, chiar în situațiile cînd nu elimină cauza bolii, ci doar manifestările ei exterioare, simptomatice, acordă, totuși, în afara unei ușurări temporare, și o foarte necesară perioadă de răgaz, pauza de medicamentare atât de necesară pentru dezintoxicare.

— Ce vă stînjenește în aplicarea acupuncturii?

— Lipsa de aparatură românească. Straniu, brevete românești există, de asemenea capacitatea tehnică de producție (aparatura nu este complicată defel, nu ridică nici un fel de probleme de import), și totuși nu s-au produs la noi decît rare și răzlete prototipuri. Practic, fiecare acupunctur se vede redus, dacă mă pot astfel exprima, la mijloace artisanale. Eu rămîn totuși convins că problema se va rezolva. În fond, pe plan tehnic este un fleac, dar cineva trebuie să ia treaba în mînă, fiind vorba de contracte — care însă s-ar dovedi pe deplin rentabile, dată fiind cererea mare. Și aici la Oradea, la Institutul de învățămînt superior, există forte tehnice care ar putea fi puse la treabă... dacă le-ar cere cineva. O altă deficiență: lipsa de contact permanent, de schimb și experiență între acupuncturii din țară. De o revistă nu dispunem (deși „Juxul” nu ar fi prea mare, considerînd audiența largă și aria de cuprindere în continuă expansiune a acupuncturii), dar nici măcar în publicațiile existente, de pildă cea de medicină internă, nu apar articole despre acest subiect, ceea ce îl obligă pe practicieni să lucreze mai mult sau mai puțin izolat, „pe cont propriu.” Un simpozion național la cîțiva ani o dată nu rezolvă problema.

Revenind la eficiența acupuncturii (în limitele clar indicate mai sus; ea nu reprezintă un panaceu), să informăm despre unele rezultate de excepție obținute pe această cale la spitalul din Oradea. Astfel, medicul principal de psihiatrie MARGARETA CZIRA ne relatează despre un bărbat de 45 de ani, alcoolic cronic internat fără folos de vreo zece ori pentru dezalcoolizare, cu semne atestate în laborator de hepatită cronică evolutivă de natură toxică, motiv pentru care nu se mai putea tenta deconștientarea la alcool prin mijloace clasice. Cu atât mai dramatică era situația cu cît omul avea nevastă, copil, o meserie bună. Cînd totul părea pierdut, s-a încercat acupunctura. Doar zece ședințe (plus doze reduse de tranchilizante și medicație de protecție hepatică) au izbutit acolo unde toate celelalte metode au dat greș. Fostul bolnav se simte și azi excelent, nu a mai recidivat, „este un om care zîmbește și se bucură de cărți”. Cazul, cu totul inedit, a fost prezentat și la un simpozion științific național.

Un alt caz ieșit din comun a fost acela al unui bolnav de hipertensiune arterială, 22 cu 12 la brațul drept și 16 cu 10 la cel stîng! Deși internat în spital mai multe săptămîni bolnava nu a răspuns la nici unul din tratamentele cunoscute, inclusiv medicamente de import. În cele din urmă, cîteva ședințe de acupunctură au provocat, în 14 zile, revirimentul mult așteptat, tensiunea stabilizîndu-se perfect, după cum au relevat și controalele ulterioare, la 16 cu 10, ceea ce la vîrsta ei era perfect normal. Repetăm, aceste două ultime cazuri sînt de excepție, dar nu și sutele la care ne-am referit mai înainte. Așadar, noi argumente în favoarea unei acupuncturi practicate cu profesionalism și în limite raționale.

Același este și punctul de vedere al unuia din cei mai consecvenți și mai competenți promotori ai acupuncturii în țara noastră, doctorul în științe medicale Constantin Ionescu-Tirgoviste, șef de lucrări la Clinica de boli de nutriție și metabolice din București: „Aplicarea acupuncturii acolo unde nu este indicată ar anula efor-

turile făcute la noi în ultimii ani pentru introducerea în practica medicală. Despre utilitatea ei, în aceste limite, aproape că nu mai merită să vorbim.”

Din modestie, interlocutorul nostru nu ne spune că recent a fost solicitat de profesorul I.P. Schädle din Elveția, președintele Societății internaționale de medicină alternativă cu sediul la Zürich, să facă parte din comitetul de redacție al unei noi reviste de acupunctură, pe care această societate, cu sprijinul Organizației Mondiale a Sănătății, intenționează să o publice în curînd în mai multe limbi „în tiraj de masă”, după cum se arată în scrisoarea profesorului Schädle. Despre nivelul științific al revistei vorbește și faptul că va fi condusă de fostul redactor-șef al uneia din cele mai prestigioase reviste medicale din lume, „Brain Research”.

O problemă deschisă relevantă de interlocutorul nostru:

— De cîtiva ani s-au organizat cursuri de inițiere în acupunctură la Centrul de perfecționare a personalului superior sanitar de pe lângă Ministerul Sănătății, dar a fost ignorată de învățămîntul medical. În unele țări, ca Franța, Finlanda, Italia, Republica Socialistă Cehoslovacă, se țin asemenea cursuri în facultăți, fie incluse în programă, fie facultativ. La noi nu. Există însă premise ca în 1984—1985 să înceapă să se predea noțiunile de acupunctură la Institutul medico-farmaceutic București (mi se pare și la Timișoara), la solicitarea studenților. Se scrie azi atîta despre această tehnică medicală în literatura de specialitate de peste hotare, încît apare firesc ca să fie încorporată în bagajul de cunoștințe al viitorului medic, care, chiar dacă nu o va practica, îi va cunoaște indicațiile și limitele, o va putea prescrie pacienților.

— O considerați drept o specialitate aparte?

— Nu, ci ea o modalitate de tratament în cadrul fiecărei specialități. Ilustrative în acest sens mi se par cursurile introductive de acupunctură pe care profesorul G. Litarczek de la spitalul Fundeni le ține anesteziștilor. Deși același reputat specialist care predă anestezia clasică a introdus în cursul său și acupunctura; de pildă în cazurile de alergii la medicamente ea poate scoate din impas pacientul supus intervenției chirurgicale. Practic, acupuncturii mai ales de către medici formați într-o anumită specialitate și nu de generalști, le va oferi baza științifică și discernămint necesar.

— Care este situația aparaturii de acupunctură și a acelor?

— Privind acele, există o invenție românească. Am experimentat chiar eu acele, fiind consultat asupra oportunității brevetului. Calitatea este comparabilă cu a acelor chinezești. Așteptăm. Să sperăm că nu va trece prea mult timp — așa cum din păcate s-a mai întîmplat — între brevete și trecerea în fabricație. Cunoscut bretele românești și de aparate de electroacupunctură, eu insumi posed unul, dar mai sînt și altele. Trebuie mai multă inițiativă din partea forurilor competente: să selecționăm cel mai bun aparat și să-l fabricăm în serie, inventatorii nu o pot

face singuri! La Cluj-Napoca există o fabrică de aparatură medicală care s-ar putea achita de această sarcină. Mai sînt și alte posibilități, important este să demarăm! Personal, am sub tipar o carte de electroacupunctură, așa că medicii ar dispune de documentația necesară, presupunînd că li s-ar pune la dispoziție aparatura.

Doctorul în științe medicale DUMITRU CONSTANTIN nu este numai unul din practicienii acupuncturii în specialitatea sa, neurologia, dar și un atent cercetător al bazei sale teoretice — un teren larg și relativ puțin defrisat, acupunctura rămînd încă, în parte, o știință empirică. Astfel, doctorul Constantin a stabilit corelații între efectele acupuncturii și funcționalitatea sistemului nervos, a elaborat concepte privind bazele ei biologice, cum ar fi conceptul de electroreglare, a abordat rețeaua de meridiane și punctele de acupunctură ca un sistem primordial de funcționare și apărare a tuturor sistemelor vii. Totodată, a conceput aparate pentru acupunctură.

— Dacă se mai observă o anumită rezistență din partea unor apreciați specialiști — ne spune doctorul Constantin — aceasta se datorează în mare măsură faptului că unii practicieni, mai ales de medicină generală, fac afirmații mai puțin responsabile, inclusiv în presă, despre virtuțile acupuncturii. Sînt puși pe drumuri oamenii care nu prin acupunctură se vor tămădui. Evident — pentru a rămîne la specialitatea mea — nu pot fi astfel tratate sechelele grave encefalopatie, miopatiile, scleroza în plăci etc. Există limite care nu se pot trece. Personal i-am remarcat însă eficiența, posibilitățile pline de promisiuni în tratamentul paralizilor faciale chiar de 6—12 luni, rebele la tratamentele clasice (ele nici nu se mai recomandă dacă pînă la șase luni au rămas fără rezultat). De asemenea, se obțin vindecări în lumbago acut. Aș mai putea da multe alte exemple, pornind însă de la ideea de bază că și această tehnică terapeutică are atît posibilități, cît și limite. Avantajul ei: evită medicamentele, această armă cu două tăisuri.

— Ce sugerați pentru promovarea ei?

— Eforturi susținute pentru completarea noțiunilor privind baza științifică, teoretică a acupuncturii; asigurarea unei baze materiale adecvate (nu e deloc complicat), deci fabricarea la noi de ace și aparate; predarea ei în facultăți.

Medicul primar IOAN TELEIANU, directorul Centrului de perfecționare a personalului sanitar superior, subliniază că în ultimii doi, trei ani centrul a organizat cîteva cursuri de inițiere în acupunctură, la care au participat circa 400 medici din toată țara. Cum trebuie acționat mai departe, în afara acestor cursuri?, l-am întrebat.

— Eu nu cred în unități medicale profilate doar pe acupunctură, intrucît această nu constituie o specialitate aparte, ci se cere încorporată cu pricepere și luciditate (în toate acele tehnici terapeutice unde se pretează) în cadrul unităților medicale de asistență existente. Abia după ce va crește substanțial numărul medicilor inițiați în acupunctură se va pune problema și a unei unități metodologice de acupunctură. Pentru moment, chiar și pentru cursurile noastre, din păcate, cam ducem lipsă de materiale de informare, de cărți și reviste străine; ne descurcăm cum putem, xeroxăm, copiem, multiplicăm. Oricum, grație cursurilor de inițiere ținute de medici foarte bine pregătiți, ideile de bază ale acupuncturii își fac loc, încetul cu încetul,

în rețea. Uneori, înseși direcțiile sanitare județene, de pildă cea din Neamț, ne solicită să primim la cursuri tot mai mulți medici.

— Totuși, din constatările noastre, acupunctura își croiește drum prea încet. Întinse zone geografice rămîn cu totul neacoperite, la sate (și cîte sute de dispensare comunale avem!) nu se practică mai deloc. Sintem de acord că ea nu reprezintă o specialitate aparte. De altfel, chiar așa se practică la noi în multe cazuri, profilată pe anumite direcții: bunăoară, medicul primar Vasile Iacob din Sibiu o folosește numai pentru surditate, doctorul Matei Miron de la policlinica Bucur din București — în special pentru combaterea redutabilei arterite obliterante etc. Dar iată, în multe situații, probabil majoritatea, singurul lucru pe care l-au obținut medicii a fost îngăduința de a o aplica în policlinici... pe timpul lor liber, ca un fel de favoare personală. Nefiind inclusă în norma lor, rămîne s-o practice mai mult printre picături.

— În adevăr, se impune ca problema dezvoltării acupuncturii să intre mai mult în atenția și preocuparea direcțiilor sanitare județene. As vrea să subliniez că absolut nici o opreliște legală nu se opune acestui spor de preocupare. Poate nu toți o știu, dar conducerea Ministerului Sănătății s-a declarat de acord ca această metodă să fie practică de medici după absolvirea cursului de perfecționare în acupunctură. Astfel, biroul executiv al consiliului de conducere al Ministerului Sănătății a arătat, la 17 iulie 1981, că „homeopatia și acupunctura nu reprezintă specialități medicale, ci metode de tratament pe care le poate însuși și aplica fiecare medic în specialitatea în care este pregătit și confirmat”. Deci cadrul legal pentru promovarea acupuncturii există, totul depinde de inițiativa locală, de înțelegerea și dinamismul direcțiilor sanitare județene.

Totodată — este de părere interlocutorul nostru — Direcția asistenței medicale din Ministerul Sănătății ar putea să asigure îndrumarea și controlul activității de acupunctură în teren cu ajutorul specialiștilor consacrați de acum, absolvenții ai cursurilor de la Centrul de perfecționare. Se pot face astfel evaluări competente (în momentul de față această activitate, pe teren, este foarte slabă, dacă nu inexistentă — n.r.) și se pot stabili programe de evaluare eventual și prin Institutul de balneofizioterapie, în al cărui profil intră, oarecum, și acupunctura și în sinul căruia ar putea lua naștere și un nucleu de cercetare.

În concluzie, în lumina celor de mai sus, revenim asupra cîtorva propunerii simple, de bun-simț, reînnoind firul altor articole din „Flacăra”, care merită readuse în atenție. În adevăr, în ciuda unor progrese reale în inițierea medicilor — pe care le-am consemnat cu satisfacție — această valoroasă tehnică medicală nu-și găsește răspîndirea pe care o merită. Așadar:

● Se poate accelera valorificarea brevetelor românești pentru aparatura strict indispensabilă.

● Asimilarea cunoștințelor poate începe încă în facultățile de medicină, în scopul sensibilizării viitorilor medici.

● Nu se simte nevoia unor noi organisme sau centre metodologice, pentru moment, ci a folosirii cadrelor existente (vreo cîteva sute) pentru o acupunctură practică cu profesionalism și discernămint, la îndemîna oricui.

LIONEL NIȚESCU ■

Prima stație solară pentru deshidratarea produselor horticoale

Institutului de cercetări și proiectări pentru valorificarea legumelor și fructelor îi revine meritul de a fi realizat, pentru întia oară în țara noastră, o stație pilot pentru deshidratarea produselor horticoale, folosind în acest scop conversia energiei solare în energie termică. Instalația a fost concepută și proiectată de un colectiv pluridisciplinar, alcătuit din inginerii O. Burtea, S. Girbu, C. Bulbuc, R. Criocoveanu. Ea a fost amplasată în a doua jumătate a anului trecut în incinta Întreprinderii Agricole de Stat „30 Decembrie” din județul Giurgiu.

Arhitectura edificiului amintește pe cea a obișnuitelor case solare, acoperișul, cu o înclinație de 38 de grade, confruntîndu-se cu instalația de absorbție a helio-energiei. Pe această suprafață heliofilă de circa 100 metri pătrați sînt instalați captatorii, temperatura aerului încălzit atîngînd aici, în zilele de vară, valori de pînă la 70 de grade. Pentru perioadele mai reci sau cu insolație redusă, instalația poate apela la o sursă suplimentară cu combustibil clasic.

În interior, clădirea este prevăzută cu o instalație de colectare a aerului cald și pentru dirijarea lui ca agent termic la deshidratarea legumelor și fructelor. Interesant de arătat că stația este prevăzută totodată și cu o instalație de stocare a căldurii extrem de utilă în perioadele de intensitate a radiației solare. Aici aerul încălzit este recirculat cedînd căldura unui compartiment, din rocă de granit. Pe această bază, stația pilot își poate prelungi durata de funcționare cu 6 ore.

Fructele și legumele destinate deshidratării sînt depozitate în tunelul de uscare, compartiment cu un ventilator și cu o sursă auxiliară de energie. Întregul regim de funcționare a clădirii solare este urmărit și dirijat de la două panouri de automatizare.

Stația pilot a fost testată în perioada august-noiembrie 1983 cînd, prin folosirea concomitentă sau alternativă a energiei solare și a celei convenționale, a fost deshidratată o cantitate de 2.100 kilograme fructe și legume proaspete (în aproximativ 600 ore de funcționare). De notat că utilizarea energiei solare a permis desfurarea lentă a procesului de deshidratare (9 ore față de 4 ore cît durează același proces în cazul instalațiilor industriale). Prin folosirea exclusivă a soarelui au fost uscate frunzele de pătrunjel, iar prin combinarea celor două surse, prunele, morcovii și strugurii pentru stafide.

Bilanțul termic final a evidențiat rentabilitatea deosebită a instalației. S-a

ajuns astfel la concluzia că datorită aportului energiei solare la procesul de deshidratare, consumul de combustibil clasic a fost de 2.628 kg. Avîndu-se în vedere întreaga cantitate de combustibil cheltuită în perioada celor 600 ore de funcționare, s-a putut stabili că, în asemenea instalații, se pot realiza economii de combustibil pe seama energiei solare de pînă la 30%. Ceea ce, evident, nu e deloc puțin!

Interlocutorul nostru, inginerul Octavian Burtea, ne-a mai pus la dispoziție o nouă informație de ultimă oră: ca urmare a experienței pozitive dobîndite la I.A.S. „30 Decembrie”, Institutul de cercetări și proiectare pentru valorificarea legumelor și fructelor, în colaborare cu ICSTEERM, a elaborat proiectul unei instalații solare de capacitate industrială (o tonă de produse deshidratate în 24 de ore) ce urmează să fie amplasată la Stațiunea de cercetări și producție viticolă din Groaca. Noutatea o constituie și faptul că de data aceasta sursa suplimentară de combustibil o vor constitui în exclusivitate deșeurile agricole, eliminîndu-se în totalitate combustibilii lichizi și gazoși.

Este un exemplu, între altele, privind modul în care întreprinderile productive pot realiza economii substanțiale folosind uriașul izvor de energie ce ne sosește zilnic și pe gratis din centrul sistemului nostru planetar.

LIVIU TIMBUS ■

Ultima linie dreaptă înaintea europenelor

• „Cine va câștiga mijlocul terenului, va avea în mină o carte foarte tare” •

Mircea Lucescu:

„Ne așteaptă o treabă grea, dar vom face față”

— Gata de plecare, Mircea Lucescu?
— Gata. Băieții s-au adunat, miine dimineață (n.n. vineri), plecăm spre Italia. Vom juca la Florența și la Milano, după care vom trece în Olanda pentru un ultim stagiu de pregătire înaintea startului europenilor. Totul e calculat: în 10 iunie vom fi la Lyon, 40 de kilometri, pe autostradă, de Saint Etienne. Știu ce urmează: de ce la Lyon?

— Exact: de ce la Lyon, când meciul cu Spania din 14 iunie se va disputa la Saint Etienne?

— Te aștepti la un răspuns surpriză, nu? Degeaba. Vom locui la Lyon pentru că n-am găsit la Saint Etienne ce-am căutat, adică un spațiu de cazare liniștit și confortabil.

— Și totuși această plecare spre Italia a apărut în ultimul moment. De ce?

— Datorită încheierii campionatului și cupei, tot programul echipei naționale a trebuit modificat. Inițial, reunirea lotului fusese stabilită pentru data de 13 mai. S-a revenit însă și ne-am intrunit abia în 24. Foarte târziu. Apoi, ca să fiu și mai explicit, au căzut amicalele cu Algeria, pe care le aveam în plan, pentru 26 și 29 mai. În aceste condiții, am optat pentru propunerea venită din Italia. Desi timpul ne presează, vrem să facem lucrurile bine.

— Mă ferți: de ce ne presează pe noi mai mult decât pe ceilalți?

— Tocmai pentru că noi am strâns lotul mai târziu decât ei. Poste tot au fost campionate normale, băieții noștri însă au fost siliți să joace, pentru a încheia sezonul, într-un ritm sufocant. N-au avut nici un moment de respiro.

— Și e rău?

— Nu știu cum să-ți explic, nu e rău, e altceva. În '70, de pildă, înaintea Gualajerei, am renunțat la cupă. Acum, am jucat totul și nu cred că-am greșit. Dar situația e fără precedent. Trebuia odată și odată să punem piciorul în prag și l-am pus. Dar, fără să dau, experiența unei astfel de situații ne lipsește. Am intrat, ca să zic așa, pe un drum nou, necunoscut. În plus, jucătorii au căpătat tot felul de lovituri, de contuzii. Cu o excepție, s-au refăcut, dar această operație a trebuit grabită. Așa cum trebuie grabită acum reintegrarea lor în ideea de joc a echipei.

— Excepția o reprezintă Balaci?

— Nu m-am gândit la el, ci la Geolău, singurul care mai are, din cei 24, probleme de sănătate. Am primit însă asigurări din partea doctorului Andreescu că Geolău va fi apt de joc în câteva zile. În așa fel încît, pe 14 iunie, să putem conta pe el.

— Dar Balaci?

— Ilie va rămâne acasă! Centrul de medicină sportivă ne-a avertizat că nu-i restabil după ultima operație de menisc. Trebuie să mai stea.

— El cum a reacționat?

— Ca și mine, luptînd cu lacrimile. Dar vestea nu l-a surprins pentru că se lămurise singur: n-a putut începe cu mingea decât de alaltăieri. Dacă riscul n-ar fi fost uriaș, poate că s-ar fi încercat, căci sint convins că Balaci ar fi intrat între primii 5 jucători ai europenilor. Mi-a fost însă, recunoscut, teamă.

— Teamă?

— Exact. În acest stadiu, o recidivă i-ar putea fi fatală, iar el n-are decât 23 de ani. N-am vrut să-l forțez și, miine, poimîine, să mă arate lumea cu degetul ca pe groparul unui talent excepțional. Îmi pare neșus de rău, parcă mi s-a luat o mină, dar așa a fost să fie. Plecăm fără el. Și fără Crisan, care are dureri la genunchiul drept. Și fără Stănescu, pe care îl supără o hernie mai veche.

— Dar Crisan a tot jucat, în Kuwait, cu Israelul la Oradea...

— N-am putut trece, nici în cazul lui, peste verdictul Centrului de medicină sportivă.

— Altceva: de ce 24 de jucători cînd, se știe, lista pentru europene cuprinde de 20?

— Patru din ei se vor întoarce în țară după meciul de verificare cu Beveren, de vineri viitoare.

— Care vor fi aceia?

— Nu știu. Toți 24 au în clipa de față șanse egale. Să zicem că ai putea să decizi, la cine ai renunța?

— De ce mă împingi la păcate?! Cînd voi fi directorul tehnic al naționalei îți voi răspunde!

— Vezi!

— Și totuși lumea afirmă, îți dau un exemplu, că Mateuț e prea crud pentru un astfel de examen. Sau că, alt exemplu, Lăcătuș nu prea a dat satisfacție la națională.

— Lumea, lumea, care lume? Eu rămîn la ideea că europenele nu constituie un capăt de drum, ci o etapă. În această idee, echipa reprezentativă trebuie pregătită și pentru ce va urma, impropătată mereu. Mergem în Franța, e adevărat, pentru rezultate, dar n-avem dreptul să neglijăm perspectiva. În fotbal, viitorul începe adesea din minutul 91.

— Iarna car și vara samie?

— Spune-i cum vrei, parcă asta contează? Eu îl prețuiesc, mai mult ca oricine, pe Stănescu, pe Băloni ș.a., dar am și obligația să mă gândesc că, în 2-3 ani, poate mai târziu, vor ieși din circuitul marii performanțe, din cauza vârstei. Iată de ce i-am convocat pe Mateuț, pe Lăcătuș, pe Balint: ca să nu mă trezesc descoperit! În ceea ce-l privește pe Mateuț, n-ai nici un pic de dreptate! El a jucat bine cu Grecia, a marcat gol, a înscris și cu Iugoslavia, la olimpiici, de unde pînă unde o astfel de reținere?! Poate că încă nu se pune problema să-l titularizăm de pe acum, dar în discuție rămîne. Cu argumente.

— Nu cumva ne depărtăm de subiect? Azi, și să nu mi-o iei în nume de rău, nu prea pari în formă! Ești mohorit, ești nervos!

— Vestea că Balaci nu va putea juca m-a afectat mai mult decât crezi.

— Deci...

— Vreau să fiu limpede: un turneu final ca acela spre care ne îndreptăm cere experiență, cere singe rece, cere maturitate. Orice meci poate decide, poate chiar orice fază. Dar experiența, maturitatea și așa mai departe vor fi preferate numai dacă vom constata că sint superioare entuziasmului, tineretii. N-am avut și nu vom avea prejudecăți în alcătuirea echipei, valoarea și forma vor decide.

— Da, e o mare pierdere. Dar Ion Marin? Noi l-am propus, îți amintești, în ideea de a-l înlocui, dacă va fi cazul, pe Stănescu, care s-ar putea accidenta, care ar putea fi suspendat. Ce zici?

— Ion Marin e un bun jucător. A crescut mult, dar jocul lui e mai, degrabă destructiv. Nouă ne trebuie altceva. Un libero care să construiască.

— Nu insist, dar la Liverpool Ion Marin a jucat ca un Stănescu în maximum de formă!

— Nu neg, e posibil. Numai că el n-ar mai fi putut să se plezie la ideea de joc a echipei. N-ar mai fi avut timp.

— Dar Tălnar? Dar Orac?

— La fel. Și pentru ei, care n-au jucat în actuala formulă, ar fi fost prea târziu. Nimeni nu-și poate permite ca la o astfel de competiție să facă experimente. De-acum nu mai testezi, mergi pe ce ai, pe ce cunoști. Pe urmă, luîndu-l pe el, ar fi trebuit să las acasă cîtiva dintre jucătorii care au contribuit la obținerea calificării!

— Să înțeleg că ești sentimental?!

— Nu e vorba aici de sentimente, ci de echitate, dacă vrei. O echipă puternică trebuie să fie o familie puternică. Eu așa cred.

— Nu te supăra, dar mi se pare, și nu numai mie, că lotul are prea mulți mijlocasi! Cîți sint? Nouă, chiar fără Balaci!

— Nu-s mulți! La europene, iată-mă și profet, cine va câștiga mijlocul terenului, va avea în mină o carte foarte tare!

— Am înțeles, să trăiți! Mircea Lucescu, ai văzut, recent, la Zürich, R.F.G. — Italia. Cum ti s-a părut echipa lui Derwall?

— Tare, dar nu m-a speriat. Derwall a avut, față de noi, un avantaj decurgînd dintr-o pierdere: a putut roda jucătorii în urma eliminării formațiilor de club din cupele europene. A tot încercat, a tot schimbat. Ciudat e că s-a întors la formula de

reușit 10 încercări, 8 transformări, 10 lovituri de pedeapsă, un essai-averaj de 66-36, fundușul Dods fiind autorul a 50 de puncte!

În fața acestei formații de superclasă, rugbistii români au fost extraordinari, oferindu-ne o nouă lecție de curaj, de dăruire, de demnitate și de fair play. A fost un mare spectacol rugbistic, un mare spectacol al frumuseții umane și chiar dacă aceste elogii par tardive (specialiștii s-au pronunțat în zilele următoare meciului), ele vin să sublinieze mai puțin aspectul tehnico-tactic al unei mari victorii. Am trăit atît de intens acest meci, această uriașă emanatie de viață, de forță fizică și sufletească încît nu ne putem înfrîna cîteva observații din punctul de vedere al celor care cred că nici o disciplină sportivă nu este atît de aproape de noțiunea de fair play ca rugbiul.

La peluză

Antrenorii

Pe scurt, părerea mea este că antrenorii trebuie schimbați periodic. E posibil ca noi să nu ne dăm seama întotdeauna de ce. Ei, da. Ca în fenomenul numit convențional de botaniști, polenizare. Fiecare antrenor nou lasă la echipă un ceva. De la antrenorii mari, piesele echipei învață ce este înălțimea. De la cei mici, micimea. Este nevoie și de una și de alta. Un angrenaj judicios rodat are nevoie să treacă prin toate.

Și tot după părerea mea (fie-mi iertată abundența de păreri) nu există antrenori geniali și antrenori antigeniali. Un antrenor oricît de genial ar fi fost el nu putea scăpa Tirgoviște de la retrogradare și nici nu putea face din Rîmnicu Vilcea o campioană continentală. O pășune nefertilă transformă o oale de rasă într-o stîrpitură. În timp ce o mioară stearpă lăsată slobodă pe o pășune mănoasă poate da impresia că de vină este iarba.

Se întimplă uneori ca o echipă anonată și anonimă, sub bagheta unui om vrednic, să ne facă să nu credem ochilor; și invers, un antrenor anonim, la cirna unei echipe binecuvîntate, să

sufere iluminarea. Și se mai întimplă și așa: o echipă anonimă, dirijată de un entuziast tot anonim, să se înaripeze reciproc. Pentru ca despărțirea lor să lase totul așa cum a fost: un anonim de antrenor pe de o parte, o anonimă de echipă pe de altă parte. De aceea ziceam că nu există antrenori geniali. Există numai împerecheri geniale.

Să schimbăm deci antrenorii pînă la împerecherea de geniu și să nu cădem o dată cu acceptarea acestor deziderate în mania schimbării cu orice preț. Înainte de a se fi produs polenizarea însăși. Înainte ca antrenorul să fi dat totul, ca și echipa de altfel. De aceea nici nu vreau să mă pronunț în legătură cu zvonurile care circulă: printre care unul, cel referitor la trecerea lui Halagian la Steaua, imi picură în suflet neliniști și doruri deopotrivă. Dacă mi-ar fi la îndemînă un sfat, acum ar fi momentul prielnic să-l dau, dar n-am nici unul. Cine poate ști? Oricum, vara aceasta, pe lingă alte probleme care-i sint specifice, trebuie să rezolve și marile semne de întrebare din fotbal: cine va prelua Universitatea Craiova, Corvinul, chiar Rapidul? Rămînem cu sistemul actual de alcătuire a primei divizii și a diviziilor secunde? Să așteptăm „europenele” și după aceea vom mai vorbi.

NICOLAE CRISTACHE ■

apărare dinaintea europenelor din 1980, cu frații Forster, cu Stielike libero, cu Briegel! Cine-ar fi crezut? Anul acesta, R.F.G. a jucat lunar cite un meci, iar în februarie a jucat chiar două. Spania la fel. (N.n. — la citeva zile după această discuție, Spania a surclasat Elveția, învingînd-o la Geneva cu 4-0! Un rezultat-avertisment pentru noi.) Portugalia s-a antrenat mai mult în familie, dar F.C. Porto, scheletul naționalei lui Cabrita, a lăsat o excelentă impresie în Cupa cupelor. Ne așteaptă, cu astfel de adversari de elită, o treabă grea, dar sint convins că vom face față.

— Sincer, sperî să jucăm la Marsilia sau la Lyon?

— Adică să intrăm în semifinale? De ce nu?

— În altă ordine de idei: ce se aude cu cartonașele?

— Încă se tatonează, dar se crede că U.E.F.A. va ceda pînă la urmă. Ar fi și logic s-o facă.

— Inițial, se hotărîse ca la turneul final să nu se ia în considerare avertismentele primite în preliminarii, după care, surprinzător, Comitetul executiv U.E.F.A. a revenit, cerînd ca ele să opereze. Sigur, avînd și noi cîtiva jucători avertizați, sintem lezați direct, dar problema se pune și în principiu.

— Firește. Sotocînd cartonașele, s-ar crea un mare avantaj Franței care, în calitate de țară organizatoare, n-a luat parte la calificări. S-a depus însă un protest în acest sens și există nădejdi că U.E.F.A. va reanaliza situația.

— Nu pot să evit întrebarea următoare: cum au primit jucătorii știrea că partida cu Spania va fi arbitrată de belgianul Ponnet?

— Te referi la faptul că Ponnet a influențat, prin acordarea unei penalty, rezultatul meciului cu Cehoslovacia de la București?

— Da.

— Nu cred că trebuie să-l facem luf Ponnet un proces de intenție. Am studiat filmul meciului pe video și pot afirma, fără gres, că n-a fost 11 metri! Stănescu a jucat balonul. Dar arbitrul a avut, n-o spun din complexitate, circumstanțe atenuante. El a văzut faza din spate, mascat de cîtiva jucători. Ce-a fost a trecut, băieții noștri n-au nimic nici cu Ponnet, nici cu ceilalți arbitri.

— E aproape miezul nopții, miine plecați devreme, terminăm?

— Nu mi-e somn. Trebuie să mă și obișnuiesc: mă așteaptă multe nopți albe.

— Mai bine nopți albe decît zile negre, nu?

— Plecăm spre Paris cu dorința de a arăta Europei fotbalistice că intrarea noastră între primele 8 echipe n-a fost întimplătoare. Nu plecăm chiar destîniși, avem încă atitea și atitea probleme de rezolvat, dar pînă la 14 iunie mai am timp. Atunci, te asigur, vom fi gata.

— Ești optimist?

— Continuu să fiu, cu picioarele pe pămînt: va fi dificil, dar ne vom descurca. Am mare încredere în băieți, știu cît pot și-i simt dornici să arate asta.

— Am fost alături de națională chiar și în momentele grele, după Cehoslovacia, îți amintești?, vom rămîne alături de ea și cu acest prilej, însoțind-o cu gîndul nostru de bine. De aceea îi urăm, în aumele tuturor iubitorilor fotbalului românesc, drum bun și mult succes!

OVIDIU IOANIȚOIA ■

— Ce s-a mai întimplat, telegrafic, în zilele care au urmat discuției de mai sus? Spania a invins Elveția la Geneva, deci în deplasare, cu 4-0! Jupp Derwall a comunicat lotul celor 20, din care nu lipsește, cum era de așteptat, Schumacher, Briegel, Stielike, Littbarski și K. H. Rummenigge, U.E.F.A. a anunțat că avertismentele primite de jucători în meciurile preliminare vor fi luate în considerare la turneul final! Se speră însă, existînd serioase rezerve față de această decizie (care avantajează Franța), ca ultima reuniune a forului european, prevăzută în zilele premergătoare deschiderii C.E., să accepte punctul de vedere al echipelor calificate.

Tricolorii au susținut, în Italia, două partide, cîștigînd cu Fiorentina (2-0) și cu Milan (3-2). Teste, se apreciază, reușite, chiar dacă în timpul meciului de la Florența Geolău s-a reaccidentat. Se mizează însă pe recuperarea lui. La ora la care revista noastră va ieși din rotativă, fotbalistii români întîlnesc pe Beveren, proaspătă campioană a Belgiei. După meci, Mircea Lucescu va anunța lotul definitiv pentru europene, 2 iunie fiind ultimul termen admis de U.E.F.A.

În încheiere, iată programul echipei României în cadrul grupei a II-a a turneului final al campionatului european de fotbal 1984:

14 iunie, cu Spania, la Saint Etienne;

17 iunie, cu R.F. Germania, la Lens;

20 iunie, cu Portugalia, la Nantes.

Primul și ultimul meci se vor desfășura în noaptea, cu începere de la ora 20.30 (ora locală). Startul partidei de la Lens se va da la 17.30.

FAIR PLAY

Arta de a ști să cîștigi

Meciul de rugbi România—Scotia va rămîne cu siguranță unul din evenimentele cele mai importante ale anului sportiv 1984. Al noștri au avut în față o echipă care a strălucit în ultima ediție a turneului celor 5 națiuni, realizînd marele slem. Folosînd doar 20 de jucători în cele 4 meciuri ale turneului, scotienii au

Scotienii conduceau la mijlocul reprizei a doua. Timpul li presa pe tricolori. Nimeni însă nu și-a pierdut controlul nervilor. Atunci cînd ai noștri au remonat diferenta, incertitudinea rezultatului a provocat o înaltă tensiune care simteam că trebuie eliberată. Esecurile lui Paraschiv și Rădulescu nu se pot risipi în uitare. Și totuși, pe cită modestie și-au reocupat locurile pe teren marcatorii lor. Ce frumoasă sobrietate aduce rugbiul într-o lume a sportului plină de convulsii. Ce deosebire între gesturile decente ale acestor bărbați voinici atunci cînd își manifestă bucuria și ceea ce vedem uneori după înscrierea unui gol la fotbal.

Poate că într-o zi, un compatriot va scrie un roman consacrat rugbiului, acest sport care mai mult unește decît opune. Unește pentru că lupta sportivă se situează în cadrul unei morale superioare. „Arta de a ști să cîștigi” cred că ar trebui

să se întitueze acest roman despre cei care au transformat rugbiul într-o adevărată școală a modestiei, colegialității, puterii de muncă și corectitudinii. Ne inclinăm încă o dată în fața voastră, dragi rugbiști, care ați dus la victorie culorile reprezentativei țării noastre. Meciul vostru cu Scotia a fost un imm închinat bărbăției și forței sufletului omenesc.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

P.S. Cită disonantă între efortul superb al celor de pe teren și fluterările unor spectatori atunci cînd oaspeții executau lovituri de pedeapsă sau încercau o transformare. După poluarea atmosferei meciurilor de tenis, vom asista oare im-pasibil și la „alterarea” publicului de rugbi? Ar fi mare păcat! Familia celor care iubesc rugbiul cu dragoste adevărată are cuvîntul.

„Gîndirea constituie marea omului”

SPORT

Pascal

• Kasparov nu schimbă nimic! • O școală de rugby •

Probleme acute la Universitatea Craiova!

Campionatul s-a terminat, s-a terminat și Cupa, s-au lămurit lucrurile, urmează Europenele și marile competiții de anvergură mai mult decât națională în care sintem sau am putea fi angrenați. Ne interesează echipa națională, ne interesează cele patru echipe ce ne vor reprezenta în cupele europene, ne interesează orice altă reprezentativă română care ar putea fi invitată să reprezinte fotbalul nostru în competițiile lumii. Aflăm vesti, circulă zvonuri de colo-colo, numai dinspre Craiova o tăcere suspectă, ca mai în toți anii din urmă, prevestește aceeași aproape totală lipsă de activitate a celor ce diriguiesc cea mai îndrăgită grupare sportivă din România. Ce face forul tutelar al echipei Universitatea Craiova, ce face secția de fotbal, ce-or fi făcînd domniile-lor la ora aceasta, cum s-or pregăti domniile-lor de vară? A putut părea onora un gest nobil împrejurarea că Universitatea Craiova n-a transferat în ultimii ani nici un jucător valoros, cu care să-și întărească rîndurile pentru a ne reprezenta cit mai corespunzător. Și chiar a și fost un gest moral. În fond n-a fost un gest moral voit, unul care a decurs din foarte slabă activitate organizatorică a clubului craiovean. Universitatea Craiova este cea mai bună echipă românească a ultimilor ani, dar poate concura cu strălucire și la titlul mondial am putea propune noi, de cea mai proastă organizare. Tot ce s-a făcut s-a făcut prin rivna sutelor de mii de iubitori ai Craiovei din toată țara și a zecilor de mii de suporteri ai ei din Oltenia, uneori prin osîrdia și inspirația autorităților de partid județene și municipale, citeodată prin osteneala neștiută a prietenilor Craiovei și puțin prin inițiativa vreunui din cetățeni cu funcții de conducere ale clubului craiovean. Să nu uităm că, spre exemplu, la 12 mai a înecat convenția dintre clubul craiovean și antrenorul Mircea Rădulescu. Să nu uităm, de asemenea, că jucătorul Ștefănescu, secundul lui Rădu-

lescu, nici nu poate fi antrenor la Craiova pentru că el este jucător în turneele echipei naționale al cărei căpitan meritos rămîne și nici nu vrea să fie ceva ce nu poate fi. Cine antrenează acum Craiova?

Problema Universității Craiova nu este o chestiune a puștanilor de pe strada Bucovăț și nici măcar un proiect de lacrimar pentru sălcii din jurul Madonei Dudu. Universitatea Craiova reprezintă de ani de zile un vîrf al fotbalului românesc și al sportului nostru în genere. Strădanii unor activiști de la Craiova de a pune ordine în activitatea clubului și a secției de fotbal nu li se răspunde cu inspirație de către cei propriu-zis răspunzători de chestiunea echipei. Cei ce vor să ajute Craiova au, la ora de față, dileme mai grave decît cele pe care le-ar avea în legătură cu drumul în viață al copiilor lor. Să specifice terenul pentru un nou cuplu de antrenori este greu cită vreme secția de fotbal și clubul craiovean n-au precizat dorințele lor; să contacteze jucători doritori de a veni la Craiova este aberant cită vreme aceasta ar reprezenta problema principală a antrenorului care are datoria să-și facă orchestra în funcție de ce simfonie crede el că va ataca în perioada următoare. Degeaba aducem la Craiova 5 toboșari cînd echipei îi trebuie dirijor. Degeaba propunem trompeti, cînd echipei îi trebuie doi mijlocași, în locul lui Donose și Beldeanu, care dădeau osatura tehnică a marii echipe ce continuă să se numească Universitatea Craiova.

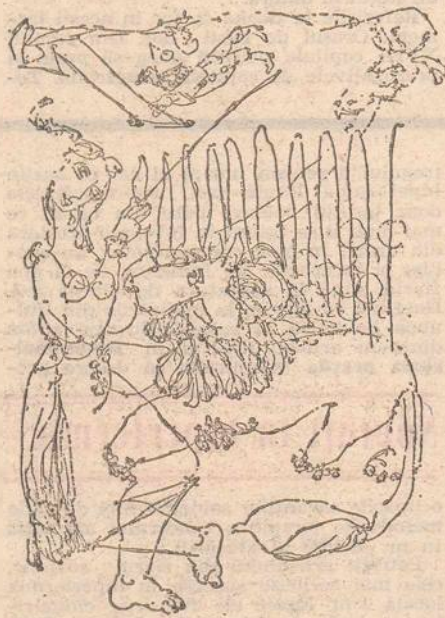
Notăm aici acest trist adevăr: responsabilită de destinul Universității Craiova s-au bucurat de toate avantajele de a fi bătători de seamă pe lingă cea mai populară echipă românească și nu-și fac datoria. Incît acum, cînd încă nu e prea tîrziu, propunem celor în drept ca ajutorul pe care vor să-l dea echipei Universitatea Craiova să pornească de la restructurarea clubului, a secției de

fotbal și asta cit mai urgent, în interesul continuității de fond a performanței cu care ne-a obișnuit o echipă pe care Flacăra a susținut-o mereu pe motive bine întemeiate.

Nu se poate ataca performanța cea mai înaltă din Europa, așa cum spunea și Rodion Cămătaru, într-un interviu recent, doar cu Bicu, Bica, Sorohan, Badea la mijlocul terenului. Practic este inuman să le ceri unor băieți talentați dar nerodați să poarte din primul an de leșire în lume responsabilitatea unei mari firme — Universitatea Craiova. Atît decamdată și nici măcar nu-i puțin atît.

Sperăm ca măcar acum, în oamenii buni din conducerea clubului și secției de fotbal să se trezească ambiția de a nu lăsa să se dărîme un atît de frumos edificiu sportiv.

Altfel vom fi obligați să implorăm Salvați Universitatea Craiova de proprii ei conducători!

Pregătirile au început

Cele două meciuri pentru coroana mondială a șahului masculin și feminin vor începe abia în luna septembrie. Pînă atunci șalangerii au un scurt răgaz pentru odihnă, iar campionii pentru participări la turnee. Calendarul competițional internațional a fost decalat de către FIDE, astfel încît cei mai buni jucători ai lumii să poată să participe în echipa națională la Olimpiada mondială de la Salonica, care va debuta nu la 1 noiembrie, cum era anunțată, ci la 18 ale aceleiași luni. În cazul în care data de 10 septembrie, ziua propusă pentru începerea meciurilor, va fi acceptată de toți jucătorii, cele două meciuri pentru supremație vor avea loc la Volgograd și (probabil) Moscova.

În vechiul oraș de pe Volga își vor disputa rivalitatea sportivă actuala campioana mondială Maia Ciburdanidze și marea maestră Ira Levitina. Meciul se anunță a fi foarte interesant: după foarte mulți ani disputa se va da între jucătoarele sovietice din zone diferite, întreprindîndu-se astfel tradiția obișnuitelor „meciuri de casă” ale georgienelor. Pentru Ira Levitina, talentata jucătoare din Leningrad, ajunsă la apogeul carierei sale, meciul final reprezintă „examenul cel mai dur, cel mai important din viață”. Campioana mondială privește cu multă seriozitate viitoarea confruntare, dar consideră că cel mai greu meci l-a jucat deja cu ani în urmă. Era primul meci de o asemenea anvergură: „Desigur, cu Nona Garprindașvili... Nona a fost pentru mine idealul de campioană... Meciul mi-a adus o experiență de care voi avea nevoie totdeauna, ajutîndu-mă să capăt încredere în forțele mele”. Cu ani în urmă Maia Ciburdanidze răspundea întrebării: „— Ce apreciați cel mai mult din jocul de șah?” cu multă spontaneitate: „— Jocul! Îmi place să joc și, urmînd exemplul lui Anatoli Karpov, doresc să fiu o campioană-jucătoare”. Cuvintele s-au adevărit, campioana mondială a jucat pînă acum peste 500 de partide prin turneele și meciurile

la care a luat parte (A. Alehin în 38 de ani de viață șahistă a jucat 1264 partide) la cei 24 de ani ai săi. În ultimul an, Maia Ciburdanidze nu a jucat aproape de loc, iar la turneul de la Tbilisi, deși a fost singura jucătoare neînvingătoare, nu a fost în formă. Întrebată dacă a început pregătirea în vederea meciului cu Levitina, campioana mondială a subliniat rolul analizei partidelor adversarei, studiul repertoriului de deschideri, faze ale jocului cărora le acordă de mult timp atenție specială. Se știe că actuala campioană mondială este una dintre cele mai rapide gînditoare, lăsînd deseori impresia că se plictisește de-a lungul timpului de gîndire. În momentul de față s-a molipsit de „boala crizei de timp”, meteahna a jucătorilor ce nu sint în formă sau care analizează mult și caută imposibilul în orice poziție. De aceeași slăbiciune dă dovadă și Levitina, ceea ce ne face să credem într-un meci foarte disputat în care campioana mondială păstrează prima șansă.

La Moscova s-a mai disputat un meci pentru titlul mondial pe vremea tradiționalelor confruntări dintre Petrosian și Spasski. Anul acesta există posibilitatea desfășurării meciului dintre actualul campion mondial Anatoli Karpov și șalangerul său Garri Kasparov. FIDE a propus ca meciul să aibă loc în Spania, dar Kasparov a insistat pentru Moscova. Tot Kasparov a avut de obiectat și în privința datei, cerînd o nouă modificare a acesteia, către sfîrșitul lunii septembrie. Președintele FIDE va anunța în decurs de două luni data și locul de desfășurare.

Campionul mondial Anatoli Karpov și-a început pregătirea pentru meciul cu Garri Kasparov încă înainte de încheierea finalei candidaților, după cum declara în mai multe interviuri: „— Studiez partidele candidaților, cele mai bune și tot ceea ce s-a jucat în competițiile ultimului an”. Finala meciurilor candidaților este apreciată de marele maestru sovietic drept „un înalt nivel al riscurilor”. care au dus prin murtări inexacte la poziții pierdute. Explicația aprecierii reiese din cuvintele campionului, lucid și detașat de luptă: „Amin-doi mari maeștri se aflau într-o situație deosebită, cînd pînă la piscul Olimpului n-a mai rămas decît un pas. Fiecare dintre ei a cheltuit maximum de energie, cunoștințe, experiențe, nervi pentru că să... devină al doilea șahist în lume — cu dreptul de a fi considerat dintre cei mai puternici. Iar aceasta este o realizare la care mulți nici nu pot visa”.

După victoriile de la Oslo și Londra, pînă la confruntarea cu Kasparov în „meciul de prestigiu”, cum este apreciat acest adevărat „război al gîndirii”, A. Karpov intenționează să mai participe la meciul dintre echipa U.R.S.S. și selecționata lumii, pentru organizarea căruia Federația internațională depune eforturi uriașe. Sin-

gura intîlnire de acest gen a fost cea organizată la Belgrad în anul 1970, cînd echipa sovietică a obținut victoria, deși la primele mese rezultatele au fost favorabile echipei restului lumii, în care a jucat și Fischer. Acel meci a rămas cunoscut în istorie ca „meciul secolului”. Reluarea acestui gen de meci întîmpină mari probleme de organizare, dar realizarea lui ar fi o șansă de emulație șahistă. Calculul hirtiei dă cîștig de cauză echipei sovietice într-o confruntare cu talentele selecționatei din lume.

Victoria lui Kasparov în meciurile candidaților este în continuare comentată. Marele maestru E. Vasiukov consideră că victoria tînarului șalanger a fost pe deplin meritată, intrucît Kasparov s-a dovedit invulnerabil și nu a comis nici o greșală gravă, dejucînd intențiile agresive ale lui V. Smislov. Fostul campion mondial Smislov declară după meci: „Sînt fericit că am făcut față unuia dintre cei mai dotați tineri jucători ai zilelor noastre. În fiecare zi am putut constata că am în fața mea un jucător inteligent care a atins un înalt nivel de maturitate... Partenerul meu a etalat o tehnică impecabilă, și nu mi-a dat nici o șansă”.

„The British Chess Magazine” publică un studiu original al lui H.J. Gawlik din Scoția asupra partidelor carierei lui Kasparov, care a atras simpatia tuturor. Sint analizate 384 de partide sustinute în fața celor mai puternici jucători ai lumii. Studiul face o demonstrație bine documentată a extraordinarei consistențe a rezultatelor obținute de Kasparov cu piesele albe (113 victorii, 71 remize, 12 infringeri) și a reducerii numărului de infringeri cu piesele negre (82 victorii, 78 remize, 28 infringeri).

Comentatorii de presă vād în Garri Kasparov pe viitorul campion mondial. Pregătirea lui Kasparov a început. Șalangerul declară: „Acum în pregătirea meciului pentru coroana mondială, antrenorii mei și cu mine nu intenționăm să schimbăm nimic într-o măsură radicală, vom perfecționa ceea ce există deja. Eu mă voi antrena fără a mai participa la turnee, cîci în stadiul actual ele îmi sint de-o mai mică utilitate. Una din armele victoriilor lui Kasparov cu piesele negre o reprezintă apărarea siciliană. La începutul anului acestuia Garri Kasparov a semnat, alături de antrenorul său A. E. Nikitin, un nou titlu de carte: „Apărarea siciliană — Schewenningen”. Kasparov își divulgă cu larghețe noile idei în acest sistem înainte de meci, știînd desigur că Anatoli Karpov este un jucător desăvîrșit în atacurile siciliene. Rămîne de văzut dacă tînarul șalanger va folosi această deschidere în meci sau va oferi surprize teoretice adversarului său în alte variante.

MARGARETA MUREȘAN

Rugby

R. C. Grivița Roșie a cucerit Cupa României

În campionatul național de rugby al țării noastre, în afara echipelor militare Steaua și Dinamo precum și a echipelor studentesti din marile centre (București, Iași, Petrosani, Timișoara, Baia Mare), printre echipele fruntase care se impun în ierarhia competițională sint și echipele muncitorești Farul — Constanța și R.C. Grivița Roșie din Capitală.

Anul acesta, onoarea disputării finalei „Cupei României” a revenit tocmai acestor două formații redutabile, care ne-au reprezentat cu cinste și în numeroase turnee internaționale oferind totodată, adesea, din pepinierile proprii noi cadre pentru „naționalele” de juniori, tineret și „tricolori” sau pentru alte echipe divizionare. Amîndouă aceste formații au avușese cîntea să întîlnească, sub denumiri de „selecționare”, marea echipă a Secției, cîștigătoare „Turneului celor 5 națiuni”, realizînd jocuri excepționale și scoruri neprevăzute de strînse (3-6 și 18-28). Îndeosebi performanța grivitenilor s-a dovedit de excepție, ei neprimînd nici un eseu și cedînd numai prin două lovituri de pedeapsă transformate, fată de una singură!

Finala Cupei dintre aceste două puternice și ambițioase echipe a fost, tocmai de aceea, de o rară frumusețe în încetarea ei, sub conducerea exemplară a arbitrilor irlandez David Burnett și, în pofida alternanței pasionante a scorului, nu a fost de mirare faptul că partida s-a terminat la egal (18-18), trofeul revenînd, conform regulamentului, echipei celei mai tinere, deci lui R.C. Grivița Roșie. Chiar dacă regulamentul ar fi prevăzut prioritatea numărului de esuri înscrise, cîștigătoare ar fi fost tot R.C. Grivița Roșie, intrucît, deși transformarea ei Radu Tudor a ratat nu mai puțin de 8 lovituri de pedeapsă, a avut în schimb, prin aportul formidabil al jucătorului Octavian Moraru, reveniri spectaculoase și înscrierea a trei esuri îndelung sprintate.

Performanța bucureștenilor apare astfel într-un totu meritată, cu atît mai mult cu cit relevă principiul hiperbolizant „primus inter pares”.

Ea este, de fapt, incununarea unui bilanț pozitiv a activității primului nostru club de rugby în ultimii ani, activitate din care se impune să spicuiască rezultate edificatoare. În 1933, R.C. Grivița Roșie cîștiga aceeași „Cupă a Federației” ca și acum, iar în turneul întreprins în Țara Gașilor obținea trei răsunătoare victorii dintre care cele asupra Selecției Mid District (14-14) și Cross-Keys (19-9).

În 1983 înfrînge echipa Toulonului (16-3) la București și în turneul din Franța obține egalitatea cu campioana Franței, Boziers (6-6), menținîndu-se la nivelul celor mai renumite cluburi de pe continent.

Crescîndu-și în permanență cadrele proprii, deși „livrează” altor cluburi jucători gata formați, de talia unor Stoica, Enciu, Podărășeu, Codol, nu încetează să ridice și să impună nume noi ca Pașcu, Măcăneafă, Stroe, Anton, Ilcă, Marin și mai ales această „savantă” linia treia compusă din O. Moraru, Pongraez și Dinescu, jucători tineri care au contractat în mod strălucit iureșul internaționalilor scotieni.

Tradiția de luptă și de muncă permanentă a vechiului club muncitoresc C.F.R. înființat în 1933, s-a continuat prin generația glorioasă de după 28 August a lui Pircălăbescu, Cocor, Milea, Zamfir, transmitîndu-se și îmbogățîndu-se nu numai tehnica de specialitate ci și dragostea de club, supremul atît și suport prin care se obține durată și valoarea spiritualizată.

În privința calificării, jucătorii mai vechi se străduiau să devie mesteri de șantier, cei de azi sint aproape toți studenți, elevi la șerai sau ingineri angrenați. Ei se bucură de stima și iubirea muncitorilor Uzinei I.M.M.R. — Grivița Roșie, fiind sprijiniți și de directorul Vasile Mladin, vechi internațional rugbyst și „fost coleg” al jucătorilor de azi, conducător actual în cadrul clubului, alături de care trebuie subliniat cu literă de aur aportul inginerilor Ion Roșin — vicepreședinte, cel mai vechi conducător al clubului, Dan Sorescu, fost jucător de înaintare, Coste, Stănescu, fost mare internațional, și Sahau Valeriu, secretarul clubului. Sub conducerea tehnică a celor doi mari rugbysti români, inginerii Viorel Moraru și Radu Demian, Clubul muncitoresc R.C. Grivița Roșie se constituie o veritabilă școală contemporană, în care sportul și producția se îmbină armonios, cucerînd deopotrivă un bine meritat prestigiu internațional.

TUDOR GEORGE

Nimeni nu e singur

● Pe urmele lui Hippocrate, in „tratamentul termic“ al organismului ● Intre Ethel și Jackie ●

Printre chiparoși, soarele

S-a fixat în mintea noastră atunci, când Expo trona peste emblema și respirația ei incinsă la flacăra timpului următor. Cu trei decenii înainte de muchiă veacului, Osaka își făcea steag din zborul peste timp, departe în timp. N-am șansă să revăd pavilioanele acelea care ne suceau mintea, înșurubate în aer, indicatoare-avertisment, răsturnare de mentalități, salturi pline de grație peste trepte pe care nu am avut încă vreme să le numărăm. Trebuie căutată undeva rădăcina acestui imbold spre urcuș, nevoia de catapultare, pofta mistuitoare de personalizare, de dăltuire în marmură inoxidabilă, frizind paradoxul.

Cred că aici sintem. Aura de a doua capitală sună a haină de împrumut. Naniwa, orașul valurilor repezi, s-a născut acum 26 de veacuri. După 11 secole avea să devină capitală. Numele împăratului Nintoku, lui îi aparține decizia de a fixa aici capitala, stă răcâcit prin cronici. Vor face la fel suveranii de după. În port vor

sosi cele dintii statui budiste, trimise de regele Coreei la 553.

Cine ar crede? La Kyoto ți-e simplu, nici la Nara nu-i greu. Aici, imposibil. Cine ar putea descifra în orașul de azi, în trepidația lui, în tresăririle lui, fie și în adâncimile lui, trăirile astmatice, febra bătațiilor pentru putere și mai cu seamă acumulările, depunerile, gândurile de putere într-un decor strivit de trecut, imbolnăvit de trecut, destinat să rămână, oricât de zgomotos viitorul, pur și simplu trecut.

Poate a fost norocul la mijloc. Castelul constituie proba dorinței. 5.000 de lucrători au trudit pentru punerea lui pe picioare. Avea să se fiină cu dinții de cordonul supraviețuirii. Avea să cadă cu un an înainte de anul morții lui Shakespeare. Distrugerea va fi legată de începutul erei Meiji, când armatele imperiale stau față în față cu partizanii șagunului. Dorința de a rămâne în picioare a eșuat. S-a pulverizat sub lovitura evenimentelor și a neșansei. Tokugawa a preferat Eda. Osaka a intrat în tristețea adusă cu sine de statul în umbră.

Referirile la Osaka se fac în acești termeni. Orașul de locul doi. Din secolul XVIII capitala politică avea să preia și prerogativele de capitală comercială. To-

tul va rămâne de acum încolo marcat de povara locului dar. Chiar dacă nimic nu este uitat pentru a încărcă salba de merite, centura cu diamante, nici ele puțin, aici lipsite de har autentic dar... Nu lipsesc sanctuarele, nu lipsesc grădinile, nici poezii care le-au cîntat, nici pictorii care le-au fixat în cadru. Cite nu sint... Josa Buson se numără printre ei. Acest haiku îi aparține: zile domoale trecind, adunându-se / cit de depărtat este trecutul! Ca și următoarele:

Soarele pe ducă / pășește pe coada / fazanului
Primăvara, călătoare, / șovăie în ultimele
flori de cireș
Tinguindu-se după primăvară / el se

pierde printre chiparoși.
Tinguirea se pierde azi printre chiparoși cu infățișări bizare, florile de cireș pilpăie când le vine vremea între aceleași trufeale siluete ale prezentului.

Osaka, imbolnăvită de gândurile concurenței, s-a descoperit pe sine planturoasă, minată de orgoliu, neputincioasă în a-și depăși condiția dar sigură pe resurse nearătate încă.

Expo '70 arunca în eter strigătul adresat veacului următor.

NEAGU UDROIU ■

Mondo umano?

Al doilea intermezzo

Cunoscuta scriitoare Pearl S. Buck este și autoarea unui volum — „Femeile Kennedy” — care s-a bucurat de un real succes, fiind de altfel tradus în mai multe limbi și cunoscut numeroase ediții. Rose, mama, Ethel, soția lui Robert, Jackie, fosta primă-doamnă a Americii din primii ani ai deceniului al șaptelea, apoi fosta soție a senatorului Edward sint în primul planul cărții de față. De aceea, deschizând această paranteză la relatarea unora din considerentele și episoadele reconstituite de medicul legist dr. Thomas Noguchi într-o altă carte („Coroner”), vom mai zăbovi puțin și asupra perechii Ethel-Jackie. De fapt, e impropriu spus pereche, pentru că, așa cum se va vedea, e vorba mai curind de o opoziție totală. Pearl S. Buck, citindu-l pe defunctul senator, scrie despre Ethel: „Ea este un mare sprijin pentru un soț — spunea Robert Kennedy despre soția sa, după 18 ani de căsătorie; întotdeauna crede că eu sint cel care are dreptate și nu cellalți”. Autoarea a reușit apoi să reconstituie și un alt episod foarte important din viața lui Bob și implicit să sugereze discret și eficientul rol din umbră al doamnei Ethel: „Cînd el (Bob — n.n.) discuta cu restul

Dacă este să facem o comparație între hipertermie — metodă „nouă” de luptă împotriva cancerului, despre care am scris în mai multe rânduri în revista noastră — și unul din tratamentele „clasice” (intervensiunile chirurgicale, preparatele chimice și radiatiile), trăsături comune am găsi tocmai cu acestea din urmă. După cum radiatiile sint în legătură cu oxigenul — celulele tumorale ori au foarte puțin, ori sint total lipsite de oxigen și, de aceea, pentru a deveni vulnerabile, ele trebuie ionizate — hipertermia își bazează efectul pe temperatura țesuturilor canceroase.

În esență, este vorba de faptul că la temperaturi de 42—43 de grade Celsius celulele tumorale pier, în timp ce țesuturile sănătoase suportă o asemenea temperatură timp de mai multe ore (bineînțeles, celulele canceroase sint distruse și la temperaturi ce depășesc 42—43 de grade). Numită „descoperire” și atribuită unui om de știință din R.D.G., hipertermia a fost, în realitate, reinventată, căci ea era cunoscută încă de pe vremea lui Hippocrate, cînd se încerca vindecarea cancerului încălzind sau cauterizînd tumoarea. În anii din urmă, specialiști din numeroase țări au început să acorde hipertermiei o atenție din ce în ce mai mare, s-au ținut mai multe congrese internaționale consacrate acestui tratament (anul acesta, de pildă, sint planificate nu mai puțin de cinci asemenea congrese internaționale).

Disputa care s-a iscat între adepții hipertermiei generale (suprîncălzirea în-

tregului organism uman) și cei ce susțin hipertermia locală (se suprîncălzeste doar țesutul bolnav) pare din ce în ce mai mult a se tranșa în favoarea acestora din urmă. În mod corespunzător, au evoluat și mijloacele de încălzire, de la apa fiartă, pînă la aparatura de ultimă oră. Date noi cu privire la realizările din Uniunea Sovietică în această direcție aflăm dintr-un articol publicat în *Komsomolskaia pravda* (reamintim că despre pre-

Noutăți în hipertermie

ocupările savanților sovietici față de noile metode de terapie a cancerului am scris în nr. 49/1983 al Flăcării).

Potrivit articolului din ziarul sovietic, cele mai serioase succese în hipertermia locală sint legate de folosirea cimpurilor cu unde de frecvență medie. Baza tehnică a acestui tratament a devenit aparatura specială creată de colectivul condus de academicianul N.D. Deviatkov. Se dezvoltă activ și hipertermia pe bază de unde ultracurte. Folosindu-se aparatele cu electrozi, construite de V.F. Lopatin, doctor în științe medicale, în U.R.S.S., a fost creat primul cabinet de hipertermie locală pe bază de unde ultracurte. La limita dintre tumoare și țesuturile sănătoase, temperatura este de obicei mai scăzută — o parte din căldură se pierde datorită circulației sanguine —, și dacă

aici celulele maligne supraviețuiesc, ele devin totuși, din cauza încălzirii, mult mai sensibile la mijloacele pe care le numim deja tradiționale, cum sint ionizarea prin radiații și preparatele chimice. În plus, după „tratamentul termic” al tumorii, organismul recunoaște cu mai mare rapiditate „dușmanul” și începe să lupte mai activ cu metastazele.

Nu este omisă, nici de astă dată, interacțiunea dintre hipertermie și hiperglicemie. Se știe că celulele tumorale, care se dezvoltă rapid, au nevoie de alimentație, apetitul lor este enorm, fiind capabile să descompună și să digere o imensă cantitate de glucoză și, ca urmare, țesutul tumoral se subacidulează. Dacă însă în organism se introduce o cantitate însemnată de glucoză, se creează o hiperglicemie artificială, celulele canceroase se „supraalimentează” și devin cu mult mai sensibile la ionizarea prin radiații, la hipertermie și la chimioterapie. Pentru că în prezent oncologilor le este clar că adoptarea doar a unei singure metode nu are suficientă eficacitate. Tocmai pentru a mobiliza toate posibilitățile de combatere a „bolii secolului” Academia de Științe Medicale și Academia de Științe a U.R.S.S. au elaborat un program care unește savanții din cele mai diferite specialități — medici, biologi, fizicieni, chimiști, ingineri, matematicieni — reprezentanți ai 26 de institute de cercetări din Uniunea Sovietică. În cadrul programului, hipertermiei i se rezervă un loc important.

ION D. GOIA ■

Abilitățile nou-născuților

Un lucru e cert și a fost demonstrat în sute de feluri — copiii abia născuți știu mai multe lucruri decît s-a putut crede vreodată. Se infirmă astfel vechea concepție a filosofului englez John Locke potrivit căreia mintea copilului este „tabula rasa”, o tablă curată care așteaptă să fie scrisă. Păreră unanim respinsă de nou-născuții văd mai puțin și știu și mai puțin a fost bazată mai ales pe amintirile confuze ale adulților despre propria lor copilărie. Robert Franz, psiholog, a fost primul care, în 1958, a avansat ideea că uimirea copiilor în fața a ceva nou poate fi interpretată drept o formă de limbaj fără cuvinte. Această ipoteză este prima dintr-o lungă serie cu ajutorul căreia s-a demonstrat că nou-născutul este înzestrat cu surprinzătoare calități fizice și intelectuale. Neuropsihologul Jacob Steiner a descoperit că copiii de doar 12 ore, care încă

n-au gustat laptele mamei, apreciază gustul apei cu zahăr, dar fac o grimasă de dezgust cînd sint acroala lămii. Și din punct de vedere olfactiv nou-născuții sint foarte sensibili, distingînd fără ezitare mirosul bun (esența de banane) de cel rău (untura de pește). La început, simțul vederii copilului este foarte rudimentar dar se dezvoltă în mare viteză. La opt săptămîni un copil este capabil să distingă obiectele înconjurătoare după formă și culoare, manifestînd preferințe pentru roșu și albastru și fiind imposibil de înșelat cînd reclamă, cu glas puternic, ceva. În comparație cu vîzul, auzul copiilor funcționează încă înainte de naștere, acumînd și memorînd o vastă gamă de sunete. S-a constatat că ei ațipesc cînd aud înregistrarea bătailor inimii sau a altor sunete ritmice. Explicația rezidă în obișnuința fătului cu bătaia inimii materne pe care o percepe ca pe un sunet familiar. Inteligența copiilor se dezvoltă cu mult înainte de însușirea limbajului.

La Harvard, cercetătorii au făcut un experiment revelator pentru inteligența umană în primele

zile de viață. În preajma copiilor de două săptămîni a fost amplasat un cub în mișcare lentă. Cînd traiectoria cubului putea deveni periculoasă, cu mult timp înainte de a-i atinge, copiii s-au ferit și au început să țipe. Capacitatea lor de a prevedea traiectoria cubului e incredibilă, spunea psihologul Jane Flannery. Cum reușesc nou-născuții să deprîndă acțiuni de acest gen este încă un mare mister. Cei mai mulți experți opinează că informațiile de care dispune copilul sint transmise genetic. La naștere, susține Lewis Lipsitt, directorul Centrului pentru studii asupra copiilor din S.U.A., omul este perfect pregătît să înfrunte problemele primelor luni de viață, cum să mînce, cum să mențină contactul cu alte persoane, cum să se apere de stimulii nocivi. Din păcate, aceste abilități se pierd după cîteva luni, o dată cu apariția primelor semne ale limbajului. Ce se întîmplă? Specialiștii caută explicații, greu de găsit la ora actuală. Oricum, studiile întreprinse sint de natură să ajute enorm părinții și medicii în îngrijirea nou-născutului.

R. IOAN ■

Roza vînturilor

Stanislaw Jerzy Lec (Polonia)

AFORISME

Satiricul se sinucide cu lama uzată a propriei sale satire. Excepția confirmă regula atîta timp cît ea supraviețuiește. Multora le place să aibă un loc sub soare. Dar la umbră. Jocul cu cărțile pe masă! Ce risic! Nu privi cu ochiul sufletului prin gaura cheii. Și picioarele pelerinului transpiră. Ah, acești cocoșai care se cred atlantzi! Cînd împărații rămîn goi, lacheii își smulg livrelele de pe trup.

Cîte unul își consideră exhumarea drept înviere. Nu-ți viri capul în nisip. Nu scuti munca groparilor. „Capul sus!” spunea călăul, în timp ce-i petrecea jувățul de git. Și la trecerea Styxului tremură oamenii de teama inecului. N-arunca mînușa cel cu miinile murdare. Omul nu e singur. Cineva totuși îl păzește. Marii somnambuli n-au nevoie de lună. Cine a fost odată monument, anevote va accepta să stea model.

Ferți-vă de piromanii care au ambiția să poarte-n față făclia po-poarelor. Cîteva lacrimi picurate pe singe. — Ce trandafiriu! „Messieurs faites vos jeux!” Pămîntul se rotește. Nu flirta cu bucătăreasa tiranului! Te-ai putea otrăvi cu snișelul său. Și morții tac, pînă vine timpul care vorbește pentru ei. Nu mai există întoarcere din fața ladului. Prea ne-am înmulțit.

În românește de PETRE STOICA ■

DUMITRU CONSTANTIN ■

După N.B.I. — R.D.G.

A ști să ascuți e o artă

UNIVERS

● Găsit nevinovat după 34 de ani de detenție ● „A doua naștere” a lui David, înaintea sfârșitului ●

Raffaella cea scumpă

Timp de 100 de minute, de 5 ori pe săptămână, centralele telefonice din Italia sînt paralizate. Roma nu primește și nu transmite convorbiri. De la Bari la Napoli e o întreprindere riscantă să încerci formarea unui număr între 12 și 14. Toată lumea îi telefonează ei, Raffaella Carra, devenită de cîteva luni cea mai îndrăgită prezentă a televiziunii italiene (RAI). Emisiunea ei „Pronto... Raffaella?” are un succes nebun — în trei luni audiența pe canalul I la această oră îngrată a crescut de la 0 la 10 milioane telespectatori — datorat, spun specialiștii unei formule simple și la îndemina oricărui realizator: să iei spectatori drept ceea ce sînt, oameni obișnuiți, dornici de informații accesibile, de spectacole pline de bun-gust și, de ce nu, de jocuri copilărești. Cînd Raffaella întreabă cite boabe de orez sînt într-un vas de sticlă pe care-l prezintă telespectatorilor, telefonii italieni se blochează. Toți vor să răspundă pentru că învingătorii vor fi invitații ei și vor primi premii substanțiale. O gospodină din Viareggio a cîștigat 17,4 milioane lire pentru că a nimerit un răspuns!

Care-i explicația acestui succes monstru? Raffaella se poartă ca un om obișnuit confirmînd, cu fiecare emisiune, titlul de „regina lui așa-și-asa”. Nu cîntă formidabil, nu dansează trîsnitor, nu recită ca Eleonora Duse, nu e frumoasă să-ți ia mințile... dar are cite puțin din toate. La 40 de ani, cu entuziasmul ei debordant cu naturalitatea cu care-și acceptă propriile limite, cu umorul cu care face gafe (într-o zi l-a prezentat ca invitat pe cîntărețul Ivan Cattaneo iar în studio, spre disperarea regizorului Boncompagni, a intrat ministrul Pier Luigi Romita), ea a cucerit pe toată lumea. Și, mai ales populația casnică, gospodinele care între aspirator și crăciță au posibilitatea de a uita pentru două ore de condiția lor. „Forța mea stă în sinceritate, declara Raffaella, în faptul că mă interesează oamenii. Încerc să le scot la suprafață adevăratele sentimente, fie că sînt miniștri, cîntăreți celebri sau oameni simpli. Azi, cînd nimeni nu ascultă pe nimeni eu ascult cu atenție pe toată lumea. A ști să ascuți e o artă”. Povestea acestei emisiuni, simplă dar plină de haruri, a început cu puține luni în urmă și a bulversat Peninsula. Raffaella era disputată de rețelele TV private care o solicitau pentru emisiuni shoking, în măsură să dea lovitura de grație televiziunii naționale. S. Berlusconi, proprietarul canalului 9 TV, i-a oferit 10 miliarde lire pe trei ani, adică cel mai fabulos contract din lumea spectacolului italian. Italia și-a ținut respirația. Și Raffaella a refuzat salteaua de lire din... sentimentalism. „Pentru că RAI a fost la originea succeselor mele — a explicat ea — mă simt dator să-mi pun talentul în slujba acestei rețele”. Natural, oferta lui Berlusconi i-a crescut acțiunile iar RAI a trebuit să mărească. Așa că Raffaella a semnat un contract pentru „doar” 6 miliarde lire pe trei ani — circa 3 750 000 de dolari! contract care a declanșat o adevărată furtună „a l'italiano”. De o parte s-au situat cei care susțin că talentul se plătește, iar într-o economie de piață succesul cheamă banii, de cealaltă — cei care consideră suma drept „imorală” în condițiile crizei economice mondiale. Miniștri, senatori, oameni de afaceri, directori de canale TV, simpli cetățeni au participat cu însufletire tipic latină la disputa care a dat cîștig de cauză Raffaella și televiziunii naționale. După cum evoluează lucrurile, adevărații cîștigători sînt telespectatorii cărora li se oferă o emisiune completă din care nu lipsesc muzica, umorul, dansul și sportul, întîlnirile cu personalități ale vieții politice, economice și culturale italiene, jocurile și plăcute momente de pâlăvrăgeală amuzantă. E scumpă Raffaella dar face — e concluzia la care a ajuns publicul italian a cărui opinie este, la urma urmei, singura care contează.

IOAN ROȘCA ■

Viitorii ingineri ai cosmosului

„L-am prins pe Solar Max și-l vom aduce acum la navetă”. O frază anodină care anunța însă o nouă premieră cosmică, un eveniment care nu va rămîne desigur fără consecințe: se reușea, pentru prima dată în istoria cuceririi spațiului cosmic, recuperarea pe orbită a unui satelit defect. Era o demonstrație că zborurile cosmice nu se limitează doar la lansarea unor sarcini utile sau la experiențe de laborator: că s-a intrat deja în faza activității cosmice utile, cînd spațiul extraterestru nu mai constituie doar un domeniu de explorare a necunoscutului, ci devine o extindere a câmpului de muncă al omului. Astronauților-eroi de la începuturile aventurii în cosmos le succede, de acum încolo, o nouă specie de astronauți. Prin formație, dar și prin capacitatea lor de a se mișca mai liber în spațiu, aceștia se prefigurează în muncitorii și inginerii cosmosului, care miine vor construi pe orbită stații spațiale locuite, sateliți de mari dimensiuni și vor asigura un gen de „Satellite-Service” intervenind oriunde va apărea o defecțiune a aparatului plasat în spațiul extraterestru.

Operațiunea efectuată la 10 aprilie, de cei cinci astronauți ai naveții spațiale americane „Challenger” are deja valoare de exemplu în acest sens. Desigur, ca și în zborul precedent al naveții, despre care publicația noastră a relatat cu cîteva săptămîni în urmă, lucrurile nu au evoluat fără nici un fel de probleme. Cosmosul oferă încă tot felul de surprize

cărora astronauții trebuie să le găsească soluții inedite. În orice caz, treptat, experiența cosmică se acumulează și cei aflați în spațiul extraterestru sînt confrunțați cu tot mai puține necunoscute. Și de această dată au fost efectuate mai multe tentative de recuperare a satelitului de observații solare „Solar Max” (greu de 2,2 tone, defect din 1980, după 6 luni de la lansare). Duminică, 8 aprilie, George Nelson a eșuat în încercarea sa deoarece nu a putut frîna de unul singur rotația satelitului. Nici încercarea efectuată în aceeași zi de Terry Hart de a „culege” satelitul cu ajutorul brațului articulată al naveții nu a avut mai mult succes. A urmat o adevărată „conșfătuire cosmică” în cursul căreia echipajul naveții și cei de la centrul de dirijare de pe pămînt au căutat să găsească noi soluții pentru aducerea satelitului la bordul naveții. Și iată, marți, 10 aprilie, are loc o nouă și ultimă tentativă (datărită epuzării rezervelor de combustibil ale M.M.U. — sistemului de propulsie individual) de recuperare a lui „Solar Max”. După ce comandantul Robert Crippen a dirijat cele 105 tone ale naveții sub satelit, Terry Hart a început o delicată manevră cu brațul articulată al naveții reușind în cele din urmă să captureze prețioasa „pradă”. Partea mai dificilă a misiunii se încheie cu succes. Urma însă un nou moment greu — repararea elementelor defecte ale lui „Solar Max”. Și n-a fost deloc ușor, în condițiile de imponderabilitate din spațiu. S-au

folosit șurubelnița și cleștele de tăiat metal. George Nelson și James Van Hoften afirmă că operațiunea efectuată de ei echivala cu „a face chirurgie cu mănuși de box”. Și totul sub presiunea psihologică a unui posibil eșec care ar fi însemnat transportarea satelitului pe pămînt pentru a fi supus unei revizii generale. O asemenea eventualitate ar fi echivalat cu un eșec al acestei misiuni pentru care N.A.S.A. a investit circa 50 milioane de dolari. Și totuși în ciuda condițiilor grele, operațiunea de reparare s-a soldat cu o reușită totală și „Solar Max” a fost replasat pe orbită.

Însă, dincolo de succesul recuperării acestui satelit, importante sînt perspectivele de viitor deschise prin operațiunea respectivă, în special în ce privește recuperarea sarcinilor utile. N.A.S.A. are deja în vedere un proiect ambițios — recuperarea în cursul următoarelor zboruri a celor doi sateliți de comunicații — Palapa-B2 și Westar-6 — a căror lansare a fost ratată de „Challenger” în luna februarie, precum și a satelitului de observație a Terrei „Landsat-4”, în pană de mai multe luni în spațiul cosmic. Deocamdată operațiunile „mecanicilor spațiului” sînt limitate la orbite joase. Pentru etapa următoare se are în vedere crearea unor sisteme care să permită atingerea de către navețe a orbitei geostationare (la altitudinea de 36 000 kilometri) unde sînt plasați cei mai mulți sateliți de telecomunicații, de televiziune directă și de meteorologie. Viitorii ingineri ai cosmosului nu vor avea, se pare, nici o clipă de răgaz!

ROMEO NĂDAȘAN ■

Peste trei decenii în celula morții

Shigeyoshi Taniguchi, un japonez în vîrstă de 53 de ani, era gata să fie executat prin spînzurare, deși era nevinovat. Condamnat la pedeapsa capitală pentru omucidere, el a fost achitat de curînd, după un al doilea proces. Pentru această achitare el a trebuit să aștepte în spatele gratiilor 34 de ani dintre care 32 în sinistra celulă a condamnaților la moarte.

Totul a început pentru Taniguchi la 1 august 1950. În acea zi tinărul în vîrstă de 19 ani a fost arestat sub grava acuzație că în urmă cu cîteva luni l-ar fi ucis pe comerciantul de orez Shigeyo Kagawa, 63 de ani, pentru a-l prăda. Deși după patru luni de interogatorii a mărturisit că este vinovat, la proces el și-a retractat declarațiile argumentînd că i-ar fi fost smulse cu forța. Totuși tribunalul din Takamatsu l-a condamnat la moarte în 1952, sentință care a fost confirmată și de Curtea Supremă în 1957. Un nou recurs este respins în anul următor, tot de Curtea Supremă. Acuzatul a trebuit să aștepte anul 1976 pentru ca dosarul său să fie redeschis. Urmează o procedură complicată și cel de-al doilea proces al acuzatului se deschide în 1981! Au fost necesari încă trei ani pentru ca în cele din urmă judecătorul Furuchi să-l declare nevinovat și să dispună eliberarea lui din închisoare.

Liber pentru prima dată după 33 de ani și 11 luni, Taniguchi, care a devenit, în tre, timp, un adevărat filozof, a declarat

Secretul „invierii” haitienilor

Printre țărani haitieni este foarte răspîndită credința despre așa-numiții „zombi” — oameni care, sub influența „vrăjilor”, mor, iar ulterior, datorită acelorși „vrăji”, înviază. În „cea de-a doua viață” a lor, aceste persoane nu-și mai aparțin, pentru că nu-și mai aduc aminte nimic din viața lor precedentă și devin forță de muncă gratuită, de obicei sclavi pe plantațiile de zahăr.

Oamenii de știință au respins, se înțelege, astfel de legende. Iată însă că în primăvara lui 1980, în piața unui sat haitian a avut loc o întîmplare neobișnuită. Un necunoscut s-a adresat unei femei, spunînd că este fratele ei care... a murit în 1982. Ca dovadă, el s-a numit cu porecla pe care o purta în copilărie. Acest om, Claudius Narcis, a povestit că cel care l-a transformat în zombi a fost fratele lui, ca pedeapsă pentru refuzul de a-i ceda partea sa din pămîntul pe care-l moșteneau împreună. După „inviere”, a lucrat doi ani pe o plantație de zahăr. La moartea stăpînului, robii de pe plantație au fost eliberați, și de atunci Narcis a hoinărit prin sate, ascunzîndu-se de fratele său. Întîmplarea a atras atenția directorului Centrului de psihiatrie din Port-au-Prince. De obicei, așa-numiții zombi s-au dovedit a fi simple victime ale epilepsiei, alcoolismului sau bolilor psihice. De astă dată însă, moartea lui Narcis fusese realment înregistrată în spitalul „Albert Schweitzer” din Deux-Chapelle. Totodată, bărbatul care pretindea că este Narcis cunoștea cele mai intime întîmplări le-

Întrebări fără răspuns

Scandalul, fără precedent în fotbalul belgian, a izbucnit tirziu, dar s-a lăsat cu sancțiuni drastice. Judecătorul Guido Bellemans constatare că o mare sumă de bani (600 000 de franci) a ieșit în 1982 din contul clubului Standard Liège fără adresă, fără justificare, dar n-avea probe. Președintele clubului, Roger Petit, „părintele” profesionalismului belgian, și antrenorul Raymond Goethals, fost director tehnic al naționalei „diavolilor roșii” („autentică figură de legendă” după „France Football”), au scădat-o, căuțind să-l inducă în eroare. Dar Eric Gerets, căpitanul echipei reprezentative și (din 1983) component al lotului lui A.C. Milan, n-a rezistat unui interogatoriu de 15 ceasuri, recunoscînd că, pentru a fi sigură de cîștigarea titlului în 1982, Standard a oferit 420 000 de franci (în ce buzunar o fi intrat diferența?) clubului Waterschei Thor. Eu am înmînat banii, echivalentul primelor noastre de joc, lui Roland Janssen de la Wa-

terschei, a adăugat Gerets, după care am cîștigat meciul cu 3-1.

Federația, cum ziceam, a tăiat în carne vie. Chiar cu riscul de a lăsa naționala fără 5-6 titulari înaintea europenelor, a suspendat 9 jucători, între care și pe Gerets (pe doi ani). Pe Petit și pe Goethals i-a scos din viața sportivă.

Acum, că afacerea s-a stins (recursurile n-au ajutat la nimic), stau și mă întreb nedumerit: de ce-o fi avut Standard nevoie să cumpere meciul acela, ultimul din acea ediție de campionat, cînd ea juca acasă (pe „Sclessin”), cînd echipa îi era completă și cînd se afla în fruntea clasamentului cu două puncte avans față de Anderlecht? Vrînd să găsec un răspuns plauzibil, am cercetat în colecții, dar m-am incurcat și mai tare: din 1969, Waterschei nu mai izbutise un rezultat egal la Liège?! Iar ea, și cu asta am pus punct, se afla la ora partidei incriminate pe un liniștitor loc 6?!

Ciudate sînt uneori, veți fi de acord cu mine, căile fotbalului.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

că nu este surprins de faptul că în cele din urmă a fost achitat și a relevat că în tot acest timp a avut încredere deoarece era sigur de nevinovăția sa. El a primit pentru calvarul său despăgubiri considerabile, cu care dorește să-și cumpere o fermă și să înceapă să se ocupe de cultivarea pămîntului. Acest om atît de încercat de suferință nu păstrează ranchiună celor care i-au furat peste trei decenii din existență. „După ce am făcut

primii pași în societate — afirmă el — totul mi se pare frumos”. Cazul lui Taniguchi a provocat o mare emoție în rîndurile opiniei publice. Mai ales că anul trecut un alt condamnat la moarte, Sakae Menda, a fost declarat nevinovat tot după 34 de ani petrecuți în celula condamnaților la moarte...

N. ROMEO ■

gate de perioada copilăriei lui. Familia și două sute de alți oameni l-au recunoscut. Faptul era deci incontestabil.

Cercetînd cazul, psihiatrul amintit a ajuns la concluzia că Narcis fusese otrăvit cu o substanță al cărei efect consta în incetinirea bruscă a funcțiilor vitale. În istoricul bolii era consemnat că înainte de a muri bolnavul suferise de hipotermie și de hipotonie. Potrivit documentelor, el ar fi murit de paralizie generală. Prin urmare, se poate deduce că „moar-

DE PE TOATE MERIDIANELE

tea” zombilor este falsă, că-i vorba de o stare provocată intenționat de indivizi interesați spre a putea ulterior dispune de cel „decădat”. Dar cum se petrece acest lucru? Alte cercetări au dezlegat și această enigmă. După ce victima, considerată de toată lumea trecută în lumea dreptilor, este „inviată”, i se dă forțat să mănînce o pastă preparată dintr-o varietate locală de laur, denumit „castravetele lui zombi”. Alcaloizii pe care această plantă îi conține provoacă amnezia, omul nu mai știe cine a fost înainte, iar „vrăjitorii” îl transformă în sclav.

După 12 ani

Lumea a urmărit vreme îndelungată cu emoție lupta pentru supraviețuire a lui David, un copil american care s-a născut

cu o anomalie extrem de rară — nu-l funcționa sistemul imunologic și era, prin urmare, vulnerabil la orice infecție. De aceea, imediat după naștere David a fost introdus într-o sferă de plastic sterilă. Cînd a împlinit 6 ani, Administrația națională pentru aeronautică și cercetarea spațiului cosmic din S.U.A. (N.A.S.A.) i-a construit un costum special, asemănător cu cel de cosmonaut, în care David a putut să-și părăsească locuința lui de plastic. Băiatul însă a crescut, costumul i-a rămas mic, și el a trebuit să se întoarcă din nou în nesuferita cameră de plastic de la Spitalul de copii din Huston. Cu cîtva timp în urmă, chirurgii de la Colegiul medical din Baylors au decis să-l supună unei operații riscante. Ei i-au transplantați celule de măduvă spinării recoltate de la sora sa în vîrstă de 15 ani, în speranța că acest lucru va ajuta la intrarea în acțiune la băiat a mecanismului de apărare. Și într-adevăr, conținutul în imunoglobulină și limfocite în organismul lui David a început să crească. În consecință, băiatului i s-a permis să-și părăsească domiciliul lui de plastic, iar mama copilului a putut, după 12 ani, să-și îmbrățișeze fiul. Operația a fost considerată ca „a doua naștere” a lui David. Din păcate, după operație a trăit numai 16 zile. La un moment dat s-a produs o inflamare a organelor interne, a apărut hemoragia în intestine, a început acumularea de lichid în plămîni și în curînd a survenit moartea. Savanții consideră că aceste complicații care au apărut s-au datorat transplantului de măduvă spinală, care a provocat o creștere anormală a unor celule.

ION D. GOIA ■

Lumea se amuză

După SLOVENKA — Cehoslovacia

Cel mai frumos și mai bogat an fotbalistic din istoria clubului Dinamo București

Incepem azi, cu Dinamo București, prezentarea echipelor românești de fotbal care și-au câștigat dreptul de a juca, din toamnă, în competițiile europene, urmând să continuăm în numerele viitoare cu Steaua, Universitatea Craiova și Sportul studentesc. Chiar dacă, în numărul trecut al revistei, am acordat un spațiu amplu victoriei echipei din Ștefan cel Mare în Cupa României, după ce tot ea triumfase și în campionat, revenim acum, subliniind că, prin realizarea evenimentului, Dinamo n-a făcut altceva decât să confirme pe plan intern valoarea dovedită în arena internațională. Unde, reamintim cu plăcere, s-a distins în mod deosebit, calificându-se până în semifinalele C.C.E. și fiind învinsă de viitoarea câștigătoare a trofeului, Liverpool.

După ani și ani de muncă, strădăni și căutări, Dinamo a ajuns la maturitate și echilibru. Dubiul ei succes s-a dovedit pe deplin meritat, el apărând ca o consecință logică a talentului, ambiției și perseverenței jucătorilor, a inteligenței și lucidității antrenorilor Nicușor și Dinu, a modului competent în care ministerul tutelar, clubul și secția de fotbal au înțeles să îndrume și să sprijine demersul spre înalta performanță.

Victoria lui Dinamo, ca să numim cu un cuvânt cucerirea celui de al 12-lea titlu de campioană și câștigarea celei de a 5-a Cupe a României, a fost, mai presus de orice, a spiritului de echipă. A încrederei în propriile forțe. A dragostei și abnegației pentru culorile clubului. Dinamo s-a arătat, cu adevărat, formația cea mai puternică, cea mai riguroasă, cea mai constantă. Deși a avut de luptat pe 3 fronturi, în C.C.E., campionat și cupă, ea și-a dozat foarte bine eforturile și, în finalul sezonului, a trântit în favoarea ei, lozmai prin punerea în valoare a calităților enumerate, rivalitatea cu Steaua, realizând un an rodnic, fără precedent.

Nu ne rămâne, înainte de a da cuvântul antrenorului Dumitru Nicolae-Nicușor, decât să-i mai felicităm o dată pe dinamoviștii, urându-le mult succes în viitoarea ediție a Cupei campionilor!

Fotografie de VICTOR RADULESCU

În sezonul încheiat, antrenorii Dumitru Nicolae-Nicușor și Cornel Dinu au avut la dispoziție următorul lot:

Dumitru MORARU (căpitanul echipei, născut la 8 mai 1956, înălțime 1,85 m, greutate 80 kg); Constantia EFTIMESCU (15 iunie 1952, 1,82 m, 73 kg); Ovidiu BARBA (18 noiembrie 1964, 1,84 m, 76 kg); Mireea REDNIC (8 aprilie 1962, 1,70 m, 66 kg); Ioan MĂRGINEAN (13 octombrie 1960, 1,81 m, 74 kg); Ion MARIN (25 martie 1955, 1,80 m, 76 kg); Alexandru NICOLAE (17 martie 1955, 1,83 m, 76 kg); Nelu STĂNESCU (1 august 1957, 1,76 m, 73 kg); Lică MOVILĂ (21 octombrie 1961, 1,84 m, 75 kg); Ioan ANDONE (15 martie 1960, 1,85 m, 77 kg); Marin DRAGNEA (1 ianuarie 1956, 1,79 m, 76 kg);

Iuliu NEMTEANU (4 ianuarie 1957, 1,81 m, 75 kg); Alexandru CUSTOV (8 mai 1954, 1,73 m, 72 kg); Gheorghe MULTEȘCU (declarat cel mai bun fotbalist dinamovist în 1983, 13 noiembrie 1951, 1,78 m, 74 kg); Cornel TALNAR (9 iunie 1957, 1,70 m, 67 kg); Ionel AUGUSTIN (11 octombrie 1955, 1,80 m, 76 kg); Gheorghe IAMANDI (7 aprilie 1957, 1,71 m, 67 kg); Viorel RADU (1 martie 1962, 1,82 m, 74 kg); Costel ORAC (22 ianuarie 1959, 1,70 m, 67 kg); Viorel TURCU (9 august 1960, 1,81 m, 72 kg); Grațian MOLDOVAN (29 septembrie 1962, 1,67 m, 62 kg).

Medicul echipei: dr. Dumitru Tomescu; masori: Nicolae Rada și Alexandru Chirișescu.

— Felicitări, tovarășe Nicușor!

— Le primesc cu bucurie, de ce să mă ascund? Nu atît în numele meu, chit că mă aflu, ca antrenor, la primul event, cit în numele acestei mari și unite familii, v-aș ruga să evitați ghillimele, pe care o reprezintă echipa de fotbal Dinamo.

— Cum așa la primul event?

— Ca antrenor principal, da. Ca secund, cu Traian Ionescu și, mai târziu, cu Valentin Stănescu, am mai adus în Ștefan cel Mare cele două trofee într-un an, dar ca principal, nu. E înțibia oară.

— Vă mai felicit o dată și zic: care au fost argumentele care au decis victoria?

— Maturitatea echipei și, ca o consecință logică, constanța ei. Jucătorii au vrut să câștige și au făcut totul, lucruri obișnuite, dar și sacrificii, pentru a ajunge pînă la capătul drumului. Iar acest drum n-a fost nici scurt și nici ușor.

— Așa e. Pentru că simțeam la ora destăinuirilor, v-au ridicat jucătorii probleme speciale?

— Probleme speciale n-am avut, dar probleme da. Normal: o echipă de fotbal nu e una de teatru și nici una de dansuri populare! Seriozitatea în pregătire, și e aici deopotrivă meritul secției de fotbal și al clubului, a precumpănit în orice împrejurare. Băieții s-au implicat, s-au subordinat scopului, cu ambiție, cu devotament, și cred că nu greșesc susținînd că a fost o plăcere să lucrez cu ei.

— Apropo, cum v-ați înțeles cu Dinu?

— Destul de bine. Tehnician foarte dotat, Cornel e, în meserie, încă tînăr și poate că uneori a vrut totul dintr-o dată. Dar n-au existat divergențe între noi și nici măcar motive pentru ele. Discuții au mai fost, dar în folosul echipei. În problemele mari ne-am înțeles perfect.

— Se zice, iertată fie-mi indiscreția, că lui îi place Mărginean, iar dumneavoastră nu, adevărat?

— Ne-ar plăcea la amîndoi un Mărginean mai slefuit, dar asta e o chestiune de detalii. Poate cu altă ocazie.

— Care a fost cel mai bun meci al lui Dinamo în sezonul abia încheiat?

— Cel cu Hamburg, de la București, le bate pe celelalte, fără discuție. Dar nici meciul cu Petrolul, din Cupă, n-a fost mai prejos. Mai ales că, spre surpriza noastră, dar spre meritul ei, Petrolul a jucat excelent, obligîndu-ne să apăsăm pe accelerație pînă la fund.

— Azi caut superlative: dar cel mai slab?

— Greu de spus.
— Întingerea de la Oradea?
— La Oradea, n-am evoluat noi atît de prost, cit ne-au lovit gazdele, intrînd grosolan, la intimidare. Cum ne aștepta un final fierbinte, dificil, ne-am ferit cit am putut. Mai slab a fost, după părerea mea,

meciul cu Argeșul, deși câștigat. Repriza a doua mi s-a părut lungă de o sută de minute!

— Tovarășe Nicușor, dacă v-aș invita să evidențiați cîteva dintre jucătorii dinamoviști, la care v-ați oprit?

— Cel mai bun jucător al nostru a fost echipa! Nu pot face diferențieri: sub o formă sau alta, mai devreme sau mai târziu, fiecare a contribuit la succesul final. Față de adversari, noi am avut un atu: am crezut în forțele noastre. N-am dezarmat nici o clipă, am privit tot timpul înainte.

— Povestea asta cu privitul e, cred, discutabilă. Uneori e bine, și e necesar, să privești și înapoi, nu?

— Poate că m-am exprimat greșit, dar cred că s-a înțeles ce-am vrut să spun. Dinamo a avut o stare de spirit excelentă, iar pentru menținerea ei, noi, antrenorii,

țescu, în campionatul trecut, n-a rămas dator.

— A rămas cineva dator?

— Am mai spus: Mărginean. De asemenea, am așteptat mai mult de la Nemțeanu, de la Iamandi, de la Moldovan și chiar de la Radu Viorel. Unii dintre ei însă mai au timp.

— Tovarășe Nicușor, dac-aș putea, dacă aș avea eu așa o forță, un mandat, să vă ofer un jucător, oricare, pe care l-ați prefera?

— Degeaba vorbim. Nu l-aș putea lua în condițiile actualului regulament de transferări.

— Cămătaru?

— O, da, cine l-ar refuza pe Cămătaru!! Deși, cu el, ar trebui să schimbăm formula și să trecem la 4-4-2, cu Cămătaru lîngă Augustin. Dar astea sînt vise.

— Dacă tot sărim de la una la alta, v-aș

„Jucătorul nostru numărul 1 a fost echipa”

am fost ajutați la toate nivelele. Ministerul, clubul și secția de fotbal s-au aflat, în permanentă, alături de echipă, cu vorba și, poate mai important, cu fapta. De pe această listă, care e de fapt una de mulțumiri, n-ar trebui să lipsească superterii.

— Turcu?

— Poftim!?

— Întrebam dacă Turcu mai rămîne la Dinamo?

— Nu pot preciza, dar eu l-aș ține și l-aș profita pe post de fundas. N-aș renunța la el și dintr-un alt motiv, foarte simplu: n-am avut decît 21 de jucători, în lot! Atît.

— Ce perspective sînt în această direcție?

— Ca să fiu sincer, nu prea sînt. Echipa noastră e, nimic de zis, solidă, omogenă, compartimentele ei sînt, în linii mari, rezolvate, dar ne-ar mai trebui ici, colo, cite un jucător, doi.

— Simțiți nevoia întineririi lotului?

— Nu, nu simt această nevoie, lotul nu-1 bătrîn. E exact ce trebuie pentru încă 2—3 ani, e matur.

— Îndrăznesc să întreb: Mulțescu mai ține?

— Ba bine că nu! Nu mă uit în buletinul lui, ci la el, cum joacă! Iar Mul-

țescu, în campionatul trecut, n-a rămas dator.

— Nici o clipă. Chiar dacă am fi pierdut, în retur, meciul direct și tot am fi avut mai multe variante la titlu. Am fi forțat, în cel mai rău caz, la Tirgu Mureș, am fi folosit și jucătorii din lotul reprezentativ. Dar întîlnirea directă, deși terminată la egalitate, ne-a dat câștig de cauză, iar finala Cupei a confirmat că sîntem mai buni. Mai experimentați, mai echilibrați.

— De acord. Aș vrea două vorbe despre Steaua, se poate?

— De ce nu? Mi-a plăcut, am găsit-o în progres față de anii anteriori. În plus, are posibilități să crească, dacă nu cumva, ca înainte, se va apuca să schimbe. Schimbările repetate, e o părere personală, nu i-au făcut bine. Au tras-o în jos.

— Dar Craiova?

— Lot frumos, cu nume. Numai că jucătorii au plătit, la club, tribut convocărilor la națională. Interesul lor față de națională a fost mai mare decît cel arătat echipei de club. Sînt tentat să afirm, apărîndu-i, că n-au putut mai mult în campionat. Pe umerii lor a apăsat, ca să fim obiectivi, calificarea la europene.

— A avut Dinamo un avantaj din acest punct de vedere?

— Nu, Craiova a avut un dezavantaj. Dinamo ar fi câștigat oricum.

— Îmi place, recunosc, siguranța de care dați dovadă!

— Repet și voi repeta, dacă va fi cazul de o mie de ori: Dinamo a ajuns la țintă prin seriozitate și dîrzenie. Ea a fost, mai mult decît celelalte, o echipă. Izbînda ei e a colectivului.

— Dumitru Nicolae-Nicușor, ca antrenor, n-a greșit niciodată?

— Cine nu greșește?

— Cine nu muncește! Dar greșelile se plătesc!

— Le-am plătit, cu vîrf și îndesat. Ne-a învins Steaua, în tur, 0—3, eșec dureros prin proporțiile scorului, pentru c-am acceptat să jucăm imediat după Hamburg. Meciul a fost simbată, dar eu cred că și dac-ar fi fost duminică, tot așa s-ar fi încheiat.

— De ce?

— Pentru că băieții, pentru prima și ultima oară într-un an, își pierduseră capul. Răbufnise automulțumirea. Laudele exagerate îi rupseseră de realitate.

— Exagerate?! Cine se mai poate lăuda azi, în Europa, cu un 3—0 cu Hamburg?!

— Așa e, dar la ora partidei cu Steaua, Hamburgul fusese! În fotbal, nu spun nici o noutate, meciul care urmează e cel mai greu.

— Ce vom face la europene?

— Nu știu, dar tare aș dori să iasă bine! Și poate ieși.

— Dar în cupele europene, la toamnă?

— Craiova a spart gheața, noi am mers mai departe, gata, de-acum nu mai sîntem mielușii de altădată! Am prins curaj, intrăm în fața oricui, pe orice teren, cu fruntea sus, netemători. Am căpatat gustul marii performanțe și, aspect important, am învățat s-o pregătim: citim despre adversari, îi urmărim pe viu sau pe casete, ne luăm măsuri în consecință. În privința cupelor europene, păstrez o mare doză de optimism, chiar dacă acum, în această zi, sînt puțin trist.

— Trist?

— Cum aș putea fi altfel cînd, peste citeva ceasuri, va începe la Roma finala Cupei campionilor europeni. Cînd mă gîndesc că, fără citeva erori, puteam fi acolo, îmi vine să mor!

— Poate veți fi la anul, tovarășe Nicușor!

— Dinamo a dovedit că are valoare internațională, așa că zic și eu: da, la anul! Va trebui însă să muncim mai mult și mai bine.

Pagină realizată de OVIDIU IOANIȚOIAIA

Flacăra. Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scrisori—audiențe—anchete) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu, Horia Pătrașcu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefăneșcu — 25 42, 21 30, 25 58; PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. Goia, Liviu Timbus — 25 66; PROBLEMELE CULTURII (Literatură—artă—învățămînt) — George Arion, Victor Niță — 1457; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgențe—sport) — Ovidiu Ioanițoiaia, Ilie Purcaru, Adrian Dohotaru, Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu, Oprea Georgescu, Lionel Nițescu, Constantin Balacciu, Margareta Mureșan — 21 28; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 21 23, 25 69, 20 72, 14 53; secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 21 43; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — 21 24; redactor șef 20 02. Iparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă, P.O. Box 12-201, telex 10376, prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU